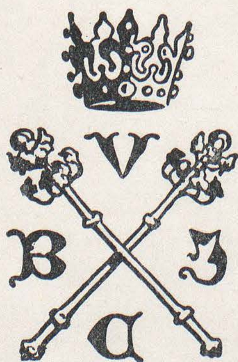
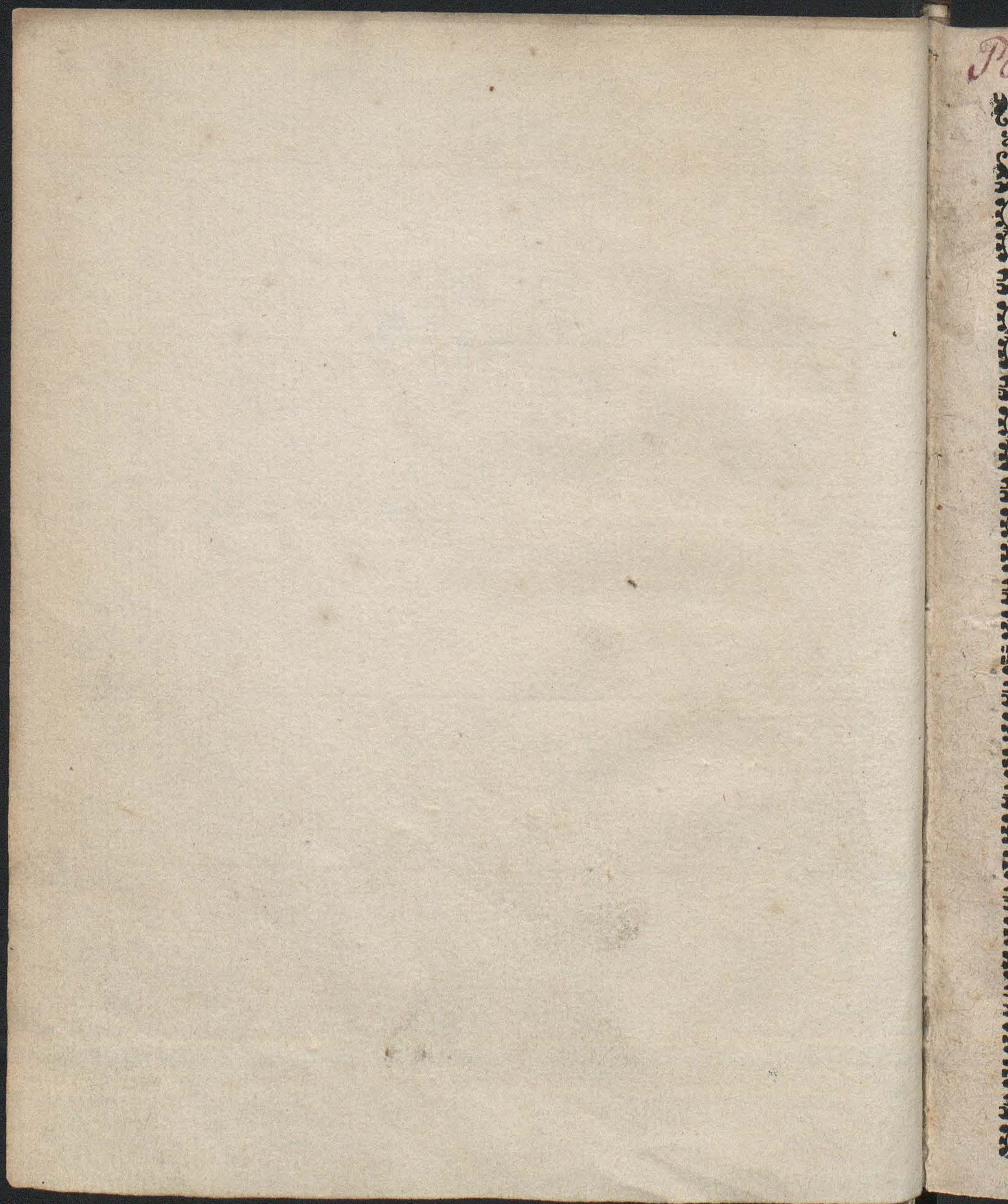

BIBLIOTHECA UNIV. JAGELL. CRACOVIENSIS
585590
Mag. St. Dr. | 1

~~Poezya 1673.~~

Poez. 1673.   1872. I. 37.

PIESNI KATHOLICKIE

nowo reformowáne.

Z Polskich ná Láćińskie, á z Láćińskich ná Polskie przełożone, niektore też nowo złożone.

CANTIONES CATHOLICÆ,

nunc recens reformatæ,

Et ex Polonicis Latinæ, ex Latinis Polonicæ factæ, nonnullæ nouiter compositæ.

*OPERA S. S. I.*agodyńsk

Cum Gratia & Priuilegio S. R. M.

CRACOVIÆ, In Officina Francisci Cæsarij.

Approbatio.

COmmendo Cenſuræ Adm̃. Rńdi. Domini Gabrielis Morendæ, I. V. Doct.

Eraſmus Kretkowski Præp. & Officialis Generalis Crac.

242 I

EX Commiſſione imò commendatione Illuſtris & Admodum Rńdi. Dńi. D. ERASMI KRETKOWSKI, Præpoſiti & Officialis Generalis Crac; opuſculum hoc cui Titulus *Cantiones Catholicæ, nunc recens reformatæ*, cenſui, & cenſeo dignum vſu & commendatione omnium piorum Catholicorum.

585590
I

Gabriel Morenda I. V. D.

Przemowá o Spiewániu y Pieśniách nabożnych.

WSzytkimi śiłámi Bogá iáko miłowáć ták y chwalić powinnichmy. A że śiły w człowieku nayprzednieyße ſą, rozum, pámięć, y wola, tego wßytkiego głos ſłowy rozdźielny, dźwiękiem przyięmny ieſt tłumáczem. Tego záś tłumácza godność ácz wyſoka ieſt w rozmawiániu, wyżßa iednák ieſt w śpiewániu; á nawyżßa w tym, ktore Bogá y chwały iego śięga. Spiewániem człowiek nie tylko rozumy pámieć, ále tym więkßa wola pokázuie do kogo z ſercá krzyczy, nie tylko vſty mowi. Dla tegoż iáko Izáiaß świádczy, y Anyeli w niebie gdy nabárźiey Bogá chwala, śpiewáia, á wołáia: Swięty, Swięty, Swięty Pan Bog Záſtępow. *Ze tedy y miłość y chwałę Boża iáko Anyelſkie w tryumfuiacym, ták y ludzkie głoſy w boiuiacym Kośćiele ogłaßáć y oświádczáć máia: z tych miar y Páweł ś. Ephezom w Rozdźiale 5. rádźi, áby ſobie rozmáwiáli w Hymnách y Pieśniách duchownych. Dawid Prorok pieśni ſkłádał, śpiewał, y drugim roſkázował częſtokroć mowiac: Spiewaycie, wykrzykaycie. Iákub święty Apoſtoł ná ſmutki y fráſunki lekárſtwo podáie, Modlitwy y Pieśni w Rozdź. 5. Thomaß ś. Anyelſki Doktor vkázuie trzy przyczyny, dla ktorych głos do Modlitwy potrzebny. Naprzod do wzbudzenia wnętrznego nabożeńſtwá w ktorym ſię Duch do Bogá podnośi. Druga ná oświádczenie miłośći Bożey, iż kogo ſczerze miłuiemy, vſtnie rádźi chwalimy. Trzećia z obfitośći ſercá, y vſtá śiły dobywáia wedle Pſalm. 15. Rozrádowáło ſię ſerce moie, y wykrzykał ięzyk moy. Piſmo też święte wſpomina Hiſtorya w kśięgách Krolewſkich, kiedy Helizeuß chćiał prorokowáć, chćiał áby mu wprzod śpiewaká przywiedźiono, y kiedy on śpiewał ſſtáłá ſię nád nim ręká Páńſka: A że nie tylko duchá dobrego pieśni przyćiagáia, ále że y złego odgániáia, mamy dowod y przykład Dawidá: bo gdy Saulá zły duch nágábał, Arpha y Pieśni Dawidowe odgániá-*

gániáły. To tedy powiedźiawszy, że Pieśni ludźiom pożyteczne á Bogu przyiemne; y to pokazawszy, że y śpiewáiacym y słucháiacym pomagáia, wżywam káżdego do pobożnego zwyczáiu stárych nabożnych Chrześćian, á mianowićie dobrych Katholikow Polakow, ktorzy y robiac y święcac, rádźi się Pieśniámi zábawiáli, y w to dźiatki y czeladkę záprawowáli, áby ták spráwy y chwałę Páńską sobie przypomináli, y drugim śpiewániem iákoby ksztaltnym iakimśi kazániem przepowiádáli: záczym też łáskáwego Bogá domá, ná woynie, w drogách, ná rolách, y wszędy doznawáli. Przeto żeby się tym porzadniey y szczęśliwiey śpiewáło, pieśni stárożytney pobożnośći Kátholickiey Polskiey nie ták porzucone iáko rozrzucone zebrawszy, á zá rożnośćia pisżacych y drukuiacych powáryowáne skorygowawszy, y gdźie mogło być reformowawszy, ná pospolity powszechnego Kośćiołá vżytek, zdáło się wielom á wielkim w rozumie y światobliwośći ludźiom publikowáć. A że Łáćina Polskie á Polszczyzna Łáćinskie Pieśni tu się obiáśniáia, y to z większym może być pożytkiem. Naprzod, że śpiewáiac ludźie młodźi y łáćiny vczyć się moga. Druga z łáćiny wiedźieć y widźieć y insze Narody moga, że też Kátholickim sercem y głosem z dawna w Polszcze chwala Bogá. Trzećia, że Łáćiński Kośćioł iest columna veritatis, do tey kolumny lubo opoki, y te Pieśni Polskie zdáło się przywiazáć, áby po rozmáitych rękách y głosách chodzac, większey wáryácyey nie miáły: bo choćby kto chćiał wáriowáć, záwsze łáćiná ieden sens zátrzymác może. Zyczac tedy nabożnym Polakom, áby y swym ięzykiem przyrodzonym Bogá chwalili, iż wszelki ięzyk ma chwalić Bogá, życzę też y rádzę, áby będac w Kośćiele Łáćińskim y iego piosnkę śpiewáiac, po łáćinie też chwały Boże wykrzykáli, áby ták iednoż rozumieiac, mowiac y śpiewáiac, nie tylko się z Polakámi, ále y ze wszytkiemi Narodámi zgadzáli, á iednostáynymi sercy, głosy y słowy, teraz w iedności powszechney Wiáry, w iednym Kośćiele, á potym w iednym niebie Bogá chwalili.

PIESNI ADWENTOWE
POLSKIE Y ŁACINSKIE.

Polſkiego y Łáćinſkiego textu Notá iednaka.

Pierwßa pieśń Adwentowa / to ieſt / Heynał Roratny.

BOże wieczny / Boże żywy /
Odkupićielu prawdziwy /
Wyſłuchay naß głos płáczliwy.
Ktoryś ieſt ná wyſokośći /
Schyl niebá / vżycz litośći:
Spuść ſie w náße głębokośći.
O niebieſkie gory ſrogie /
Spuśććie roſę ná vbogie /
Daycie nam zbáwienie drogie.
Nie trzymaycie przeyźrzánego.
Chmury ſwoim dżdżem naßego /
Przynieśćie ſpráwiedliwego.
Przyydź corychley miłośierny /
O Boże / człowiek mizerny
Ciebie czeka / tobie wierny.
Obydź ſię známi łáſkáwie /
Zmiłuy ſie po nagley ſpráwie /
Racz przyść ku twey wieczney ſławie.
Odmień Pánie ſwoy gniew ſrogi
Odmień / niech człowiek vbogi
Nawiedzi twe świete progi.
Vſłyß płácz ſtworzenia ſwego /
Day doczekáć vćießnego
Narodzenia Syná twego.
Amen zákrzykniem wdzięcznymi
Głoſy / by nas Bog z świętemi
Złączył poczty Anyelſkimi. A.

DEvs viue, ac æterne,
Redemptor vere, ſuperne,
Audi voces, fletus cerne.
Tu qui ſedes altiſſimè,
Inclina cælos infimè,
Iungere nobis intimè.
O cælorum montes duri,
Pateatis roraturi,
Caram ſalutem daturi.
Nou ampliùs teneatis,
Quem dare dudum paratis,
Cum rore iuſtum mittatis.
Miſericors exaudito,
Aduenias DEVS citò,
Te nobiſcum adunito.
Propitius ſis, & propè,
Vt iuuemur tua ope,
In causâ noſtrâ inope.
Muta iram in fauorem,
Et da nobis Saluatorem,
Pauperum ad te ductorem.
Audi noſtros eiulatus,
Detur nobis tuus Natus,
Et natalis eius gratus.
Amen voce modulemur,
Corde DEVM deprecemur,
Vt Angelis ſociemur. A.

Druga ná Heynał.

HEynał wßyscy záśpieway my/
Cześć y chwałę Bogu daymy/
Nabożnie k niemu wołaymy.
Mocny Boże z wysokośći/
Ty świátłem swey wßechmocnośći/
Rospędź piekielne ćiemnośći.
Iużći oná noc minęłá/
Co wßytek świát vćisnęłá/
A początek z grzechu wźięłá.
Ná to Boży Syn iedyny/
By ćiemnośći znióſł y winy/
W żywot wſtąpił świętey Pánny.
Temu Bog dał nas w opiekę/
By czártowſką znióſł z nas rękę/
A piekielną odiął mękę.
Ten łáſkáwie nas przyimuie/
Z wiecznych ćiemnośći wyimuie/
Swiátłość zbáwienną gotuie.
Tylko nam tá noc zoſtánie/
Co ieſt ná odpoczywánie/
A odnawia prácowánie.
Lecz y prace/ y wßeſpráwy/
Da ßczęśliwe Bog łáſkáwy/
Byle Bogu był człek práwy.
Boże / wierna o świátłośći/
Ty oświeć náße ćiemnośći/
Wiodąc do twoiey iáſnośći.
Day ßczęśliwe nam powſtánie /
Twoiey łáſki przeżegnánie /
A dobroći wysławiánie.
Boże wieczney wßechmocnośći/
Broń od złośći y przykrośći/
Nagłey wieczney śmiertelnośći.

Idem Latinè.

EIa omnes occinamus,
Laudes DEO vt reddamus,
Voces deuotas tollamus.
Potens DEVS ab æterno,
Tu lumine nos superno,
Ex peccati duc inferno.
Iam trux illa nox recessit,
Totum mundum quę oppressit,
Et peccati formam gessit.
Nam filius summi patris,
Vt lux fiat vmbris atris,
Ecce sinum petit Matris.
Sub tutelam huius damur,
Vt tenebris eruamur,
Et à Dite redimamur.
Nos hic sibi adoptauit,
Et ab vmbris liberabit,
Lucem salutis parabit.
Tantum stabit nox naturæ,
Vt quiescat homo iure.
Quem lassant labor & curæ.
Sed & curæ, & labores,
Dabuntur prosperiores,
Tantum homo DEVM ores.
DEVS nostra lux fidelis,
Illuminare nos velis,
Ad videndum te in cælis.
Fac prosperè vigilemus,
Tuam opem imploremus,
Bonitatem prædicemus.
DEVS sancte, DEVS fortis,
Esto rector nostræ sortis,
Pelle crimen, & vim mortis.

Ty ktorys iest dobrotliwy/
Odmień swoy gniew spráwiedliwy
A racz nam być miłościwy.
Boże wieczny/ Boże żywy/
Odkupicielu prawdziwy/
Wysłuchay nász głos płáczliwy.
Ktorys iest ná wysokości/
Schyl niebá/ vżyy litości/
Spuść sie w násze głębokości.
Odmień Pánie twoy gniew srogi/
Odmień/ niechay lud vbogi
Náwiedzi twe świete progi.
Vsłysz płácz stworzenia swego/
Day doczekáć vcieszne go
Národzenia Syná twego/
Amen/ Amen/ raczysz to dáć/
Byśmy sie tám mogli dostáć/
Ná wieki z toba krolowáć/ A.

Misericors tu & bonus,
Transeat ira vt sonus,
Ad gratiam esto pronus.
DEVS viuens ac æterne,
Redemptor vere, superne,
Voces audi, fletus cerne.
Tu qui sedes altissimè,
Inclina cælos infimè,
Iungere nobis intimè.
Muta iram in amorem,
Et da nobis Saluatorem,
Pauperum ad te ductorem.
Audi nostros eiulatus,
Detur nobis tuus Natus,
Et natalis eius gratus.
Amen, amen, fiat ita,
Potiamur vt cupitâ,
Sine fine cæli vitâ, Amen.

3.

Cantio siue Prosa tempore Aduentus.

MIttit ad Virginē, nō quemuis Angelū
Sed fortitudinem suum Archangelū,
A mator hominis.
Fortem expediat pro nobis nuncium
Naturæ faciat vt præiudicium
In partu Virginis.
Naturam superat natus Rex gloriæ,
Regnat & imperat & zyma scoriæ
Tollat de medio,
Superbientium terat fastigia,
Colla sublimium calcet vi propria,
Potens in prælio.
Foras eijciat mundanum principem
Matremq; faciat secum participem
Patris imperij.

Idem Polonicè.

POsyła do Pánny nie ládá Anyołá/
Lecz mocarzá swego ego Archányołá/
Miłośnik narodu:
Niechay śle mocnego posłá w nászey spráwie
Aby przyrodzeniu vczynił bespráwie/
Z Pánieńskiego płodu.
Przyrodzenie władnie zrodzony Krol chwa
Kroluie/pánuie/y wszytkie zakały (ły.
Ze świátá precz znośi.
Pysznych kárki łamie hárdych myśli tłoczy
Zaden mocarz mocy iego nie vskoczy/
Wszech śiły przenośi.
Niechże precz wyrzući Xiąże świátá tego/
Mátke vczesniczka niech czyni wszytkiego
Pánstwá Oycowskiego.

Exi qui mitteris hæc dona diſſere,
Reuela veteris velamen literæ
Virtute nuncij.
Accede nuncia, dic Aue cominùs,
Dic plena gratia, dic tecum Dominus,
Et dic ne timeas.
Virgo ſuſcipias Dei depoſitum,
In quo perficias caſtum propoſitum,
Et votum teneas.
Audit & ſuſcipit puella nuncium,
Credit & concipit & parit filium,
Sed admirabilem.
Conſiliarium humani generis,
Et Deum fortium, & Patrem poſteris,
In fine ſtabilem.
Qui nobis tribuat peccati veniam,
Reatus diluat, & donet Patriam
In arce ſiderum.
Pro nobis Filium exora MARIA,
Vt poſt exilium fruamur Patria
Per tuum vterum, A.

Wychodź Pośle z tymi poſłány dárámi /
Odkriy co ſtáremi táiono piſmámi/
Mocą Posłá cnego. (wiona/
Przyſtępuy/ á zwiáſtuy/ mow bądź pozdro-
Mow/ że łáſki pełna: że z Bogiem złączoná/
Mow/ niech ſię nie boi.
Pánno przyimi ten ſkarb Boży powierzony/
W ktorym czyſty zamyſł będźie twoy ſpeł-
Y ślub ſię zoſtoi. (niony/
Wyſłuchałá Pánná Posłá/ y przyięłá/
Vwierzyłá słowu/ y Syná poczęłá/
Ale przedźiwnego.
Ráyce/ y Rządzce narodu ludzkiego/
Bogá wſzechmocnego/ Oycá wieku wſzego/
W wierze gruntownego. (nie.
Ten nam niech dáć raczy grzechow odpuſzcze-
Winy niech z nas znieśie/ á niech da zbáwie-
Ná wyſokim niebie. (nie.
Rácz błágáć zá námi Pánno Syná ſwego/
Niech da do oyczyzny przyść z wygnánia tęg
Przez ten owoc z ćiebie.

4.

CANTIO ADVENTVS.

AVE ô MARIA,
Benigna & pia,
Sponſa Creatoris,
Mater Saluatoris,
Et intemerati lilium pudoris.
Gabriel legatus,
Ad te deſtinatus:
Nuncium effatur,
Quo mundus lætatur,
Et cæli patriæ, ad ſpem euocatur.
Audis ſalutantem,
Et te prædicantem,
Confeſtim turbaris,

Idem Polonicè.

ZDrowá bądź Márya/
Niebieſka Lilia:
Mátko Stworcy ſwego /
Bogá wſzechmocnego.
Jedyna vćieczko świátá vpadłego/
Gabryel wybrány /
Do ćiebie posłány/
Poſelſtwo ſpráwuie /
A świát śię ráduie.
Dziewictwo niebieſkie iż mu obiecuie.
Słyſząc pozdrowienie/
Ná nowe zwieſzczenie/
Prędkoś śię zdumiáłá/

Tecum meditaris,
Vt Virgo humilis, laudē aſpernaris.
Pone Virgo metum,
Dominus eſt tecum,
En es conceptura,
Natum paritura,
Et mater & Virgo ſimul permāſura.
Tollet maledicta,
Hic Adæ delicta,
Sedem occupabit,
Patris ſui Dauid,
Et in domo Iacob in æuū regnabit.
Nuncium audiſti,
Mira percepiſti.
Petimus conſenſum,
Da Virgo aſſenſum,
Lætemur gaudio ſuperante ſenſum.
Præſto ſum ancilla,
Reſpondit puella,
Fiat quod dixiſti,
Quodque promiſiſti,
Beata quæ fidem Deo præbuiſti.
Mater orphanorum,
Fida ſpes reorum,
Salus infirmorum,
Portus naufragorum,
Perduc nos precibus, ad regna cælorum. Amen.

Z ſobaś rozmyślálá/
A iáko pokorna/ chwały ſię lękálá.
Nie trwoż Pánno z ſobą/
Bog wßechmocny z tobą/
Poczniesz/ z rodziß Páná
Wiecznego Kápłaná/
Mátka być y Pánną nie będziec ná- (gána.
Ktorym Adam ßkodzi/
Tym płod twoy nágrodzi/
Vsiedzie Krol nowy/
Ná tron Dawidowy/ (bowy.
Wiecznie rządzić będzie cny do Jako-
Posłáś wysłucháłá/
Dziwnaś rzecz słyßáłá/
Pozwol bez odwłoki/
Ná boskie wyroki/ (roki.
Szczęścia y rádości nábaw świát ßé-
Otom służebnicá/
Odpowie Dziewicá/
Stań ſię wola iego/
Według słowá twego/ (go.
Błoga żeś wierzyła słowu Páná ſwe-
Mátko záſmuconych/
Nadzieio ſtrapionych/
Vciecżko słábego
Człowieká grzeßnego/
Vproś nam zbáwienie v Syná ßká twego/ Amen.

Pieśn Piąta Adwentowa.

VRząd zbáwienia ludzkiego/
Potrzebował pilnie tego:
By vpadek Bog nápráwił/
Człowieká grzeßnego zbáwił.
Pan Bog w Troycy świętey rádził/

Idem Latinè.

MVnus ſalutis humanæ,
Exigebat iſtud planè:
Quo ruinam reſtauraret,
DEVS mundum vt ſaluaret.
Vnde DEVS trinus, vnus,

By świát zbáwił grzechy zgłádził:
Przez wcielenie Syná ſwego,
Spráwą Duchá naświętſzego.
Pánná od wieku przeyźrzána,
Archányołem obeſłána:
Zeby ná to przwoliłá,
Mátką Naywyżſzego byłá.
Mowiąc: Zdrowáś bądź Márya,
Łáſkiś pełná żadna inna:
Pan ieſt ztobą od ſtworzenia,
Nie lękay ſię pozdrowienia.
Oto poczniesz Naywyżſzego,
Syná Bogá wſzechmocnego:
A porodziſz Boſką mocą,
Duchá świętego pomocą.
Pánná ſię z tego zdumiáłá,
Czego przedtym nie ſłycháłá:
Wolą Bożą być báczyłá,
Anyołowi przyzwoliłá.
O czym ſprawnie wyſłuchawſzy,
Rzekłá Posłowi powſtawſzy:
Służebnicąm Páná mego,
Sſtań ſię według ſłowá twego.
Duch święty nátychmiaſt zſtąpił,
Ciáło Pánieńſkie zaſtąpił:
Słowo Boże ieſt wcielone,
Ludzkie plemię wybáwione.
Przy tey ták wdzięczney nowinie,
Ktorąć Anyoł práwi ninie:
Pełna łáſki Pánno prośim.
Łáſkę Páńſką niech odnośim.
W tobie łáſk obfitość wſzelka,
A w nas iey potrzebá wielka:
Márya morzem łáſk ſłynąc,
Wlew ay łáſki ná nas płynąć.

Salutis parando munus:
Quod prodeſſe mundo cernit,
VERBVM CARO ſit decernit.
Virgo ad hoc deſtinata,
Per Angelum ſalutata:
Qui nunciat mira ei,
Se futuram matrem Dei.
Dicit: Aue ô MARIA,
Plena diuinâ gratiâ,
Deus tecum eſt ab æuo,
Ne turberis mætu ſæuo.
Ecce concipies natum,
Altiſſimo adæquatum:
Et paries vi Numinis,
Sancti virtute Flaminis.
Virgo eſt hinc ſtupefacta,
Nouitate rerum tacta,
Sed vt Dei velle ſentit,
Verbis Angeli conſentit.
Exauditâ re attentè,
Humillima dicit mente:
Ecce ſum Ancilla Dei,
Fiat quicquid placet ei.
Pneuma ſanctum mox deſcendit,
Cor Virginis apprehendit:
VERBVM Dei incarnatur,
Salus homini paratur.
Per nuncia hæc tam grata,
Ab Angelo tibi data:
O Virgo plena gratiâ,
Deum nobis concilia.
Tu plena abundantiâ,
Nos pleni indigentiâ:
Cùm ſis gratiarum mare,
Velis in nos exundare.

Pieśń Czwarta Adwentowa.

PO vpadku człowieka grzesznego/ Vżalił się Pan stworzenia swe- go: Zesłał ná świát Archanyo- łá swego.
Idź do Pánny imię iey Márya/ Spraw Poselstwo: Zdrowáś łá- ski pełná/ Pan iest z tobą nie bądź- że troskliwa.
Panná ná ten czás Zołtarz czytáłá/ Gdy to pozdrowienie vsłyszáła/ Ná słowá się Anyelskie zdumiáłá.
Archánioł widząc Pánnę troskliwą/ Iął ią cieszyć mową łágodliwą/ Pánno nie lękay się Pan iest z tobą

Nálázłáś łáskę v Páná swego/ Ty się masz ostáć mátką Syná iego To iest wolá Bogá wszechmocnego.
A będzie mu imię iego *IESVS*, Ten będzie Zbáwicielem wszytk- kich dusz: Raczysz Pánno przy- zwolić iusz.
Pánná áczkolwiek byłá troskliwa/ Ale widząc iż to wola Boża: Rzekłá Pańská służebnicámci ią.

Azem ia wielce prágnęłá tego/ Bym mogłá być sługą Mátki iego: Sstańże mi się według sło- wá twego.
Iák prędko te słowá wymowiłá/ Wnet Pánná w żywocie swym poczęłá/ A tám Bogu część y chwałę dáłá.

Idem Latinè.

POstquam lapsus homo est pec- cator, Creaturæ misertus Crea- tor, Mittit Archangelum vt Sal- uator.
Adi Virginem MARIAM dictam, Annuncia illam benedictam, Gratiâ plenam, Deo addictam.

Virgo Diuinis intenta erat, Dum nuncium istud audierat, Ad verba Angeli stupuerat.
Angelus videns Virginem turbari, Blando sermone cæpit solari, Non timere iubens, sed lætari.

Inuenisti gratiam illius, Cuius ex te nascetur Filius, Hæc est Dei voluntas ipsius.
Nomen eius IESVS vocabitur, Per quem omnis homo saluabi- tur, Crede Virgo quod tibi di- citur.
Virgo quamuis fuerat turbata, Videns hæc à Deo ordinata, Dicit sum ad omnia parata.

Licet votum mî erat solenne, Matri Dei seruire perennê, Fiat mî quod nuncias supernê.

Quàm primũ Virgo hæc est effata, A Spiritu sancto obumbrata, Concepit Deum læta & grata.

O Pánno gdyżeś tákowey mocy /
Wołamy k tobie we dnie y w nocy /
Raczyß nam być grzeßnym ná pomocy.
Byſmy Pánno przez twe przyczynienie / Mieli tu ſwych grzechow odpußczenie / A potym wiekuiſte zbáwienie.

O Virgo cùm tanti ſis valoris,
Tangat te clamor cordis & oris,
Vt des opem votis peccatoris.

Tua ope, ô plena gratia,
Peccatorum hic detur venia,
Et poſt tecum æterna gloria.
Amen.

Pieśń śiodma Adwent.

GWiazdo morzá głębokiego /
Mátko Bogá naywyżßego:
Panienko bądź pozdrowiona /
Fortko Rayſka otworzona.
Od Aniołá pozdrowiona /
Gdyś poczęłá w ſobie Páná /
Jmie Mátki naßey Ewy /
Odmieniay ku pokoiowi.
Rozwiąż zwiąſki zadłużonym /
Przynieś świátłość záślepionym:
Odpądź od nas co ieſt złego /
Day chcieć y mieć co dobrego.
Jżeś Mátka niech poznamy /
Gdy ſie wiec modliß zá námi /
Niechay ćie Syn twoy wyſłucha /
Ku nam grzeßnym ſkłoni vchá.
Panno ná wßem oſobliwa /
Skromna, ćicha / y ćierpliwa /
Vproś náße wßytkie winy:
Vczyń z grzeßnych Boże ſyny.
Zywot w nas ſpraw we wßem czyſty
Byſmy mieli wiekuiſty /
Y Jezuſá oglądali:
Z nim ſie wiecznie rádowáli.

Idem Latinè.

AVE maris mundi ſtella,
Dei genitrix puella,
Aue Virgo Mater facta,
Porta cæli patefacta.
Ab Angelo ſalutaris,
Dei prole quæ grauaris,
Vt per tuum Verbum Aue
Mutet Eua nomen graue.
Solue vincla debitorum,
Eſto lumen tu cæcorum,
Quæ ſunt mala procul pelle,
Et da bona, & fac velle.
Monſtra te eſſe Matrem,
Orans Filium & Patrem,
Qui te velint exaudire,
Vota noſtra euenire.
Virgo quæ es ſingularis,
Cunctis donis quêis dotaris,
Culpas noſtras fac deleri,
Natos Dei nos fieri.
Vitam noſtram præſta puram,
Et diſpone ad futuram,
Vt ad Deum venientes,
Gaudeamus te videntes.

Chwałá bądź Bogu wiecznemu /
Synowi iego miłemu :
Tákże Duchowi świętemu /
W trzech perſonách iedynemu.

Sit laus Patri ſempiterno,
Nato eius coæterno,
Spiritui cum vtroque,
Procedenti ab vtroq; Amen.

Pieśń oſma Adwent.

TObie wznawiamy Pánno nád wymowe
Vprzymym ſłowem cześć Gábryelowe /
Ktoraś w te ſłowá byłá vraczona /
Bądź pozdrowiona.

V ćiebie iedney niebieſkie ſą dáry /
Ktorymi ćie Bog obdárzył bez miáry :
Tyś nápełniona łáſka pożądána
Od Bogá dána.

Pan ztobą ćiebie przed czáſy wiecznemi /
Przeznáczył ſobie przybytkiem ná źiemi
Skąd ćie do niebá przeniosł nád obłoki :
Ná thron wyſoki.

Nád inne Pánny ktore záchowáły
Swe Bogu śluby / maſz przywiley cáły :
Zbiáłychgłow żadna bez wády wſzelákiey
Czći nie ma tákiey.

Dla tego słuſznie ćiebie wychwalamy /
Y twey do Syná pomocy żądamy :
By nam odpuśćił z twey ś. záſługi /
Bog náſze długi.

Idem Latinè.

TIbi nouamus Virgo ſine nota,
Mente fideli Gabrielis vota,
Qui te ſalutat vocem peramænam,
Gratiâ plenam.

In te ſunt vna, cuncta cæli dona,
Immenſa Deus dedit tibi bona,
Tu es repleta gratiâ optatâ :
à Deo datâ.

Dominus tecum, te ante ſæculum,
Deſtinat ſibi in tabernaculum :
Vt te ad cælos terris tranſportaret,
Throno locaret.

Tu ſupra cunctas Deo dedicatas,
Dotes conſeruas priuilegiatas,
Nulla ſponſarum quæ ſanctificatur,
Tibi æquatur.

Iure idcircò tibi laudes damus,
Tuam ad Natum opem imploramus,
Vt nobis parcat ob tuam virtutem,
Detque ſalutem.

Pieśń dźiewiąta Adwent.

ARchányoł Gábryel
Boży dźiewosłąb / y poſeł /
Przybył do Máryey Dźiewice
Z niebieſkiey ſtolice.

A mowił z Dźiewicą /
Że bedźieſz Boſką rodźicą :
Pánna pocznieſz mężá nieznáiąc /
Słowu wiárę dáiąc.

Idem Latinè.

ARchangelus gratus
Gabriel Dei legatus,
Cælis ad MARIAM mandatus,
Sic eſt ei fatus :

Aue Virgo pura,
Dei Genitrix futura,
Quem concipies ſine viro,
Verbo credens miro.

Dał znáć też o świetym
Janie / w żelżbiecie poczętym:
Ktora szosty miesiąc ráchuie /
Ják się płodna czuie:
Prędko się porwáłá /
W gorną kráinę bieżáłá:
A weszłá w dom Zácháriaszá /
Mátká Messyaszá.
Tám Elżbiete święta /
Cieżárem płodu obieta:
Ják ciotuchnę swą pozdrawiáłá /
Syná winszowáłá.
Elżbietá chętliwa /
W głos záwoła: tys szczęśliwa
Marya miedzy niewiástámi /
A miedzy Pannámi.
A owoc twoy święty /
Z Duchá świętego poczęty:
Od Bogá wzniesion iest wysoce /
Nád inne owoce.
Bo witániem twoim /
Dzieciatko w żywocie moim
Zweselá w żywocie táncuie.
Páná swego czuie.
MARIA z tey mowy /
Odzowie się z temi słowy:
Wielbi ma duszo Páná swego /
Bogá naywyższego.
Duch się moy ráduie /
W Zbáwicielu roskoszuie:
Bo weyźrał w cichość niewolnice
Pokorney dziewice,
Już od tąd czci wielkie /
Dadzą mi narody wszelkie /

Ad hæc dixit læta
Noua de Elisabeta:
Cui iam sextus mensis prægnanti,
Ioannem portanti.
Quæ credens non vana,
Abit Virgo in montana:
Et venit domum Zachariæ,
Genitrix Messiæ.
Ibi Elisabet,
Cum fætu gaudia habet:
Cognatæ aduentu lætatur,
Prolem gratulatur.
Elisabet dicta,
Clamat, tu es benedicta,
Inter mulieres optima,
Virginum maxima.
Et est benedictus
Ventris tui fructus:
De Spiritu sancto conceptus,
Præ cunctis acceptus.
Nam salutatione,
Tuo audito sermone,
Exultat infans læta mente,
Domino præsente.
Audiens MARIA
Verba læta, reddit pia:
Magnificat anima Deum,
Beata per eum.
Exultat Spiritus,
Salute data cælitus:
Respexit me Deus ancillam,
Humilem pusillam.
Ex hoc me beatam,
Dicent gentes Deo gratam:

Że mię wziąć rácżył Pán świátá/
Ná potomne látá.
O náder szcżęśliwá/
Rácżże nam być miłościwá/
Byśmy tu w pokoiu mieszkáli/
W niebie krolowáli.

Qui me præ cunctis honorauit,
Æternùm beauit.
O verè beata,
Sis & clemens inuocata:
Fac hic nos felices, pacatos,
In cælo beatos.

Pieśń dziesiąta Adwentowa.

WItay Krolowá niebá y Mátko litośći/ Witay nádzieio nászá w smutku y w żáłośći:
K tobie wygnańcy Ewy wołamy synowie/ K tobie wzdychamy płácżąc w táráśie więźniowie.
Orędowniczko nászá rácż twe lutośćiwe Oczy spuśćić ná sercá násze żáłobliwe.
Y owoc błogochwálny żywotá twoiego. Nam okázáć po ześćiu z świátá mizernego.
O IEZV niech po śmierći ćiebie oglądamy/ O MARIA vproś nam czego pożądamy.

Idem Latinè.

SAlue Regina cæli Mater clementiæ, Salue spes & solamen nostræ miseriæ:
Ad te exules nati Euæ suspiramus,
Ad te flentes captiui in vinclis clamamus.
Eia Patrona nostra, tuæ pietatis,
Oculis cerne nostræ vim calamitatis.
Et ventris tui sancti fructum benedictum, Nobis ostende, tristem post mundum relictum.
O IESV, fac post mortem læti te cernamus, O MARIA impetra quod desideramus.

Pieśń iedenasta Adwent.

O Mátko miłośćiwa/
Pánno litośćiwa/
Pánno vrodziwa/
Márya modl się zá námi.
Nászá Orędownico/
Nászá Pośrzednico/
Niedzuych pomocnico/
Márya modl się zá námi.
Tyś świátá podziwienie/

Idem Latinè.

O Mater gloriosa,
Virgo gratiosa,
Puella formosa,
MARIA ora pro nobis.
Nostra tu es Patrona,
Mediatrix bona,
Misereri prona,
MARIA ora pro nobis.
Tu miraclûm cunctorum,

Grzesznych wybáwienie/
Smętnych pocieszenie/
Maryá modl się zá námi.
My do ciebie wzdychamy/
A z płáczem wołamy/
Rátunku żądamy/
Maryá modl się zá námi.
Nie máss po Bogu w niebie/
Pewnieyszey krom ciebie
Nádzieie w potrzebie/
Máryá modl się zá námi.
O Dziewico przedzielna/
Z Bogiem nierozdzielna/
W sławie nieśmiertelna/
Máryá modl się zá námi.
Łaską obfituiąca/
W cnotach pływáiąca/
Gwiazdo paláiąca/
Máryá modl się zá námi.
Przez twe Poczęcie czyste/
A szczęście wieczyste/
Zgotuy nam oyczyste/
Máryá modl się zá námi.
Przybądź nam gdy pomrzemy/
A ná sąd stániemy/
Łáski twey prágniemy/
Máryá modl się zá námi.
Ziednay nam zlitowánie/
Z tobą krolowánie/
Dayże nam to Pánie/
Máryá modl się zá námi.

Salus peccatorum,
Et spes afflictorum,
MARIA ora pro nobis.
Ad te cuncti suspiramus,
Et flentes clamamus,
Opem imploramus,
MARIA ora pro nobis.
Non est post Deum in cælis
Maior spes misellis,
In mundi procellis,
MARIA ora pro nobis.
O puella specialis,
Deo socialis,
Laude immortalis,
MARIA ora pro nobis.
Gratia es abundans,
Virtute exundans,
Lux mundum iucundans,
MARIA ora pro nobis.
Felix conceptione,
Dei visione,
Fac opus Patronæ,
MARIA ora pro nobis.
Adsis mihi moribundo,
Præsis iudicando,
Vt prosis saluando,
MARIA ora pro nobis.
Impetra clementiam,
Et tecum gloriam,
Per IESV gratiam,
MARIA ora pro nobis.

Pieśń dwunasta Adwent.

O Nadroszszy kwiáteczku Pánieństwá czystego/ MARIA Mat-

Idem Latinè.

O Præciosissime flos Virginitatis, Virgo Mater, diuinæ fons

ko świętá Syná przedwiecznego: Dla głębokiey pokory/ wysokiey czystości/ Nápełnionaś iest Boskiey obficie miłości.

Tyś przed wieki iest Mátká Bogu przeznáczona A w żywocie Mátki swey ná to poświecona: Zaden Anyoł/ o Pánno/ áni żaden święty/ Ták wysoko iákoś ty w niebie nie iest wzięty.

Ni-zkim się Bog nie złączył Pánno iáko z tobą/ W ktorey żywocie był Bog y człek swą osobą: Nosiłáś w pokorze y dziwney czystości/ A nam grzesznym o Pánno/ ku wielkiey rádości.

Wszem to Chorom Anyelskim w podziwieniu było / Jáko się z człowieczeństwem Bostwo ziednoczyło; Ten Syn Boży co niebo/ y co ten świát stworzył/ Ten w twoy żywot wstąpiwszy ták się vpokorzył.

Ten z ciebie niebo sobie lube pomieszkánie/ W tobie naświetsza Troycá ma swe vkochánie: Lecz choćbych miał Anyelski rozum y ięzyki/ Choćby y Duch Prorocki/ y wszytkie práktyki.

Bym też y wszytkie inne pismá wyrozumiał/ Jeszczebym cię o Pánno wysławić nieumiał: O przedziwna dostoyność y błogosłáwieństwo: Bogá Człowieká rodzi kwitnące Pánieństwo!

humanitatis, Tua humilitate, nec non castitate: Impleri meruisti Dei charitate.

Tu ab æterno Mater Deo destinata, Sancta parens es sancto ex vtero nata: Nullus Angelus, Virgo, nec vllus Sanctorum, Supra te reputatus in regno cælorum.

Nulli Deus vt tibi se consociauit, Cuius Vterus Deum hominem gestauit: Gestauisti hunc Virgo humilis & pura, Vnde nobis affatim gaudia futura.

Cunctis choris Cælitum hoc stuporem mouit, Quomodo DEVS Homo fiat, nemo nouit: Ille DEI Filius, qui mundum creauit, Tuum castum Vterum ô Virgo intrauit.

Ex te ille, te cælum suum habitaclum, Ex te fecit Trinitas, sanctum tabernaclum: Sed quamuis Angelicus mihi intellectus, Quamuis sit Prophetici spiritus affectus.

Licet omnes scripturas, & scripta callerem, Tuas laudes eloqui Virgo non valerem: O miranda dignitas, sors felix ter quater, DEVM Hominem parit Virgo, & fit Mater.

Przez ten tedy twoy owoc żywotá świętego, Rácz od złego nas bronić/ á dáć co dobrego: Ty ktorás łáski pełná oddaliwszy grzechy/ Z twey łáski obfitości vdziel nam pociechy.

Nie dopuszczay ná stráte/ lecz day wspomożenie/ Byśmy mieli przez Syná twoiego zbáwienie.

Per tui ergo ventris fructum benedictum, Aufer Virgo peccati luctum maledictum: Tu, in quam Dei fusa gratia abundè; Nos afflictos eadem perfundè iucundè.

Non permittas damnari, sed omni virtute, Per tuam prolem caram nos bea salute.

Pieśń trzynasta Adwentowa.

ARchányoł Gábryel z niebá wysokiego/ Posłan był do Pánny z rządzenia Bożego: Tá w mieście Zydowskim Názáret mieszkáłá/ A Iozefá męża poślubnego miáłá.

Imie iey *MARIA* od wieku przeyźrzána/ Iż porodźić miáłá niebieskiego Paná: Ktoryby mocą swą moc szátáńską zgłádźił/ A wybráne swoie do niebá wprowadźił.

Te słowá rzekł Anyoł do niey przystąpiwszy/ A z weselem one pierwey pozdrowiwszy: Zdrowás łáski pełná/ y Pan iest przy tobie/ Ktory cię z łáski swey ráczył obráć sobie.

Tyś nad wszytkie insze iest błogosłáwiona/ Oná tym sposobem byłá przestrászona: Co to są zá słowá/ ieła myślić o tym/ Widząc boiáźliwą/ rzekł iey Anyoł potym.

Nie boy się Márya/ łáskiś dostąpiłá/ Bogu wszechmocnemu iesteś bárzo miła: Poczniesz w swym żywo-

Idem Latinè.

ANgelus Gabriel de cælo superno, Missus ad Virginem à DEO æterno: In Iudæa Virgo Nazareth manserat, Et viro Iosepho desponsata erat.

MARIA Virgini nomen gratum erat, Quam in Matrem DEVS prædestinauerat: Partu suo salus hæc futura gentis, Nata est, vt caput conterat serpentis.

Archangelus postquam sese salutauit, Nomine Diuino sic annunciauit: Aue gratiosa Dominus est tecum, Cui tu complacendo felix eris secum.

Præ cunctis reliquis tu es benedicta, Sed terrore mota Virgo ad hæc dicta: Quid hæc verba velint pensat diligenter, Quod Angelus videns dicit reuerenter.

Nil time MARIA gratiam adepta, Quia es dilecta DEO, & accepta: Cuius concipies Natũ & paries,

ćie y porodziß ſyná / Nie byłá od wieku tákowa nowiná.

Daß mu imię IEZVS á ten bedźie wielki / Zwáć gó Synem Bożym bedźie narod wßelki / Da mu P. Bog ſtolec Dáwida ſławnegó / Dom Iákobow wiecznie bedźie Krolá tegó.

A iákoż to ma być gdy ia męża nie znam: Odpowiedźiał Anioł P. Bog to ſpráwi ſam: Pocznieß Pánno Syná przez Duchá ś. Moc ćiebie ogárnie Bogá wßechmocnego.

A to co śię z ćiebie národzi świętego / Wßyſcy chwalić będą zá Syná Bożego: Oto y Elżbietá ćiotká twa w ſtárośći / Też poczęłá ſyná z Boſkiey opátrznośći.

Iuż ná ßoſty mieśiąc iák zoſtáłá płodna / Bo v Bogá wßelka mowá ieſt podobna: Rzekłá Pánná iam ieſt ſłużká Páná mego / Niechże mi śię ſtánie według ſłowá twegó.

Odßedł Anioł potym Pánná też powſtáła / Zá ták wielkie dáry Bogu chwałę dáłá: A my Bogu chwałę daymy proßąc tego / Niech śię z národzenia ćießem Syná iego.

Ab æuo non factum miraclum facies.

Dabis nomen IESVS & hic magnus fiet, Omnis gens Filium Dei hũc audiet: Dabit ei ſedem Dauid Patris ſui, Domus Iacob Regnum erit nati tui.

Quomodo id fiet ſi non noſco virum! Ait Archangelus, DEO nil eſt mirum: De Spiritu ſancto Virgo concipies, Virtute excelſi id fore ſenties.

Et Sanctum hoc, ſanctè quod ex te naſcetur, Ab omnibus Dei Filius dicetur: En & Elizabeth iam in ſenectute, Concepit filium diuina virtute.

Sextus menſis ex quo prægnans hæc ſterilis, Omne verbum DEO eſt res poſſibilis: Dicit Virgo, Ecce Ancilla Domini, Fiat iuxta Verbum quod placet Numini.

Diſceſſit Angelus, Virgo ſurgens læta, DEO grates reddit, & manet quieta: Et nos grates DEO damus & oramus, Eius Natum nobis natum gaudeamus.

Pieśn czternaſta Adwentowa.

KRolowa Páni niebieſka / Wielká świátłośći Anyelſka: Vproś nam v Syná twego Zdrowia ßczęśćia dobrá wßegó. Od powietrza morowego /

Idem Latinè.

IMperans Regina cælis, Perlucens cunctis Angelis: Per tuæ precis virtutem, Da fortunam, & ſalutem. Dans âëris ſanitatem,

Broń

Broń ſtworzenia Syná twego:
Stan duchowny y też świecki
Prośi, oddal gniew niebieſki.
Wßyſcy prośim twey przyczyny/
Racz oddalić naſze winy:
Ktoremi Bogá gniewamy/
W tym pomocy twey żadamy.
Chryſte IEZV miłośierny/
Rácz weyrzeć na lud ſwoy wierny:
Oddal grzechow ſkutek ſmutny/
Odmień w łáſkę gniew okrutny.
Jeśli gárdziß námi Pánie/
Day twey Mátce wyſłuchánie:
Wiemy że ćię zá nas prośi/
Zá námi ſwe ręce wznośi.
Dla twey Mátki nas twe ſługi/
Przyimi w łáſkę odpuść długi:
Bychmy złego wolni byli/
Ciebie ná wieki chwalili/ Amen.

Pelle Ditis poteſtatem:
Orat te plebs & cum Clero,
Fac nos gratos DEO vero.
Cuncti tibi ſupplicamus,
Dimitte noxas rogamus:
Quibus iram promeremur,
Tua ope liberemur.
Miſericors IESV CHRISTE,
Moueant te preces iſtæ:
Aufer iram à popello,
Tam afflicto & miſello.
Si nos ſpernis, Matrem tuam,
Neque precem ſperne ſuam:
Nam illa miſericordis,
Dat pro nobis vota cordis.
Propter Matrem, fac & ſeruis
Gratiam, quamuis proteruis:
Vt à malis liberati,
Te laudemus, ſemper grati. Am

Pieśn Piętnaſta Adwentowa.

ARchánioł Boży Gábryel/
Posłan do Pánny MARIEY:
Z maieſtatu Troyce świętey/
Tak ſprawował poſelſtwo k niey:
Zdrowaś Pánno łáſkiś pełna/
Pan ieſt z tobą to rzecz pewna.
Pánna śię wielce zdumiáłá/
Z poſelſtwa ktore ſłyſzáłá:
Pokorniuchno śię ſkłoniłá/
Jako Pánna ſkromiezliwa:
Záſmuciłá śię z tey mowy/
Nic nie rzekłá Anyołowi.

Idem Latinè.

GAbriel DEI Legatus,
Ad MARIAM demandatus:
In nomine Trinitatis,
Fatur grata, verbis gratis:
Aue ô plena gratiâ,
DEI tecum præſentia.
Virgo nimis ſtupefacta,
His nuncij verbis tacta:
Magno confuſa pudore,
Simul perculſa timore:
Stans humilis timorata,
Ad Angelum nil eſt fata.

Ale Poſel z wyſokośći/
Napelnił Boſkiey mądrośći:
Rzekł iey; Nie boy ſie *MARIA*,
Naſzcześliwſzaś Panno miła/
Nalazłaź łaſke v Páná/
Oto pocznieſz iego Syná.
IEZVS wzowieſz Imie iego/
Będziec Synem Naywyżſzego:
Wielki z ſtrony człowieczeńſtwá/
A niezmierny z ſtrony Boſtwá.
Wieczny Syn Oycá wiecznego/
Zbáwiciel świata wſzytkiego.
A iákożby to mogło być/
Jęła Panna k niemu mowić:
Ja niechce męża nigdy znáć;
Jął iey Anyoł tak powiadáć/
Iż Duch święty z ſwey miłośći
Sprawi to w tobie w czyſtośći.
Temu Panna vwierzyłá/
Przyzwaláiąc ták mowiłá:
O Pośle Bogá wiecznego/
Gdyż to wola Páná mego/
Toć ia ſłużebnicá iego/
Sſtan ſie według ſłowá tego.
Rychley niżby kto mgnął okiem
Sſtał ſie Syn Boży Człowiekiem
W żywocie Panny naczyſtſzey/
Ze krwie czyſtego ſercá iey/
Sprawa Bogá wſzechmocnego/
Miłośnika człowieczego.
Rzecz wielká miłość była/
Boga Oycá iego Syná:
Iż dla człowieká grzeſznego/
Z maieſtatu naświętſzego/
Z miłośći wieczney przed wiekiem/
Stał ſie Syn Boży Człowiekiem.

Sed Nuncius hæc videndo,
Diuina iuſſa implendo,
Nil time dicit MARIA,
Inuenta Dei gratiâ,
Ecce concipies Natum,
Et paries valdè gratum.
IESVS nomen erit ei,
Vocabitur proles Dei:
Hunc Filium Altiſſimi,
Colent ſuperi, & imi,
Magnum ex humanitate,
Immenſum diuinitate.
Dum Angelus verba linquit,
Cum pudore Virgo inquit:
Quomodo id fiet poſco,
Quando virum non cognoſco:
Ad hæc ille, DEVS dabit,
Te Spiritus obumbrabit.
Virgo mox dictis credendo,
Ita dicit annuendo:
O magne Dei Legate,
Accipio dicta gratè,
Ecce Ancilla Domini,
Fiat quod placet Numini.
Conſenſu Virginis tactus,
Statim DEVS HOMO factus,
In caſto ventre Virginis,
Ex flore eius ſanguinis,
Opere Diuino mirando,
Pro peccatore ſaluando.
Quanto amore dilexit,
Mundum Deus hic retexit:
Quando linquens Maieſtatem,
Noſtram ſumpſit vilitatem,
Et amore cælis tractus,
Dei Natus Homo factus.

O Anyele Gabryele/
Naszlachetnieyszy Anyele:
O Pośle naznamienitszy/
Nie iest rowny tobie inszy/
Z poselstwa ktoreś sprawował/
Znać iż ćię Bog vmiłował.
Pośle Boga wszechmocnego/
Gdyś tak w wielkiey łasce iego:
Modl sie do Pana za nami/
A do tey naświętszey Panny/
Abyśmy z grzechow powstali/
Po śmierci z nim krolowali.
Bogu Oycu wszechmocnemu/
Synowi iego miłemu:
A Duchowi naświętszemu/
Bogu w Troycy iedynemu/
Dziękuymy dziś w pokorności/
Z tak wielkiey iego miłości/ Am.

O Angele semper grate,
Gabriel Dei Legate,
Quis maiora nunciare,
Quàm tu potest vel optare?
Ad magna te delectum,
Et Deo patet dilectum.
Legate Dei potentis,
Potens gratiâ mittentis,
A quo missus, ad quam eras,
Vota nostra his offeras,
Vt peccata relinquamus,
Regnum Dei adeamus.
Dei Patris potentiæ,
Filij sapientiæ:
Et Spiritus bonitati,
Sit laus vni Trinitati,
Ob amorem mirum, rarum,
Sit actio gratiarum. Amen.

Pieśń szesnasta Advent.

KTorego chwali niebo niestánowne/
Ziemiá wynasza y morze żeglowne/
Troiey máchiny rządzące y dziedzicá
W żywocie nośi swym czystym dziewicá.
Ktoremu służy świátło słonca wdźięczne/
Lampy niebieskie y koło mieśięczne/
Tego niebieskiey pełne łaskawości/
Piástuia w sobie Pánieńskie wnętrzności.
Szcześliwaś Mátko z vpominku tego/
Rzemieślnik bowiem niebá wysokiego/
Ktory świat wielki w garśći swey zakrywa/
W skrzyni twey wnętrzney zámknion odpoczywa.
Błogoć Boskiego żeś Posłá iest godna/
Y przedwiecznego Duchá spráwą płodna:

Idem Latinè.

QVem terra, pontus æthera,
Colunt, adorant, prædicant,
Trinam regentem machinam,
Claustrum Mariæ baiulat.
Cui luna, sol, & omnia,
Deseruiunt per tempora:
Perfusa cæli gratiâ,
Gestant puellæ viscera.
Beata Mater munere,
Cuius supernus artifex,
Mundum pugillo continens,
Ventris sub arca clausus est.
Beata cœli nuntio,
Fœcunda sancto Spiritu;

Z ćiebie Pan raczył wyſtąpić nád Pány/
Národom wßelkim wielce pożądány.
Bądźże pochwalon Boże nieſkończony/
Dźiwnym ſpoſobem z Pánny národzony:
Z Naywyżßym Oycem y z Duchem ſpołecznie/
Jedne miey chwałe cześć/ y ſławe wiecznie.

Deſideratus gentibus,
Cuius per aluum fuſus eſt.
Gloria tibi Domine,
Qui natus es de Virgine,
Cum Patre & Sancto Spiritu,
In ſempiterna ſæcula, Amen.

Pieśń śiedmnaſta Adwent-

GLos wdźięczny z niebá wychodźi/
Gwiazdę k nam nowa wywodźi
Ktora rozświeca ćiemnośći/
Y odkrywa naße złośći.
Z rożdżki Jeſſe kwiat zakwita/
Ktory zbawieniem świat wita:
Pan Bog zeſłał Syná ſwego/
Od wieku narodzonego.
Oycowie tego czekali/
Tego Prorocy żądali:
Tego Bog światu miał ziáwić/
Od śmierci człeka wybáwić.
Ktorego aby wąż zdradźił/
Z rayſkich rozkoßy wyſádźił:
Námowił z drzewá rayſkiego/
Vkáśić zakazánego.
Przez co był z raiu wygnány/
Y ná wieczną śmierć ſkazány:
Lecz Pan vżalił ſię tego/
Myślił o zbawieniu tego.
Wnet Anyoł Pannie zwiaſtował/
O czym Prorok prorokował:
Iż miał powſtáć ſyn zacnego
Plemienia Dawidowego.
Weſelćie ſię ziemſkie ſtrony/
Puśćiwßy niebieſkie throny:

Idem Latinè.

VOx grata tonat cælitus,
Ad nouæ ſtellæ exitus:
Cuius diſpellunt lumina,
Et tenebras & crimina.
Virga Ieſſe frondet flore,
Saluans fructu & odore:
Deus ſuum Natum miſit,
Quem dudum mundo promiſit.
Iſtum Patres expectabant,
Hunc Prophetæ prædicabant:
Hunc Deus ſpopondit dare,
Volens hominem ſaluare.
Quem ſerpens defraudaturus,
Paradiſo expulſurus:
In vetitum ſuaſit niti,
Morſu promi prohibiti.
Per quod factus eſt extorris,
Infernalis ignis torris:
Sed Dominus miſerator,
Curat eum vt Saluator.
Mox Angelus nunciauit,
Quod Prophete prædicauit:
Prolem Dauid ſuſcitandam,
Ad ſalutem reparandam.
Gaudeat orbis terrarum,
Cæli linquens thronum carum:

Bog idźie ná te niſkośći /
Z niewymowney ſwey litośći.
Weſelcie ſię y Anyeli /
A bądźcie z tego weſeli:
Że ſię nam Bog w ćiele ſtáwi /
Ten vpadek naſz naprawi.
Weſelćie ſię wſzyſcy Swięći /
A wy ludźie ſmutkiem zdięći /
Idźie ná świat Odkupićiel /
Strápionych wſzytkich Zbawićiel.
Weſel ſię ſtáry Adámie /
Weſel ſię y ty Abrámie:
Już wſtáie twe pokolenie /
Wſzytkich narodow zbawienie.
Weſel ſię y ty Dawidźie /
O to Krol do ćiebie idźie:
Ktory ná ſtolcu twoym śiedźie /
Ná wieki krolowáć będźie.
Weſelcie ſię y dźiateczki /
Mátki y cne Panieneczki:
O to Panna ſyná rodźi /
Niech tá wieść wſzytkich záchodźi.
Ktorą Archanyoł pozdrowił /
A te ſłowa do niey mowił:
Zdrowa bądź / pełnaś świątośći /
Porodźiſz ſyná w czyſtośći.
Panna gdy to vſłyſzała /
Pokornie odpowiedźiałá:
Otom ſłużka Pana mego /
Sſtan ſię według ſłowa twego.
Szczęśliweż to vkorzenie /
Ktore dało nam zbáwienie:
Serce Panny znieẃoliło /
Bogá z niebá wywabiło.

Deus in terras deſcendit,
Gratiam nobis impendit.
Gaudete vos Ciues cæli,
Archangeli & Angeli:
Quando Deus incarnatur,
Caſus veſter reparatur.
Gaudeat reus, & Sanctus,
Et abſcedat omnis planctus:
Omnium venit Saluator,
Afflictorum conſolator.
Gaudeat vetus Adamus
Gaudeat & Abrahamus:
Quorum ſemen ſuſcitatur,
Vnde ſalus mundo datur.
Gaude Dauid Rex maxime,
Adeſt tibi Rex proximè:
Sedem tuam qui ornabit,
Et in æternum regnabit.
Et puelli & puellæ,
Et matres gaudeant bellè:
Ecce Virgo parit natum,
Sit vbique hoc vulgatum.
Quam Angelus ſalutauit,
Hæc cælis verba portauit:
Aue ô plena gratiâ,
Puerpera cum gloriâ.
Virgo his dictis læta,
Dicit humilis & grata:
Ecce ſum Ancilla Dei,
Fiat quidquid placet ei.
O quàm fælix humilitas,
Et humilis fælicitas:
Qua Virgo Deo dicatur,
Cælis Deus euocatur.

Przez twą pokorę żądamy /
Niech tey łáſki doznawamy:
By nam grzechy nie ßkodziły /
Nas od Bogá nie dzieliły.
Ziednay nam v Syná twego /
Zbáwiciela świátá tego:
Czyſtość miłość y pokorę/
Naße gładząca nieſtwore.
Day nam wßego zbyć co złego/
Day dość dobrá Naywyżßego:
Przez pokorę nas tákową/
Wpraw wſpołecznoſć Jezuſową.

Pro tua humilitate,
Gratiam poſcimus à te:
Vt peccatis liberemur,
Ne à DEO ſeparemur.
Concilia nobis Natum,
Pro ſaluando mundo datum:
Det amorem, caſtitatem,
Victricem humilitatem.
Victis malis glorioſos,
Summi boni ſtudioſos:
Duc nos per humilitatem,
Ad IESV ſocietatem. Amen.

ROTVŁY ABO PIESNI

NARODZENIV PANSKIM.

Rotułá Pierwßa.

NVżieśmy Chrześciánie /
Serdecznie ſię rádujmy/
Dniá dziśieyßego:
Że ſię ráczył narodzić /
Z czyſtośći Pánieńſkiey żyć/
Syn Bogá żywego:
Aby ßátáńſka moc /
Y iego wßytkę złość /
Wiecznie zágubił:
A nas Chrześciány /
Zá ſwe włáſne ſyny /
Sobie poślubił.
O tym ći oni świeci /
Oycowie y Prorocy /
Opowiádáli:

Idem Latinè.

AGedum Chriſtiani,
Corde læti, non vani,
Simus hodie
DEI Patris nam Natus,
Virgineo prognatus
Ventre MARIÆ:
Vt Sathanæ faſtus
Vires, necnon aſtus,
Debilitaret:
Et nos Chriſtianos,
In Natos germanos,
Sibi ſponſaret.
Iſtum Sancti Prophetæ,
Patriarchæ, tam læte
Prædicauerant:

Ze niebieſkie obłoki/
Zbawcę ná świát ſzeroki/
Wypuśćić miáły:
Aaronowa roſzczká/
Aaronowa roſzczká/
Zákwitnąć miáłá:
Czego Corká Syon/
Czego Corká Syon/
Już doczekáłá.

Anyeli ktorzy w niebie/
Bogu w ludzkiey oſobie/
Chwałe dawáli:
Ná powietrzu będący/
Społem śie răduiący/
Głoſem wołáli:
Ludzkiemu plemieniu/
Ná tym vniżeniu/
Pokoy ſerdeczny:
Ná wyſokiem niebie/
Bądz cześć chwałá tobie/
Boże wſzechmocny:

Krolowie Sáby y z Tárſu/
Tego to práwie czáſu/
Wnet przyiáchali:
Znákiem gwiazdy niebieſkiey/
Ná mieyſce z ſpráwy Pańſkiey/
Droge wiedzieli:
Dáry iemu dali/
A przed nim klękali/
Z rádośćią wielką:
Z iego národzenią/
Pełni podziwienia/
Z pociechą wſzelką.

Národził śie w Bethlehem/
Miaſteczku Dawidowym/
W vbogim domie:

Quod Saluatorem ſoli,
Excelſæ nubes Poli,
Daturæ erant:
Virga Aaronis,
Filiæ Sionis,
Flores promiſit:
Filia Sionis,
Virgæ Aaronis,
Iam fructus viſit.

Angeli Ciues cæli,
Laudes huius puelli,
Decantauerunt;
Namque cælis apertis,
Et vocibus conſertis,
Sic cecinerunt;
Gloria excelſis,
Sit DEO in cælis,
Gloria vera:
Hominibus bonis,
Pax præ cunctis donis,
Pax ſit in terra.

Reges Sabbæ, & Tarſis,
Paucis diebus ſparſis,
Citi venerunt:
Deo & ſtella duce,
In tenebris hac luce,
Chriſtum viderunt:
Dona ei dabant,
Eum adorabant,
Humili mente:
Soteris natalem,
Mirabantur talem,
Nimis attentè:

Bethléëmi eſt natus,
Ipſi Dauid cognatus,
Viſi ſub tecto:

W pieluſzki vwiniony/
W iaſłeczkách położony/
Leży ná ſłomie:
Wół y ośiel niemy/
Z poſługami ſwemi/
Wdzięczni mu byli:
Znáiąc Páná ſwego/
Nam národzonego/
Przed nim klękáli:

Páſterze kráiow onych/
Pilnie ſtrzegąc trzod ſwoich/
Weſeli byli:
Iże národzonego/
Od woyſká Anyelſkiego/
Być vſłyſzeli:
Do Bethleem wſzyſcy/
Pánu ſwemu ku czći/
Wnet ſię vdáli:
Tám w iaſłkách nagiego/
A rodzice iego/
Przy nim náleźli:

Z tego ſię my rádujmy/
A wdzięcznie przywitaymy/
Páná naſzego:
Że ſię ráczył národzić/
Chciejmyż iemu wdzięczni być/
Z ſercá práwego:
Iemu dźiś śpiewaymy/
Iemu chwałę daymy/
Mowiąc bez miáry:
Tobie chwała Pánie/
Tobie dźiękowánie/
Zá twoie dáry/ Am.

Pannis eſt inuolutus,
Cunas habet vix tutus,
Fœnum pro lecto:
Bos, Aſinus, bruta,
Obſequia muta,
Ei reddebant:
Dominum noſcentes,
Nobis congaudentes,
Genua flectebant:

Paſtores Regionis
Moti nouis, tam bonis,
Collætabantur:
Ab Angelis nam natum,
Audiebant cantatum,
Et mirabantur:
Hinc Bethleem citi,
Miraclô perciti,
Currere volunt:
Hîc cum Matre Natum,
Puerulum gratum,
Supplices colunt:

Inde nos exultemus,
Et grati ſalutemus,
Noſtrum Dominũ:
Grates huic canamus,
Corde puro colamus,
Ducem hominum:
Huic occinamus,
Laudes offeramus,
Mentibus pronis:
Tibi honor Chriſte,
Tibi laudes iſtæ,
Pro cunctis donis, A.

Rotulá Wtora.

IN natali Domini,
Gaudent omnes Angeli,
Et cantant cum iubilo,
Gloria vni Deo;
Virgo Deum genuit,
Virgo Christum peperit,
Virgo manens intacta:
Nunciauit Angelus, gaudium Pastoribus, Christi Natiuitatem, magnam iucunditatem: Virgo Deum genuit, Virgo Christum peperit, Virgo manens intacta.
Tres Magi aduenerunt, munera obtulerunt, Christo nato Domino, Saluatori humano: Virgo Deum genuit, Virgo Christum peperit, Virgo manens intacta.
Stella cæli fulgida, apparuit splendida, Quæ Magos conducebat, vbi Christus iacebat: Virgo Deum genuit, Virgo Christum peperit, Virgo manens intacta.
De Natali Domini, Laudes demus Numini, Cantantes assiduò,
Gloria vni Deo;
Virgo Deum genuit,
Virgo Christum peperit,
Virgo manens intacta.

Idem Polonicè.

NA Boże Národzenie/
Wesela się Anyeli/
A z weselem śpiewáią/
Bogu cześć chwałe dáią:
Pánna Syna poczełá/
Chrystusá porodziłá/
Czysta Pánna zostáłá.
Zwiástował iest Gabryel Pásterzom to wesele/ Chrystusá Národzenie/ nam grzesznym pocieszenie: Pánná Syna poczełá Chrystusá porodziłá/ Czysta Panna została.
Trzey Krolowie przybyli dárámi Páná czcili/ Chrystusá Zbáwiciela/ wszytkich pocieszyciela: Panna Syná poczełá/ Chrystusá porodziła/ Panna bedac iak byłá.
Gwiazdá sie poiawiłá/ co Krolow prowadziła/ Prowadząc im świeciła/ gdzie Panná z Synem była: Panna Syná poczełá/ Chrystusá porodziła/ Panna bedac iak była.
Z Bożego Narodzenia/ wznawiaymy dzięk czynienia/ Vstawicznie śpiewáiąc/ Bogu cześć chwałe dáiąc: Panna Syna poczeła/ Chrystusá porodziła/
Panna bedac iák byłá.

Rotulá Trzecia.

ANgelus Pastoribus,
Dixit vigilantibus:

Idem Polonicè.

ANyol Pásterzom mowił/
Chrystus się nam národził:

Nuncio

Nuncio vobis magnũ gaudium,
Saluatorem hominum,
In terris genitum.

Pastores dicto credunt, Bethlem seduli petunt: Humile introeunt stabulum, inueniunt paruulum, Intra præsepium.

Sic Dominus maximus, & Rex potentissimus: Aulam non habuit candidam, Nec marmore splendidam, nec tapete cinctam.

O mira Natiuitas, inaudita nouitas, Concepit salua Virginitate, mirâ fæcunditate, MARIA Filium.

Iam sunt illa impleta, per figuras notata: Aaron iam nunc virga fronduit, Atque flore floruit, fructumque edidit.

Audite Patrem DEVM, quantum commendat eum: Hic est Filius meus dilectus, Cælo terris Præfectus, Huic vos obedite.

Sit laus nostro Domino, Sine vllo termino: Genitori, & vnigenito, Cum Spiritu inclito, Vnicæ Triadi.

W Bethleem miásteczku Dawidowym / w pokoleniu Judowym / Z Pánienki Máryey.

Pásterze wierzac temu / poselstwu wesołemu: Z ochota do Bethlehem bieżeli / Dziecię w żłobie nálezli / Márya z Jozephem.

Tákci Pan wszelkiey chwały / Krol w mocy doskonáły: Páłácu kosztownego żadnego / nie miał zbudowánego / Niczego Páńskiego.

O dziwne Národzenie / nigdy niewysłowione: Poczęłá Pánná Syná w czystości porodziłá w rádości / Pánienstwa swoiego.

Już ono się spełniło / co pod figurą było: Aáronowa roszczká rozwitá / kwiat z siebie wypuściłá / Owoc zrodziłá.

Słuchayćie Bogá Oycá / iáko to Dziecię záleca: Ten iest Syn moy iedyny kochány / Swiátu z niebá postány / Wy tego słuchayćie.

Bogu bądź cześć y chwałá / ktora by nie vstałá: Jáko Oycu / ták y iego Synowi / y świętemu Duchowi / W Troycy iedynemu.

Rotułá Czwarta, Latinopolonica.

SAlue paruule, Dziećiatko dostoyne / nate hodie z Błogosłáwioney Dziewice Máryey: quæ dum credidit Angelo nũcianti, wnetés rácżył wstąpić w żywot przena-

Rotułá Polonolatina.

WItay Dziećiatko inclyte Paruule, dziś narodzone de Beata Virgine, ktora wierząc Anyołá zwiástowaniu / mox concepit in vtero tam beato, o Łaskawości / świętszey.

świętszey / ô clementia, dla odkupienia y pocieszenia narodu ludzkiego: Omnes sancti Angeli są dźiśiśia w niebie weseli, nos etiam concinamus wesoło na ziemi.

vt redimatur, vt consoletur genus humanum: Wszyscy święći Anyeli sunt læti in aula cæli, my też z niemy śpiewaymy, gaudentes in terris.

Rotuła Piąta.

PVer natus in Bethleem,
Vnde gaudet Hierusalem.
Assumpsit formam hominis,
Verbum Patris altissimi.
Cognouit Bos & Asinus,
Quòd Puer erat Dominus:
Reges de Saba veniunt,
Aurum, thus, mirrham offerunt.
Intrantes domum inuicem,
Salutant nouum Principem.
Hic iacet in præsepio,
Qui regnat sine termino.
In hoc natali gaudio,
Benedicamus Domino.
Laudetur Sancta Trinitas,
Deo dicamus gratias.

Idem Polonicè.

DZiećiatko śię narodziło
Wszytek świat uweseliło:
Wzięło ná śię człowieczeństwo /
Słowo Oycá / wieczne Bostwo.
Poznał Woł y Ośieł niemy /
Iż Pan z niebá był na ziemi:
Trzey Krolowie przyiachali /
Dary mu ofiarowali.
Wchodząc do domu prostego /
Witali Krola nowego.
Ten to leży tu w tym żłobie /
Co kroluie w każdey dobie.
Ná to Boże Narodzenie /
Chwal Bogá wszytko stworzenie.
Swiętą Troycę wysławiaymy /
Bogu dźięki oddawaymy.

Rotuła Szosta.

ANgelus ad Pastores, ait: annuncio vobis magnum gaudium, quia natus est Saluator mundi de MARIA Virgine, in Bethleem Iuda. Venite omnes adoremus, IESVM natum, MARIÆ Filium. Huic canamus cum Angelis, semper psallantes, iubilantes, sine fine laudantes Dominum.

Idem Polonicè.

ANyoł się przed Pasterzmi źiáwił / niesłychaney nowiny ich nabawił / Bog ćiałem zięty / z Panny poczęty / w pieluszki owiniony / w żłobie położony: Podźmy wszyscy pokłon oddaymy Chrystusowi Maryey Synowi. Iemu z Anyołmi śpiewaymy / witaymy / wychwalaymy ogłaszaymy / bez przestanku się kłaniaymy.

Rotułá

Rotułá Siodma.

PVer nobis naſcitur Maria Virgine.
Quem Angeli laudant ſine termine:
Cui Bos & Aſinus genua flexerunt,
Quia ſuum Dominũ eſſe cognouerunt.
Tres Magi aduenerunt, munera tulerunt,
Aurũ, thus, & mirrhã Chriſto dederũt.
Et nos cuncti concinamus huic paruulo,
Vt Regi & Saluatori noſtro Domino.

Idem Polonicè.

Dżiećiątko ſie národźiło z czyſtey dżi[illegible]
Którego Anyeli chwálą bárzo wyſoce.
Przed którem woł y ośieł ná koláná klekáli/
Bowiem ſwego Páná być go poználi.
Trzey Krolowie przyiácháli z wielkimi dáry
Złoto/ mirrhę/ y kádźidło ofiárowáli:
Y my cześć y chwałę daymy dżiećiątku temu/
Jáko Pánu á Zbáwićielowi náſzemu.

Rotułá Osma.

COllaudemus Chriſtum Regem,
Qui natus eſt in Bethleem:
Quem laudat Sol atque Luna,
Vniuerſa creatura.
Mariamq́ue Genitricem,
Orphanorum adiutricem.
Chriſte noſtri miſerere,
Mater Dei nos tuere.

Idem Polonicè.

POchwálmy dźiś Páná ſwego/
W Bethleem národzonego.
Jemu ſłuży słońce/ mieśiąc/
We dnie w nocy nie przeſtáiąc;
MARIA też Mátkę iego/
Opiekunkę z nas káżdego.
Chryſte day nam łáſkę twoie/
Przyimi Pánno pod ſtraż twoię.

Rotułá 9. eiuſd. notæ cum præc.

Collaudemus Chriſtum Regem:
Qui natus eſt in Bethleem.
Quem laudat Sol atq; Luna,
Creaturæ omnes vnâ.
Patriarchæ, & Prophetæ,
Prædicabant Chriſtum lætê.
Archangeli, & Angeli,
Laudant natum Regem cæli.
Ab Angelis & Paſtores,
Docti, CHRISTI laudatores.
Regi ducti ſtella bona,
Laudem CHRISTO dant & dona.
Orientem occidentes,
Laudant Chriſtum Innocentes.

Idem Polonicè.

POchwalmy dźiś Páná ſwego/
W Bethlehem národzonego.
Tego chwały ſą známioná/
Słońce/ mieśiąc/ y ſtworzenia.
Pátryarſzy z Prorokámi/
Chwały Páńſkiey ſą trąbámi.
Archanyeli y Anyeli/
Chwałą Páńſką ſą weſeli.
Przy Anyelſkiey dźiś rozmowie/
Chwalą Páná Páſtuſzkowie.
Z gwiazdy nowey/ nowey wiáry/
Trzey Krolowie nioſą dáry.
Chwaląc Páná gdy ſię rodźił/
Niewinniątek gmin rad ſchodźił.

Et Simeon, necnon Anna,
Elogia dant non vana.
Sed & Ioseph cum MARIA,
Dant cum laude vota pia.
Et nos omnes panomphæo,
Laudes demus nato DEO.
Te à cunctis CHRISTE velis,
Hic laudari & in cælis.

A Symeon / y też Anná /
Przy Ofierze chwałą Páná.
Lecz y Ioseph z Mátką tego /
Chwałą nowo zrodzonego.
A my wszyscy Bogá wszego /
Chwalmy nam národzonego.
Day nam Chryste wszytkim ciebie
A tu chwalić / y ná niebie.

Rotulá 10.

PSallite senes, psallite iuuenes, nunc nato Regi cælorum:
Psallite senes, psallite iuuenes,
Per sæcula sæculorum: In tympanis & organis, In cymbalis & citharis,
Psallite Regi cælorum.
Gloriam senes,
Gloriam iuuenes,
Nunc nato Regi cælorum:
Afferte senes, afferte iuuenes,
Per sæcula sæculorum:
In tympanis, & organis,
In cymbalis, & cytharis,
Psallite Regi cælorum.

Idem Polonicè.

SPiewayćie stárzy / śpiewayćie młodzi / Gdy śię Krol niebieski rodzi:
Spiewayćie stárzy / śpiewayćie młodzi / niech ná wieki pieśń nie schodzi: Niech brzmią bębny / y orgány / y Cymbały / y Cythary / Spiewáiąc Krolowi swemu.
Dayćie cześć stárzy / dayćie cześć młodzi / Pánu niebá gdy śię rodzi:
Nieśćie cześć stárzy / nieśćie cześć młodzi / Wieczna śię Pánu cześć godzi: Niech brzmią bębny y orgány / y Cymbały / y Cythary / śpiewáiąc Krolowi swemu / Pánu nam narodzonemu.

Rotulá 11.

SAlue IESV paruule, ô CHRISTE infantule; in hoc Natalitio, Virginis puerperio, exultemus, & lætemur, pio cum tripudio, Domino.
Tuba, tuba canite, modulos concinite, in hoc Natalitio, &c.

Idem Polonicè.

WItay IEZV dźiećiątko / o Chryste niemowiątko / tego dniá wesołego / Národzenia Bożego / ráduymy śię / weselmy śię / Bogu chwałę daymy / śpiewaymy.
Trąbćie w trąby śpiewáiąc / wdźięcznych pieśni dodáiąc / tego dniá ze-

Devs natus Virgine, nos saluat à crimine, in hoc natalitio, &c.
Cæli pluunt gratiam, terra promit gloriam, in hoc Natalitio, &c.
Angeli dant nuncia, nos exhilarantia, in hoc Natalitio, Virginis puerperio, exultemus, & lætemur, pio cum tripudio, Domino.

Bog z Panny narodzony, by był człowiek zbawiony, tegó dnia wesół. &c.
Niebo pełne radości, ziemia nowey świátłości, tego dnia wesołeg &c.
Anyołowie śpiewaią, do wesela wzywaią, tego dniá wesołego, narodzeniá Bożego, rádujmy sie, weselmy sie, Bogu chwałe daymy, śpiewaymy.

Rotułá 12.

REsonet in laudibus,
Cum iucundis plausibus:
Sion cum fidelibus,
Apparuit, quem genuit, MARIA.
Sunt impleta quæ prædixit Gabriel
Eia, Eia, Virgo Deum genuit,
Quod diuina voluit, Clementia.
Hodie apparuit, apparuit in Israel,
Quod annunciatum est per Gabriel:
Sion lauda Dominum,
Saluatorem hominum,
Lauatorem criminum,
Apparuit quem genuit, MARIA.

Idem Polonicè.

NIech grzmi chwała w kościele,
Niech oświadcza wesele:
Syon z swemi wiernemi,
Bog się zjáwił na ziemi, z Máryey.
Spełniło się co powiedział Gabryel,
Eia, Eia, Panná Syna powiłá:
Jak moc Boża zrządziłá, tak było,
Dziśia sie nam poiawił, poiawił w Izráelu,
Coś ty zwiástował Gábryelu:
Chwalże Syonie Páná,
Radość z zbáwieniem dáná,
Grzechow winá zmázana,
Co spráwiłá, gdy zrodziła Márya.

Rotułá 13.

DIes est lætitiæ, in ortu regali,
Nam processit hodie ventre Virginali:
Puer admirabilis,
Totus delectabilis,
In humanitate:

Idem Polonicè.

DZień to, iest dziś wesela Krolewskie rodziny, Krol nam bowiem wychodzi z żywota bez winy: Dziecię dziwney cudności, Wdzięczne, pełne słodkości, W Człowieczey istności: Ktore iest

Qui inæstimabilis, est & ineffabilis, In diuinitate.

Orto Dei Filio, Virgine de pura,
Vt rosa de Lilio, stupescit natura:
Quòd parit iuuencula, Natum ante sæcula, Creatorem rerum:
Vber munditiæ,
Lac dat pudicitiæ,
Antiquo dierum:

Vt vitrum non læditur, Sole penetrante; Illæsa partum edit Virgo post & ante:
Felix es puerpera,
Cuius casta viscera,
Deum portauerunt:
Et beata vbera, Quæ ætate tenera
Christum lactauerunt.

Angelus Pastoribus iuxta suum gregem, Nocte vigilantibus natum cæli Regem,
Nunciat cum gaudio, iacentem
In præsepio, infantem
Pannosum:
Angelorum Dominum,
Et præ natis hominum,
Forma speciosum.

CHRISTE qui nos proprijs manibus fecisti: Et pro nobis omnibus nasci voluisti, Te deuotè poscimus, Laxa quod peccauimus,
Ne sinas perire:
Quos amore proprio,
Redemisti gaudio,
Fac ad te venire.

nieocenione / Ani też wysłowione / W Boskiey wszech mocności.

W to z Panienki przeczystey Boże národzenie / Jáko róży z lilyey dziwo ma przyrodzenie: Że śie rodźi z Pánienki / Narodzony przed wieki / Stworzyćiel wszytkiego: Że to pierśi czystośći / Kármią kwiat wstydliwośći / Od wiekow wiecznego.

Jáko szkłu nie nic wádźi / gdy słonce przechodźi; Tak pánieństwo nie káźi / kiedy śię Bog rodźi: Szczęśliwaś iest Dźiewicá / Ktorey żywot łożnicá / Bogá Naywyższego: Náder pierśi to błogie / Z ktorych mleko ták drogie / Karmi Páná swego.

Anyoł Pásterzom ktorzy w nocy trzody strzegli / O tym Krelu powiádał by do stáynie biegli: W stáyni / mowi / to dźiećię / We złobie tám naydźiećie Powite w pieluszki: Ten Anyołom pánuie / Wszytkich ludźi celuie / Sliczny choć máluśki.

CHRYSTE ktoryś nas stworzył Boskiemi spráwámi / A dla nas śię národźić chćiał y mieszkáć z námi: Spraw w nas serce nábożne / Odpuść złości niezbożne / Niechćiey zátrácenia: Odkupionych z miłośći / Prowadź do swych radośći / A domieść zbáwienia / Amen.

Rotulá

Rotulá 14.

OMnis mundus jucundetur nato Saluatore,
Caſta Mater quem concepit
Gabrielis ore:
Sonoris vocibus, Sinceris mentibus
Gaudeamus & lætemur hodie.
CHRISTVS natus de MARIA Virgine, Gaudeamus & lætemur itaque. Sonoris vocibus, &c.

Idem Polonicè.

Z Národzenia Zbáwicielá pełen świát weſela,
Ktorego Panná poczęłá z ſłowá Gabryelá.
Rzeſkimi głoſámi/ ſzczeremi ſercámi
Weſelmy ſię/ ráduymy ſię dziś z tegó.
CHRISTVS ſię nam narodził z *MARIEY*, Weſelmy ſię/ raduymy ſię dla tego. Rzeſkimi głoſami/ etc.

Rotulá 15.

COElum gaude, terra plaude, effer dia magnalia,
Gaudeamus & lætemur.
Virgo Mater, Gnatus Pater,
Sator ſatus, DEVS natus,
Gaudeamus & lætemur.
Virtus iacet, Verbum tacet,
Paſtor paſtus, infans vaſtus,
Gaudeamus & lætemur.
Noui Regis, duces gregis,
Vitæ ducem, vident lucem,
Gaudeamus & lætemur.
Nouum melos, ferit cœlos,
Et in polum, migrat ſolum,
Gaudeamus & lætemur. Am.

Idem Polonicè.

RAdość z niebá/ pląſáć trzebá/
Boſkie rzeczy/ słáwić grzeczy/
Weſelmy ſię/ ráduymy ſię.
Rzecz ieſt taka/ z Panny Matká/
Ociec Synem/ Bog niewinnym/
Weſelmy ſię/ ráduymy ſię.
Mocarz leży/ Słowo milczy/
Bog człowiekiem Olbrzym dźiecię.
Weſelmy ſię/ raduymy ſię.
Páſtuſzkowie/ y Krolowie/
Żywot znaią/ świátłość máią/
Weſelmy ſię/ ráduymy ſię.
Z nieba ziemi/ pieśń ſłyſzemy/
W niebo ziemia/ dziś ſię zmienia/
Weſelmy ſię/ raduymy ſię/ A.

Rotulá 16.

NAſcente CHRISTO Domino ſtupeſcit natura, DEVS tonans infantulus vagit, Author ſæculorum, in fine ſæculorum, fit creatura.

Idem Polonicè.

PRzy Bożym Narodzeniu: Dźiwno przyrodzeniu/ Bog piorunem grzmiący: Dźiśia płączący: Pan od wiekow wieká/ Na końcu tego wieká/ w ſtánie człowieká.

Naſcen-

Nascente Christo Domino, stupescit natura, Virgo Deum iuuencula parit, fons de riuo scatet, Virga radicem profert, authorem factura.

Nascente Christo Domino, stupescit natura, Dei Patris verbum infans tacet: Potens fasciatur, immensus angustiatur, in præsepio.

Nascente Christo Domino, stupescit natura, Pax vera nobis cælitus datur: Angeli lætantur, Pastores venerantur Deum, in stabulo.

Huic & nos infantulo læti concinamus, Iacenti in cunabulis, dicamus: Nate IESV salue, nos à culpis absolue, Vt tecum regnemus.

Przy Bożym Národzeniu, Dziwno przyrodzeniu: Pánienká Bogá rodzi/ Zdroy z rosy wychodzi/ Gáłąská korzeń wydáie/ Mistrz dziełem sie ostáie.

Przy Bożym Národzeniu/ Dziwno przyrodzeniu: Bogá Oycá słowo niemowiątkiem/ Mocarz powit Dzieciątkiem/ Niezmierzony leży w złobie/ W máley osobie.

Przy Bożym Národzeniu/ Dziwno przyrodzeniu/ Pokoy z niebá ogłáßáią/ Anyeli śpiewáią/ Pásterze Bogá znáią/ W stayni cześć dáią.

A myż Bogu z Národzenia/ Daymy cześć y pienia: Paná w powiciu znaymy/ witaymyż; Witay IEZV iedyny/ Zniszczy z naßych duß winy/ Day Rayskie kráiny.

Rotułá 17.

PVeri natiuitas, solennis est festiuitas, Gloriosa Deitas
Emicuit:
Plaudite pueri voce chorali,
Li li li puer, li li li pulcher,
Voce chorali.
Venite adoremus, Puerulum salutemus,
Corda & vota demus,
Nobis nato
Pueri plaudite, Puero dicite,
Li li li puer, li li li pulcher,
Deum laudamus.
Huic Angeli cælici, Nouũ melos cantici,
Cum laude multiplici, Dant vt Deo:

Idem Polonicè.

CHrystusá národzenie/ Vroczyste iest świecenie/ Bogá świátu ziáwienie/
Ma być w cenie.
Dziátecki śpiewayćie/ Głosy zgadzayćie/
Li li li dziećie/ li li li nadobne/
Bogu podobne.
Podźćieß wßyscy witayćie/ Pánu sie swe-
mu kłániayćie/ Chęći z serca oddayćie/
Nam dánen u.
Dziateczki słuchayćie/ dziećiećiu śpieway-
ćie/ Li li li dziećie/ li li li niech ćie
Bogá chwalimy.
Temu z niebá Anyeli/ Nowe pieśni weseli
Dáią/ iák dáć mieli/ Bogu swoiemu.

Pueri plaudite, Puero dicite,
Li li li puer, li li li pulcher,
Laus in excelsis.

Huic Pastores simplices, Preces dát multiplices,
Et vt Summo supplices,
Sunt Pastori.
Pueri plaudite, Puero dicite.
Li li li puer, li li li pulcher.
Kyrie eleison.

Huic & Reges remoti, visâ stellâ permoti,
Dona ferunt deuoti,
Regum Regi.
Pueri plaudite, Puero dicite,
Li li li puer, li li li pulcher,
Laus tibi Christe.

Nato laudes Domino, Omnes demus omninò, Cum honore Diuino,
Timentes, amantes.
Pueri plaudite, Puero dicite,
Li li li puer, li li li pulcher,
Deo gratias, Am.

Dźiateczki słuchayćie / dźiećiećiu śpieway-ćie / Li li li Dźiećie / Li li li niech ćie
Chwała ná niebie.

Temu prośći Pásterze / Dáia modły w o-fierze / Naywyższego w tey mierze
Czcząc Pásterzá.
Dźiateczki słuchayćie / Dźiećiećiu śpieway-ćie / Li li li Dźiećie / li li chędogie /
Vsłysz vbogie.

Temu Krole odlegli / Jáko gwiazdę po-strzegli / Niosąc dáry przybiegli.
Iák Krolowi.
Dźiateczki słuchayćie / Dźiećiećiu śpieway-ćie / Li li li Dźiećie / Li li li niech ćie
Chrystusá chwalim.

Temu wszyscy koniecznie / pánuiącemu wie-cznie / Chwałę daymy státecznie /
Z boiáźnią / z miłośćią.
Dźiateczki słuchayćie / Dźiećiećiu śpieway-ćie / Li li li dźiećie / Li li li nadobne /
Bogu podobne.

Rotulá 18.

Fit porta CHRISTI peruia, fulget dies, Referta plena gratia, fulget dies ista:
Diei solennia,
Celebret Ecclesia.

Genus superni luminis, fulget dies, Processit Aulâ Virginis, fulget dies ista:
Diei solennia,
Celebret Ecclesia.

Honor Matris & gaudium, fulget dies, Immensa spes credentium, Fulget dies ista:

Idem Polonicè.

BRámá Boża się otwiera / dźień wesoły / W ktorey się łáská zawiera / dźień to iest wesoły: Niech dniá tego wesele / Brzmi w powszechnym kośćiele.

Swiatłość świátu niewidána / dźień wesoły / Z żywotá Pánny wydána dźień to iest wesoły: Niech dniá tego wesele / Brzmi w powszechnym kośćiele.

Mátce Pánnie cześć y chwálá dźień wesoły / Wiernym nadźieia po-wstáłá / dźień to iest wesoły:

Diei Solennia,
Celebret Ecclesia.
Gloria tibi Domine, Fulget dies.
Qui nátus es de Virgine,
Fulget dies ista:
Diei Solennia,
Celebret Ecclesia.

Niech dniá tego wesele/
Brzmi w powszechnym kośćiele.
Tobie Pánie dátem pienie / dźień wesoły/ Ná twe święte Národzenie/
Dźień to iest wesoły:
Niech dniá tego wesele/
Brzmi w niebie y w kośćiele.

Rotulá 19.

PSallite vnigenito,
Christo Dei Filio, psallite:
Redemptori Domino,
Puerulo iacenti in præsepio.
Pueri psallite,
Senes concinite:
Laudē date Domino, Cum dulci iubilo,
Psallite vnigenito.

Idem Polonicè.

SPiewayćie iednorodnemu/
Chrystusowi Synowi Bożemu:
Odkupićielowi swemu/
We żłobie leżącemu.
Dźiateczki śpiewayćie/
Stárzy pomagayćie:
Dźięki y chwałę dayćie/
Pánu wdźięcznie śpiewayćie.

Rotulá 20.

VErbum caro terris degit,
Seruum fert qui cælos regit:
O amor, ô benignitas,
O infinita charitas.
Recumbit in præsepio,
Qui cæli sedet solio:
Iumentis consociatur,
In cælis adoratur.
Lacte Virginis pascitur,
Per quem, quicquid est, alitur:
O amor, ô benignitas,
O infinita charitas.
Christe tua benignitas,
Et infinita charitas:
Quæ te mundo dat misello,
Hæc nos tecum locet cælo,

Idem Polonicè.

SŁowo sie nam ćiáłem sstáło/
Służebnicą postáć wdźiało:
O dobroć nieogárniona/
O miłość niewysłowiona.
Stáynia / żłob pałác iego/
Miasto thronu gwiaździstego:
Miedzy bydlęty obcuie/
Ktory Anyołom pánuie.
Pánieńskich pierśi pożywa/
Choć cokolwiek tchnie ożywia:
O dobroć nieogárniona/
O miłość niewysłowiona.
Táż dobroć nieogárniona/
Y miłość niewysłowiona:
Ktorać dáła świátu Chryste/
Niech nam niebo da wieczyste / A.

Rotulá 21.

VEnit lux in mundum, nocte hodierna, In qua Dei naſcitur proles ſempiterna: Quem Patres è limbo terræ,
Poſtulabant deſcendere,
Clamantes, & dicentes:
Rumpe cælum, mitte rorem,
Solare afflictos.

Recordatus Dominus ſuæ clementiæ, Humiliat ſeipſum Rex omnis gloriæ: Deus mundo Natum miſit, Quem ante pridem promiſit, De cælis ſupremis: Nunc in terris extremis,
In fæno iacentem.

Chriſte vera lux mundi, lux Patris æterni, Noſtras mentes libera ab vmbris inferni: Vnde nobis aduenisti, Et quò Patres perduxiſti,
Duc nos eò.
Vt cum Deo,
Te cernamus, Te colamus,
In cælis ſedentem.

Idem Polonicè.

PRzyſzłá dziś świátłość wielka / Z niebieſkiey zwierzchności / Oświecáiąc ná świecie / wſzelákie ciemności: Ktorey to Oycowie święci / W otchłániach piekła będący / Tak wołali / żądáli: Przerwi niebo / Spuść onego ktory nas pocieſzy.

Wſpomniał Pan miłościwy ná ſwoie lutości / Vniżyć ſię ſam raczył / z ſwey wielkiey miłości: Zeſłał ná świát Syná ſwego nam z dawna obiecánego / Z dálekiey krainy / Dziśia leży ná ziemi / Ná słomie płáczący.

O Chryſte świátłość świátá Oycowſka iáſności / Wyrwi duſze ſwych wiernych / Z piekielney ciemności: A tám ſkąd ſkápiłeś / I gdzie Oyce wprowádziłeś Tám nas wprowádź / Z ſobą poſadź / Niecháy ciebie / Z Oycem w niebie / Ná wieki chwalemy.

Rotulá 22.

PRomit vox Angelica, cantica feſtiua, Nato Chriſto Domino, de Virgine diua: Pax in terris populis, bonæ voluntatis, Deum hominem parit, flos Virginitatis.

Idem Polonicè.

DZiwne rzeczy Anyeli z weſelem śpiewáią / Páná národzonego z Pánny ogłáſzáią: Pokoy ná ziemi ludziom dobrym obwieſzczáią / Bogá Człekiem / á Pánnę Mátką wysławiáią.

Et noſtra nunc vox promat cantica feſtiua, Nato Chriſto Domino de Virgine diua: Gloria in excelſis Deo nobis nato, Honor Matri Virgini, ſit de tanto Nato.

A my dźiśia z wdźięcznośćią weſoło śpiewaymy / Páná národzonego z Pánny wyznawaymy: Chwałá na wyſokośći Bogu niechay będźie / Pánny y Mátki ſławá niechay ſłynie wſzędźie.

Rotułá 23.

QVem Paſtores laudauêre,
Quibus Angeli dixêre:
Abſit vobis iam timere,
Natus eſt Rex gloriæ.
Ad quem Reges ambulabant,
Myrham, aurum, thus portabant:
Immolabant hæc deuoti,
Regi, Deo, Sacerdoti.
Exultemus cum MARIA,
Cælique cum Hierarchia:
Hymnum demus voce pia,
Dulci cum ſymphonia.
CHRISTO DEO incarnato,
Per MARIAM nobis nato:
Virtus, ſalus, victoria,
Laus, honor, ſit & gloria.

Idem Polonicè.

KTorego Páſterze chwalili /
Ktorym Anyeli mowili:
Niech odeydźie ſtrách ná ſtronę /
Maćie Krola ná obronę.
Trzey Krolowie przyſzli potym /
Z Mirrhą / kadźidłem / y złotem
Mirrhą gleká / złotem Páná /
A kadźidłem czczą Kápłáná.
Weſelmy ſię ztąd z MARIĄ,
A niebieſką Hierárchyą:
Wdźięcznie dźięki oddawáiąc /
Słodkich pieśni dobywáiąc.
Chryſtuſowi wćielonemu /
Z Maryey národzonemu:
Moc zbáwienie, cześć / zwyćięſtwo:
Y wieczne błogosłáwieńſtwo / Am.

Rotułá 24.

NObis eſt natus hodie,
De pura Virgine,
Rex victoriæ.
Cui Sol, Luna, & terra,
Maria & ſidera,
Parent re vera.

Idem Polonicè.

KRol ieſt nam dźiś národzony /
Z Pánny vrodzony /
Niezwyćiężony.
Temu Słonce / Mieśiąc / ziemiá /
Morze gwiazd promienia /
Są do ſłużenia.

Habi-

Habitum serui suscepit,
Quem cælum non cæpit,
Virgo concepit.
Laudemus ergo Dominum,
MARIÆ Filium,
Regem omnium.

Postácia sługi obięty y
W niebie niepoięty/
Z Pánny poczęty.
Chwalmy tedy Páná tego/
Syná Pánieńskiego/
Krolá wiecznego/Amen

Rotulá 25. pro Strena decantanda.

MAgna DEI natiuitas,
Est colenda festiuitas.
Et nox, & lux, hæc Angelis,
Est colenda & in cælis.
Cælis docti & Pastores,
Nati CHRISTI sunt cultores:
Hunc colendo duce stella,
Dona ferunt Reges bella.
Mater CHRISTI est videnda,
Quam se colens, est colenda.
Est colendus CHRISTI Pater,
Est colenda Virgo Mater.
O colenda festiuitas,
JESV CHRISTI Natiuitas,
Mente, voce, manu plena,
Est colenda CHRISTI strena.
Te colendum CHRISTE scimus,
Te colendo læti simus.

Kolendá Polonicè.

NArodzenia dźień Bożego/
Jest Kolendá świetá z tego.
Dźiśia w niebie y Anyeli/
Po Kolendźie są weseli.
Dźiś Kolendę y Pásterze/
Pánu dáią/ á Pan bierze.
Trzey Krolowie z dobrey wiáry/
Po Kolendźie dáią dáry.
A Mátuchnie tego Páná/
Jest Kolendá z Synem dáná.
Sam Kolendę Bog dźiś z nieba.
Swiatu dáie ktorey trzebá.
Narodzenia dźień Bożego/
To Kolendá iest káżdego/
Sercem/ głosy/ y dárámi/
Te Kolendę vczćić mamy.
Wszytkim CHRISTE czczącym ćiebie/
Day Kolendę tu y w niebie.

Rotulá 26.

GRates nunc omnes reddamus Domino DEO, qui sua natiuitate nos liberauit de diabolica potestate: Huic oportet vt canamus cum Angelis, semper GLORIA IN EXCELSIS.

Idem Polonicè.

DZięki Bogu oddawaymy/ Láskę Páńską wyznawaymy: Ktorego to świete Narodzenie/ Jest od czártá nász wyzwolenie: Temuż z wdźięcznośći/ śpiewaymy w Anyelskiey społecznośći/ CHWAŁA NA WYSOKOSCI.

Rotułá 27.

NOś my wßyscy záśpiewaymy z weselem, Ze Pan Chrystus jest naßym Zbáwicielem: Panná Márya Syná porodźiłá, A Pánieństwá w niczym nie nárußyłá.

Porodźiwßy, wdźięcznie go pozdrowiłá, Jáko Bogu pokłon mu wyrządźiłá: Z nabożeństwem na ręce swe włożyłá, Z vczciwośćią do pierśi przytuliłá.

Wdźięcznie, słodko dźiećiątko cáłowáłá, W vbożuchne pielußki go powiłá: A powiwßy we żłobie położyłá, Pánieńskiemi pierśiámi go kármiłá.

A we wßytkim iák naywierniey służyłá, Onym sámym swe vbostwo ćießyłá: A ogu swych od niego nie skłoniłá, W ktorym y serce swe vtopiłá.

Przez te Pánno niewymowne rádośći, Day nam zażyć swey duchowney słodkośći: Niech śię z tobą tu ćießym z Syná twego, A w niebie doydźiem rádośći onego.

Idem Latinè.

EIa omnes canamus gaudentes, Christum Messiam præsentem habentes: Quem mirè Virgo MARIA peperit, Tamen vt fuit Virgo est, & erit.

Postquam genuit læta salutauit, Atque vt Deum verum adorauit: Pijs in vlnas manibus sublatum, Stringit ad pectus, pondus dulce gratum.

Dulcem, & gratum puellum basiat, Atque tenellis pannis infasciat: Infasciatum in præsepe ponit, Et ori vber lactando imponit.

In cunctis rebus libens seruiebat, Et paupertatem illo leniebat: Nō aliò mente vagans nec ocello: Vni dilecto intenta puello.

Per has ô Virgo tuas delicias, Gaudia mentis nobis impertias: De tuo Nato gaudeamus tecum, Vt post in cælis gaudeamus secum.

Rotułá 28.

W Dźień Bożego Národzenia,
Weseli ludźie, Błogo im bedźie,
Zchwały Bożey, z dźięk czynienia,
Wesoło wßedźie.
Anyoł Pásterzom zwiástował,
BOG śię národźił, nas oswobodźił:
Krol Herod śię zafrásował,
Dźiatki mordował.

Idem Latinè.

DIE natalis Domini,
Gaudia nata, sorsque beata:
Grates, laudes, dat Numini,
Gens læta, grata.
Angelus Pastores adit,
Nuntians natum, Messiam gratum:
Herodes furit, & tradit
Paruos mactatum.

Bili/ siekli/ mordowali/
Srodzy katowie / własni zboycowie:
Krzyczą dziatki / płaczą matki/
Krwawie surowie.
Od piersi ich wydzierali /
Rościnali / żal to nie mały:
Z matkami się pożegnali/
Rycerze mali.
Krwawe tam łzy wylewali/
Płaczliwe matki / patrząc na dziatki:
Ktore gwałtem dać musiały /
Na mieśnie iatki.
Rece matki załamuią/
Włosy targaią / serdecznie łkaią:
Niebo głosy przebiiaią/
Dziatek stradaią.
Każda tam z nich Rachel była /
Z pociech stracenia/ bez pocieszenia:
Miłość iak śmierć ich trapiła.
Żal bez vlżenia.
O Herodzie okrutniku/
Wielka twa wina/ że twego syna:
W niewinnych zabito szyku/
Co za przyczyna?
Na *CHRISTVSA* snadź to mierzysz
Syna Bożego / ale ty tego
Z Krolestwa nie wykorzenisz /
Boć niebo iego.
CHRISTE Krolu nieba/ ziemie/
Ciebie prosimy/ panuy nad swemi:
A Tyranow cieszkie brzemię
Wykorzeń z ziemi.
Przez niewinna krew tych dziatek /
Przez też dostatek płaczących matek:
Badź pociecha naostatek /
Dziatek y matek, Am.

Furunt, feriunt, & premunt,
Crudi latrones, vitæ prædones:
Infantes & matres gemunt,
Sanguinant omnes.
Ab vbere auellentes,
Infantes secant, membra disiectant:
Quêis matres valedicentes
Dolores necant.
Lachrymas cruentas fundunt,
Matres videndo, Natos dolendo:
Carnifices, quos contundunt,
More dolendo,
Parentes manus confringunt,
Crines euellunt, animas pellunt:
Vocibus cælos attingunt,
Viuere nolunt.
Sic vt Rachel quæuis flendo,
Nequit solari, neque iuuari:
Natos discerpi videndo,
Mauult necari.
O Herodes Rex crudelis,
Nimis excædis, teipsum lædis:
Dum permixtum his puellis,
Et natum cædis.
Mortem CHRISTI vis puelli,
Filij DEI, nil noces ei:
Nequit Regnum huic euelli,
Cuius sunt cæli.
O Rex æterne cælorum,
Saluator vere, Tu nos tuere:
Onus graue Tyrannorum
Velis auferre.
Per sanguinem Innocentum,
Atq; parentum, lachrymas flentum
Tu natorum, & parentum,
Sis adiumentum, Am.

Rotułá 29.

KJedy Krol Herod krolował/
A nád Zydámi pánował:
W ten czás Chrystus narodzony/
Aby człowiek był zbáwiony.

Tego Trzey Mędrcy szukali/
Pilnie śię o nim bádali:
A do Jeruzalem przyszli/
Zeby go tám wynálezli.

Rzekli: gdźie iest národzony/
Zydowski Krol nam zjáwiony:
Widźieliśmy gwiazdę iego/
Tá nas prowadźi do niego.

Przyszliśmy mu pokłon oddáć/
Jego imię świátu podáć:
Wielki to Pan y nie lichy/
Choć iáko Báránek cichy.

Gdy to Herod wyrozumiał/
Przeląkszy śię ták śię zdumiał:
Ze z nim wszytko Jeruzalem/
Záżywáło stráchu z żalem.

Tedy zebráwszy Biskupy/
Mędrce y stárszé do kupy:
Pyta wszytkich chcąc dochodźić/
Gdźie śię Chrystus miał národźić.

Wszyscy ná to śię zgádáią/
O Bethlehem powiádáią:
Ze tám Páńskie Národzenie/
Ma z Prorokow vpewnienie.

Wziąwszy Krol Mędrce osobnie/
Pytá ich znowu nadobnie:
Jżeby mu powiedźieli/
Coby o gwiazdźie dźierżeli.

Idem Latinè.

REge Herode regnante,
Et Iudæis imperante:
Natus eſt Chriſtus Saluator,
Vt redimatur peccator.

Iſtum tres Magi querebant,
Et per ſigna quæ videbant:
Hieruſalem aduenerunt,
Diligenter DEVM quærunt.

Dicunt vbi Rex eſt natus,
Per ſtellam nobis monſtratus:
Quam vidimus & ſequemur,
Donec Deum ſpeculemur.

Hunc volumus adorare,
Nomen eius celebrare:
Nam Dominus hic eſt magnus,
Licet mitis ſit vt agnus.

Re Herodes intellectâ,
Omnia habet ſuſpecta:
Hieruſalemque cum illo,
Eſt in metu non puſillo:

Ergo Princeps Sacerdotum,
Mox populum vocat totum:
Diligenter quæſiturus,
Vbi Chriſtus naſciturus.

Bethlehemi ciuitate,
Dicunt de Natiuitate:
Vt Prophetæ prædixerunt,
Et maiores crediderunt.

Rex Magos ſeorſim ducit,
Et blandis verbis ſeducit:
Dicant ſibi vt ſincerè,
Quid de ſtella putent verè?

Co

Co ſkoro Herod obáczył/
Do Bethlehem iść náznáczył:
Aby dzieciatká ſzukáli/
Y iemu znáć o nim dáli.
Idźcież śpieſzno/ pry/ Krolowie.
Wyſokich rzeczy Medrcowie:
A ia tu was názad czekam/
Y będę rad gdy doczekam.
Medrcy Krolá pożegnáli/
Zá gwiázdą śię ſwą vdáli:
Ktora ſzłá iáko poczęłá/
Aż nád Bethlehem ſtánęłá.
Rádzi gdy do ſtáynie weſzli/
Czego ſzukáli ználeźli:
Dźiećię IESVSA miłego/
Y z MARIą Mátką iego.
Tám na koláná pádáiąc/
Swych doſtatkow dobywáiąc:
Tworcy poczty dáli oto/
Mirrhę/ Kádźidło/ y Złoto.
Bog Medrce wźiąwſzy wprzeyrzenie
Dał im we ſnie obiáwienie:
Aby Herodá miiáli/
Jnędy śię w dom ſwoy bráli.
Herod o tym obwieſzczony/
Gniewáiąc śię iák ſzalony:
Do Bethlehem wypráwował/
Aby dźiatki pomordował.
Tám wielki mord máłych dźiatek/
Vczynił płácz wielki mátek:
Płáczą/ krzyczą bez pociechy/
Zbywſzy dźiatek ſwey vćiechy.
IEZV CHRISTE prośim ćiebie/
Okaż iáſność ſwą ná niebie:

Poſtquam benè intellexit,
Bethlehem eos direxit:
Vt puellum quærítarent,
De quo ſibi nunciarent.
Ite citi, (inquit) Magi,
Rerum magnarum præſagi:
Ego hîc vos expectabo,
Redeuntes ſalutabo.
Magi Regem relinquentes,
Et viſam ſtellam ſequentes:
Ad ſtabulum peruenerunt,
Supra quod ſtellam viderunt.
Intrantes ibi ſtabulum,
Inuenerunt puellulum:
Puellulum IESVM gratum,
Matri ſuæ ſociatum.
In genua procidentes,
Theſauros aperientes:
Creatori creaturæ,
Aurũ, mirrham, dant cum thure.
DEVS qui Magos curauit,
Per ſomnium reuelauit:
Ad Herodem nè redirent,
Sed aliò domum irent.
Hac Herodes re auditâ,
In furorem verſus ita:
Vt Bethlehem expediret,
In infantes quò ſeuiret.
Hîc infantum grex mactatus,
Mouit Matrum eiulatus:
Flentes nolunt conſolari,
Dolor eſt prole priuari.
IESV CHRISTE te rogamus,
Cæli lumen videamus:

Oświeć nas z tymi Mędrcami,
Day cię szukać y z darami.
Byśmy prawą wiarę maiąc,
Z miłością w tobie vfaiąc:
Przyciągnieni tam do ciebie,
Krolowali ztobą w niebie. Amen.

Vt cum Magis te quæramus,
Gratis donis te colamus.
In te verè sic credentes,
Te amentes te colentes:
Perduc nos vbi infantes
Te laudant, tecum regnantes, A.

Rotułá 30.

MAmy przyiaciela, Chrystá Zbáwiciela, Wieku dźisieyszego: Słowo niestworzone, z Panny národzone, z żywotá czystego.

Przyiaciel to drogi, co niebieskie progi, Opuścił z dáleká: Aby vbitego napoły żywego, Vzdrowił człowieká.

Ktory z Jeruzalem, szedł z szkodą y z żálem, Do Jerychá złości: Tám go szátan srodze, zránił wszy ná drodze, odárł z niewinności.

Ten przyiaciel práwy, krom wszelkiey zabáwy, Dodał mu ochłody: Ná dobytek swego Ciała náświętszego, Wźiął go do gospody.

By wiecznie nie zginął, rány mu záwinął, Przyiaciel serdeczny: Ku iego potrzebie skarb ktory miał z siebie, Dał mu dostáteczny.

Przeto człowiek káżdy, niech pamięta záwżdy, Ták się stáráć o to: By tego wiecznego, Przyiaciela swego, Szánował nád złoto.

Już złego niechaymy, Z Jerychá biegaymy prosto do Bethlehem: Bethlehem dom chlebá, Ktory przy-

Idem Latinè.

HAbemus fautorem, Christum Saluatorē, Pręsentem hoc æuo: Verbum incarnatum, Ex Virginis natum, Claustro sine næuo.

Hic amicus verus, Bonus & sincerus, Alto venit cælo: Vt vulnerato, Homini ingrato, Opem det misello.

Qui propter delicta, Hierusalem licta: Dum Hierichum petit: Se Sathan in viâ, Ex innocentiâ, Spolians impetit.

Sed vulnerato, Et spoliato, Fert amicus opem: In se vt iumentum, Per Sacramentum, Imponit inopem.

Vulnera ligauit, Infirmum sanauit, Amicus sincerus: Et ex charitate, Pro necessitate, Serui se dat herus.

Ergo recordare, Amatus amare, Ne sis inculpandus: Nam præ omni auro, Præ gemmis, thesauro, Amor æstimandus.

Hierichon linquamus, Bethlehem petamus, Quod est domus panis: Panis hic de cælis, In-

ßedł z niebá / Przy tym nie zem-
dleiem.
Tám przyiácielowi / Odkupićielowi /
Z Krolmi ofiáruymy: Złoto po-
bożnośći / mirrhę żal zá złośći / Ká-
dźidło cnot ſuymy.
Ták przyiáciel wierny / mocny miło-
śierny / W niebo nas powiedźie:
Gdźie pozbywßy złego v Páná do-
brego / Będźiem ná bieśiedźie / A.

firmis miſellis, Conducit, &
ſanis.
Hic Chriſto amico, In Bethlehem
vico, Dona Regum demus: Au-
rum puritatis, Mirrham pro pec-
catis, Thus Deo litemus.
Sic noſter fidelis, amicus de cælis,
ad cælos nos ducet: Vbi recrea-
tis, malis iam ablatis, gaudia
producet. Amen.

Rotułá 31.

LArgum veſper, Rex gloriæ,
Da nobis hodie largum veſper.
Cui Regi, dona Magi, aurum, thus,
& mirrham, obtulerunt.
Aurum Regem, thus Sacerdotem,
mirrhaq; deſignat Paſſionem.
Largus Deus, Rex gloriæ, Dat do-
na gratiæ, largis DEVS.
Qui dat Deo dona terræ, Cæli huic
dat DEVS bona verè.
Huius vitæ, & infinitæ, Largis Deus
larga dona mitte.

Idem Polonicè.

SZczodry wieczor / Krolu niebieſki:
Dayże nam dźiśia ßczodry wieczor.
Temu Krolowi / Trzey Krolowie /
Złoto / mirrhę / kádźidło ofiárowáli.
Złoto Krolá / mirrhá człowieká / á
kádźidło znáczyło Kápłáná.
Szczodry P. Bog krol chwały z niebá /
Dáie z ſwey łáſki ßczodrym co trzebá.
Kto da Bogu co doczeſnego / Temu
Bog odda co ieſt wiecznego.
Tu y w niebie / dáry żywotá: Niech
da w kim ieſt ßczodrośći cnotá.

Rotułá 32. Mákáronɪká.

PRæ cæteris ná świećie / laudemus
Bethlehem, Ktore nam pokazá-
ło Chriſtũ cæli Regem: in Bethle
hem Aſinus cum boue klękáli / Pá-
ná ſwego halitu oris zágrzewáli.
Angelus Paſtoribus kazał do Bethle-
hem / Zeby ßli ßukáć Páná relin-
quentes gregem: Illique niemie-
ßkáiąc do Bethlehem biegli / Pá-
ná tego ktorego ßukáli ználeźli.

Et accepta kobiałká / y bochenek chle-
bá / Feſtinabant videre reuela-
tum z niebá: Alter ſumpſit go-
mołke y kukłę w tobołę / Dicens,
his tractabitur to máłe páchole.
Venientes Bethlehem pádli ná ko-
láná / Cum gaudio ſalutant no-
wotnego Páná / Salue noſter ge-
buśku robaczku małuśki; Totus
delectabilis, bárzo rumieniuśki.

Cur ták vbogo leżyß inclite paruule, Cur non habes puluinar nec białey koßule: Lacta eum Domina vwin go w pielußki, Iáć go śiankiem cótegam leżże moy maluśki.
Da illi Kubá bráćie gomolki z kobiálki, Nec habemus aliud niſi te powałki: Mittamus ei mleká ábo fauum miodu, Ne fortè moriatur ten Pánic od głodu.
Reuertamur do domu Kubá bráćie mily, By nobis lupi gregem nie poſámotáli: Gdyſmy iuż ogladáli

Páná ták záćnego, Ktoryby nas domieśćil kroleſtwá wiecznego.
Venientes Krolowie Dźiećiatko náleźli, Apertiſq; theſauris co z ſobą przywieźli: Offerentes paruulo ná źiemie pádali: Aurum, kádźidło z mirrhą iemu dárowáli.
A my záś co nie mamy aurum nec kádźidłá, Capiamus exemplum od niemego bydłá: Czcíymy oris halitu Páná tym śpiewániem, Ktore iemu niech gratum będźie choć przeſtániem.

Rotułá 33.

STella Iacob eſt exorta, Matutina aurora, Stella hæc eſt Solis porta, Sole dies decora: Stella maris eſt in polis, Stella mundi totius, Eſt MARIA CHRISTI Solis, Sola parens ſolius.
Stella cæli extirpauit, quæ lactauit Dominum, Mortis peſtem quam plantauit primus Parens hominum: Huius ſtellæ vis dignetur ſydera compeſcere, Nê plebs pia inquinetur, diro mortis vlcere.
Medicina Chriſtiana, ſana tibi deuotos, Dum non valet vis humana, tu nos iuua ægrotos: Tu nos audi, & te Natus, qui te nimis honorat, Salua IESV tu placatus, pro queis MARIA orat.

Idem Polonicè.

IAkobowá gwiazdá wſchodźi, śliczna gwiazdá iutrzenna, Tá to gwiazdá ſłońce wodźi, z ſłońcá iáſność ieſt dźienna: Gwiazdá morſka ieſt ná niebie, gwiazdá świátá wßytkiego, Jeſt Márya Chryſte ćiebie, Mátká iedná iednego.
Tá to gwiazdá odpędźiłá, ktora Páná kármiłá, Jad záráży ktora byłá Ewa plod záráziłá: Tá to gwiazdá niech nam ſpráwi, Niebo zdrowe łáſkáwe: Niech nie trapi, niech nie trawi, nas powietrze plugáwe.
O lekárko wßytkich wiernych Rátuy ſwoich ſług mizernych, miłuy ſwoie nabożne, wſpomoż możná niemożne: Ty nás vſłyß á ſyn ćiebie, bez wątpienia wyſłucha, Chryſte Jezu day v śiebie, Mátki modłom ſwey vcha.

PIESNI POSTNE.

Pieśń Pierwßa.

ROzmyślaymy dziś wierni Chrze-
ściánie/ Jáko Pan Chryſtus cier-
piał zá nas rany: Od poimánia nie
miał odpocznienia/ Aż do ſkonánia.

Naprzod w Ogroycu wziął pocáło-
wánie/ To Judaß zdraycá dał był
Zydom znamie: Oto Zydowie me°
Miſtrzá macie/ Tegoż imaycie.

Wnet śię rzucili iáko pśi okrutni/ A-
poſtołowie od niego vciekli: Tám
wielkim pędem wiedzion do Anná-
ßá/ Pociechá náßá.

Pierwßey godźiny przed Piłatem ſtá-
wion/ Nieſpráwiedliwie od Zy-
dow oſkárżon: Roſkazał Piłát áby
był bicżowan/ Ten niebieſki Pan.

Krzyknęli wßyſcy o godźinie trzeći/
Niechcemy daley krzywdy ćierpieć
tákiey: Niechay ná krzyżu ſwoy ży-
wot położy/ Ten to Syn Boży.

Z oſtrego ćiernia korone vwili/ Ná-
ßemu Pánu ná głowę włożyli: Po-
śmiewáiąc ſię przednim poklękali/
Krolem go zwali.

Szedł z krzyżem z miáſtá Pan ßoſtey
godźiny/ Odźienie z niego Zydowie
złożyli: Potym go ná krzyż okru-
tnie przybili/ Octem poili.

Polećił duchá Bogu Oycu w ręce/
Wołáiąc vmárł záćmiło śię słoń-

Idem Latinè.

REcogitemꝰ fidi Chriſtiani, Vul-
nera Chriſti, per quæ ſumus ſa-
ni: Qui pati cæpit, captus, nec ceſ-
ſauit, Donec ſpirauit.

Primùm in horto oſculũ accepit,
Hoc Iudæ ſigno turba eum cepit:
Ecce Iudæi Magiſtrum habetis,
Huncce ligetis.

Irruunt ſtatim ceu canes furentes,
Apoſtolique fugiunt pauentes:
Sic vinctum ducunt ante Annæ
thronum, Noſtrum Patronum.

Pilato primâ hora ſiſtunt eum,
Iudæi nequam accuſant ceu reũ:
Pilatus iubet Dominum de cælis
Cædi flagellis,

Tertia horâ plebs nequã fremebat,
Et vitam Chriſti ad mortem po-
ſcebat: Crucifigatur hîc Filiꝰ Dei,
Clamant Iudæi.

Diris ex ſpinis coronam fecerunt,
Quêis caput noſtri capitis preſſerũt
Ludentes illum genua flectebant,
Regem dicebant.

Baiulans crucem ex Vrbe ductatur,
Veſtibus ſextâ hora ſpoliatur:
Cruci deinde clauis applicatur,
Felle potatur.

Spiritum Deo Patri commendauit,
Clamando nonâ horâ exſpirauit:

ce: Ziemia ſie trzeſłá dziewiątey
godźiny/ Nie bez przyczyny.
Stąpił do piekłow mocą ſwe Boſtwá
Támże wybáwił Oyce święte z
ieńſtwá: Ciáłá vmárłych z grobow
powſtawáły/ Widźieć ſie dáły.
Nikodem z Jozwem prośby vczynili/
By ćiáło z krzyżá beſpiecznie złożyli: Piłat ich proáby niwczym nie
przebaczył/ Bo ták Bog raczył.
Czáſow Nieſzpornych był z krzyżá
zdeymowan Przez ſwoie ſługi wſzegó
ſtworzenia Pan: Mátuchná iego
ćiáło piáſtowáłá/ rzewno płákáłá.
Drogim bálſámem ćiáło pomázáli/
A z nabożeńſtwem w Syndon vwiiali: Włożyli ie w grob oſtátniey
godźiny/ Płácz vczynili.
Płaczmyż dźiś wſzyſcy wierni Chrześciáni/ Dźiękuiąc Pánu zá nádrożſze rány: Iż dla nas raczył ták okrutnie vmrzeć/ Chcąc nas ſobie mieć/
Amen.

Sol obſcuratus terra eſt cōmota
Cauſâ tam notâ.
Inferos adit ſuâ Deitate,
Liberat Patres Ditis poteſtate:
Mortui multi ſepulchris ſurgebant. Et apparebant.
Cum Nicodemo Ioſeph ad Pilatū,
Soteris corpus adeunt rogatum:
Pilatus mente annuit libente,
Deo volente.
Corpus deponunt horis veſpertinis,
Deuoti ſerui manibus diuinis:
Tenerum Mater corpus amplexatur, Et lachrymatur.
Caris vnguentis Dominum vnxerunt, Sindone pura corpus inuoluerunt: Vltimis horis ſepulchro
mandarunt, Mæſtè plorarunt.
Et nos ploremus fidi Chriſtiani,
Grati pro Chriſti morte tam immani: Qui nos æternâ beaturus
vitâ,
Paſſus eſt ita, Amen.

Pieśń Druga.

PŁáczy dźiśia duſzo wſzelka/
Łzy wylewáy obficie:
Rozmyślayże mękę wielką
Páná ſwego ſerdecznie:
IESVS miły wſzytkie krzywdy/
Zá nas ćierpiał okrutnie.
Weyźrzyż ná krzyż okiem ſwoim
Ná *IESVSA* krwáwego/
Żáłuy ſercem bárzo gorzkim
Stworzyćielá ſwoiego:

Idem Latinè.

PLangat quæuis mens hodie,
Lachrymarum fons fluat:
Meditando quam impiè,
Dominus noſter luat:
IESVS CHRISTVS benedictus,
Vi dolorum afflictus.
Intuêre crucis aram,
IESVM pictum ſanguine;
Cerne DEVM, quam amaram
Mortem fert pro homine:

O Jezu

O IEZV moy/ ia Człowiek twoy/
Weyźrzyß ná mię ná grzeßnego.
Cierpiał IEZVS rázy wielkie/
Słowá przykre niesłußne:
Wylanie krwie bárzo wielkie/
Gdy biczowan okrutnie:
A koroną gdy wćiśniono/
Na głowę nielutośćiwie.
Nie iest táka áni będźie/
Żadna boleść ná świećie:
Wierzą w to nabożni ludźie/
Bogu cześć chwałá idźie:
IEZVS słodki/ w mękách gorzki/
Dał biczowáć swe święte płeć.
Członki wßytkie IEZVSOWE,
Okrutnie są zránione:
Ręce/ nogi/ ku krzyżowi/
Gdy okrutnie przybili:
Krew wylali/ lice zepwáli/
A żyły w nim potárgáli.
Nie byłá tám żadna lutość
Nád IEZVSEM ćierpiącym:
Ani też żadna poczćiwość
Przed Bogiem wßechmogącym:
Wielka boleść/ ćiężka żáłość/
Przyiaćiołom to widzącym.
MARTA rzewno płákáłá/
Syná swego żáłuiąc:
Silno rzewno nárzekáłá/
Ná rány iego pátrząc:
O IEZV moy/ Synaczku miły/
Iakożeś żyw ták ćierpiący.
O drzewo Krzyżá świętego/
Czemu trzymaß Syná mego:

O Redemptor, ô Creator,
En tuus sum peccator.
Multa mala IESVS passus,
Per verba & verbera:
Effuso cruore lassus,
Per flagrorum vulnera:
Post columnam, fert coronam,
Dolorum punctis bonam.
Non erat, nec vnquam erit
Par in mundo passio:
Quanta qualis si quis quærit,
Vt mors est dilectio:
Dulcis IESVS, dirè cæsus,
Omni dolore læsus.
Cuncta membra Christi suauis,
Cruentarunt vulnera:
Manus, pedes, fixi clauis,
Sunt in cruce effera:
Sanguis manat, vultus squallet,
Nulla vena plus valet.
Nemo IESV est misertus,
Patientis omnia:
Omnis honor est desertus,
Cuncta sunt opprobria:
Quàm dolendũ, quàm deflendũ
Cui datur hoc videndum.
MARIA flet dolorosa,
Dolens carum Filium:
Mente, voce querulosa,
Plorat cernens saucium:
O dilecte Fili care,
Qui tantum potes durare?
Sanctum lignum crucis diræ,
Cur mi Natum detines?

Drzewo śliczne/poświecone/
Báránkową krwią skropione:
Podayże mi Synaczká mego/
Báránká Wielkonocnego.
Przez twe rány miły Pánie
Ktoreś cierpiał okrutnie:
O lekárzu dusze wszelkiey/
Y stworzenia wszelkiego:
O IEZV moy/ ia człowiek twoy/
Weyrzyż ná mię ná grzesznego.
O serce me czemuś twárde/
Ták bárzo nielutościwe:
Nie rozmyślasz męki wielkiey
Páná swego serdecznie:
Miły Pánie wspomniż ná mię/
Day zápłakáć nabożnie.
O Pánie moy námileyszy/
IEZV CHRISTE łaskáwy:
Tyś Bog iest y Krol naywyższy/
Dźiśia w mękách rzewliwy:
Prośim ćię grześni/ odpuść nam złośći/ Domieść wieczney rádośći. A.

Felix arbor sed es mirè,
De fructu quem sustines:
Redde mihi meum Natum,
Agnum Paschæ paratum.
Per cruentas tuas plagas,
Quas passus es Domine:
Tu animæ curam agas,
Tuo medens sanguine:
O mî IESV, ô mî sator,
En tuus sum peccator.
O cor meum durum nimis,
Cor dolere nescium:
Non meditaris inprimis,
Pro te IESVM saucium:
Pro me læso tu me læde,
Et pios fletus ede.
O Domine mi benigne,
IESV CHRISTE patiens:
Tu Rex, & DEVS, indignè
Tanta mala subiens:
Quamuis malos, nos à malis,
Tuis salua sub alis, Amen.

Pieśń Trzećia.

O Duszo wszelka nabożna/
Ku miłemu Bogu skłonna:
Weyźrzyż ná Syna Bożego/
Ná Zbáwićielá nászego.
Ogladay ná krzyżu iego/
Sromotnie záwieszonego:
Okrutnie rośćiągnionego/
Wszytkiego zekrwáwionego.
Weyźrzyż na głowę skłonioną/
Ostrą koroną zránioną:

Idem Latinè.

O Mens pia, & fidelis,
Quæ cum Deo esse velis:
DEI Natum contemplare,
Tuum verum salutare.
En crux salutis altare,
Et dolorum CHRISTI mare:
In cruce CHRISTVS extensus,
Pudor, dolor, est immensus.
Cerne caput inclinatum,
Diris spinis vulneratum:

Głogowa y też ćierniowa/
Gwałtem ná głowę wćiśniona.
Oczy iego krwią splynęły/
Vszy y vstá wyschnęły:
Wszytkie żyły w nim porwáli/
Krew świętą z niego wylali.
Ręce/ nogi przenaświętsze/
Gwoździmi okrutnie przebite:
Bok y serce przebodziono/
Ostátek krwie wytoczono.
Wszytko przenaświętsze ćiáło/
Iák skorupa się pádało:
Wszytkie śiły z niego wyszły/
Ná zbáwienie wszelkiey duszy.
O duszo iákożeś droga/ *
Wielkim mytem zapłácona:
Wszytek skarb niebá y ziemie/
Bostwo wydało dla ciebie.
Nie przedawayże się tanie/
Dla grzechow ná potępienie:
Boć nie iest rzecz tánsza inna/
Iedno kto w grzechu vmiera.
Teby rzecz miał człowiek baczyć/
Ze ná świecie krotko ma żyć:
Tyśiąc lat przeć w wiecznośći/
Iakoby dzień ku rownośći.
Przeto się grzechow waruymy/
IEZVSA się rozmiłuymy:
Dać tu nam dobre skonánie/
Po śmierći duszne zbáwienie/ Amē.

Premunt vepres premunt sentes,
Vim dolorum inferentes.
Ocelli pleni cruore,
Os aret cordis ardore:
Aures opprobrijs plenæ,
Sunt distentæ omnes venæ.
Manus, pedes perforati,
Clauis cruci innodati:
Patet cor, apertum latus,
Totus sanguis euocatus.
Totum corpus IESV sacrum,
Liuens, rubens, madens, macrū:
Et virium, & virtutis,
Datur vis in lytrum salutis.
O mens quanti æstimaris,
Redempta rebus tam caris?
Thesauri cæli & terræ,
Omnes pro re dantur verè.
Non te ergo vilipendas,
Pro peccatis non te vendas:
Vile, imò nil peccatum,
Morti precium paratum.
Mortem tui Redemptoris,
Meditare cunctis horis:
Tuæ mortis, tuæ vitæ,
Sis memor & infinitæ.
Ergo noxas fugiamus,
IESVM CHRISTVM diligamus:
Qui finire vitam tutè,
Et det frui nos salute, Amen.

Pieśń 4. o śiedmi słowách Páńskich.

WSpominaymy Boże słowá/
Ktore Chrystus nászá głowá:

Idem Latinè.

VErba DEI memorata,
A Christo in cruce dictata:

 Z krzyżá

Z krzyżá w mece swey z lámentem/
Nam zostáwil testámentem.
Pierwsze slowo bylo tego/
Zá grzeszne do Oycá swego:
Oycze/ odpuść niewiedzącym/
Mnie niewinnie krzyżuiącym.
Racz nam Chryste tež darowáć/
Nieprzyiacioł swych milowáć:
A ich wszytkie ku nam złości/
Obroć w dobre z twey miłości.
Drugie słowo rzekł lotrowi/
Niewinności swey świádkowi:
Dziśia zemną bedzieß w Ráiu/
W niewidánych roskoß kráiu.
My tež grzeßnicy lotrowie/
W twym zbáwienie kładąc słowie:
Prośim Pánie odpuść grzechy/
A ná Rayskie wiedz pociechy.
Trzecie Mátce rzekł/ o Janie/
Otoć sie ten synem zostánie:
Támže rzekł Pan/ Janie tobie/
Weżmi ią zá Mátkę sobie.
Tobie CHRISTE raz oddány.
Niech y świetym będę znány:
Nie wypuszczay mię z opieki/
Ty mnie y mych rządź ná wieki.
Czwarte słowo to słyszeli/
Gdy Pan wołał/ Heli Heli
Lamázabáthani o Boże/
Ty opuszczaß/ ktoż wspomoże?
W każdym vćisku mym Pánie/
Niech cie doydzie me wołánie:
Sercem/ vsty/ krzyczącego/
Nie opuść dufáiącego.

Sonent auri sed & menti,
Sunto in vim testamenti.
Primum ergo CHRISTE dicis,
Verbum bonum inimicis:
Pater mi, meis hostibus
Parce, vt ignorantibus.
Fac nos CHRISTE sic agamus,
Inimicos diligamus:
Et ab illis maledicti,
Per te simus benedicti.
Verbo latronem secundo,
Affatur CHRISTVS iucundo:
Hodie in Paradiso
Eris mecum, nunquam viso.
Et nos CHRISTE peccatores,
Nil Latrone meliores:
Parce nobis te rogamus,
Tecum esse mereamus.
Verbum CHRISTVS per tertium,
Dat Ioannem in Filium:
Ecce Mater Natus tibi,
Te in Matrem sumat sibi.
Tibi CHRISTE commendatus,
Sim & Sanctis tuis gratus:
Tu clientem me tuere,
Et meorum miserere.
Quarto verbo non inani,
Eli lamazabathani:
Ad Patrem CHRISTE dixisti,
Cur me Deus reliquisti?
In omni tribulatione,
Ad te DEVS mi Patrone:
Clamem corde, clamem ore,
Et spe plenus, & amore.

Piąte słowo Pan teskliwe/
Prágnę/ mowił źrzodło żywe:
Prágnę mowił co z prágnienia
Oycow było y zbáwienia.
CHRISTE naſłodſze prágnienie/
Day z przykładem wſpomożenie:
Byſmy prágneli ſwoi go
Zbáwienia/ y też bliźniego.
Szoſtym Pan záwołał słowem:
Gdy iuż konáć był gotowem:
Boże Oycze/ w rece twoie/
Polecam ia duſze moie.
Swięty Boże/ mocny/ wieczny/
Dzień ſkończywſzy oſtateczny:
Niech od ciebie duſze wźiętą/
Tobie oddam miłą świętą.
Siodme słowo á oſtátnie/
Wſzytko zamknęło doſtátnie:
Gdy Pan rzekł. Iuż ſie ſpełniło/
Co potrzebá ſpełnić było.
Więc ſpełniwſzy táiemnice/
Proroctwá y obietnice:
Racz to Chryſte ſpełnić/ ſpráwić/
Smiercią twoią grzeſznych zbawić.

Quinto CHRISTVS cum tædio
Dixit, vitæ fons, SITIO:
Noſtram ſalutem ſitiuit,
Et Patrum quos mox adiuit.
CHRISTE ſitis ô leuamen,
Dans exemplum, da iuuamen:
Da ſalutem vt ſitiam,
Proximorum, & propriam.
Sextum verbum CHRISTVS fatur,
Quo Spiritus commendatur:
In manus tuas Domine,
Vt ſit Numen cum Numine.
Sancte DEVS, ſancte fortis.
Fac extrema hora mortis:
A te animam perceptam,
Tibi reddam, vt acceptam.
Verbum ſeptimum vltimum,
Finem rebus dat optimum:
Quid quid ſaluti paratum,
Dixit: IAM EST CONSVMMATVM.
Conſumatis myſterijs,
Votis, ſcriptis, prophætijs:
CHRISTE velis conſumare,
Tua morte nos ſaluare, Amen.

Pieśń Piąta.

KRzyżu święty náde wſzytko/
Drzewo naoláchetnieyſze:
W żadnym leśie tákie nie ieſt/
Jedno to na ktorym Bog ieſt/
Słodkie drzewo/ ſłodkie gwoźdźie/
Naſłodſzy owoc nośiło.
Skłoń gáłąſki drzewo święte/
Ulży członkom roſpiętym:

Idem Latinè.

CRux fidelis inter omnes,
Arbor vna nobilis:
Nulla ſylua talem profert,
Fronde, flore, germine:
Dulce lignum, dulces clauos,
Dulce pondus ſuſtinet.
Flecte ramos arbor alta,
Tenſa laxa viſcera:

Odmień teraz one srogość/
Ktoraś miało z przyrodzenia:
Spuść leguchno y cichuchno
Ciało Krolá niebieskiego.
Tyś samo było dostoynie/
Nośić świátowi zbáwienie:
Przez ćie przewoz iest nápráwion
Swiátu ktory był zagubion:
Ktory święta krew polałá/
Co z Báránká wypłynełá.
W iásłkach leżąc gdy tám płákał/
Już tám był wszytko oglądał:
Że ták hániebnie vmrzeć miał/
Gdy wszytek świát odkupić miał:
W on czás miedzy zwierzętámi/
A teraz miedzy łotrámi.
Nie słychánać to iest dobroć/
Za kogo ná krzyżu vmrzeć:
Ktoż to może dźiś vdźiáłáć/
Za kogo swoie dusze dáć:
Sam to Pan IEZVS vdźiáłał/
Bo nas wiernie vmiłował.
Nędzneby to serce było/
Coby dźiś nie zápłákáło:
Widząc Stworzyciela swego/
Ná krzyżu záwieszonego:
Ná słońcu vpieczonego/
Báranká Wielkonocnego.
MARIA Mátká pátrzałá.
Ná członki ktore powiiáłá:
Powiiáiąc cáłowáłá/
Z tego wielka rádość miáłá:
Teráz ie widźi zczerniáłe/
Stáwy/ żyły w nim porwáne.

Et rigor lentescat ille,
Quem dedit natiuitas:
Vt superni membra Regis,
Miti tendas stipite.
Sola digna tu fuisti,
Ferre secli precium:
Atque portum reparare,
Naura mundo naufrago:
Quem sacer cruor perunxit,
Fusus agni sanguine.
Cùm in cunis flens iacebat,
Cuncta ista videbat:
Se tam dirè moriturum,
Dando vitam homini:
Illic fuit inter bruta,
Nunc latronum medius.
Inauditus hic est amor,
Crucem ferre alius,
Quisnam potest hoc præstare,
Pro quo vitam ponere:
Solus IESVS id effecit,
Qui dilexit nimium.
Quàm miserum id cor foret,
Quòd non fleret hodie:
Videns suum Creatorem,
Vt latronem perpeti,
Ad assandum soli datum,
Agnum Paschæ debitum.
MARIA Mater spectabat,
Membra pannis quæ fouit:
Fouens illa basiabat,
Et ex corde gaudebat,
Nunc illa videt liuere,
Artus venas distrahi.

Nie był táki áni będźie
 Zadnemu ſmutek ná świećie:
 Jáki Cżyſta Pánná miáłá/
 W on cżas kiedy nárzekáłá:
 Nędzna ia śierotá dźiśiá/
 Do kogoż śię wżdy ſkłonić mam?
Jednegom ſynácżká miáłá/
 Comgo znieba być poznáłá:
 A tegom dźiś poſtradáłá/
 Jednom iuż ſámá zoſtáłá:
 Ciężki bol ćierpi me ſerce/
 Od ſmutku mi śię rozśieść chce.
W rádośćim go porodźiłá/
 Smutkum żadnego nie miáłá:
 A teráz wßytkie boleśći/
 Dręcżą mię dźiś bez litośći:
 O bychże ia to mogłá mieć/
 Zebych teraz mogłá vmrzeć.
Byś mi Synu niſko wiśiał/
 Wżdybyś mię iáko pomoc miał?
 Głowkębym twoię podpárłá/
 Krew zśiadłą z licá otárłá:
 Ale ćię nie mogę dośiądz/
 Tobie Synu nic dopomodz.
Anyelſkie śię słowá mienią/
 Symeonowe śię pełnią:
 On mowił pełnáś miłośći/
 A iám dźiś pełná gorzkośći:
 Symeon mi to powiádał/
 Iż me ſerce miecż przebość miał.
Ni ia Oycá Mátki Brátá/
 Ni żadnego przyiaćielá:
 Skądże poćieſzenie mam mieć/
 Wolałabym ſtokroć vmrzeć:

Non erat nec vnquam erit,
 Talis mæror hominis:
 Qualem caſta Virgo tulit,
 Promens tales nænias:
 O miſeram me pupillam,
 Quo me vertam hodie?
Vnicum natum de cælis,
 Datum mihi habui:
 Illum talem Eheu dolor,
 Sola manens perdidi:
 Grauis dolor cor mî premit,
 Quin præſumit rumpere.
Gaudens illum mundo dedi,
 Nil doloris ſenſeram:
 Omnes modò ſed dolores,
 Me vnitim perimunt:
 Vt mors mihi ſit optanda,
 Quæ dolores finiat.
Si mî fili tangi poſſis,
 Opem ferrem vtique:
 Caput tuum ſuſtentarem,
 Guttas vultus tergerem,
 Sed te tam altè pendentem,
 Nec attingo, nec iuuo.
Angeli verba mutantur,
 Simeonis permanent:
 Ille me tam doloroſam,
 Dixit plenam gratiâ:
 Sed Simeon mî prædixit,
 Fore cordi gladium.
Non mî Pater, Mater, Frater,
 Nec amicus quiſpiam:
 Non vllum ſolamen adeſt,
 Mallem mori centies:

Niż widźieć Zolnierzá złego /
Włocznią przebodź Syná mego.
Mátki co synaczki macie /
Jáko się w nich kochacie:
Kiedy wam z nich ieden umrze /
Ciężki bol ma wáße serce:
Coż ia com miáłá iednego /
Już nie mogę mieć inßego.
Ach moy Synu mey kochánie /
Toć smutne náße rozstánie:
Przed tym było miłowánie /
A teraz ćiężkie wzdychánie:
Czemuż Oycze miły nie dbaß /
O Synaczku pieczy nie maß?
Ktorzy tey Pánnie służyćie /
Smutki iey rozmyślawayćie:
Jáko często omdlewáłá /
Często ná ziemię pádáłá:
Przez te smutki ktore miáłá /
Uproś nam wieczną chwałe / Am.

Quàm videre durâ hastâ
Fodi latus Filij.
Matres quæ natos habetis,
Quantum hos diligitis;
Cum vnus ex illis obit,
Quàm doletis grauiter:
Quid ego vnicum habens,
Habitura neminem?
Ah mî Fili, mi dilecte,
Quàm tristè diuidimur:
Ante eras mî dulcedo,
Nunc amara passio:
Cur dilectum Pater Natum
Derelinquis Filium?
Qui Virgini huic seruitis,
Dolores eius pendite:
Quanto dolore languebat,
Et languore doluit!
Quos tu Virgo per dolores,
Ora nobis gaudia, Amen.

Cantio 6. de quinq; vulneribus IESV CHRISTI.

AVe dextra manus CHRISTI,
Perforata plagâ tristi,
Nos ad dextram iube sisti,
Quos per crucem redemisti.
Aue manus CHRISTI læua,
Sic confixa manu sæuâ;
Nos ab omni malo læua,
Quod produxit Mater Eua.
Aue vulnus dextri pedis,
Piam mentem piè lædis:
Dum ad eam sæpè redis,
Esto nobis spes mercedis.

Pieśń 6. o Piąciu ránách IEZVSA CHRYSTVSA.

WItay ręko CHRISTA práwa /
Od srogiey rány dźiurawa:
Ná práwicy racz nas stáwić /
Ktorycheś chćiał przez krzyż zbá(wić.
Witay ręko Páńska lewa /
Srodze przybita do drzewá:
Wyrwi nas od wßego złego /
Z drzewa Ewy idącego.
Witay ráno práwey nogi /
W sercu spráwuiąc żal srogi:
A przez częste tám przychody /
Bądź mi nadźieią nagrody.

Aue

Aue plaga læuæ plantæ,
Qua virtutum creſcunt plantæ:
Nos ab hoſte ſupplantante,
Contuêre poſt, & ante,
Aue latus perforatum,
Vnde fluxit flumen gratum:
Præbe nobis conducatum,
Ad æternæ vitæ ſtatum, Amen.

Witay ráno lewey nogi/
Skad cnot roście ßczep chędogi:
Podepc zdrady/ á obrony
Racz dodáwáć z káżdey ſtrony.
Witay boku przebodziony/
Skad zdroy zdrowy wytoczony:
Niech ten naße duße pławi/
Aż ná żywot wieczny ſtáwi/ Am̄.

Pieśń 7. o Męce Páńſkiey.

IESV CHRYSTE Panie miły/
Báránku bárzo ćierpliwy:
Wzniosłeś ná krzyż ręce ſwoie/
Zá nieſpráwiedliwość moie.
Płacz go człowiecze miżerny/
Pátrząc iák ieſt miłośierny/
IEZVS ná krzyżu vmiera/
Słońce świátłość ſwą záwiera.
Pan wyrzekł oſtátnie słowá/
Zwiſłá mu z rámienia głowá:
Mátká pod nim fráſowliwa
Stoi/ z żalu ledwie żywa.
Zasłoná ſię popadała/
Ziemiá ſię rwie/ rycży ſkáłá:
Setnik woła Syn to Boży/
Tłußczá wierząc ſobą trwoży.
Nákoniec mu bok przebito/
Krew płynie z wodą obfito:
My ſię dźiś obleymy łzámi/
IESV zmiłuy ſię nad námi.

Idem Latinè.

IESV CHRISTE benedicte,
Agnelle nimis afflicte:
Manus in cruce extendis,
Cùm ſaluandum me prehendis.
Plange miſer homuncio,
Videns qualis hîc Paſſio:
IESVS in cruce afflictus,
Et ſol à luce relictus.
Saluator vltimo fatur,
Caput eius inclinatur:
Mater adeſt lachrymoſa,
Et vix viuit doloroſa.
Vela in templo ſunt ſciſſa,
Terra mota, ſaxa fiſſà:
Miles clamat Natum DEI,
Turba tremens, credit ei.
Latus demum perforatur,
Aqua, ſanguis, fonte datur:
IESV fac nos te deflere,
Et flentium miſerere, Amen.

Pieśń 8. o Męce Páńſkiey.

OYcze Boże wßechmogący/
Ktoryś z miłośći gorący:
Zesłałeś ná te niſkośći/
Syna ſwego z wyſokośći.

Idem Latinè.

DEVS Pater ſempiterne,
Qui diligens nos paternè:
Vnicum quem habuiſti
Natum, in mundum miſiſti:

Ku wielkiemu poćieszeniu/
Twemu ludzkiemu plemieniu:
Wydałeś go na stracenie/
Przez człowiecze odkupienie.
Mieymyż wszyscy ná bacznośći/
Droga śmierć tego miłośći:
A smutek Mátuchny iego/
Ktory ćierpiáła dla niego.
Gdy go we Czwartek żegnáłá/
Tak mu mowiac narzekała:
Weźmi mię w Ogrodziec z sobą/
Poydę rádá ná śmierć z tobą.
Pan ná nię smutnie poglądał/
Po swey Mátce tego żądał:
Miła Mátko racz mię puśćić/
Nocci blisko iuż nam czas iść.
Smutne było rozłączenie/
Z swym synem tey miłey Pánnie:
Miała serdeczne bolenie/
Pátrząc ná iego łkánie.
Gdy do Ogroycá przybieżał/
Padł ná ziemię krzyżem leżał.
Tám swą mękę wszytkę widział/
Ktorą náząiutrz ćierpieć miał.
Miał w sobie przećiwne śiły/
Dwie á obie wielkie były:
Okrutnie z sobą walczyły/
Mało go nie vmorzyły.
Bo mu lękaiąca śiłá/
Okrutno śmierćią grozilá:
Ale miłość zwyćiężyłá/
Bo tá w nim możnieysza byłá.
Klęknął ná kolana potym/
Jął śię poćić krwáwym potem:

Hîc solamen allaturus,
Genus nostrum redempturus:
Ipsum se exinaniuit,
Nullum malum non subiuit.
Ergo si mentem habemus,
Mortem amoris pensemus;
Sed & Matris eius luctus.
Vt animæ nostræ fructus.
Factâ illâ magnâ cænâ,
Fit maxima Matri pœna:
Valedicit dum amare
Nato mortem vult optare.
Quod Dominus cernens tristis,
Matrem lenit verbis istis;
Mitte Mater me nec plora,
Appropinquat mea hora.
Tristis erat diuisio,
Caræ Matris cum Filio:
Dum Mater sentit dolorem,
Tristem ob Nati pauorem.
Quàm primum Hortum intrauit,
Mox in terram se prostrauit:
Videns quæ erat passurus,
Quid ferret dies venturus.
Quæ dum cuncta præuidebat,
Contraria sentiebat:
Quæ amor nostri suadebat,
Et quæ timor offerebat.
Sic dum pugnat horror mortis,
Et salutis amor fortis:
Quidquid horror contra dicit,
Cuncta vincens amor, vicit.
Posthac genibus innixus,
Dum manat sudor enixus:

Mowiąc:

Mowiąc: Oycże możeli być/
Rácz ten Kielich precz oddalić.
IEZV. miły nie lękay ſię/
Wſtań/ nie klęcz/ á pamiętay ſię:
Maſz nie daleko Judaſzá/
Ciągnie z ludem od Annaſzá.
Wiedźie ná ćię lud niemáły/
Z kijymi/ z mięczmi/ z pochodniámi.
We zbroię ſię zubierali/
Przełożeni im kazali.
A przyſtąpił Judaſz cudnie/
Pozdrowił Páná obłudnie:
Potym go zdrádnie cáłował/
Pan ſię zchylił/ twarz mu podał.
Gdy ſię miał z Zydy potykáć/
Począł z nimi wprzod rozmáwiáć
Pytał ich/ kogo ſzukáćie?
Jeśli mnie/ oto mnie maćie.
Prędko k niemu przyſkoczyli.
O źiemię go vderzyli:
Z głowy/ z brody włoſy rwáli/
Opák mu ręce związáli.
Związawſzy go ták okrutnie/
Wiedli go do miáſtá chutnie;
Pchnęli go w rzekę Cedrową/
Vnurzáli go y z głową.
Sámi zdraycy ſzli po moście/
Wiedli Páná w rzekę proście;
Powálił ſię vpadł w wodę/
Zbił ſobię o kámień brodę.
Annaſz go ſrogo przywitał/
Gdźie maſz Vcznie ták go pytał:
Niemáłoś tu złego zbroił/
Fałſzywąś náuką lud zwodźił,

Orat Patrem, vt tranſeat
Calix iſte, ſi placeat.
Iesv care conſortare.
Scis iam Iudam propinquare:
Vide tuum Diſcipulum,
Annæ ductantem populum.
Venit in te cum populis,
Cum enſibus & baculis:
Furoris armis armatis,
Vt mandatum à Prælatis.
Sic accedit reuerenter,
Iudas ſimul fraudulenter:
Cui oſculum volenti,
Præbet Chriſtus, ſe tradenti.
Poſt accedens ad Iudæos,
Quem quæritis rogat eos?
Si me, ecce ſum hic ego,
Fiat quod vultis non nego.
Illi in eum ruentes,
Sternunt in terram furentes:
Mentum, caput, grex veſanus,
Vellunt, ligant retrò manus.
Sic ligatum ferociter,
Ducunt ad Vrbem acriter:
In Cedron flumen truſerunt,
Aquis caput immerſerunt.
Ipſi pontem tranſcendebant,
Iesvm per aquas trahebant:
Ibi ille madefactus,
Eſt ad ſaxa ſauciatus.
Annas durè ſalutauit,
De Diſcipulis rogauit:
Mala multa patrauiſti,
Plebem falſò ſeduxiſti.

Pan pokornie odpowiedział/
  Panie Annaszu byś wiedział:
  Zawżdy ia iáwnie w Kośćiele/
  Powiádałem prawdę śmiele.
Wyćiągnawszy Zyd práwicę/
  A miał zbroyną rękawicę:
  Wyciął mu ćięszki policzek/
  Pan nasz vpadł zemdlał wszytek.
Azasz ták odpowiadáią/
  Panistom gdy oczy pytáią?
  A przecz nie masz w poczciwośći/
  Biskupá iego miłośći.
Wiec ná przemion wszyscy słudzy/
  Jedni z tyłu/ w oczy drudzy:
  Włosy mu z brody targali/
  Ná iego twarz świętą plwáli.
Gdy mu oczy záwiązali/
  Prorokowáć mu kazali/
  Godząc mu z pięśćią do szyie/
  Gáday IEZV kto ćię biie.
Pośiedział Annasz w noc chwilę/
  A miał czysta krotofilę:
  Pátrząc ná więźnia swoiego/
  Ná Zbawićielá naszego.
Annasz wiedziony do łożnice/
  Nasz Pan wepchniony do piwnice:
  Jaki tám był nocleg iego/
  Kośćioł nie śmie złáwić tego.
W piątek wywiedziony z piwnice/
  Jakoby łotr z męczennice:
  Prowadzon do Kaiphaszá/
  Od okrutnego Annaszá.
Widział tám Pan miłośćiwy/
  Iż Biskup niesprawiedliwy:

CHRISTVS respondit modestè,
  Te ô Anna vtor teste:
  Docuisse me in templo,
  Palam verum cum exemplo.
Tunc illi miles armatus,
  Ferro durior, ferratus:
  Acrem colaphum impegit,
  CHRISTVM in terram adegit.
Sic respondes Pontifici,
  Qui vult honori affici:
  Ergo nullum dans honorem
  Principi, refert terrorem.
Ibi certatim astantes,
  Hinc & inde insultantes:
  Capillos mento vellebant,
  Vultum sanctum conspuebant.
Post hæc oculos velatus,
  Diuinare est coactus:
  Propheciza dicunt CHRISTE,
  A quo venit pugnus iste.
Sedit Annas nocte multâ,
  Voluptate satur stultâ:
  Recreatis suis horis,
  Pœnâ nostri Saluatoris.
Ductus Annas ad cubile,
  CHRISTVS cælarium vile:
  Qualem noctem ibi egit,
  Ecclesia dolens tegit.
Productus est inde manè,
  Velut latro reus planè:
  Est Caiphæ præsentatus,
  Illic ab Anna legatus.
Vidit hîc Summa Veritas,
  Quæ Præsulis iniquitas:

Falsy-

Fałszywe nań świádki zwodził/
Bo go ná śmierć wydáć godził.
Bo Kaiphasz z swemi świádki/
Pletli nań wielkie niestátki:
Stała prawdá niestworzona/
Przed Biskupem potwarzona.
Pilatowi go posłali/
Osądzić mu go kazáli:
Włożili mu łańcuch ná rámię/
Ten był srogiey śmierći znamię.
Wszak wiemy Pánie Piłácie/
Iż ten łáńcuch dawno znaćie:
Káżdy więzień co go nośi/
Od śmierći śię nie wyprośi.
Dáley mu ćierpieć nie możem/
Bo śię czyni Synem Bożym:
A Krolem śię też miánuie/
Co śię nigdy nie znáyduie.
Stał przed Piłatem zwiazány/
Zbity/ śkłoty/ zekrwáwiony:
Nie widział Piłat żadnego/
Nigdy więźniá ták sprosnego.
Więc go posłał Herodowi/
Galileyskiemu Krolowi:
Oto masz więźnia swoiego/
Wyzwol iáko niewinnego.
Rzekł mu Herod niewstydliwy/
Vkasz mi tu iákie dziwy:
Zydowie mi powiádáli/
Iż twoie cudá widáli.
Widział Pan Krola pysznego/
Nie rzekł mu słowa żadnego:
Chciał z nim Herod gadáć dwornie/
Ale Pan milczał pokornie.

Qui falſos teſtes ducebat,
Dum mortem CHRISTI volebat.
Annas enim cum teſtibus,
Dum agit dolis omnibus:
Stat Veritas inculpata,
Calumnijs onerata.
Ad Pilatum poſt iubetur,
Vt morti adiudicetur:
Cathenâ cum grauarunt,
Quâ morte dignum notarunt.
Scimus Domine Pilate,
Quid cathena velit date:
Qui captiuus geſtat illam.
Vitæ habet ſpem puſillam.
Non parcendum eſt plus ei,
Qui ſe vocat Natum DEI:
Quin ſe prædicat & Regem,
Contra verum, contra legem.
Sic coram Pilato ſtabat,
Totus concuſſus nutabat:
Vt Pilatus nullum reum,
Magis doleret quàm eum.
Iubet duci ad Herodem,
Gallilæorum herôêm:
Habe tibi ſubiacentem,
Abſolue vt innocentem.
Tunc Herodes effrons verè,
Miracula vult videre:
Dicens: coram me hîc mônſtra,
Quæ plebs vidit tua monſtra.
Sed viſo Rege inflato,
CHRISTVS nè verbo prolato:
Herode vana quærente,
Humillima tacet mente.

Krol Herod sercá pysznego/
Wzgárdził IEZVSA miłego:
Ná tego wietsze pośmiánie/
Włożył náń z páwłoki odzienie.
Pástwili mu śię nád głową/
Z ostrą koroną ćiernioową:
Vczynili mu Zydowie/
Tyśiąc ran w naświętszey głowie.
Odesłał go Krol sędziemu/
Nigdy nie spráwiedliwemu:
Coś mi to posłał niemego/
Przyimi názad więźniá swego.
Widział Piłat iż niewinny/
Rzekł: iest więźien v mnie inny:
Nie ostánie śię wola wásza/
Skażę ná śmierć Bárábbászá.
Kazał IEZVSA miłego/
Bić v słupá kámiennego:
Bili go Zydowie sámi/
Biczmi/ łáńcuchy/ miotłámi.
Gdy śię nád nim spracowáli/
Ci ktorzy go kátowáli:
Z powrozow go rozwiązáli/
Piłatowi go posłáli.
Wywiodł Piłat vbitego/
Iuż ná poły vmárłego:
Oto macie Krolá swego/
Wypuszczam wam go żywego.
Niemiłośierni Zydowie/
Okrutnieyszy niż kátowie:
Ná Piłata záwołáli/
Vkrzyżowáć go kázáli.
Piłat w rozumie zabłądził/
Zydom gwoli go osądził:

Herodes corde inflatus,
Contemnit IESVM iratus:
Qui vt magis illudatur,
Mandat chlamyde tegatur.
Hinc Iudæi se pascentes,
Coronam spinis plectentes,
Fronti eius impresserunt,
Multa vulnera fecerunt.
Sic afflictus & irrisus,
Ad Iudicem mitti visus:
Vti quem mutum miserat,
Reciperet qualis erat.
Videns Iudex innoxium,
Dicit adesse alium:
Vestrum velle non curabo,
Sed Barabbam condemnabo.
Volens plebem mitigare,
Iubet IESVM flagellare:
Ad columnam, quem Iudæi
Flagellarunt sanctum rei.
Cùm iam essent fatigati,
Plagis IESV satiati:
A columna religatum,
Ducunt IESVM ad Pilatum.
Pilatus mente commotus,
Dum langueret IESVS totus:
ECCE HOMO clamat clarè,
Volens eum liberare.
Sed Iudæi insensati,
Carnifices planè nati:
In Pilatum voces tollunt,
Crucifigi IESVM volunt.
Pilatus mente priuatus,
Iudæorum votis datus:

Skazał ná śmierć niewinnego/
IEZVSA Syná Bożego.
O Piłáćie niecnotliwy/
Przeczżeś ták nieſpráwiedliwy:
Oto Báránek niewinny/
Idźie ná śmierć bez przyczyny.
Zydowie go pochwyćili/
Ná gorę go wprowádźili:
Gwoźdźmi go ná krzyż przybili/
Miedzy łotry poſtáwili.
Wiśiał ná krzyżu zraniony/
Zbity śkłoty/ zekrwáwiony:
Nie máiąc odpoczynienia/
Od jśćia áż do ſkonánia.
Bylći támo ſtrách niemáły/
Gdy śię opoki pádáły:
Ziemiá nád obyczay drżáłá/
Jákoby ſię przepáść miáłá.
Sſtáło śię nád przyrodzenie/
Po wßem świećie zámierzchnienie:
Zywioły śię záſmućiły/
Gdy vmierał nąß Pan miły.
O Pánie náß miłośćiwy/
Przeczżeś ták bárzo ćierpliwy:
Dla miłowánia náßego/
Zápomniałeś Boſtwá ſwego.
Gdyż nas ták bárzo miłuieß/
Sromot/ rázow/ ran nie czuieß:
Racżże nas też tym dárowáć/
Day śię śiebie námiłowáć.
Weźmiże to káżdy w ſwą głowę/
Nádrożßą śmierć IEZVSOWę:
Rozmyśláiąc ią ſerdecznie/
Będźiem z nim krolowáć wiecznie/ A.

Condemnauit innocentem,
IESVM ex Deo naſcentem.
Nequam Iudex ô Pilate,
Cur tua iniquitate
Agnus ille inculpatus,
Morti ſine causâ datus ?
Quem Iudæi rapientes,
Ad montem mortis ducentes:
Cruci clauis applicârunt,
Inter latrones locarunt.
Pendebat in cruce pius,
IESVS cæſus, & ſaucius:
Omnis dolor quem afflixit,
A captu quouſque vixit.
Poſt horrenda ſucceſſerunt,
Petræ ſeſe colliſerunt:
Terræ præter morem motus,
Ceu periret mundus totus.
Inſolito obſcuratur
Sol, mundo lumen negatur,
Dolet omnis creatura,
Creatorem pati dura.
O Creator benedicte,
Tam patiens & afflicte:
Cur amando creaturam,
Nullam geris tui curam ?
Quando nos ſic adamaſti,
Te amore ſauciaſti,
Dona & nobis amorem,
Redamemus amatorem.
Quiuis ergo condolente,
Mortem IESV ferat mente:
Mortem IESV meditando,
Viuemus ſecum regnando, Am.

Pieśń 9. o Męce Pańskiey.

WSzechmogący nász Pánie / dźiwnieś swoy świát spráwił / A swą niezwykłą miłość człowiekowi źiáwił: Ná kształt swey świętey twárzy raczyłeś go stworzyć / A nád wszytko stworzenie przedniey- szym przełożyć.

Ale mdłe przyrodzenie człowieczey krewkośći / Złamáło przykazánie Páńskiey wielmożnośći: Widząc Pan niewdźięczneg łáski swey człowieká / Zdał go był ná męczenie práwie áż do wieká.

Przyszedł czás zlitował się Pan swego stworzenia / chcąc ie mile wykupić z onego więzienia: Owszem żeby nam Bostwá Bog swego vdźielił / Z Stolice Troyce świętey Syn się w Pánnie wćielił.

Anyoł Pánnę pozdrowił poselstwo iey ziáwił / Duch święty w serce wstąpił / á tám ciáło spráwił: A co było pisáno o tákim Wćieleniu / Jáwnie się pokázáło tu przy porodzeniu.

Potym przyszedł Pan ná świát ná dźiwne biedności / Ciérpiał trud / troski / śinczeki / wszytkie przećiwnośći: Jeszcze mu się nie zdáło áby nas ták zbawił / Ale swe ciáło święte ná męki wyprawił.

Jechał do Jeruzalem przyiet známienićie / Tam z swymi Zwolenniki

Idem Latinè.

OMNIPOTENS Domine mire mundi Sator, Sed magis admirande hominis amator: Ad imaginem tuam quem tu creauisti, Et omni creaturæ illum præfecisti.

Sed fragilis natura nostræ vilitatis, Transgressa est diuinæ legem maiestatis: Vnde videns Dominus hominem ingratum, Damnat eum æternis pœnis destinatum.

Sed venit tempus quando Creator misertus, Vult vt homo sit liber saluti assertus: Quin vt homo Diuinâ sede potiatur, In Virgine Filius DEI incarnatur.

Ab Angelo Virgini est annunciatus, Et de Spiritu Sancto CHRISTVS incarnatus: Quidquid scriptum de DEI est humanitate, Apparuit id clarè in Natiuitate.

Post apparens in mundo DEVS tot errores, Tot aduersa inuenit, tot tulit dolores: Nec dum satis hæc visa pro nobis saluandis, Quin se totum traderet tormentis nefandis.

Veniens Ierusalem susceptus benignè, Apostolis cænaclûm in-

wieczerzáł obſicie: w oſobie chlebá wßytkie Ciáłem ſwoim ſpráwił, Ktore tu nam rádośći ná pámięć zoſtáwił.

Szedł potym do Ogroycá, krzyżem śię położył, Wołał ku Bogu Oycu by mu mąk odłożył: Ale Pan z oney chęći aby nas wykupił, Swemu miłemu Synowi niwczym nie przepuśćił.

Tám iest potym w Ogroycu iáko podeyźrzány, Od włáſnego ßafárzá zdrádliwie przedány: Wleczon przez rzekę Cedron, tám bárzo rozkrwáwion, Ná ſwym świętym obliczu o kámień rozráżon.

Przywiedźion przed Annaßá pierwßego Sędźiego, Pytan o Zwolenniki y náukę tego: Rzekł Pan; wßakem śię nigdy z ſwą náuką nie krył, Okrutnie go kát zá to w świętą twárz vderzył.

Potym przed Kaiphaßem poſtáwion związány, Stał Pan przed ſwym ſtworzeniem, by on łotr wybrány: Tám fałßywe świádectwá nań wynáydowáli, Acz nie były prawdziwe ná świętą twarz plwáli.

Wiedźion od Kaiphaßá ſtáwion Herodowi, Widźieć chćiał iákie znáki rad był Prorokowi: Lecz tám Pan bez przyczyny nierad znákow czynił, Krol go wzgárdził lekkośćią páwłokę nań włożył.

ſtruit inſigne: Corpus ſuum ſub panis ſpecie tradebat, Nobis pignus amoris linquens quo ardebat.

Poſthac iuit ad hortum, hîc in terram ſtratus, Vt calicem auferret Patrem eſt precatus: Sed Dominus amore ſalutis humanæ, Suo caro Filio nil pepercit plane.

Captus dein in horto vt latro culpatus, A proprio miniſtro fraude venundatus: Tractus per flumen Cedron, IESVS ſauciatur, Vultu ſacro ad ſaxum durum vulneratur.

Annæ primo Iudici CHRISTVS præſentatus, De Diſcipulis nec non doctrinâ rogatus: Se palam docuiſſe dum dicit in templo, Trux athleta impingit colaphum extemplò.

Ab Anna Pontifici Caiphæ præſentatus, Stat omnium Creator vt reus damnatus: Ibi teſtes in eum falſos producebant, Blaſphemantes in ſacrum vultum conſpuebant.

A Caipha ad Herodem CHRISTVS relegatur, Volens ſigna videre Herodes lætatur: Sed Dominus miraclâ non patrat in vanum, Vnde ſe Rex chlamide veſtit vt inſanum.

Odeſłał Piłatowi ná ſądźie poſtáwion/ Piłat widząc práwę chćiał by był wybáwion: Ale chcąc lud vśmierzyć ono ich wołánie/ Zdał go ná przeokrutne kátom biczowánie.

Po okrutnym vbiciu w ćiernie koronowan/ Poſadzon ná ſtolicy w páwłokę obleczon: Czy mu záwiązáli Krolem go witáli/ Prorokuy kto ćię bije wſzák ćię Bogiem zwáli.

Kazał go Piłat przywieść ná plác ták nágiego/ Otoż máćie człowieká mym zdániem práwego: Krzyknęli wſzyſcy głoſem áby był krzyżowan/ Ná nas/ ná naſze ſyny/ niechay będźie wydan.

Piłat potym przebaczył Boſkiey niewinnośći/ Skazał ná śmierć Jezuſá dla Żydowſkiey złośći: Wiedźion z miáſtá okrutnym krzyżem obćiążony/ Vbit/ vpluwan/ zmordowán/ wſzytek zekrwawiony.

O iáko tám żáłoſna miła Mátka byłá/ Jednego Syna máiąc/ ták márnie ſtráćiłá: Gdźie z dáleká pod krzyżem krwáwego zayrzałá/ Snádź od wielkiey żáłośći práwie vmieráłá.

Ony święte niewiáſty znáiąc go w pięknośći/ Płakały; dźiwuiąc śię oney okrutnośći: Zábiegáiąc święto twarz ze krwie ócieráły/ Znáki świętey oſoby przy nich zoſtáwáły.

Relegauit Pilato vt iudicaretur, Qui videns innocentem vult vt liberetur: Tamen volens furorem plebis mitigare, Iuſſit carnificibus IESVM flagellare.

Poſt cruenta flagella ſpinis coronatus, In ſede & purpura eſt ludificatus; Et oculis velatus vt Rex ſalutatur, Propheciſare iuſſus, dum pugnis tractatur.

Poſthac nudum in forum producens Pilatus, ECCE HOMO proclamat, à me non culpatus; Vociferantur omnes vt crucifigatur, Sanguis eius ſuper ſe & prolem fundatur.

Pilatus hinc oblitus innocentis Dei, Damnat IESVM ad mortem vt volunt Iudæi: Ductus ex Vrbe graui cruce oneratus, Flagellatus, conſputus, feſſus, vulneratus.

Quis hîc Matris dolores poſſit æſtimare, Nato vnō priuati amato tam care: Dum à longe cruentâ ſub cruce cernebat, Dolens, gemens, linquente anima languebat.

Illæ ſanctæ Fœminæ quæ norûnt florentem, Plangunt modò videntes tam dira ferentem: Occurrentes ſanguinem vultu detergebant, Et imaginem vultus ſacri referebant.

Gdy

Gdy przywiedźion ná mieysce z odźie-
nia rozebran/ Porzucon wznak ná
drzewie okrutnie krzyżowan: Przy-
bito rece/ nogi/ ku gorze podnie-
śion/ Jáko lotr miedzy lotry w po-
śrzodku záwieszon.

Stał na krzyżu posłuszen Bogu Oy-
cu swemu/ Prośił zá krzyżowniki/
duszę oddał temu: Powiedział/
iuż śię sstało/ Mátkę Janowi dał/
Rzekł Prágnę; potym Heli/ Heli/
głosem wołał.

Napis iego prawośći był nád nim
postáwion/ Lotr vwierzył z prá-
wice/ a tám był wnet zbáwion:
Bok potym świety włocznią okru-
tnie otworzon/ Wypłynełá krew
z wodą ácz iuż był vmorzon.

Potym był z krzyżá złożon/ smutney
Mátce podan/ Krwáwy/ zbity/
zránony/ wszego stworzenia Pan:
Łzámi omyt/ ośieran/ máśćiámi
pomázan/ potym go w grob wło-
żyli ktory był zgotowan.

Źiemiá/ niebo/ powietrze y wszytkie
żywioły/ Wystąpiły z swych stá-
now pospolu z Anyoły: Piekne
słońce stráćiło swe zwykłe iásno-
śći/ Żáluiąc Stworzyćielá iego
niewinnośći.

Azażby to niewiecey nam grzesznym
przystało/ Dlá ktorych vmęczone
to szlachetne ciáło: Swiete rány
opłákáć táką łáskę znáiąc/ A wszy-

Vt adductus ad locum veste spolia-
tur, Et supinus horrendæ Cruci
applicatur: Manus, pedes transfi-
xus sursum eleuatur, Et vt latro
latrones inter collocatur.

Pendet in cruce iussis obediens
DEI, Orans pro inimicis se com-
mendat ei: Dixit, Consumma-
tum est, Matrem dat IOANNI, Sitit
& clamat Heli, Heli, Lamaza-
bathani.

Causæ eius titulus supra se locatur,
Latro credens, pœnitens saluti
donatur: Latus sacrum lancea
militis apertum, Dat sanguinem
& aquam vitæ flumen certum.

De Cruce depositus tristi Matri da-
tur, Cælus occisus est, qui cunctis
dominatur: Lachrymis ex vn-
guentis vnctus modo pulchro
Imponitur nouiter parato se-
pulchro.

Terra, aër, cum cælis, cuncta ele-
menta, Dolent Dominum, pro-
munt Angeli lamenta: Pulcher
Sol à propria luce derelictus,
Dolet quod suus Sator innocens
afflictus.

Quanto magis dolere decet pecca-
tores, Propter quos IESVS passus
mortem & dolores: Defleamus
vulnera gratiam fatendo, Ad hoc

tkie dobrodżieystwá z tego Páná maiąc.

A tákże odstąpiwszy ná czás swey wżesnośći / Dźiękuymy Pánu swemu z tákowey miłośći: A wszák to nam ná krzyżu iáwnie vkázuie / Rozpiąwszy obie ręce nas k sobie przyimuie.

Wszechmogący nász Pánie gdyś ták sobie przeyźrzał / Żeś w człowieczym plemieniu swe kochánie obrał: Raczyłeś dobrowolnie dáć się zá nas męczyć / Nie dayże nas ná świećie y po śmierci dręczyć. A.

cuncta quæcunque sunt bona habendo.

Sic linquentes commoda & commoditates, Reddamus pro amore Deo nostro grates: Amor pendet in Cruce & vt se impendat, Manus suas expandit, vt nos apprehendat.

Omnipotens Domine cùm sic ordinasti, Atque genus humanum adeò amasti: Qui tantam Passionem pro nobis tulisti, Libera nos ab omni passione tristi. Amen.

Pieśń 10. o Męce Páńskiey.

IEZVSA Iudasz przedał zá pieniądze nędzne / Bog Oćiec Syná zesłał ná zbáwienie duszne: IEZVS kiedy wieczerzał / swe Ciáło rozdawał / Apostoły swe miłe swoią Krwią nápawał.

IEZVS w Ogrodźiec wstąpił z swemi Zwolennikámi / Trzykroć się Oycu modlił zá swoie grzesznikámi: Krwáwy pot z niego płynął dla bolu wielkiego / Dusze miła oglądaj miłośniká swego.

Żydowie zá nim biegli do Ogroycá iego / Z świecámi / z pochodniámi / z kiymi / y z włoczniámi / Iákoby ná onego złodźieiá wielkieg / Niedbáiąc iż Bog Oćiec zesłał Syná swego.

Idem Latinè.

IESVM Iudas vendidit pro nummis nefandis, DEVS Natum tradidit pro nobis saluandis: IESVS quando cænabat, Corpus suum dabat, Apostolos dilectos Sanguine potabat.

IESVS Hortum intrauit cum sibi addictis, Ter Patrem exorauit pro nostris delictis: Sanguinem exsudauit ob magnum dolorem, Contemplare anima tuum amatorem.

Iudas venit ad Hortum vt Dux Iudæorum, Omne genus Iudæi ferebant armorum: Persecuti sunt IESVM ceû latronem reum, Immemores à DEO missum esse eum.

IEZVS kiedy ie vyźrzał przećiw nim wybieżał/ Pokornie ich zopytał ko-goby ſzukali/ Żydowie mu niewierni ták odpowiedźieli: *IEZVSA* Názáránſkiego / Krolá Żydowſkiego.

IEZVS ná nie pokornie ſwym obliczem weyźrzał/ Żydom ſię ſam vkazał wiernie im powiedźiał: Jaciem ieſt ten ktorego ták pilnie ſzukaćie / O niewierni Żydowie przedemną padayćie.

Judaſz k niemu przyſtąpił zdrádliwie obłápił / Cáłował y pozdrawiał iákby przyiaciel był: Ale z tyłu vkazał palcem Żydom iego / Báranká niewinnego / *IEZVSA* miłego.

Bo im to był známię dał / kogo ia obłápię / Cáłuię y pozdrowię wiążáć tego káię: Abyśćie mu nie iáli brátá podobnego / Żebyśćie mię nie mieli zá zdraycę ſwoiego.

Tám śię wſzyſcy rzućili / iáko pśi wśćiekliwi / *IEZVSA* obſtąpili powroz nań włożyli: Opák ręce związáli Pánu niebieſkiemu / Bili/ plwáli/ tárgáli/ káty nád nim byli.

IEZVSA miłeſnego świety Piotr żáłował / Páná ſwego miłego ſwym mieczem bronić chćiał: Lecz mu Jezus powiedźiał / ſchoway twoy

Poſtquam IESVS hoc vidit obuiam exiuit, Quem quærerent benignè ab eis quæſiuit? Cui reſpondet ille grex ſeu fæx populorum, Quòd IESVM Nazarænum Regem Iudæorum.

IESVS vultu benigno aſpiciens eos, In medium ſe offert nil cauens Iudæos: Dicit ego ſum IESVS quem vos quæritatis, Ad hoc cadunt Iudæi corporibus ſtratis.

Iudas eum accedens fraude oſculatus, Dat oſculum, amplexus, vt amicus gratus: Sed à tergo Iudæis manu monſtrat eum: Tradens IESVM dilectum Agnellum nil reum.

Nam hoc ſignum dederat, quē ego amplexus, Salutabo oſculans, huic vos date nexus: Ne errantes illius fratrem capiatis, Et hinc me proditorē veſtrum habeatis.

Ibi omnes vt canes irruunt furentes, Manus, funes, in IESVM vi injicientes: Manus retrò ligarunt Domino cæleſti, Trudunt, nudant, humilem, ſanctum, immodeſti.

IESV dilecti malis Petrus indolendo, Euaginat gladium Dominum tuendo: IESVS imperat enſem reponi vaginæ, En-

miecz Pietrze / Bo kto mieczem woiuie / tego też miecz zetrze.

ſe perit, qui ferit, edicens diuinè.

IEZVSA miłoſnego Zydowie porwali / Báránká niewinnego rwali y targali: Opak ręce związali Pánu niebieſkiemu / Pędem wielkim bieżeli ku Miáſtu świętemu.

IESVM carum dilectum Iudæi cæperunt, Agnum lupi crudeles cinxerunt, traxerunt: Manus retrò ligantes Domino cælorum, Magno currunt impetu ad Vrbem Sanctorum.

Kiedy przez moſt bieżeli ſámi po nim biegli / IEZVSA miłoſnego rzeká Cedron wlekli: Nagaiąc y nárzáiąc bez żadney lutości / Nie maiąc w poczciwości nic świętey miłości.

Tranſeuntes per pontem ipſi ſiccis plantis, IESVM mergebant vado Cedron fluitantis: Feſſum aquis intrudunt impio affectu, Ne minimo honoris ſeruato reſpectu.

IEZVS ieſt policzek wziął v Annaſza wielki / Do Káiphaſza poſłan / á tam wielce vpluan: Oczy mu záwiązáli Zydowie niewierni / Z niego śię náśmiewáli / ná oblicze pluwáli.

IESVS ad Annam ductus eſt collaphizatus, Ab hoc ad Caipham miſſus ſputis conſpurcatus: Oculis eſt velatus à nequam Iudæis, Ludibrium eſt factus conſputus ab eis.

IEZVS Stároście wydan / łáncuchem związány / Piłat Zydow ieſt pytan w czym był záwiniony: Widząc go być bez winy / do Herodá poſłał / Zydowie nań ſkarżyli / ále IEZVS milczał.

IESVS Præſidi datus catenis ligatur, Pilatus Iudæos rogat in quo accuſatur? Et videns innocentem ad Herodem mittit, Iudæi fremunt, IESVS nec verbum emittit.

IEZVS z odźienia zwleczon / v ſłupá związan / A tam bez miłośierdźia okrutnie biczowan: Krew z ćiáłá wypłynęłá Pan niebieſki zránion: Duszo miła ogladay miłośniká ſwego.

IESVS nudus ad durā columnam ligatur, Et ſine pietate dirè flagellatur: Sanguis manat, & corpus plagis eſt confectum, Contemplare anima, vt tractas dilectum.

IEZVS gdy vbiczowan / ná ſtolcu poſádzon / Ciernięm ieſt korono-

IESVS plagis confectus in ſede locatur, Et vt magis ludatur ſpinis

wáni

wan / á támże był wzgárdzon: Przed *IEZVSEM* klekali Żydowie mierźieni / Z Páná ſię náśmiewáli plwáli nań mizerni.

IEZVSA na śmierć Piłat niewinnie oſądził / Ceſárzá niż Chryſtuſá woląc / bárzo zbłądził: Márya Mátká iego w ten czas ſię ſmuciłá / Płákáłá y wzdychałá / aż wſzytká omdláłá.

IEZVS z Miáſtá wywiedźion krzyżem obćiążony / Z łotrámi ieſt porownan / iák robák wzgárdzony: Mátká mu zábieżáłá chcąc go też oglądáć / A kiedy go vyzrzáłá ięłá rzewno płákáć.

IEZVSA iuż krzyżuią / pátrzay duſzo pilnie / Ręce / nogi przybito / krew z iego ran płynie: Mátká gdy to vyrzáłá ná źiemię vpádłá / Dla Synaczká ſwoiego rádáby vmárłá.

IEZVS z krzyżem podnieśion pátrzćie Chrześćiánie / Miedzy łotry poſtáwion drogą krwią ſkropiony: Od Żydow był náśmiewan / gdy ná krzyżu wiſiał / *IEZVS* miłośćiwy Pan wſzytko ſkromnie ćierpiał.

IEZVS miłośćiwy Pan gdy ná krzyżu wiſiał Żółćią z octem nápawan iák Prorok powiádał: *IEZVS* gdy iuż vmierał wielkim głoſem wołał / Heli / Heli / Oycze moy czemuś mię opuśćił.

coronatur: Coram IESV Iudæi genua flectebant,
Serui nequam Dominum cæli irridebant.

Poſthæc Pilatus IESVM morte condemnauit, Cæſarem Chriſto Iudex præferens errauit: MARIA Mater eius triſtis inde fuit, Ah quoties flens, dolens, & langueſcens ruit.

IESVS ductus ex Vrbe Cruce aggrauatus, Vermis factus, Latrones inter deputatus:
MARIA iuit obuiam ſe volens videre, Et vt vidit nequiuit non nimium flere.

IESVS crucifigitur, ô mens contemplare, Manus, pedes transfixas & ſanguinis mare: Contemplando hæc cuncta Mater, & videndo, Præ dolore vult mori nato condolendo.

In Cruce exaltatum IESVM cùm videmus, Inter Latrones pictum cruore cernemus:
A Iudæis illuſus in Cruce ſuprema, IESVS noſter amator patitur extrema.

IESVS noſter dilectus Cruci applicatus, Vt ſcriptum eſt, aceto cum felle potatus: IESVS moriens magna voce exclamauit, Heli, Heli, his DEVM verbis compellauit.

IEZVS ſie Oycu modlił zá ſwe krzyżowniki/ Smutną Mátkę pocieſzył/ łotrá y grzeßniki: Gdy wßytkiego dokonczył/ ſwey głowy nákłonił/ Duſzę ſwoię wypuścił Oycu ią polecił.

IEZVSA vmárłego ſtworzenie płákało/ Páná ſwego miłego bárzo żałowało: Słońce śię też záćmiło/ źiemiá bárzo drżałá/ Opoki śię pádáły/ groby otwieráły.

IEZVSOWA Mátuchná gdy pod krzyżem ſtałá/ Bok iego włocznią przekłot z boleścią widźiáłá: Krew y wodá płynęłá z boku náświętßego/ Jego miła Mátuchná żáłowáłá tego.

IEZVS z krzyżá zdeymowan czáſu nießpornego/ Márya piáſtowáłá Synaczká ſwoiego: Ciáło máśćiámi Joſeph z Nikodymem czćili/ W Syndon ie vwinąwßy/ w nowy grob włożyli.

A my przy grobie ſtoiąc ná płácz śię też zbierzmy. Kto/ co/ zá kogo/ czemu cierpi/ to rozbierzmy: Zá ktore grzechy ktorą boleść plagę tego/ Dußo moiá oglądáy miłośniká ſwego.

O Jezu Názáráńſki/ o Krolu Żydowſki/ Obroń lud Chrześćiáńſki od mocy Pogáńſkie: Dla twey męki y Mátki odpuść náße złośći/ Day po náßym ſkonániu niebieſkie rádośći/ Amen.

IESVS pro inimicis Patrē exorauit, Matrem Ioanni, Regnum Latroni monſtrauit: Omnibus cōſummatis caput inclinauit, Et emittens Spiritum Patri cōmendauit.

IESVM paſſum, mortuum, naturæ dolebant, Cuncta ſuum Dominum creata plangebant: Sol obſcuratus, terra tremuit commota, Petræ ſciſſæ, ſepulchra patuêre mota.

IESV ſub Cruce Mater doloroſa ſtabat, Latus eius lancea perfodi ſpectabat: Sanguis & aqua ſacro de latere fluxit, Cernens iſta immenſo Mater planctu luxit.

IESVS Cruce depoſtus horis veſpertinis, Mater Natum geſtauit manibus diuinis: Ioſeph & Nicodemus corpus inunxerunt, Inuolutum ſepulchro nouo immiſerūt.

Et nos ſtantes ad IESV ſepulchrum ploremus, Quis, quid, pro quo, & quare paſſus eſt penſemus: Ob quas noxas, quas plagas tulit & dolorem, Contemplare anima tuum amatorem.

O IESV Nazarene, ô Rex Iudæorum, Tuam plebem tuêre a vi paganorum: Paſſionis & Matris tuæ per virtutem, Da veniam & lætam poſt mortem ſalutem. AMEN.

Pieśń II. o Męce Páńſkiey.

MAdrość Oycá niebieſkiego /
Chryſtus on wieczny Syn iego:
Przyſzedł w niſkość świátá tego:
By nas z pieklá wyrwał złego.
W wielkiey pokorze w ćichośći /
Nie lutuiąc ſwey trudnośći:
Dla narodu człowieczego /
Widząc wielki vpad iego.
A z oney Boſkiey miłośći /
Przyiął na ſię náſze złośći:
Podiął mękę dobrowolną /
Przez náſzę krewkość ſwawolną.
O gdyby to kto obaczył /
Co ten Pan vczynić raczył:
Iż dla człowieká grzeſznego /
Nie litował Boſtwá ſwego.
Stał na krzyżu záwieſzony /
Wſzytek święta krwią ſkropiony:
Życząc z wielkiego prágnienia /
Nędznemu człeku zbáwienia.
A w oney ſwey ſrogiey męce /
Rozćiągnąwſzy obie ręce:
Wołał: Podźcież moi mili /
Byśćie ſię mną poćieſzyli.
A my nic niebacząc tego /
Dobrodźieyſtwá Páná ſwego:
Wolemy świátu folgowáć /
Iego złych ſpraw náśládowáć.
Ták nas bárzo rozbuiáło /
W grzechách náſzych márne ćiáło:
Ktore ſwawolnie kochamy /
O twą łáſkę nic niedbamy.
Ano Pan ſwe święte ćiáło
Dał aby zá nas ćierpiáło:

Idem Latinè.

SApientia æterna,
Proles Dei ſempiterna:
Venit in mundi profundum,
De profundis ſaluans mundum.
In ſumma humilitate,
Et laborum grauitate:
Ægrum genus vt humanum,
Saluans malis reddat ſanum.
Sic amoris motu ſui,
Ob amorem homo tui:
Subit pœnas, culpâ mundus,
Qua mundus ſcatet immundus.
Quis hoc vnquam æſtimauit,
Quantum facinus patrauit:
Dum pro homine miſello,
Paſſus Deus licto cælo.
In cruce extenſus ſtabat,
Totus cruore flagrabat:
Arens magna ſiti clamat,
Sitit ſalutem quam amat.
Et in illa Paſſione,
Manuum expanſione:
Iubet ad ſe nos venire,
Qui ſolamen vult audire.
Sed nos cæci inſentati,
Amoris tanti ingrati:
Malumus ire poſt mundum,
Vijs malis in profundum.
Tantum caro hæc veſana,
Inſoleſcit malis vana:
Vt furens amore ſui,
Sit immemor Devs tui.
Sed dat Devs Corpus ſacrum,
Et Sanguinem in lauacrum:

Nam życząc mieyscá onego/
Przez Adama straconego.
A tak wszechmogący Panie/
Racz dać z łáski swey vznánie:
Byćhmy ćię prawie poznali/
Woley twey násládowali.
Rácz nas przez swą srogą mękę/
Przyiąć pod swą mocną rękę:
Boć o nas źle z káżdey strony/
Nie bedźieli twey obrony.
Nieprzyiaciol zewsząd dosyć/
A gdźież mamy ręce wznośić:
Iedno ku tobie nasz Panie/
Gdyż w tobie násze vfánie.
O Oycze nasz dobrotliwy/
Rácz że nam bydź miłośćiwy:
Nas marnotrácne synaczki.
Przyimi właśkie nieboraczki.
Bo ciesmy wielce zgrzeszyli/
Máiestat twoy obráźili:
Wszákże z swey Boskiey miłośći/
Rácz odpuśćić násze złośći/ A.

Vt intret homo perfectus,
Vnde Adam est eiectus.
Ipse DEVS tu æterne,
Da gratiam hanc supernè:
Te noscamus, te sequamur,
Iussa tua exequamur.
Tu per tuam Passionem,
Fac nobis protectionem:
Vndequaque, nam perimus,
Ni asylum te adimus.
Hostis vndique vesanus,
Quò leuemus nostras manus:
Nisi ad te Creatorem,
Spem nostram & Redemptorē.
O Pater noster benigne,
Clemens proli sis maligne:
Filiolos nos prodigos,
Iuua gratiæ indignos,
Scimus multum nos peccasse,
Te peccatis irritasse:
Sed pro tua pietate,
Munda nos iniquitate, Amen.

---

12. *Planctus B. M. Virg.*

STabat Mater dolorosa,
Iuxta Crucem lachrymosa,
Dum pendebat Filius.
Cuius animam gementem,
Contristantem & dolentem,
Pertransiuit gladius.
O quam tristis & afflicta,
Fuit illa benedicta,
Mater Vnigeniti.

Idem Polonicè.

STała Mátká boleśćiwa
Pod krzyżem bárzo płáczliwa/
Ná ktorym iey Syn wiśiał.
Ktorey duszę wzdychaiąca/
Vtrapioną bolejącą/
Miecz boleśći przebiiał.
O iák smutna y strapiona/
Mátká ták Błogosławiona/
Syná iednorodzonego.

Quæ

Quæ mærebat & dolebat,	Ktora płákáłá y łkáłá/
Et tremebat cùm videbat	Z żalu drżáłá gdy widźiáłá
Nati pœnas incliti.	Męki Syná miłego.
Quis eſt homo qui non fleret,	Ktożby mogł być ták okrutnym/
CHRISTI Matrem ſi videret	Coby weſpoł nie był ſmutnym/
In tanto ſupplicio.	Z Mátką Bożą ſtrapioną.
Quis non poſſet contriſtari,	Ktoby ſie nie muśiał ſmućić/
Piam Matrem contemplari,	By teno mogł okiem rzućić:
Dolentem cum Filio?	Mátkę z Synem zmęczoną.
Pro peccatis ſuæ gentis,	Zá narodu ſwego złośći/
Vidit IESVM in tormentis,	Widźi IESVSA w gorzkośći:
Et flagellis ſubditum.	Ná męki podánego.
Vidit ſuum dulcem Natum,	Widźi Syná namilſzego/
Morientem deſolatum:	Vmierájąc wzgárdzonego:
Dum emiſit Spiritum.	Gdy oddał Duchá ſwego.
Eia Mater fons amoris,	Eia o Mátko miłośći/
Me ſentire vim doloris;	Day abym z tey twey miłośći
Fac vt tecum lugeam.	Zápłakał y zábolał.
Fac vt ardeat cor meum,	Day by ſerce me płákáło/
In amando CHRISTVM Deum,	Chryſtá Bogá miłowáło/
Vt ei complaceam.	Bym nádeń nie miłował.
Sancta Mater iſtud agas,	Swieta Mátko racz to ſpráwić/
Crucifixi fige plagas	Wſzytkie rány w ſerce wpráwić:
Cordi meo validè.	Mnie vkrzyżowánego.
Tui Nati vulnerati,	Syná twego zránionego/
Tam dignati pro me pati:	Dla mnie ták vmęczonego/
Pœnas mecum diuide.	Podźiel zemną bol iego.
Fac me verè tecum flere,	Dáy mi z tobą płákáć ſzczerze/
Crucifixo condolere,	Z vkrzyżowánym w tey mierze/
Donec ego vixero.	Poki żyię vmieráć.
Iuxta crucem tecum ſtare,	Day mi ſtáć pod krzyżem z tobą/
Te libenter ſociare,	A wſpolnym żalu być z ſobą:
In planctu deſidero.	A w tym miłośći záwieráć.

Virgo

Virgo Virginum præclara,
Mihi iam non ſis amara,
Fac me tecum plangere.
Fac vt portem Chriſti mortem,
Paſſionis eius ſortem,
Et plagas recolere.
Fac me plagis vulnerari,
Cruce hac inebriari,
Ob amorem filij.
Inflammatus & accenſus,
Per te Virgo ſim defenſus,
In die Iudicij.
Fac me cruce cuſtodiri,
Morte Chriſti præmuniri,
Confoueri gratiâ.
Quando corpus morietur.
Fac vt animæ donetur,
Paradiſi gloriâ, Amen.

Panno z Pánien názacnieyſzá /
Byś nie byłá żáłośnieyſza /
Niechći płácżu pomogę:
Day mi mękę Páńſką nośić /
Rány iego święte głośić /
Rzcżić one iák mogę.
Day mi zránić ránom iego /
Vżnć ſmák krzyżá świętego /
Przez miłość Syná twego.
W ogień dány zápalony /
Przez ćię niech będę broniony /
Panno dniá oſtátniego.
Niech mi Páńſki krzyż záſłoną /
Niech mi śmierć będźie obroną /
Łáſká twoy cáła.
Kiedy duſzá wynidźie z ćiáłá /
Spraw by śię w niebo doſtáłá /
Gdźie wieczna cżeść y chwała A.

---

13. *Hymnus de Horis Paſſionis Dñi.*

PAtris ſapientia veritas diuina, DEVS homo captus eſt hora matutina: A ſuis diſcipulis cito derelictus, A Iudæis venditus, traditus, afflictus.

Horâ primâ ductus eſt IESVS ad Pilatum, Et à falſis teſtibus multum accuſatum: In collo percutiunt manibus ligatum, Conſpuentes faciem vt eſt prophetatum.

Crucifige clamitant, horâ tertiarum, Illuſus induitur veſte

Idem Polonicè.

MAdrość y prawdá wiecżna Oycá wſzechmocnego Bog wćielony poimán cżáſu zárannego; Od ſwoich Zwolenników záraſz opuſzcżony / Będąc Żydom w moc przedan wielce był ſtrapiony.

Przed Piłatem Pan ſtanął pierwſzey wdźień godźiny; Tam fałſzywi świádkowie kłádli nań ſwe winy. Opak ręce związawſzy / okrutnie go bili / Plwániem według Proroctwá twarz święta ſzpecili.

W trzećią godźinę Żydźi vkrzyżuy wołáią / Przybrawſzy go w purpu-

purpu-

purpurarum: Caput eius pungitur corona spinarum, Crucem portat humeris ad locum pœnarum.

Hora Sexta IESVS est cruci conclauatus, Præ tormentis sitiens felle saturatus: Pendens cum latronibus par his deputatus, Sinister hunc reprobat latro sceleratus.

Hora Nona Dominus IESVS expirauit, Heli clamans, animam Patri commendauit: Latus eius lancea miles perforauit, Terra tunc contremuit, sol se obscurauit.

De cruce deponitur hora Vespertina, Fortitudo latuit in mente diuina: Talem mortem subijt vitæ medicina, Heû corona gloriæ iacuit supina.

Hora Completorij datur sepulturæ, Corpus CHRISTI nobile, spes vitæ futuræ: Conditur aromate, complentur scripturæ, Iugis sit memoria, mortis eius curæ.

Has Horas Canonicas cum deuotione Tibi CHRISTE recolo pia ratione: Vt qui pro me passus es amoris ardore, Sis mihi solatium mortis in agone, AMEN.

...re, Páná pośpiewáło, Głowę tego ćierniowa korona skrwawili, Krzyż do mieyscá ná sobie dźwigać przymuśili.

Szostey godźiny Páná ná krzyż rozćiągniono, Od bolu prágnącego żołćią nápawano: Do łotrow był przyrownan, przy nich záwieszony, Wyrzekł śie go nieszcześny on łotr z lewey strony.

O dźiewiątey godźinie Heli Pan záwołał, Gdźie vmieráiąc, Oycu Duchá ofiárował: Zrzodło w boku przekłotym nam śie otworzyło, Ziemia srodze zádrżáłá, słonce śie záćmiło.

Z krzyżá w ten czás był zdięty gdy nieszporna chwilá, Długo Boska wszechmocność złym powoli byłá: Ták srogą mękę podiął Pan wszego stworzenia, Dochodząc stráconego ludzkiego plemienia.

Pod wieczor Ciáło święte máśćią pomázano, Wedle pismá wzámknionym grobie położono: Wtey mące iest nádźieiá żywotá wiecznego, Przeto niech nie wychodźi nigdy z serca mego.

Te pamiątkę o Chryste godźin twoiey męki Wspominam czyniąc tobie zá nie wieczne dźięki: A ty iáko's srogą śmierć zniosł dla mnie grzesznego, Nie opuszczay mię z łáski do skonánia mego, Amen.

PROCESSTA NA KWIETNą NIEDZIELę.

CVm appropinquaret Dominus Hierosolymam, misit duos ex Discipulis suis, dicens: Ite in Castellum quod contra vos est, & inuenietis pullum asinæ alligatum, super quem nullus hominum sedit: soluite & adducite mihi. Si quis vos interrogauerit, dicite, opus Domini est. Soluentes & adduxerunt ad IESVM, & imposuerunt sibi vestimenta, sedit super eum.

Z Niebá zesłány Syn Bogá żywego/
Gdy w Jeruzalem wieźdźał czásu swego;
We wśi Betphánie rzekł vcznióm gotowe
Słowá tákowe.
Dway do Miásteczká teraz pobieżycie.
Ktore przed sobą leżące widźicie;
Mnie przywiedźiećie z Oślicą oślątko/
Dwoie bydlątko.
Jeśliby wam kto chćiał trudnośći zádáć/
Moie potrzebe macie opowiádáć:
Dosyć vczyni tey to Páńskiey woli/
Záraz pozwoli.
Wszytkie te rzeczy dźieią się dla tego/
Że to rzeczono z pismá Prorockiego:
Corko Syońska Krol iedźie ku tobie/
W ćichey osobie.
Co Pan roskazał/ słudzy vczynili/
Jego ná bydle przyszedszy wsádźili:
Tłuszcze ná drogę wielkie zabieżáły/
Pánu śpiewáły.

Alij expandebant vestimenta sua in via.

Jedni poczćiwość táką wyrządzáli/
Co ná przećiwko Pánu wychadzáli;
Kiedy miał iecháć rzucáli ná źiemię
Swoie odźienie.

Alij ramos de arboribus prosternebant.

Drudzy posługi tákie wyrządzáli/
Rozeczki źielone z drzew obłamowáli;
Ścieląc ná źiemię/ niechay Pánu będźie/
Ozdobą wszędźie.

Et qui sequebantur clamabant Ossanna: Benedictus qui venit in nomine Domini: Benedictum regnum Patris nostri Dauid Ossana in excelsis miserere nobis, Fili Dauid.

A drudzy záśię zá Pánem chodźili/
Do niego tákim sposobem mowili:
Zbaw nas zmiłuy się/ nie opuszczay Żydow/
Synu Dawidow.

Cùm audisset populus quia IESVS venit Hierosolymam, acceperunt ramos Palmarum, & exierunt ei obuiam, & clamabant pueri dicentes.

Ktore pospolstwo o tym vsłyszáło/
Że Jezus iedźie wnet mu zabieżáło:
Niosąc gáłązki z drzewá pálmowego/
Z sercá prawego.

Hic est qui venturus est in salutem populi.

Dźiatki Żydowskie zábiegszy śpiewáły/
Wdźięcznymi głosy Páná wyznawáły:
Ten iest co przezen ludzkie pokolenie
Weźmie zbáwienie.

Hic est salus nostra & redemptio Israel.

Dźiatki pewtore przez Duchá świętego
Wołáią ten iest/ ktory ludu swego
Z mocy szátáńskiey iest Odkupićielem/
Y zbawićielem.

Quantus est iste, cui Throni & Dominationes occurrunt.

O iáko zacny y iáko Pan wielki/
Jáko przemożny ten iest ná czás wszelki:
Ktoremu zászli w drogę Anyołowie/
Wszyscy Thronowie.

Noli timere filia Syon, ecce Rex tuus venit tibi: Sedens super pullum asinæ, sicut scriptum est.

Záłosna boiáźn niechay precz odeydźie/
Corko Syońska oto Krol twoy iedźie:

Ktobie Krol cichy/ znay z Pisma swietego/
Oślice iego.

Salue Rex Fabricator mundi, qui venisti redimere nos.

Zawitay Krolu zbawićielu świátá/
Ciebie przez długie czekalismy láta:
Tyś przyszedł zbawić człowieká grzesznego/
Tobie wiernego.

Ante sex dies solennis Paschæ, quando venit Dominus in ciuitatem Ierusalem, occurrunt ei pueri: & in manibus portabant ramos Palmarum; & clamabant voce magna dicentes: Ossanna in excelsis. Benedictus qui venit in multitudine misericordiæ: Ossanna in excelsis.

Kiedy szosty dźień był przed Wielkonocą/
Do Jeruzalem wieżdżał dziwną mocą:
Dźiatki wychodzą z Pálmámi ku niemu/
Spiewáiąc iemu.
Niech chwálą Bogu z vst nászych wypływa/
Ktory ná niebie wysokim przebywa:
A ty co idźiesz k nam błogosłáwiony/
Bądź pochwalony.

C H O R V S

Gloria, laus, & honor, tibi sit Rex Christe redemptor, cui puerile decus prompsit Ossanna pium.

Chwálá/ sławá/ y wszelka cześć bądź tobie o Krolu nasz Pánie/ ktoremu dźiećinny głos poie: zmiłowánie racz być twoie.

Israel es tu Rex Dauidis & inclyta proles, nomine qui in Domini Rex benedicte venis.

Izráelski iestes Krolewić/ Dawidow Syn y też rodźić: wszego świátá prawy dźiedźić/ ćiebie Krolu idźiem chwalić.

Cætus in excelsis, te laudat cælitus omnis, & mortalis homo, Et cuncta creata simul.

Anyeli ná wysokośći/ Swięći w niebie dźiś chwalą ćiebie: Wszelka płeć/ wszyscy ludźie/ wsze stworzenie chwali ćiebie.

Plebs Hebræa tibi cum palmis obuiam venit, cum prece, voto, hymnis assumus ecce tibi.

Lud żydowski wyszedł k tobie/ z Pálmámi ná cześć tobie: á my grzeszni Chrześćiánie/ z nabożeństwem chwalem ćiebie.

Hi tibi passuro, soluebant munia laudis, nos tibi regnanti, pangimus ecce melos.

Owo rece násze obie/ pálmy niosąc idźiem k tobie: twey miłośći prosim ćiebie/ racz nam dáć krolowáć w niebie.

Hi placuere tibi, placeat deuotio nostra: Rex pie, Rex clemens, cui bona cuncta placent.

Bądź tobie lube śpiewánie násze/ ktore czyniem Chryste głosem: Krolu chwały y miłośći/ oddal od nas wszytkie złośći.

Pueri Hebræorum, Tollentes ramos oliuarum: Obuiam venerunt Domino clamantes, & dicentes: Ossanna in excelsis.

Dźiatki żydowskie z roszczki oliwnymi
Záchodzą Pánu z głosy tákowymi
Zmiłuy się Pánie/ zbaw nas z twey miłośći/
Ná wysokośći.

Pueri Hebræorum, Vestimenta prosternebant in via: Et clamabant dicentes: Ossanna Filio Dauid: Benedictus qui venit in nomine Domini.

Dźiatki żydowskie źiemię przykrywáły
Swymi szatami/ y ták záwołáły:
Synu Dawidow zbaw nas z twey miłośći/
Ná wysokośći.

1. Occurrunt turbæ cum floribus & palmis redemptori Domino.

Záchodzą tłuszcze z kwiatkámi wonnymi/
Ná przećiw Bogu/ z pálmámi ślicznymi:
Służą zwyćiężcy/ sławią prawdźiwego
Syná Bożego.

2. Occurrunt turbæ cum floribus & palmis redemptori Domino.

Poczty wychodzą ku Pánu rozliczne /
Rzucáią kwiatki dźierżą pálmy śliczne:
Czynią posługi Pánu pokornemu/
Zwyćiężcy swemu.

3. Occurrunt.

Wielka to miłość oney tłuszcze byłá /
Iż praca żadna im przykra nie byłá:
Dla Páná swego ták śie vwijáiąc /
Bogá wzywáiąc.

Et victori triumphanti digna dant obsequia Filium Dei ore gentes prædicant, & in laudem Christi voces tonant per nubila. Ossanna.

Zwyćiężcy z wielkim tryumphem zacnemu
Służył świat/ iáko Synowi Bożemu:
Rozlegáły śie z wielką chwałą głosy/
Aż pod niebiosy.

Fulgentibus Palmis prosternimur aduenienti Domino: huic omnes occurramus cum Hymnis & canticis glorificantes & dicentes: Benedictus Dominus.

Iásność wielka po świećie/
Pálmy śie lśnią y kwiećie:
Ná oblicze padaymy /
Bogá ná ziemi znaymy.
My też wszyscy żádeymy /
Ná sercach rádość nieśmy:
Rozlicznie mu śpiewáiąc/
Błogosłáwiony mowiąc:
Witay błogosłáwiony /
Zdawna oczekiwány/
Ciebie dźiś wyznawamy/
Bogiem być naszym znamy.

Scriptum est enim, Percutiam pastorem, & dispergentur oues gregis: Postquam autem resurrexero, præcedam vos in Galilæam, ibi me videbitis, dicit Dominus, Amen.

Nokturny ná Wielki tydźień.

KYrie eleison. *Alter.* Domine miserere. *Chorus.* Christus Dominus factus est obediens vsque ad mortem. *Puer.* Kyrie eleison. Christe eleison. *Sacerdos.* Qui prophetice promisisti, ero mors tua ô mors. *Puer.* Domine miserere. *Chorus.* Christus Dominus factus est obediens vsque ad mortem. *Puer.* Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleyson. *Sacerdos.* Qui expansis in cruce manibus traxisti omnia ad te sæcula. *Chorus.* Rex Christe factor omnium, redemptor & credentium, placare votis supplicum, te laudibus colentium.

Pueri primi Chori.

LAus tibi Christe qui pateris, in Cruce pendens pro seruis, qui cum Patre regnas in cælis, nos reos salua in terris. Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Christe eleison, Kyrie eleison. *Pueri secundi Chori.* Christe audi nos, salua nos. *Pueri tertii Chori.* Maria sis propitia, Maria ora pro nobis. *Chorus.* Cuius benigna gratia crucis per alma vulnera, virtute soluit ardua, primi parentis vincula.

Chwáłá tobie Chryste / iżeś ćierpiał / zá nas zá grzeszne swą krew przelał: ien krolujesz z Oycem ná niebie/ zbawże nas grzeszne ná ziemi / Kyrie eleison / Chryste eleison/ K. C. K.

Chryste rácz nas wysłucháć / raczysz nam swoie miłość dáć.

Márya bądź miłośćiwa/ Márya modl śię zá nami.

Chorus. Qui es Creator syderum, Regem subisti carneum, dignatus est hanc vilissimam pati doloris formulam.

Pueri. Sancta Maria tuus Filius, IESVS Christus noster Dominus, moritur in cruce pro hominibus, vt regnemus cum eo in cælestibus. Kyrie eleison. Christe eleison, &c.

Christe audi nos, salua nos.

Maria sis propitia, Maria ora pro nobis.

Chorus. Ligatus es vt solueres mundi ruentis complices, per probra regens crimina, quæ mundus auxit plurima.

Pueri. Swieta Márya twoy miły Syn / Jezus Chrystus nász miły Pan/ vmárł ná krzyżu zá wszytek lud/ áby nas tám domieśćił gdźie krolnie sam. Kyrie eleison/ Chryste eleison/ K. C. K.

Chryste rácz nas wysłucháć / raczysz nam swoie miłość dáć.

Márya

Márya bądź miłościwá / Márya modl śię zá námi.

Chorus. Cruci Redemptor figeris terram, ſed omnem cunctis tradis, petentem ſpiritum nigreſcit atque ſæculum.

Pueri. In horto flexis genibus Patrem precabatur, cælico ab Angelo confortabatur: nam ex eius corpore guttæ manarunt, mixtæque cum ſanguine in terram ſtillarunt. Kyrie eleiſon, Chriſte eleiſon, K.C.K.

Chriſte audi nos, ſalua nos.

Maria ſis propitia, Maria ora pro nobis.

Ch. Mox in paternæ gloriæ, victor reſplendens culmine, cum ſpiritu numine, defende nos Rex optime. *Pueri.*

Kleczał w Ogroycu Oycu śie modlił/ Anyoł z niebá iest go pocieszył/ z iego ćiáłá pot śie wylał / zmieszał śie ze krwią/ aż ná ziemi ściekł. Kyrie eleiſon/ Ch. &c.

Chryſte rácz nas wysłucháć/ ráczyż nam swoie miłość dáć.

Márya bądź miłośćiwa/ Márya modl śie zá námi.

Feria Sexta reliquum.

PEndens in cruce noſter Saluator, lancea latus eius perforatur: lumen ſolis obſcuratur, ſcinduntur petræ, terra mouetur. Kyrie eleiſon.

Chriſte audi nos, ſalua nos.

Maria ſis propitia, Maria ora pro nobis.

Záwieszon ná krzyżu nás miły Pan/ bok iego włocznią iest przebodźion/ świátłość słoneczna iest śie záćmiłá/ opoki śie padáły ziemiá śie trzęsłá. K.C.K.

Chryſte rácz nas wysłucháć/ ráczyż nam swoie miłość dáć.

Márya bądź miłośćiwa / Márya modl śie zá námi.

Maria Magdalena ibat ad tumulum, obuiamque habuit Chriſtum Dominum, in aliena ſpecie ſibi apparuit, vt hortulanum cernere ipſum adorauit. K.C.K.C.K.

Chriſte audi nos, ſalua nos.

Maria ſis propitia, Maria ora pro nobis.

Márya Mágdálená gdy do grobu szłá / w inszey perſonie Chryſtá vyrzáłá / by był ogrodnik iest mniemáłá/ chwałe iemu dáłá gdy go poznáłá. K.C.K.C.K.

Chryſte rácz nas wysłucháć/ ráczyż nam swoie miłość dáć.

Márya bądź miłośćiwa / Márya modl śie zá námi.

Pilatus iudex iniquus IESVM condemnauit, Herodes cum ſeruis ipſum illuſit, alba veſte indutum Pilato remiſit, flagellatus ducitur vt crucifigatur. K. C. K. C. K.

Chriſte audi nos, ſalua nos.

Maria ſis propitia, Maria ora pro nobis.

Piłat ſędźia złośliwy Jezusá osądził / Herod z swymi sługámi z niego śie náśmiewał: w białe odzienie iest obleczon/ do Piłáta posłan aby był biczowan. K.C.K.C.K.

Chryſte rácz nas wysłucháć/ ráczyż nam swoie miłość dáć.

Márya bądź miłośćiwa / Márya modl śie zá námi.

O doloſe Iuda repletus ſcelere, mundi Saluatorem non ſpernis tradere, ob hoc inferni cruciamina, tibi non deerit per cuncta ſæcula. Kyrie eleiſon. Chriſte eleiſon. &c.

Chriſte audi nos, ſalua nos.

Maria ſis propitia, Maria ora pro nobis.

O niewierny Judaszu coś to vdźiełał/ iżeś swego Páná zdrádliwie przedał: przeto tobie męká iest zgotowána/ aby twoia duszá w piekle gorzáłá. K.C.K.C.K.

Chryſte rácz nas wysłucháć / ráczyż nam swoie miłość dáć.

Márya bądź miłośćiwa / Márya modl śie zá námi.

PIESNI WIELKONOCNE.

Cantio Paſchalis.

SAlue feſta dies, toto venerabilis orbe,
Quâ DEVS infernum vicit, & Aſtra tenet.
Ecce renaſcentis teſtatur gratia mundi,
Omnia cum Domino, dona rediſſe ſuo.
Namq́ue triumphanti poſt triſtia Tartara: CHRISTO
Vndiq́ue fronde nemus, gramina flore fauent.
Legibus inferni oppreſſis, ſupra Aſtra meantem,
Laudant ritè DEVM, lux, polus, Aſtra, fretum.
Qui crucifixus erat DEVS, ecce per omnia regnat,
Dantq́ue Creatori cuncta creata precem.

Idem Polonicè.

WStay dniu Swiety żadány /
Na wßyſtek świát záwolány:
Gdy Pan piekło burząc wſtawa /
Zwyćiężcą nieba doſtawa.
Oto gdy ſię Pan odradza /
Wßytek ſię znim świat odmładza:
Wßytko z Panē ſwym ſtworzenie /
Ma ſwych darow przywrocenie.
Bowiem gdy Pan tryumphuie /
Káżda śię rzecz z nim raduie:
Drzewo liśćiem kwiećiem trawą /
Chwały Pańſkiey moc wyznawa.
Gdy piekielne prawo znośi /
A w niebo śię Pan podnośi:
Wßytko Panu chwałę dáie /
Okrąg niebá / ziemſkie kraie.
Bog co był vkrzyżowány /
Wßedzie za Krola przyznány:
A wßytko ſtworcy ſtworzenie /
Daie pokłon / modły / pienie.

Druga Pieśń Wielkonocna.

PRzez twoie świete zmartwychwſtánie /
Boży Synu odpuśćiß nam náße zgrzeßenie:
Wierzymy iżeś zmartwychwſtał /
Zyworeś naß náprawił /
Smierćiß wieczney nas zbawił /
Swoię moc ziawił.

Idem Latinè.

PER tuam ſanctam reſurrectionem,
Fili Dei, da reis remiſſionem:
Credimus te ſurrexiſſe,
Vitam noſtram reſtauraſſe,
Morte æternâ ſaluaſſe,
Tuam vim monſtraſſe.

Trzecia Pieśń Wielkonocna.

WEsoły nam dźień náſtał / Gdy Pan Chryſtus zwyćiężył trzećiego dniá Zmartwychwſtał:
Tego dniá weſołego / prośmyż Krolá niebieſkieg / by nas ochował od piekłá gorącego: aby nas domieśćił rádośći Kroleſtwá niebieſkie°.
Byſmy z grzechow powſtáli / Páná Jezu Chryſtá náśládowáli / á po śmierći ná wieki ná wieczne z nim krolowáli.

Idem Latinè.

LÆta dies illuxit,
Quam Saluator reduxit,
Quando victor ſurrexit.
Ergo lætâ hac die,
DEVM rogemus piè:
Vt nos ſaluans inferno,
Locet Regno æterno.
Vt à noxis ſurgentes,
JESVM CHRISTVM ſequentes,
Dum vitam finiemus,
In æternum regnemus.

Czwarta Wielkonocna.

CHryſtus Pan zmartwychwſtał /
Zwyćięſtwo otrzymał:
Bo zburzył śmierć ſrogą /
Swoią śmierćią drogą / Alle. Ky.
Zwalczył gárdá złego /
A ſtárł głowę iego:
Człowieká grzeſznego /
Wydárł z mocy iego / Alle. Kyrie.
Srodze grzech poráził /
A moc iego ſkáźił:
Zywot náſz naprawił /
Toć z łáſki ſwey ſprawił / Alle. Ky.
O CHRISTE náſz Pánie /
Przez twe Zmartwychwſtánie:
Day nam z grzechow powſtáć /
Łáſki twoiey doſtáć / Alle. Kyrie.
A potym klopoćie /
Day w wiecznym żywoćie:
Widźieć Oycá ſwego /
Bogá wſzechmocnego. Alle. Ky.

Idem Latinè.

CHRISTVS reſurrexit,
Triumphum erexit:
Morte vicit mortem,
Propter noſtram ſortem. Al. Ky.
Victor CHRISTVS viuit,
Vim Ditis contriuit:
Infernum proſtrauit,
Et nos liberauit. Alleluia. Kyrie.
Lætetur peccator,
CHRISTVS Imperator:
Peccata tranſportat,
Salutem apportat, Alle. Kyr.
CHRISTE victor fortis,
Proſtrata vi mortis:
Da relictis noxis,
Vitam orthodoxis. Alle. Kyrie.
Vitam poſt tranſactâ,
In luce exactâ:
Fac nos te videre,
Cum Patre gaudere. Alle. Kyr.

Piąta Pieśń Wielkonocna.

WEsoły nam dzień nástał/ Ktore' z nász káżdy żądał: Tęg dniá Chrystus zmartwychwstał/ All. Alleluia/ Alleluia/ Krol niebieski k nam záwitał: Jáko śliczny kwiát rozkwitnał/ Alleluia.

Záwitał pożądaiacy/ Chrystus Pan Bog wszechmogacy: Wyrwał Oyce z diabley mocy. Alleluia.

Piekielne mocy zwoiował/ Nieprzyiaciele podeptał: Nad ietymi się zmiłował/ Alle.

A ci co w odchłániách byli/ Z radośćią go przywitáli: Ktorego zdawna żądali/ Alle.

Potym swą mocą zmartwychwstał/ Pieczęći z grobu nie ruszał: Ná stroże wielki strách powstał. Allel.

A gdy P. Chrystus zmartwychwstał. Wprzod się Mátce swey pokazał: Potym ktorych vmiłował/ Allel.

Mátká iak pierwsza w miłośći/ Pierwsza byłá y w żáłośći: Pierwsza z Pánem y w rádośći Al.

Stad Anyeli iey winszuiac/ Społna rádość z námi czuiac: Ták śpiewáia wykrzykáiąc/ Alleluia.

Krolewno niebá wesel się/ Że lud zwyćieżył pokłoń się: Od nász cześ iak godzi się/ Alleluia.

Chryste przez twe Zmartwychwstánie Day nam grzechow odpuszczenie: A potym duszne zbáwienie. Al.

Idem Latinè.

LÆta dies nobis data, A ſingulis exoptata: Chriſto ſurgenti ſacrata. Alle. Alleluia, Alleluia, Rex cæli nobis aduenit, Vt flos vernus pulcher venit, Alleluia.

Venit verus victor mortis, Chriſtus homo, DEVS fortis: Saluans Patres ditis portis. Alle.

Vicit ſtygis potentiam, Calcans hoſtis ſuperbiam: Et captiuis dans gratiam. Alleluia.

Et qui in limbo fuerunt, Læti Chriſtum exceperunt: Quem dudū exoptauerunt. Alleluia.

Poſt propria vi vtendo, Signa tumbæ nil mouendo: Surgit cuſtodes terrendo. Alleluia.

Quando Chriſtus reſurrexit, Primum Matri ſe retexit: Et quos poſt illam dilexit. Alleluia.

Mater vt prima amore, Prima fuit & mærore: Prima gaudet Saluatore, Alleluia.

Huic Angeli gratulantur, Et dum iugiter lætantur: Nouum melos modulantur. Alleluia.

Regina cæli lætare, Natum pro plebe precare: Et dignare te laudare. Alleluia.

CHRISTE ſurgens morte victa, Indulgens nobis delicta: Duc ad regna benedicta. Alleluia.

Sexta Cantio Paſchalis.

SVrrexit Dominus, valete luctus, Totus concinnat orbis, Alleluia: Vt qui nos ſanguine ſuo redemit, Illuſtret teneatq; corda noſtra CHRISVS, Qui nunc Tartareas fregitque diras catenas,
Concluſoſque Patres reduxit ab vmbris.

Mortem morte ſtrauit, vitamque nobis donauit,
Et conſtrinxit miſero manus Plutoni.

Idem Polonicè.

DNiá tego świetego / Wielkonocneg° Wſzytko ſtworzenie chwal Syná Bożego: Ktory w wielki Piatek zá nas vćierpiał / Chcac áby nas w ſwoim kroleſtwie wiecznym miał. Otoć iuż zmartwych wſtał / Jáko nam przedtym powiedział: Oyce świete od dawná iete Z mocy piekielney wybáwił.

Dobrzeć o nas rádził / Swa śmierćia náſza śmierć zgłádził: Aby nas przez ſwa niewinna meke do chwały ſwey doprowádził: Aby nas potym mizernym świećie w rádośći z ſoba poſádził.

Septima Cantio Paſchalis.

SVrrexit Chriſtus hodie, Alle. Al.
Humano pro ſolamine: Alle. A.
Mortem qui paſſus pridie, Alle. Al.
Miſerrimo pro homine, Alle. A.
Mulieres ad tumulum, Alle. Alle.
Quærentes Chriſtum Dominũ, Al.
Album viderunt Angelum, Alle. Al.
Annunciantem gaudium, Alle.
Mulieres ô timidæ, Alle. Alleluia.
In Galilæam pergite, Alle. Alle.
Diſcipulis hoc dicite, Alle. Alle.
Quod ſurrexit Rex gloriæ, Alle.
In hoc Paſchali gaudio, Alle. Alle.
Benedicamus Domino, Alle. Al.
Laudetur ſancta Trinitas, Alle. Al.
Deo dicamus gratias, Alle. Al.

Idem Polonicè.

Wſtał P. Chryſtus zmartwych ninie / Al. Al. Vweſelił ſwoy lud mile / Al. Al.
Ktory ćierpiał dniá trzećiego / Alle.
Dla człowieká mizernego / Al. Al.
Niewiaſty co do grobu ſzły / Alle. Al.
Drogie máśći z ſoba nioſły Al. Al.
Anyołá widzac ślicznego / Alle. Alle.
To ſłyſzały mowiacego / Alle Alle.
Niewiaſty co ſie boićie / Alle Alle.
Do Gálileiey tám idźćie / Alle. Al.
Powiedźćie to Zwolennikom / Al. Al.
Iż powſtał Pan ná wiek wiekom.
Tego dniá wielkonocnego Al.
Chwał káżdy Syná Bożego / All.
Swieta Troyce wyznawaymy / Alle.
Bogu cześć chwałe dawaymy. A.

8. Proſa Paſchalis.

VIctimæ Paſchali, laudes immolant Chriſtiani.

Agnus redemit oues, CHRISTVS innocens Patri reconciliauit peccatores.

Mors & vita duello, conflixêre mirando, Dux vitæ mortuus regnat viuus.

Dic nobis Maria, quid vidiſti in via, Sepulchrum CHRISTI viuentis, & gloriam vidi reſurgentis.

Angelicos teſtes, ſudarium & veſtes, Surrexit CHRISTVS ſpes mea, præcedet vos in Galilæam.

Credendum eſt magis ſoli MARIÆ veraci, Quàm Iudæorum turbæ fallaci.

Scimus CHRISTVM ſurrexiſſe â mortuis verè, Tu nobis victor Rex miſerere, Alleluia.

Idem Polonicè.

WIelkonocney cześć ofierze/ Daycie w powßechney wierze: Páſterz zá owce ginie/ Chryſtus ćierpiąc niewinnie: Z Bogiem poiednał lud w wielkiey winie.

Smierć z żywotem walczyłá/ Dziwna walká to byłá: Wodz żywotá zbity/ Ma żywot ſowity.

Powiedz nam Márya/ Co w drodze za wizra: Grob Chryſtuſá żyiącego/ W cześć widziáłám zmartwychwſtáłego.

Anyelſkie ziawienie/ Chuſt w grobie zoſtáwienie: Wſtał Chryſtus moiá nadzieiá/ Vyźrzy go przed ſwymi Galilea.

Godnieyßa ieſt wiáry iedná Márya prawdziwa/ Niż wßytkich Zydow tłußcza kłamliwa.

Wierząc Chryſte w twe prawdziwe wſtánie Prośim Zwyćiezco o zmiłowánie. Alleluia.

---

9. Pieśń Wielkonocna.

CHryſtus zmartwych wſtał ieſt/
Nam ná przykład dan ieſt:
Iż mamy zmartwych powſtáć/
Z Pánem Bogiem krolowáć Alle.
Leżał trzy dni w grobie/
Dał Bog przekłoć ſobie:
Bok/ rece/ nodze obie/
Dla zbawienia tobie/ Alleluia.
Trzy Marye pößły/
Drogie máśći niosły:

Idem Latinè.

CHRISTVS reſurrexit,
Nobis ſpem erexit:
Et nos ſurrecturos,
Secum regnaturos, Alleluia.
In Tumba tres dies,
Corpori eſt quies:
Quo eſt vulneratus,
Manus, pedes, & latus, Alleluia.
Tres MARIÆ ferunt
Vnguenta, & quærunt

Chćiáły Chrystá pomázáć/
Jemu cześć y chwałę dáć/ Alleluia.
Gdy ná drodze były/
Ták sobie mowiły:
Jest tám kámień nie máły/
Ktoż go nam odwáli/ Alleluia.
Gdy nád grobem stały/
Rzekł im Anyoł biały:
Nie boyćie się Siestrzyce/
Vyrzyćie Boże lice/ Alleluia.
IEZVSA szukaćie/
Tu go nie znaydźiećie:
Wstałći zmartwych tu go nie/
Owo iego odźienie/ Alleluia.
Bądźmyż wszyscy weseli/
Jáko w niebie Anyeli:
Czegośmy pożądali/
Tegośmy doczekali/ Alleluia.

CHRISTVM inuncturæ,
Honorem daturæ, Alleluia.
Cùm essent in via,
Miscent colloquia:
De saxo ingenti,
CHRISTI monumenti, Alleluia.
Cùm ad Tumbam statur,
His Angelus fatur:
Extra metum sitis,
CHRISTVM videbitis, Alleluia.
IESVM quæritatis,
Frustra his speratis,
Viuit morte victa,
En vestis relicta, Alleluia.
Hinc cuncti lætemur,
Angelos sequamur:
Dum quod optabamus,
Læti habeamus, Alleluia.

---

10. Cantio Paschalis, similis Rot.

COllaudemus Christum Regem,
Qui destruxit mortis legem.
Quem dolebat Sol & Luna,
Creaturæ omnes vnâ.
Et Angeli pacis flebant,
Christo passo condolebant.
Petræ scissæ, motæ terræ,
Vela templi se scidêre.
Et mortui sentiebant,
Dum sepulchris resurgebant.
Hunc MARIÆ deplangebant,
Et milites illudebant.
Apostoli Discipuli,
Sparsi erant sicut pulli.

Idem Polonicè.

WYsławiaymy Chrystá Páná/
Ktory stárł śmierć y szátáná.
Z tym boláły słońce/ mieśiąc/
Y stworzenia z Twórcą ćierpiąc.
Z Męki Páńskiey y Anyeli/
Płaczu z żalem powod mieli.
Skały trzasły/ ziemia drżáłá/
Zasłoná się świętá rwáłá.
Y vmarli żałowáli/
Ná żal z grobow powstawáli.
Łzy Maryę nád nim láły/
A Żołnierze przeszydzáli.
Apostoli y vczniowie/
Rozbiegli się po swey głowie.

Tristis erat Ecclesia,
Matre IESV cum MARIA.
Nunc iam CHRISTO resurgente,
Cuncta plaudunt læta mente.
Sol & Luna lætiores,
Omnes Christo dant fauores.
Et Angeli albicantes,
Colloquuntur collætantes.
Templa nitent velis pulchris,
Petræ cedunt à sepulchris.
Et mortui nunc lætantur,
Dum in limbo visitantur.
Cum MARIIS nunc lætantes,
Sunt milites prædicantes.
Apostoli Discipuli,
Congregantur sicut pulli.
Tota gaudens Ecclesia,
Dant cantica læta, pia.
CHRISTE victor te rogamus,
Læti tecum resurgamus.
AMEN.

Wszytek Kościoł był w żałobie/
Z Męki Pańskiey czuł żal w sobie.
Gdy záś Chrystus zmártwychwstáie
Wszytkim rádość wielką dáie.
Słonce/Miesiac są iáśnieysze/
Vczcić swieto chcac dźiśieysze.
A Anyeli dźiśia w bieli/
Po żałobie są weseli.
Ruszył ten dźien y kamienie/
Z grobu czyniac odwalenie.
A vmárli vcieszeni/
Gdy w otchłániách náwiedzeni.
A Márys máśći noszą/
A Zołnierze tryumph głoszą.
Apostoli y Vczniowie/
Zbiegáia śie ku swey głowie.
Wszytek Kościoł dźiś w rádośći/
Krzyczy/ śpiewa w pobożnośći.
O Zwyćieżco Chryste Pánie/
Day nam z sobą zmártwychwstá-
nie. Amen.

II. Cantio Paschalis.

Regina cæli lætare, Alleluia.
Quia quem meruisti portare,
Alleluia.
Resurrexit sicut dixit, Alleluia.
Ora pro nobis DEVM, Alleluia.

Idem Polonicè.

Krolewno niebieska wesel sie MA-
RIA, Alleluia.
CHRISTVS ktoregoś nośić záslużyła Alleluia.
Zmartwych wstał/ Alleluia.
Modl sie zá námi/ Alleluia.

PIESNI O SWIETYM DVCHV.

Cantio Prima de Spiritu S.

VEni Creator Spiritus,
Mentes tuorum visita:
Imple superna gratia,
Quæ tu creasti pectora.
Qui Paracletus diceris,
Donum DEI altissimi:
Fons viuus, ignis, charitas,
Et spiritalis vnctio.
Tu septiformis munere,
Dextræ DEI tu digitus:
Tu ritè promissum Patris,
Sermone ditans guttura.
Accende lumen sensibus,
Infunde amorem cordibus:
Infirma nostri corporis,
Virtute firmans perpeti.
Hostem repellas longius,
Pacemque dones protinus:
Ductore sic te præuio,
Vitemus omne noxium.
Per te sciamus da Patrem,
Noscamus atque Filium:
Te vtriusque Spiritum,
Credamus omni tempore.
Gloria Patri Domino,
Natoque qui à mortuis
Surrexit, ac Paracleto,
In sæculorum sæcula, Amen.

Idem Polonicè.

RAcz przyść Duchu stworzyćielu,
Serc wiernych náwiedźićielu:
Nápełń łáską z wysokośći,
Stworzenia twego wnetrznośći.
Tyś Páráklетem nazwány,
Tyś dar Boży pożadány.
Zdroy żywy, ogień miłośći,
Y oley duszney świątośći.
Tyś dárámi śiedmioraki,
Z Bogiem w mocy tyś iednáki:
Ty Oycowskie pełnisz słowá,
Tyś wszelkich iezykow mowá.
Rácz dáć zmysłom dar świátłośći,
Przymnażay w sercách miłośći:
Krewkość też ćiáłá nászego,
Stwierdzay moca Bostwá swegó.
Znieś nieprzyiaćielá złego,
Nábaw pokoiu miłego:
Niechay chodzac zá twa ráda,
Vydźiem wszego co iest wáda.
Oycá poznáć niebieskiego,
Rácz nam dáć y Syná iego:
Y ćiebie Duchá świetego,
Od obu pochodzacego.
Bogu Oycu wszechmocnemu,
Synowi zmartwychwstáłemu:
Z Duchem ś. cześć społeczna,
Niech bedźie ná wieki wieczna, A.

Cantio 2. de Spiritu S.

VEni Sancte Spiritus,
Et emitte cælitus,
Lucis tuæ radium.
Veni pater pauperum,
Veni dator munerum,
Veni lumen cordium.
Consolator optime,
Dulcis hospes animæ:
Dulce refrigerium.
In labore requies,
In æstu temperies:
In fletu solatium.
O lux beatissima,
Reple cordis intima:
Tuorum fidelium.
Sine tuo Numine,
Nihil est in homine:
Nihil est innoxium.
Laua quod est sordidum,
Riga quod est aridum:
Sana quod est saucium.
Flecte quod est rigidum,
Foue quod est frigidum:
Rege quod est deuium.
Da tuis fidelibus,
In te confidentibus:
Sacrum septenarium.
Da virtutis meritum,
Da salutis exitum:
Da perenne gaudium. Amen.

Idem Polonicè.

PRzydź święty Duchu z niebá/
A rácz nam dáć co trzebá:
Z promieni twey iásności.
Przydź o Oycze vbogich/
Przydź dawco dárow drogich:
Przydź serdeczna świátłości.
Pocieszycielu naświętszy/
Gościu w duszách naywdzięcznieyszy:
Słodki ochłodzicielu.
Odpoczynku strudzonych/
Ochłodo vpalonych:
Smutnych pocieszycielu.
O wyborna świátłości/
Nápełni serc wnętrzności:
Twych wiernych z wysokości.
Krom łaski Bostwá twego/
W człowieku nic dobrego:
Nic bez wády y złości.
Zmyi co iest plugáwego/
Pokrop co iest zeschłego:
Vlecz co iest ránnego.
Skłoń co nieużytego/
Zágrzey co oziębłego:
Náwroć co iest zdrożnego.
Day twym ciebie wierzącym/
Vfność w tobie kłádącym:
Siedmioráki dar Boski.
Day zásługom grosz dzienny/
Day nam koniec zbáwienny:
Day wesele bez troski. Amen.

Cantio 3. de S. Spiritu.

SPiritus Sancti gratiâ,
Apostolorum pectora:

Idem Polonicè.

Łáská Duchá naświętszego/
Apostołá duch káżdego:

Repleuit

Repleuit CHRISTI gratia:
Donans linguarum genera.
Dicens eis: accipite
Spiritum ſanctum hodie:
Qui vos docebit omnia.
Futura & præſentia.
Miſit per mundi machinam,
Fari verbi potentiam:
Vt prædicarent varijs
Linguis omni creaturæ,
Dicens eis cum ſteteritis
Coram mundi Principibus,
Nolite præmeditari,
Quid quomodo loquamini.
Dabit vobis ipſa hora,
Deſuper Spiritus dona:
Ad dicendum Oracula,
Et patrandum miracula.
Vnde nos cum tripudio,
Benedicamus Domino:
Laudetur ſancta Trinitas,
Deo dicamus gratias.

Chryſtus z łáſki raczył nádáć,
Język ámi daiąc gadáć.
Mowiąc im: dniá dźiśieyſzego
Przyimićie Duchá świętego:
Ktory náuczy wſzytkiego,
Co ieſt ninie, co przyſzłego.
Poſłał ich ná świát ſzeroki,
Daiąc mowy dar wyſoki:
By ięzykami gadali,
Wſzytek narod náuczáli.
Mowił też im: gdy ſtániećie
Przed Pány co ná tym świećie,
Mało o tym rozmyślaycie,
Co y iáko mowić maćie.
Według czáſu, y iák trzebá,
Da Duch święty dáry z niebá:
Nie tylko do powiádánia,
Lecz y do cudow dźiáłánia.
Skąd my dźiśia wykrzykáiąc:
Łáſki Páńſkie wyſławiáiąc:
Troycę świętą wychwalaymy,
Bogu dźięki oddawaymy.

Pieśń Trzećia o S. Duchu.

Prośmy dźiś świętego Duchá, Byśmy byli práwey wiáry iáko ná to przyſtuſza, Aby był Pan Bog przy tey chwili, Gdy ſię duſzá z ciáłem rozdźieli,
Táko Boże day.

O Marya cna dźiewicá, Porodźiłáś Krolewicá niebieſkiego dźiedźicá, Porodźiłáś go przez boleśći, Zbaw nas ſmutku y żałośći,
Táko Boże day.

Idem Latinè.

IMploremus Spiritum DEI,
Rectæ ſimus vt fidei,
Ceu rite placet ei:
Adſit Deus illi horæ,
Cum exibit mens corpore,
Amen ſic ita.

O MARIA Virgo clara,
Ex te DEI proles cara:
Hæres cæli (ô ſors rara)
Natus eſt ſine dolore,
Nos libera à mærore. Amē ſic ita.

Swięty Janie Ewángelistá / Proś
 zá námi Páná Jezu Chrystá / Pán-
 ny Máryey Syná: Aby byłá du-
 ßá naßá czystá / Kiedy przyidźie
 przed ſąd Jezu Chrystá /
 Syná Bożego.
Swięta Anno ſámotrzecia / Wyſłu-
 chay nas wołáiącego káżdego
 człowieká / Abyś naße grzechy od-
 prośiłá / Czáſu śmierći przy nas
 byłá / Zá nami ſię modliłá.

Sancte Ioannes Euangeliſta,
 Exora Chriſtum pro gente iſta,
 IESVM Natum MARIÆ,
 Anima noſtra fiat vt pura,
 Ante Chriſtum cum eſt ventura,
 DEI futura.
Sancta ANNA ipſa tertia,
 Clamores noſtros audi propitia:
 Impetra noxis noſtris leuamen,
 Præſens morti da iuuamen.
 Orans pro nobis Amen.

PIESNI O BOZYM CIELE.

Pierwßa Pieśń o Bożym Ciele.

TWoiá cześć chwałę náß wieczny Pánie/
 Ná wieczne czáſy niech nie vſtánie.
Tobie dźiś dáiem z wßytkiem tych ludźi /
 Pokłon y pienie / my twoi ſłudzy.
Dźiękuiąc wielce twey wielmożnośći /
 Zá ten dar zacny twey wßechmocnośći.
Żeś ſię dárował nam nic niegodnym /
 W tym Sákrámenćie w łáſki twe płod-
Raczyłeś zostáć w tákiey oſobie (nym.
 Dla nas grzeßnych / nie folguiąc ſobie.
Ciáło twe święte co krzyżowano /
 Y krew nadroższa ktora przelano.
Przyßedßy ná świát Pan wieczney chwały /
 Podiąłeś nędze / vćiſk niemáły.
Dałeś ſię potym z wielkiey miłośći /
 Ná męki ſrogie bez wßey litośći.
Wstępuiąc záśię do chwały wieczney /
 Zostáwiłeś nam dar łáſki wdzięczney.
Co w Sákrámenćie tym vpátruiąc /
 Serce nam rośćie poćiechy czuiąc.

Idem Latinè.

TVa laus, honor, ô Rex perennis,
 Maneat omni æuo ſolennis.
Vnde & turba hic congregata,
 Tibi decantat ſupplex, & grata,
Grates ſonamus tuæ virtuti.
 Pro dono dato apto ſaluti.
Quia te nobis præbes benignum,
 Per Sacramentum hoc mire dignum.
Sub tali manens ſpecie donum,
 Nil tibi parcis ob noſtrum bonum.
Sacrum in cruce Corpus quod erat,
 Eſt hic, qui ex te Sanguis fluxerat.
Adiens mundum Rex glorioſe,
 Multa es paſſus malitioſè
Impulſus ſuaſu tui amoris,
 Subiſti omne onus doloris.
Aſcendens cælos poſt Rex æternè,
 Hoc munus nobis legas paternè,
Quod Sacramento in hoc ſpectando,
 Exultat noſtrum cor iubilando.

Tobie my Boże teraz śpiewamy /
Przed twą świątością zchęcią padámy.
Prosząc twey łáſki byś o nasz rádził.
A nas zá ſobą w niebo wprowádził.

Tibi in terris DEVS cantamus.
In Sacramento te adoramus.
Et tu benignus præſtare velis,
Vt te ſequentes, loces in cœlis.

Pieśń wtora o Bożym Ciele.

Káżde ſtworzenie śpiewáy / A dźiś záwołáy: IEZV, IEZV, IEZV, Pánie łáſkáwy / Boże prawy / k tobie wołamy / Zmiłuy ſię nád námi / ſwemi ſługámi.

Aczesmy niegodni / łáſki twey pewni IEZV, IEZV, IEZV ieśli nas ſwe ſtworzenie wzgardźisz / W nędzy opuśćisz / zá grzechy ná nas gniew ſrogi wypuśćisz.

Do kogoż ſię vćieczem / A do kąd poydziem: IEZV, IEZV, IEZV niech łáſkę twą znamy ná źiemi: A potym świećie krolowáć z tobą / A z twymi Swiętymi.

Zmiłuyże ſię nád námi / Chryſte proſimi: IEZV, IEZV, IEZV racżże nam dáć vpámiętánie z grzechow powſtánie A potym z tobą wieczne krolowánie. Amen.

Idem Latinè.

CVncta creata cantent, vocem exaltent: IESV, IESV, IESV, benigne here, DEVS verè, Ad te clamamus, tibi laudes damus, tu miſerere.

Quamuis ſimus indigni, ſerui maligni, IESV, IESV, IESV ſi tu tuam creaturam ſpernes: Miſeros cernes, quos pro peccatis in ira ſecernes.

Ad quem confugiemus? Quem inquiremus? IESV, IESV, IESV gratiam tuam dare velis, Vt regnemus tecum in cœlis, cum ſanctis Angelis.

Miſerere noſtri, CHRISTE vt noſti, IESV, IESV, IESV da peccatorum veniam: Da vitam piam, & poſt hac tecum æternam gloriam. Amen.

Cantio Tertia de Corpore Chriſti.

AVe verum corpus natum, ex MARIA Virgine, Vere paſſũ immolatum, in cruce pro homine: Cuius latus per foratum vero fluxit ſanguine, Eſto nobis prægustatum, mortis in examine, O clemens, ô pie IESV, Fili MARIÆ, miſerere noſtri.

Idem Polonicè.

WItay prawdźiwe Ciało z P. Máriey zrodzone / Prawdźiwie dla człowieká ná krzyż dane vmęczone: Ktoregoś bok ś. przebodźiō prawdźiwą krwią ſpłynął / Czáſu śmierći bądź nam pośiłkiem / by człowiek nie zginął. O Dobry Jezu Synu P. Máriey / Zmiłuy ſię nád námi á wybaw z wieczney mizeryey.

Hymnus D. Thomæ de Sacramento Corporis & Sanguinis D.N.I.C.

ADoro te ſupplex, latens Deitas,
Quæ ſub his figuris verè latitas.
Tibi ſe cor meum totum ſubijcit,
Quia te contemplans totum deficit.
Viſus, guſtus, tactus, in te fallitur,
Sed auditu ſolo in te creditur.
Credo quicquid dixit DEI Filius,
Verbo veritatis nihil verius.
In cruce latebat ſola Deitas,
Sed hic latet ſimul & humanitas.
Ambo tamen credens, atque confitens
Peto: quod petiuit latro penitens.
Plagas ſicut Thomas non intueor,
Deum tamen meum te confiteor.
Fac me tibi ſemper magis credere,
In te ſpem habere, te diligere.
O memoriale mortis Domini,
Panis verus, vitam præſtans homini.
Præſta meæ menti de te viuere,
Teque illi ſemper dulce ſapere.
Pie Pelicane, IESV Domine,
Me immundum munda tuo ſanguine.
Cuius vna ſtilla ſaluum facere,
Totum mundum poteſt, omni ſcelere.
IESV quem velatum nunc aſpicio,
Quando fiet iſtud quod iam ſitio,
Vt te reuelata cernens facie,
Viſu ſim beatus tuæ gloriæ, Amen.

Hymn. S. Thomaßá o naś: Sákrámenćie Ciáłá y Krwie Páná N.I.C.

CZebie cżcże pokornie Boſtwo zákryte/
Ktoreś figurámi tymi okryte.
Tobie ſie me ſerce wßytko podáie/
A ná ćie pátrzac práwie vſtáie.
Wzrok/ ſmák/ dotykánie/ w tobie ſie myli/
Sam tylko ieden słuch z wiárą ſie śili.
Wierzę co iedno rzekł Syn Bogá mego/
Nád słowo prawdy nic ieſt prawdźiwßego.
Ná krzyżu śie tylko Boſtwo táiło/
Lecz y Człowieczeńſtwo tu śie zákryło.
Wßák oboie wierząc y wyznawáiąc
Proßę/ o co prośił łotr grzech ſwoy znáiąc.
Choć ia tu iák Thomaß ran nie ogladam/
Znam ćie Bogiem moim wyznawáć żądam.
Dodaway że co raz wiáry moy Pánie/ (dam.
W tobie pokłádáć miłość y vfánie.
O nadrożßy Páńſkiey śmierći kleynoćie/
Chlebie práwy y duß ludzkich żywoćie.
Day mey proßę dußy by z ćiebie żyłá/
W tobie vfność miáłá/ ćiebie lubiłá.
Pelikánie miły/ Iezu moy Pánie/
Omyi krwią ſwą dußy moiey zmázánie.
Twey krwie iedná kroplá może świat zbá-
wić/ (wić.
Y od wßelkich grzechow wßytkich wybá-
Iezu ktorego tu widzę zákrytym/
Kiedyż będę ſyty czym łáknę być ſytym.
Abym niż z okrytey twey obecnośći/
Był błogim z widzenia chwały w rádośći.

---

4 *Proſa alias Sequentia Eccleſiaſtica.*

LAuda Syon Saluatorem,
Lauda ducem & Paſtorem,
In hymnis & canticis.
Quantum potes, tantum aude:
Quia maior omni laude,
Nec laudare ſufficis.

Idem Polonicè.

CHwal Syonie Zbawcę twego/
Chwal Paſterza wodzącego:
W hymnach w pieśniach/ w rado-
Czyn co twoia śiła znośi/ (śći.
Żadnać chwała nie donośi/
Pana tego zacnośći.

Laudis thema ſpecialis,
Panis viuus & vitalis,
Hodie proponitur.
Quem in ſacræ menſa cœnæ,
Turbæ fratrum duodenæ,
Datum non ambigitur.
Sit laus plena, ſit ſonora,
Sit iucunda, ſit decora,
Mentis iubilatio.

Dies enim ſolemnis agitur,
In qua menſæ prima recolitur
Huius inſtitutio.
In hac menſa noui Regis,
Nouum Paſcha nouæ legis,
Phaſe vetus terminat.

Vetuſtatem nouitas,
Vmbram fugat veritas,
Noctem lux eliminat.
Quod in Cœna Chriſtus geſſit,
Faciendum hoc expreſſit
In ſui memoriam.

Docti ſacris inſtitutis
Panem, vinum, in ſalutis
Conſecramus hoſtiam.
Dogma datur Chriſtianis,
Quòd in carnem tranſit panis,
Et vinum in ſanguinem.

Quod non capis, quod non vides,
Animoſa firmat fides,
Præter rerum ordinem.
Sub diuerſis ſpeciebus,
Signis tantùm, & non rebus,
Latent res eximiæ.

Chwały powod oſobliwy/
Chleb żywotny y też żywy/
Dźiśia ſię wyſtáwuie.
Ten to chleb być Kośćioł wierzy/
Co oſtátniey Pan wieczerzy
Apoſtołom ſzafuie.
Niechże zabrzmi chwałá dźwięczna/
Niech y dźiekà idźie wdźięczna:
Z ſerdeczne rádośći.

Bo śię wielkie ſtáło święto/
Gdy napierwey ſtoł ten wźięto/
Z vſtáwą świątośći.
Przy tym ſtole Krol náſz nowy/
Stáry zwyczay Zakonowy/
W nową ſkończył Wielkanoc.

Nowe práwo ſtáre pſuie/
Z ćień prawdźie vſtępuie:
Z dniowi z ćiemnośćią noc.
Co Pan czynił wieczerzáiąc/
Kazał y nam to dźiáłáiąc:
Pámięć ſwą mieć codźienną.

Páńſka wolą wypełniamy/
Gdy chleb wino/poświącamy:
Ná obiatę zbawienną.
Ták nas vczą Chrześćiány/
Że chleb w ćiáło ma przemiány.
Wino w krew odmienienie.

Czego rozum nie poymuie/
Niech to wiárá w nas gruntuie:
Choć y nad przyrodzenie.
Pod rożnymi oſobami/
Wſzák nie ſkutkiem lecz znákámi:
Rożne ſą rzeczy z ſobą.

Caro cibus, ſanguis potus:
Manet tamen Chriſtus totus
Sub vtraque ſpecie.
Aſumente non conciſus,
Non confractus, non diuiſus,
Integer accipitur.
Sumit vnus, ſumunt mille,
Quantum iſti, tantum ille:
Nec ſumptus conſumitur.
Sumunt boni, ſumunt mali,
Sorte tamen inæquali,
Vitæ, vel interitus.
Mors eſt malis, vita bonis:
Videm paris ſumptionis
Quam ſit diſpar exitus.
Fracto demum Sacramento,
Ne vacilles, ſed memento,
Tantum eſſe ſub fragmento,
Quantum toto tegitur.
Nulla rei fit ſciſſura:
Signi tantùm fit fractura,
Qua nec ſtatus, nec ſtatura
Signati minuitur.
Ecce panis Angelorum
Factus cibus viatorum:
Verè Panis Filiorum,
Non mittendus canibus.
In figuris præſignatur,
Cùm Iſaac immolatur:
Agnus Paſchæ deputatur:
Datur manna Patribus.
Bone Paſtor, panis vere,
IESV noſtri miſerere:
Tu nos paſce, nos tuêre,

Ciáło kármi/ krew nápáwa/
Cały Chryſtus wſzák zoſtawá/
Pod oboia oſoba.
Do vſt wźięty nieſkruſzony/
Nieſtárty/ nierozdźielony:
Zupełny śię przyimuie.
Bierze ieden/ tyśiąc bierze/
A on/ y ći w iedney mierze:
Nic Panu nie vymuie.
Dobrzy y źli przyſtępuią/
Wſzakże rożne ſkutki czuią:
Żywot/ lub potępienie.
Żywot dobrym/ śmierć niezbożnym/
Pátrz iák ták rzecz ſkutkom roż-
Rożne dáie ſkonczenie. (nym:
Przy złamániu też świątośći/
Nie wątp namniey o całośći:
Tyleż w cząſtki ieſt małośći/
Jle całość okrywa.
Nie podlega rzecz łamániu/
Znák śię łamie w vżywániu:
Lecz Pan/ ni ſtan/ w tym łamá-
Nic łamány nie bywa. niu/
Oto Anyelſkie potráwy/ (wy:
Chleb pobożnych z Boſkiey ſprá-
Chleb ſynowſki co ieſt prawy/
Nie ma być pſom miotány.
Ten w figurách znamionowan/
Gdy Jzáák ofiárowan:
Gdy Baránek odpráwowan/
Gdy z manny pokarm dány.
Dobry Paſterzu y chlebie/
IEZV lud twoy prośim ćiebie/
Ty broń/ ty karm nas w potrze-
bie:

Tu nos bona fac videre
In terra viuentium.
Tu, qui cuncta scis, & vales,
Qui nos pascis hic mortales:
Tuos tibi commensales,
Cohæredes & sodales
Fac sanctorum ciuium. Amen.

Ty twe dobra nam y siebie
Vkaż w ziemi żywiących.
Ty co wszytko wiesz y możesz,
Co nas karmisz / y wspomożesz:
Że się osłániem stołownik/
Społ dziedzicy godownik/
W liczbie ciebie widzących. Am.

Hymnus Ecclesiæ.

PAnge lingua gloriosi
Corporis mysterium,
Sanguinisque preciosi,
Quem in mundi pretium,
Fructus ventris generosi
Rex effudit gentium.
Nobis datus, nobis natus
Ex intacta Virgine,
Et in mundo conuersatus,
Sparso verbi semine,
Sui moras incolatus
Miro clausit ordine.
In supremæ nocte cœnæ
Recumbens cum fratribus,
Obseruata lege plenè
Cibis in legalibus,
Cibum turbæ duodenæ
Se dat suis manibus.
Verbum caro, panem verum
Verbo carnem efficit:
Fitque sanguis Christi merum,
Et si sensus deficit:
Ad firmandum cor sincerum
Sola fides sufficit.
Tantum ergo Sacramentum
Veneremur cernui:

Idem Polonicè.

SLaw ięzyku chwalebnego/
Ciała skryte świątości:
Wspomni drogą krew do tego/
Okup ludzkiey krewkości:
Co z żywota owoc onego/
Wylał Krol wszytkich włości.
Nam zrodzony/ nam wydany/
Z Panny niepokalaney:
A ná świecie dobrze znány/
Po nauce rozsiáney:
Wszytek żywot bez nágány/
W sprawie zamknął zdumiáney.
Wiec wieczerzał Pan ostatnie/
Siedząc wespoł z vczniámi:
Wypełniwszy dość dostatnie/
Zakon y z obrzędami:
Apostołom dawał płatnie
Siebie swemi rękami.
Słowo będąc chleb prawdziwy/
Słowem ciało swe czyni:
Z wina Krwie iest napoy żywy/
Choć tu rozum zmysł wini:
Kto iest w sercu niewątpliwy/
Dość mu wiárá vczyni.
Przed tak wielkim Sakrámentem/
Vpadaymy ná twarzy:

Et antiquum documentum
Nouo cedat ritui:
Præstet fides supplementum
Sensuum defectui.
Genitori, genitoque
Laus & iubilatio,
Salus, honor, virtus quoque,
Sit & benedictio:
Procedenti ab vtroque,
Compar sit laudatio. Amen.

Niech vstąpią z testámentem/
Nowym spráwom iuż stárzy:
Wiárá będźie supplementem/
Co śię zmysłom nie dárzy.
Oćiec z Synem niech to spráwi/
By mu dźiękä zábrzmiáłá:
Niech Duch święty błogosłáwi/
By śię iego moc ozwáłá:
Niech nas nászá wiárá stáwi/
Gdźie iest wieczna cześć chwałá/ A.

5. *Cantio coram SS. Sacramento.*

REx Christe primogenite,
Agnelle DEI mystice,
Virtutum fons, vita,
Mundi Caro viua.
Diuinitatis hostia,
Æterni Patris victima:
Omnium plasmator,
Mundi restaurator;
Tuo nos Corpore refice,
Sacroque Sanguine ablue
Sordes nostræ culpæ,
IESV CHRISTE.

Idem Polonicè.

O Chryste Krolu iedyny/
Báránku Boży/ niewinny:
Cnot źrzodło/ żywoćie/
W tey ćiáłá istoćie.
Obiáto Bostwá świętego/
Ofiáro Oycá wiecznego/
Wszytkich rzeczy spráwco/
Wszego świátá napráwco.
Twoim nas ćiáłem rácz pośiláć/
Krwią ktorąś chćiał wylać:
Omyi sprosności win neszyste/
IEZV CHRYSTE.

6. *Pieśń o Bożym Ciele.*

WItay pokármie/ w ktorym niezmierzony/
Niebá y ziemie Tworcá iest zámkniony/
Witay nápoiu zupełnie gászący/
Vmysł prágnący.
Witay krynico wszytkiego dobrego/
Gdy bowiem w sobie masz Bogá sámego:
Z nim ludźiom wszytkie/ iego wszechmocnośći/ Niesieß godnośći.
Witay z niebioscw Mánno pádáiąca/
Rostoszny w sercu nászym smák czyniąca:

Idem Latinè.

SAlue ô esca, in qua est immensus,
Cæli & terræ Sator comprehensus:
Salue ô potus, verum sitientis
Leuamen mentis.
Salue fons verè, plene bonis veris,
Nam quando in te Deum ipsum geris:
Diuinæ in te geris bonitatis,
Præmia gratis.
Salue ô Manna cælitus descendens,
Omnem saporem in te comprehendens:

Wszytko

Wßytko ná świećie co iedno śmákuie/
W tym śie náyduie.
Witay rozkoßne z ogrodu Ráyskiego
Drzewo/ owocu pełne żywiącego:
Kto ćie skoßtuie śmierći śie nie boi/
Choć nád nim stoi.
Witay iedyna serc ludzkich rádośći/
Witay strapionych wßelka łáskáwośći;
Ciebie dźiś moie łzy słodkie ßukáią/
A tobie woláią.

Est in te omnis gustus suauitatis,
Et voluptatis.
Salue ô dulce paradisi lignum,
Tu verus vitæ fructus es & signum:
Quisquis te gustat mortem non timebit,
Quamuis videbit.
Salue ô vnicum cordis leuamen,
Et afflictorum dulce consolamen,
Te cum lachrymis pijs quæritamus,
Te inuocamus.

7. Pieśń o Bożym Ciele.

IDźie/ idźie/ Bog prawdźiwy/
Idźie Sędźia spráwiedliwy:
Stanawßy piknym kołem/
Vderzmy wßyscy czołem.
Idźie/ idźie/ Bog łaskáwy/
Idźie Tworcá wßego práwy:
Stanawßy piknym kołem/
Vderzmy wßyscy czołem.
Idźie/ idźie Krol przemożny/
Idźie wielce Pan wielmożny:
Stánawßy piknym kołem/
Vderzmy wßyscy czołem.
Idźie/ idźie światłość wieczna/
Idźie ku nam moc przedwieczna:
Stánawßy piknym kołem/
Vderzmy wßyscy czołem.
Idźieß/ idźieß miły Panie/
A gdźie Maiestat twoy stánie:
Niech tam stánawßy kołem/
Ná wiekić bijem czołem.

Idem Latinè.

EN procedit DEVS verus,
Iudex iustus, & seuerus:
Iugi processione,
Adoremus hunc pronè.
En procedit clemens DEVS,
Sator rerum, Soter meus:
Iugi processione,
Adoremus hunc pronè.
En procedit Rex præpotens,
Et Dominus omnipotens,
Iugi processione,
Adoremus hunc pronè.
En procedit lux æterna,
Virtus vera, sempiterna:
Quem in processione,
Adoremus nos pronè.
I Dux Christe, i præcede,
Et nos sistas tua sede:
Vt te in statione
Tua, colamus pronè.

8. Pieśń o Bożym Ciele.

TObie nasłodßy Iezu wesoło śpiewamy.
Tobie chwałe dawamy.
Tobie Zbáwićielowi cześć dźiem náßemu/
Tobie á nie inßemu.

Idem Latinè.

TIbi ô dulcis IESV, hilares cantamus,
Tibi laudes tonamus.
Tibi vt Saluatori, reddimus honorem,
Tibi soli amorem.

Tyś ná te niſka źiemie zſtapił z wyſokiego/
Páłácu niebieſkiego. (ści/
Abyś Adámie wtóry w poćie y w ćießko-
Dodawał nam żywności.
A teraz nowa miłość świátu pokázuieß/
Kiedy ſie nam dáruieß
Kiedy ſie ofiáruieß ná pokarm nedznemu/
Rodzáiowi ludzkiemu.
Przetoß naſłodßy Jezu/ k tobie dźiś woła-
Tobie chwałe dawamy. (my.
Tobie winna oddáiem cześć Bogu ſwoie-
Tobie á nie inßemu.

Tu cum pro nobis in has terras deſcendiſti
Cæli Thronum reliquiſti.
Vt in ſudore vultus tu Adam ſecunde,
Cibares nos abundè.
Nouum amorem mundo præclarè mon-
Cum te nobis donaſti. (ſtraſti,
Quando te ipſum præbes pro cibo, miſello
Huius mundi popello.
Inde ô dulcis IESV ad te proclamamus,
Tibi laudes tonamus.
Tibi debitum DEO reddimus honorem,
Tibi ſoli amorem.

---

9. Pieśń o Bożym Ciele.

O *IEZV* pokármie Anyelſki/
O *IEZV* nápoiu niebieſki.
O *IEZV* ofiaro świątośći/
O *IEZV* ſkarbnico miłośći.
O *IEZV* oczieczko grzeßących/
O *IEZV* ochłodo prágnących.
O *IEZV* Duchowna ſłodkośći/
O *IEZV* przedźiwna świátłośći.
O *IEZV* BarANku niewinny/
O *IEZV* obrońco zbawienny.
O *IEZV* day naßey krewkośći/
O *IEZV* ſmak twoiey ſłodkośći.
O *IEZV* po źiemſkiey marności/
O *IEZV* wprowadź do wiecznośći.

Idem Latinè.

O IESV eſca Angelorum,
O IESV potus ſuperorum.
O IESV victima ſalutis,
O IESV theſaure virtutis.
O IESV Ara peccantium,
O IESV fons ſitientium.
O IESV dulcedo Spiritus,
O IESV lux miſſa cælitus.
O IESV Agnelle inclyte,
O IESV defenſor abdite.
O IESV da te ſatiari,
O IESV da te delectari.
O IESV poſt hanc vanitatem,
O IESV da æternitatem.

---

10 Cantio de SS. Eucharistia.

Eia ſolennis réſonet triumphus,
Nam Deus cætus hominũ frequẽtat:
Illius laudes ſimul occinamus,
Voce ſonanti.
Qui paleſtino nemorum receſſu,
Pauit Hebræos, niueum ſerenis:

Idem Polonicè.

NJechay dźiś zábrzmi tryumph vroczyſty/
W pośrzodku ludu ſwego ieſt Bog iſty:
Temu cześć/ chwałe/ iáwnie oddawaymy/
Głośno śpiewaymy.
Ten Izráelſkiey wodzem bedac tłußczy/
Mánna niebieſką karmił ie ná pußczy:

Deplu-

Depluens rorem nebulis beatæ,
Prodigus escæ.
Quem tremunt alis Seraphim remissis,
Et verecundis faciem pauentes:
Obtegunt pennis nimiumque proni
Numen adorant.
Ipse se terræ placidus colonis
Ingerit, seruis struit ipse mensam:
Ipse se panem facit, ipse potum
Sanguine mixto.
Ipse se præbens epulum vocatis,
Ipse conuiuam, tacitum sub esca
Occulit Numen, facilisque sese
Exhibet omnêis.
Ales vt natis Pelicanus vltrò
Sanguinem fundit, similes amores
Ordinat IESVS, proprioque mundum
Corpore pascit.
Ergo solennis resonet triumphus,
Cum DEVS cætus hominum frequentat:
Illius laudes simul occinamus,
Voce sonanti.

Ktorą obficie ile było trzebá/
Wydawał z niebá.
Przed tym spuszczáią skrzydłá Seráphini/
Y twarz zchyláiąc dáią cześć iák winni:
Przed nim pádáiąc y śpiewáiąc stoią/
Bogá sie boią.
Ten śie sam z niebá ziemiánom oddáie/
Ten śie sam sługom swym pokármem sstáie:
Ten śie sam chlebem y napoiem czyni/
Chcąc z nas mieć syny.
Ten nam ná gody iest nágotowány/
Aby z nim káżdy godował wezwány:
Niechcąc nikogo odstrászyć od śiebie/
Tái śie w chlebie.
Jáko Pelikan z pierśi dobywáiąc
Krwie swey/ ptászętá karmi ożywiáiąc:
Ták Jezus Ciáłem y Krwią swą prawdziwą
Jest karmią żywą.
Niechże dźiś zábrzmi tryumph vroczysty/
Gdy w pośrzod ludu swego iest Bog isty:
Temu cześć/ chwałę/ iáwnie oddawaymy/
Głośno śpiewaymy.

IVBILVS D. BERNARDI, in præsentia SS. Sacramenti, & die sacræ Communionis, item in Processionibus, peregrinationibus, vijs sanctis obeundis, aptissimus ad recitandum & cantandum.

IESV dulcis memoria,
Dans vera cordis gaudia:
Sed super mel & omnia,
Eius dulcis memoria.
Nil canitur suauius,
Auditur nil iucundius:
Nil cogitatur dulcius,
Quàm IESVS Dei filius.

PIESN S. BERNARDA, ktorá przy obecnośći Naświęt: Sákrámentu, w dźień też Kommuniey ś. ná Processyách, pielgrzymowániu, ábo obchodzeniu drog śś. sposobnie może być mowiona y śpiewána.

IEZVSA słodkie wspomnienie/
Daie sercu pocieszenie:
Lecz nad miod nád wszytko słodsza
Jego obecność nasłodsza.
Nic śie śpiewáć wdźięcznieyszego/
Ni słyszeć może milszego:
Nic w myśl nie wchodźi lepszego/
Ják IEZVS Syn Bogá mego.

IESV ſpes pœnitentibus,
Quâm pius es petentibus:
Quâm bonus te quærentibus,
Sed quid inuenientibus?

IESV dulcedo cordium,
Fons viuus, lumen mentium:
Excedens omne gaudium,
Et omne deſiderium.

Nec lingua valet dicere,
Nec litera exprimere:
Expertus poteſt credere,
Quid ſit IESVM diligere.

IESVM quæram in lectulo,
Clauſo cordis cubiculo:
Priuatim & in publico,
Quæram amore ſedulo.

Cum MARIA diluculo,
IESVM quæram in tumulo:
Clamore cordis querulo,
Mente quæram non oculo.

Tumbam perfundam fletibus,
Locum replens gemitibus:
IESV prouoluar pedibus,
Strictis hærens amplexibus.

IESV Rex admirabilis,
Et triumphator nobilis:
Dulcedo ineffabilis,
Totus deſiderabilis.

Mane nobiſcum Domine
Et nos illuſtra lumine:
Pulſa mentis caligine,
Mundum replens dulcedine.

Quando cor noſtrum viſitas,
Tunc lucet ei veritas:

Nádzieio pokutuiących/
IEZV vćieczko proßących:
Jakoś dobry ßukáiącym/
A coż ćiebie náyduiącym?

IEZV ſerdeczna ſłodkośći/
Zrzodło żywe/ duß iáſnośći:
Przewyżßaß wßelkie rádośći/
Wßelkie żądze y lubośći.

Ani ięzyk to wypráwić/
Ni piſmo może wyſtáwić:
Ten powie co mogł ſproſtowáć/
Co ieſt IEZVSA miłowáć.

IEZVSA ßukáć w łożeczku/
Y w ſercá będę kąteczku:
Skryćie y też okazále/
Szukać będę nieoſpále.

Ráno wſtáwßy iák MARYA,
IEZVSA chcę ßukáć y ia:
Załoſnym ſercá wołániem/
Myślą ßukáć nie patrzániem.

Grob polewáć będę łzámi/
Mieyſce ſycząc lamentámi:
Padnę v nog IEZVSOWI,
Ják Pánu y kochankowi.

IEZV Krolu dziwney chwały/
Y Zwyćięzco okazáły:
Słodkośći niewymowiona/
Miłośći nie naſycona.

Zoſtań mießkay Pánie z námi/
Swieć nam twymi promieniámi:
Oddaliwßy duß ćiemnośći/
Nápełni świát twey ſłodkośći.

Gdy nawiedzaß ſerce Pánie/
Prawdy iáśnieie poznánie:

Mundi

Mundi vileſcit vanitas,
Et intùs feruet charitas,
Amor IESV dulciſſimus,
Et verè ſuauiſſimus:
Plus millies gratiſſimus,
Quàm dicere ſufficimus.
Hoc probat eius paſſio,
Hoc ſanguinis effuſio:
Per quem nobis redemptio
Datur & Dei viſio.
IESVM omnes cognoſcite,
Amorem eius poſcite:
IESVM ardenter quærite,
Quærendo inardeſcite.
Sic amantem diligite,
Amoris vicem reddite:
In hunc odorem currite,
Et vota votis reddite.
IESVS auctor clementiæ,
Totius ſpes lætitiæ:
Dulcoris fons & gratiæ,
Veræ cordis deliciæ.
IESV mi bone ſentiam,
Amoris tui copiam:
Da mihi per præſentiam,
Tuam videre gloriam.
Cùm dignè loqui nequeam,
De te tamen non ſileam:
Amor facit vt audeam,
Cùm ſolum de te gaudeam.
Tua IESV dilectio,
Grata mentis refectio:
Replens ſine faſtidio,
Dans famem deſiderio.

Tánieie świátá márności/
A ſerce pala w miłości.
IEZVSOWA miłość ſłodka/
Wdźięczna/ trwała/ a nie krotka
Jeſt wdźięcznieyſza tyśiąc rázy/
Niżli ięzyk cżyi wyrázi.
Męka iego okázuie/
Toż wylana krew probuie:
Przez co nam ieſt odkupienie/
A Bog dáie ſwe widzenie.
IEZVSA wſzyſcy poznayćie/
Miłości iego żadayćie:
IEZVSA chćiwie ſzukayćie/
A ſzukáć go nie vſtáyćie.
Miłuiącego miłuyćie/
Miłość miłością wetuyćie:
Zá tą wonnością biegayćie/
A chęć chęćią oddawayćie.
IEZV ſprawco łáſkawośći/
Wſzelkiey nadźieio rádośći:
Zrzodło łáſki y pociechy/
Prawdźiwe ſercá vćiechy.
IEZV dobry niech vczuię/
Jak twa miłość obfituie:
Day mi kiedy w obecnośći
Zażyć chwały twey w rádośći.
Choć wymowy nie mam w ſobie/
Niech nie milczę wżdam o tobie:
Miłość dodáie śmiáłośći/
Z ćiebie máiąc ſwe lubośći.
Twoiá miłość IEZV miły/
Wznáwia duſzy chęć y śiły:
Dáie roſkoſz bez wątpienia/
Co raz dodáie prágnienia.

Qui te guſtant, eſuriunt,
Qui bibunt, adhuc ſitiunt:
Deſiderare neſciunt,
Niſi IESVM, quem diligunt.
Quem tuus amor ebriat,
Nouit quid IESVS ſapiat:
Quàm fælix eſt quem ſaciat,
Non eſt vltra quod cupiat.
IESVS decus Angelicum,
In aure dulce canticum:
In ore mel mirificum,
In corde nectar cælicum.
Deſidero te millies,
Mi IESV quando venies:
Me lætum quando facies?
Me de te quando ſaties?
Amor tuus continuus,
Mihi languor aſſiduus:
Mihi fructus mellifluus,
Eſt & vitæ perpetuus.
IESV ſumma benignitas,
Mira cordis iucunditas:
Incomprehenſa bonitas,
Tua me ſtringat charitas.
Bonum mihi diligere
IESVM nil vltrà quærere:
Mihi prorſus deficere,
Vt illi queam viuere.
O IESV mi dulciſſime,
Spes ſuſpirantis animæ:
Te quærunt piæ lachrymæ,
Et clamor mentis intimæ.
Quocunque loco fuero,
Mecum IESVM deſidero,

Záwße łákną coć ſkoſtuią/
Y prágną coć záſmákuią:
A ni więcey iuż chćieć mogą/
Nád twą IEZV miłość drogą.
Kogo miłość twá vpoi/
Wie co IEZVS w ſercu roi:
Kto tobą ſyt ten ßczęśliwy/
Niechce więcey poko żywy.
IEZVS Anyelſka ozdobá/
Dźwięk co ſię ſercu podoba:
Miod ktory vſtom ſmákuie/
Smák co ſię w niebie náyduie.
Ciebie prágnę iák nawięcey/
Przybądź moy IEZV co pręcey:
Kiedyż mi poćiech náżyczyß/
Kiedyż mię ſobą náſyćiß:
Miłość ku tobie ſerdeczna/
Chćiwość y ckliwość ma wieczna:
Aż owoc z tego kłopota/
Poćiechá wieczna żywotá.
IEZV naywyżßa poćiecho/
Dziwna ſerdeczna vćiecho:
Nieogárniona dobroći/
Niech mię miłość w ćię obroći.
Dobrze IEZVSA miłowáć/
Mnie nádeń nic nie ßacowáć:
Niech vſtánę zgoła w ſobie/
Abym w iego żył oſobie.
O naſłodßy IEZV Pánie/
W tobie dußy mey kochánie:
Ciebie ßuka płácz moy zgołá/
K tobie ſerce moie woła.
Gdźiekolwiek ieſtem y będę/
IEZVSA chcę/ á nie zbędę:

Quam

Quam lætus cùm inuenero!
Quam fælix cùm tenuero!
Tunc amplexus, tunc oscula,
Quæ vincunt mellis pocula:
Tunc felix Christi copula,
Sed in his parua morula.
Iam quod quæsiui video,
Quod concupiui teneo:
Amore IESV langueo,
Et corde totus ardeo,
IESVS cùm sic diligitur,
Hic amor non extinguitur:
Non tepescit nec moritur,
Plus crescit & accenditur.
Hic amor ardet iugiter,
Dulcescit mirabiliter:
Sapit delectabiliter,
Delectat & feliciter.
Hic amor missus cœlitùs,
Hæret mihi medullitùs:
Mentem incendit penitùs,
Hoc delectatur spiritus.
O beatum incendium,
Et ardens desiderium:
O dulce refrigerium,
Amare DEI Filium!
IESVS flos Matris Virginis,
Amor nostræ dulcedinis:
Tibi laus honor numinis,
Regnum beatitudinis.
Veni, veni, Rex optime,
Pater immensæ gloriæ:
Affulge menti clariùs,
Iam expectatus sæpius.

Tegom szukać iest chetliwy /
Tego nalazszy szczęśliwy.
Tam miłości wszytkie znaki /
Ktore są nad wszelkie smaki:
Tam błogie z Pánem złączenie /
Krotofilne zábawienie.
Iuż masz duszo czegoś chciáłá /
Nálázłaś czegoś szukáłá /
Mdleię z Iezusá miłości /
Serce mi pała we mdłości.
Kto IEZVSA tak miłuie /
Ná miłości nie szwankuie:
Nie stydnie / nie obumiera /
Coraz roście / coraz wzwiera:
Tá miłość pała vstáwnie /
Dziwną słodkość czyni iáwnie:
Smákuie bárzo chętliwie /
A smak obraca szczęśliwie.
Tá miłość posłana z niebá /
Wlepiła mi się iák trzebá:
Myśl moię zápala zgołá.
A duszá iey rádá z doła.
O szczęśliwe zápalenie /
A rozpalone prágnienie:
O iákoś słodka ochłodá /
IEZV miłość nagrodá.
IEZV kwiatku z Panny Mátki /
W tobie miłości dostatki:
Tobie pokłon dáiem Boski /
Zycz nam krolestwá bez troski.
Przydźże przydźże Krolewicze /
Niebieskich progow dziedzicze:
Przydźże bliżey pożądany /
Dawno y często czekany.

IESVS ſole ſerenior,
Et balſamo ſuauior:
Omni dulcore dulcior,
Cæteris amabilior.
Cuius guſtus ſic afficit,
Cuius odor ſic reficit:
In quo mens mea deficit,
Solus amanti ſufficit.
Tu mentis delectatio,
Amoris conſumatio:
Tu mea gloriatio,
IESV mundi ſaluatio.
Mi dilecte reuertere,
Conſors paternæ dexteræ:
Hoſtem viciſti proſperè,
Iam cæli regno fruere.
Sequar te quocunque ijeris,
Mihi tolli non poteris:
Cùm meum cor abſtuleris,
IESV laus noſtri generis.
Cæli Ciues occurrite,
Portas veſtras attollite:
Triumphatori dicite;
Aue IESV Rex inclyte.
Rex virtutum, Rex gloriæ,
Rex inſignis victoriæ:
IESV largitor veniæ,
Honor cæleſtis Patriæ.
Tu fons miſericordiæ,
Tu vere lumen Patriæ:
Pelle nubem triſtitiæ,
Dans nobis lucem gloriæ.
Te cæli chorus prædicat,
Et tuas laudes replicat:

IEZV nád ſłońce iáśnieyßy/
A nád Balſam przyiemnieyßy:
Słodßy nád wßytkie ſłodkośći/
Milßy nád wßytkie miłośći.
Ktorego ſmák ták zeymuie/
A wonność ták naprawuie:
Ze wnim duſza ma vſtawa/
A ná nim ſamym przeſtawa.
Tyś mey dußy ieſt kochánie/
Tyś miłośći wykonánie:
Tyś ma chwałá/ tyś me mienie/
O IEZV świátá zbáwienie.
Moy kochány wroć śię do mnie/
Siedząc z Oycem wiedz y o mnie:
Nieprzyiaciel zwyćiężywßy/
Krolwy kroleſtwá nabywßy.
Z tobą chcę być gdzie ty będźieß/
Nigdy IEZV mnie nie zbędźieß:
Kiedyś iuż wziął ſerce moie/
Weś y mnie oſtatki ſwoie.
Niebieſcy święći Duchowie/
Bądźcie rádzi ſwoiey głowie:
Bramy wáße otwieraycie/
IEZVSA Páná witaycie.
IEZV Krolu cnot y chwały/
Krolu zwyćięſtwem wſpániáły:
IEZV wßech odpuſtow ſprawco/
A niebieſkiey chwały dawco.
Tyś źrzodło wßelkiey litośći/
Tyś iáſność wieczney świátłośći:
Odpądź obłoki ćiemnośći/
Day chwałę dußy w iáſnośći.
Ciebie Chor niebá wyſławia/
A twoię cześć záwße wznawia:

IESVS orbem lætificat,
Et nos DEO pacificat.
IESVS in pace imperat,
Quæ omnem ſenſum ſuperat:
Hanc mea mens deſiderat,
Et illâ frui properat.
IESVS ad Patrem redijt,
Cæleſte regnum ſubijt:
Cor meum à me tranſijt,
Simul poſt IESVM abijt.
Quem proſequamur laudibus,
Votis, hymnis, & precibus:
Vt nos donet cæleſtibus,
Secum perfrui ſedibus. Amen.

IEZVS świátu rádość dáie/
Bogu wierny lud oddaie.
IEZVS w pokoiu kroluie/
Ktory nad wßytko celuie:
Tego prágnie dußá moiá/
Jego záżyć chce pokoiá.
IEZVS do Oycá wrocony/
Niebieſkiey Pánem korony:
Mnie też ſerce odbieżało/
Zá IEZVSEM ſię vdáło.
Jdźmyß zá nim wßyſcy z chwałą/
Z chęcią/ z modłą doſkonałą:
Proßąc by nas wziął do śiebie/
Y dał nam żyć z ſobą w niebie. A.

PIESNI DOROCZNE
o Swiętych Bożych, á naprzod o Naświętßey PANNIE.

1. Cantio de B. V. Maria.

AVe ſtella matutina,
Peccatorum medicina:
Mundi Princeps & Regina,
Angelorumque Domina.
Sola Virgo digna dici,
Contra tella inimici:
Inſurge manu victrici,
Corde precamur ſupplici.
Clypeum pone ſalutis,
Tu es titulus virtutis:
Nos firmans locis in tutis,
Hoſtibus cunctis obrutis.

Idem Polonicè.

ZAwitay Gwiazdo iutrzenna/
Lekárko grzeßnych zbáwienná
Paną ſwoią ten świát ciebie/
Y Anyeli znáią w niebie.
Sámá Pánna maß być zwána/
Ná obronę grzeßnym dána:
Powſtańże reką obronną/
Prośim ćię myślą ſkruſzoną.
Záſłoń nas tarczą zbáwienia/
Mocą twoiego imienia:
Staw nas ná mieyſcach beſpiecznych/
Zbiwßy nieprzyiaciol wiecznych.

O Sponſa DEI electa,
Eſto nobis via recta:
Vbi eſt vita, vita perfecta,
Ad æterna duc gaudia, Amen.

O Boża Oblubienica /
Racz być náßá przewodnicá:
Tám gdźie żywot doſkonáły /
Do wiecznych pociech / y chwały.

2. *Cantio de B. M. Virgine.*

IMperatrix Virgo glorioſa:
Plena laudum titulis:
Potens & imperioſa,
Canticis Angelicis,
Iure commendaris,
Mater & Regina,
Prole qua grauaris,
Tua nos conſigna,
Virgo Mater Dei digna.
Peccatorum medicina,
Salus & ſpes humilium:
Roſa vera ſine ſpinis,
Caſtitatis lilium;
Reſpice quod poſco,
Mater veri DEI,
Me pecaſſe noſco,
Miſerere mei,
Conſolatrix ſanctæ ſpei.
O dilecta & prælecta,
Fer ſolamen miſero:
Charitatem da perfectam,
Quam ſemper deſidero;
Reuoca errantem
In viam veritatis,
Ad te proclamantem
Gemma caſtitatis,
Templum ſanctæ Trinitatis.

Idem Polonicè.

KRolewno w niebie chwálebná /
Piekna czći z Boſkiey ſpráwy:
Przewielmożna y wielebna /
Gódna Anyelſkiey ſławy;
Słußnieś ieſt wſtawioná /
Mátká y Krolowa /
Płodem vraczona /
Zacna Ceſárzowá.
Panno Mátko Bogá godná.
O lekarko grzeßnych wierna /
Składźie cnot y świątośći:
Rożá práwa y bez ćiernia /
Cna lilia czyſtośći;
Weyźrzy o co proßę
Mátko Bogá mego /
Za grzech żal ponoßę /
Vżal ſię nędznego /
Nadźieio vfáiącego.
O kochána y wybrana /
Poćieß vtrapionego:
Doſkonała miłość dána /
Niech zbawi prágnącego:
Náwroć błądzącego
Gdźie droga prawdziwá /
K tobie krzyczącego
Perło świątobliwa /
Trycy świętey Arko żywá.

3. *Cantio*

3. *Cantio de B. M. Virgine,*

S Anctissima, Mater Dei,
Aue fulgens in Arca cæli.
O Maria flos Virginum,
Velut rosa vel lilium.
Funde preces ad Filium
Pro salute fidelium.
Salue clara, stella maris,
Qua prodijt lux solaris.
Placa Natum, te precamur,
Eius ope vt viuemur.
O Maria Mater Dei,
Quæso memor esto mei.
Cùm venerit mortis dies,
Nobis detur æterna requies, Am.

Idem Polonicè.

O Naświetsza Matko Bożá/
W Niebie kwitnac iáko roża.
O *MARYA* śliczny kwiećie/
Jak lilia z roża lecie.
Proś zá nami Syna twego/
Proś zbáwienia dla każdego.
Witay iásna gwiazdo morska/
Z ktorey wyszło słońce Bostwá.
Proś za nami Syna twego/
Niechay znamy łáske iego.
O *MARYA* Matko Boża/
Day mi łáske twa za stroża.
Gdy dzien przydźie ostateczny/
Niechay mamy pokoy wieczny/ A.

4. *Cantio de B. M. Virgine.*

O Gloriosa Domina,
Excelsa super sidera:
Qui te creauit prouidè,
Lactasti sacro vbere.
Quod Eua tristis abstulit,
Tu reddis almo germine:
Intrent vt astra flebiles,
Cæli fenestra facta es.
Tu Regis alti ianua,
Et porta lucis fulgida;
Vitam datam per Virginem,
Gentes redemptæ plaudite.
Maria Mater gratiæ,
Mater misericordiæ:
Tu nos ab hoste protege,
Et hora mortis suscipe.

Idem Polonicè.

O Gospodze vwielbiona/
Nad niebiosa wywyższona:
Tworceś swego porodźiłá/
Mlekiemeś go swym karmiłá.
Co Ewa smetna straćiłá/
Tyś przez Syna napráwiłá:
Stałaś sie oknem do niebá/
Smećić sie nam nie potrzebá.
Drzwiamiś Krolá niebieskiego/
Y forcka Raiu świetnego:
Wszyscy iey ludźie śpiewayćie/
Bo przez nie zbawienie macie.
MARYA Matko miłośći/:
Matko wszelakiey litośći
Broń nas od skonania złego/
Y od czartá przekletego.

Gloria tibi Domine,
Qui natus es de Virgine:
Cum Patre & ſancto Spiritu,
In ſempiterna ſæcula, Amen.

AVe maris ſtella,
Dei mater alma:
Atque ſemper Virgo,
Felix cæli porta.
Sumens illud Aue,
Gabrielis ore:
Funda nos in pace,
Mutans Euæ nomen.
Solue vincla reis,
Profer lumen cæcis:
Mala noſtra pelle,
Bona cuncta poſce.
Monſtra te eſſe Matrem,
Sumat per te preces:
Qui pro nobis natus,
Tulit eſſe tuus.
Virgo ſingularis.
Inter omnes mitis:
Nos culpis ſolutos,
Mites fac & caſtos.
Vitam præſta puram,
Iter para tutum:
Vt videntes IESVM,
Semper collætemur:
Sit laus Deo Patri,
Summo Christo decus,
Spiritui ſancto
Tribus honor vnus, Amen.

Chwałá bądź Bogu Miłemu /
Z Dziewice národzonemu:
Y Oycu iego wiecznemu /
Tákże Duchowi świętemu / Am.

WItay Gwiazdo morſka /
Wierna Matko Boſka /
Panno wiekuiſta /
Bramo Rayſka czyſta.
Ányelſkim ziáwieniem /
Marya vczczona:
Obdarz nas pokoiem
Nád Ewę wſtawiona.
Ziednay win zgładzenie /
Slepym oświecenie:
Złego oddalenie /
Láſki przyczynienie.
Bądź Mátko bez grozby /
Odnieś naſze prośby
Synowi twoiemu /
Nam narodzonemu.
Pánno oſobliwa /
Mátko miłościwa
Obdarz nas ćichośćią /
Y świętą czyſtośćią.
Day żywot tuteczny /
Swięty y beſpieczny:
Z Iezuſem mieſzkanie /
Y z nim krolowanie.
Chwała Bogu Oycu /
IEZVSOWI Pánu:
Duchowi świętemu /
Bogu iedynemu / Amen.

Szosta Pieśń ábo Kátbechism ś. Woyćiechá, ktora y testamentem tego zowią.

BOgárodźicá Dźiewicá/
Bogiem wsławiona Márya/
V twego Syná/ Hospodyná/
Mátko zwolona/ Márya:
Zyści nam/ spuśći nam/ Kyrie eleison.
Twego syná Chrzćićielá w zbożny czás
Vsłyß głosy nápełni myśli człowiecze/
Vsłyß modlitwe/ ienże ćie prośimy.
To dáć raczy/ ktoż prośimy/
Day ná świećie zbożny pobyt/
Po żywoćie Ráyski przebyt/ Kyrie.
Národził sie dla nas Syn Boży/
W to wierzy człowiecze zbożny/
Iż przez trud Bog swoy lud
Odiął dyabłu z straży.
Przydał nam zdrowia wiecznego/
Stárośte skował piekielnego/
Smierć podiął/ wspominał/
Człowieká pierwßego.
Ießcze trudy ćierpiał bezmiernie/
Ießcze był nie przyśpiał zá wiernie:
Aże sam Bog zmartwychwstał.
Adámie ty Boży kmiećiu/
Ty śiedźiß v Bogá w wiecu.
Domieść nas swe dźieći/
Gdźie króluia Anyeli/
Tám redość/ tám miłość/
Tám widzenie Tworcá/
Anyelskie bez koncá/
Tu śie nam ziáwiło dyable potepienie/
Ni srebrem/ ni złotem/ nas z piekłá odkupił.
Swa moca zastapił/ (bie/
Ciebie dla człowiecze dał Bog przekłoć so-
Bok/ rece/ nodze obie/

Kathechismus siue Cantus S. ADALBERTI, quod & testamentum eius dicitur vulgò Bogárodźicá.

DEI Genitrix, ô pia,
DEO celebris MARIA,
Tuæ proli, Saluatori,
Mater electa, MARIA:
Da per te, da certe, Kyrie eleison.
Tuum natum Sotera, da hera.
Audi voces, adimple vota piorum,
Audi preces tibi deuotorum.
O dignare, petita dare,
Da in mundo vitam lætam,
Paradisi post dietam, Kyrie eleison.
Natus nobis DEI Filius,
Credat omnis hoc pius:
Labore nos ore
Ditis DEVS rapit:
Salutem parans æternam,
Conculcat omnem vim infernam.
Fert mortem ob sortem
Hominis pro næui.
Labores hic fert crudeles,
Consolaturus fideles:
DEVS victor surrexit.
Adame DEI colone,
DEI sedens regione,
Tuæ tis dux genti,
Vbi regnant iam Sancti:
Hic læti, dilecti DEI visione,
Angeli sine fine:
Et hinc quod nos scimus,
Pulsus Dæmon imus:
Argento nec auro nos Diti redemit,
Vi sua ademit:
Te propter, ô homo, latus sibi dat figi,
Manus, pedes transfigi:

Krew święta ſłá z boku/
Ná zbáwienie tobie/
Wierzże w to człowiecze/
Iż Iezu Chryſt prawy
Cierpiał zá nas rány/
Swą świętą krew przelał
Zá nas Chrześciány/
Iuż nam czás/ godźiná/ grzechow śię ká-(iáći/
Bogu chwałe dáći/
Ze wſzemi śiłámi Bogá miłowáći
Márya Dźiewico proś Syná ſwego/
Krolá niebieſkiego/
Aby nas vchował ode wſzego złego/
Wſzyſcy Swięći proście/
Nas grzeſznych wſpomożcie/
Byſmy z wámi przebyli/
Iezu Chryſtá chwalili.
Tegoż nas domieśći
Iezu Chryſte miły/
Byſmy z tobą byli/ Gdźie śie nam rádują
Iuż niebieſkie śiły.
Amen/ Amen/ Amen/ Amen/ Amen/ A.
Amen táko Bog day/
Byſmy poſzli wſzyſcy w Ray/
Gdźie krolują Anyeli/ Amen.

Sanguis fluxit ibi,
Ad ſalutem tibi.
Credas homo miſer,
Ieſum Chriſtum verum.
Plagas pertuliſſe, ſanguinem fudiſſe,
Ob nos Chriſtianos;
Iam tempus, iam hora peccata penſare,
Deo laudem dare:
Omni virtute carè, Devm adamare.
Maria puella, ora tuum Natum,
Regem cælo ſatum,
Vt nos ſuis alis, protegat à malis.
Vos Sancti orate,
Miſeros iuuate,
Vt vobiſcum regnemus,
Iesvm Chriſtum laudemus,
Hoc tu velis dare.
Iesv Chriſte chare:
Vt nos tecum ſimus, Vbi lætos ſcimus,
Omnes cælorum ciues.
Amen, Amen, Amen, Amen, Amen, A.
Amen fiat ita,
Cum Angelis in vita,
Regnemus infinitâ,
Amen.

Siodma Pieśń o Náświętſzey Pánnie, y o iey Koronce.

Kto chce Pánnie Maryey ſłużyć/
A tey oſobliwym miłośnikiē być:
Ma ią nabożnie pozdráwiáć/
A Koronkę záwżdy vczćiwie máwiáć.
Ktora Pánna ſłudze ſwoiemu/
Zıáwiłá Puſtelnikowi iednemu:
Mowiac kto mię ták pozdráwia/
Láſkę ſobie Syná moiego z iedna/

Idem Latinè.

Qui Mariæ cupit ſeruire,
Et ſanctum amorē ſecum inire:
Eſt deuotè ſalutanda,
Et Corona ſibi honoris danda,
Ipſa Virgo probatæ vitæ,
Reuelauit cuidam hoc Eremitæ:
Qui ſe ita ſalutaret.
Filij gratiam conciliaret.

O tym

O tym słysząc Bernárdyn święty /	Hoc Bernardus Diuus credendo,
Miłością gorącą k tey Pánny zdięty:	Virginis amore summo ardendo:
Przed Obraz iey záwsze chadzał /	Altare eius inuisebat,
Jeszcze żaczkiem będąc koronkę mawiał.	Coronamq; rudis puer dicebat.
Ták pałáły iego wnętrzności /	Sic ardebat pectus illius,
Silno gorzáły ogniem ku iey miłości:	Sic vrebat sanctũ cor amor pius:
Iż Ciotuchnie swoiey mawiał:	Vt amitæ narritaret, (ret.
A z Pánny naświęt: ták się przechwalał.	Virginemq́; sanctam sic prædica-
Znam ia iedne Pánnę nadobną /	Noui ego vnam puellam, (bellã
Nad wyrozumienie ludzkie podobną;	Supra sensum humanũ gratam &
Nie mogłbym ieść / áni też pić /	Non ederem, nec biberem,
Ktoregobym iey dniá niemiał náwiedzić.	Si quo illam die non inuiserem.
W tey Koronce vstawcá pierwszy /	Hæc Corona primum distincta,
Położył modlitew sześćdziesiąt y trzy:	In Orationes tres sexaginta:
Bo tylko lat Pánna miała /	Quot Virgo annos habebat,
Poki na tym świecie z ludźmi mieszkáłá.	Quãdiu nobiscum viuẽs degebat.
Przez twe smutki y też rádości /	Per dolores hos, & gaudia,
Racz vprosić sługom z swoiey miłości:	Impetrato seruis tuis MARIA,
Grzechow wszytkim odpuszczenie /	Criminum indulgentiam,
A potym Bożey łáski otrzymanie.	Gratiæque Dei abundantiam.
Pierwsza boleść serca Maryey /	Primus dolor cordis MARIÆ,
Gdy Jan ś. przyszedł do Bethaniey:	Cum Ioannes adit se Bethaniæ,
Mowiąc / o Ciotuchno moiá /	Dicens ô Domina cara,
Załosna dziś będzie duszyczka twoiá.	Hodie mens erit tua amara.
Iuż iet IEZVS y Synaczek twoy /	Tuus Natus IESVS est raptus,
Namilszy bráciszek tákże też mistrz moy:	Pater & Magister noster est captus
Widziałem go związánego /	Vidi illum colligatum,
A w pośrzodku ludu nieláskawego.	In medio crudelis plebis locatũ.
Szedłem zá nim ná Biskupi dwor /	Sequens illum aulam adiui,
Gdziem słyszał policzek ták nawiętszy grõ	Vbi eum colaphis cædi audiui:
Gdy IEZVSA vderzono /	Qui collaphi tam horrendi
Podobno go Pánno y vmorzono.	Dare possunt Virgo finẽ viuendi.
Podźmyż rychło á nie mieszkaymy /	Quantocyùs ergo curramus,
A zá ieszcze IEZVSA oglądamy:	Si videre Iesum viuum optamus:

Za żywego

Za żywego záſtánieſmy/ (my.
A w czym będzie mogli wtym poſłuży
Ktora boleść Maryá miała /
Gdy wpiatek z zárániá Syná vyrzałá:
Jáko Lotrá zwiazánego/
Láncuch ná ſzyiey wielki noſzącego.
Chćiała k niemu bliſzko przyſtapić/
Ale też od ſmutku niemogłá chodźić:
Tylko głoſem záwołałá /
Czegomże ia ſmutna dziś doczekáłá.
Ach moy Synu / moiá rádośći/
Napełniłeś ſerce moie gorzkośći:
Gdy ćie widzę zwiazánego /
Gwoździmi ná krzyż ſrogo rozbitego.
Trzećia boleść Pannie zadano /
Gdy IEZVSA okrutnie vbiczowano
Y ćierniem koronowano /
Zniedznionego Pannie vkazywano.
Czwarty ſmutek Panna ćierpiałá/
Gdy ſie z ſwym Synem przed miá-
ſtem potkała:
Chćiáłá Krzyża pomoc nośić/
Ale też od ſmutku nie mogla chodźić:
Piata boleść Panieńſka byłá /
Gdy złość luzka ná krzyż Jezuſá wbiłá
Widząc Synaczka nagiego /
Zákryłá rąbeczkię człowieczeńſtwo ie°
Szoſta boleść duch Pánieńſki miał
Gdy Jezus na krzyżu z płaczem vmierał:
Słońce ſie iaſne zaćmiło /
A przez trzy godźiny nic nie świećiło.
Płacząc ſtworzyćiela ſwoiego /
Powśćiągnęło promień świecenia ſwe°

Quem afflictũ inuiſendo (bēdo.
Vel aliquid præſtemus cũcta de-
Alter dolor MARIAM anxit,
Cum feria ſexta Filium planxit:
Videns eum colligatum,
Catenis latronũ notis grauatum.
Amor ſecum ire iubebat, (bat,
Sed nimius languor nõ permitte-
Tantum flebat eiulando.
Dolorem acerbũ ſic incuſando.
Ah mî Fili meum ſolamen, (men:
Quantũ facis cordi meo graua-
Cum te cerno colligari, (rari.
Crucis pondus in te adhuc pa-
Dolor Matri tertius datus,
Cum IESVS cruenter eſt flagellatus:
Diris ſpinis coronatus, (tus.
Et afflictus totus plebi monſtra-
Quartus preſſit Mariam luctus,
Dum IESVS cum cruce ex Vrbe
ductus:
Quem voluit adiuuare, (uit ſtare:
Sed præ magno dolore vix qui-
Quintus dolor Virginis erat, (rat:
Dũ plebs nequã Ieſũ crucifixe-
Videns eum denudatum,
Velo dolens Mater cõtexit Natũ.
Sextus dolor Matrem tremebat,
Cum animã Patri IESVS reddebat
Et ſol tum ſe obſcurauit, (uit.
Tribus horis mundo lumẽ nega-
Plorans ſuum Sol Creatorem,
Mutauit in triſtẽ lumẽ ſqualorẽ:

Ziemiá też tákbárzo drżáłá /
Obczaiem swoim Jezusá płakáłá.
Siedmy smutek Márya miała /
Gdy Ciáło z Krzyżá zdięte piastowáłá:
Nieutulnie nárzekáiąc /
Máśćiámi y łzámi ie oblewáiąc.
Te tu śiedm pacierzy mawiáią /
Siedmioro krwie wylánie rozmyśláią
Jezusá Páná nászego / (twáią:
Miłośniká ludu Krześćiáńskiego.
Wylewał krew kiedy obrzezan /
Gdy się Oycu modlił/gdy był biczowan:
Koronowan y nagrawan / (dzion.
Przybit ná krzyżu y włocznią przebo-
Te rádośći Pánieńskie były /
Gdy był Anyoł do niey z niebá posłany:
Gdy Elżbietę náwiedziłá /
A też Syná Bożego porodziłá.
Czwartą rádość Márya miáłá /
Gdy z Krolow chwaląc syná widziáłá:
W niebo byłá wprowadzona /
Tám od Syná swego koronowána.
Kto te Koronkę mawiáć będzie /
Láski sobie wieczney Bożey nábędzie:
Co pożąda to otrzyma / (tko da.
Przez prośbę Pánieńską Bog mu wszy-
Nuż my Bráciá y miłe śiostry /
Nie leńmy się służyć Máryey káżdy:
Bo to Pánna iest poczćiwa /
A nam grzesznym bárzo iest pożyteczna.
Już ćię miła Pánno prośimy /
Tę koronkę ná twoię głowkę kłádziemy:
Twey się łásce polecamy /
Racz pámiętáć ná nas kiedy pomrzemy.

Terra quoque eſt commota,
Plebis noxa IESV dolore mota.
Dolor Matris ſeptimus erat,
Cum de cruce Ieſum depoſuerat:
Doloribus cor compungens,
Cũ lachrymis Chriſtũ vnguentis (vngẽs.
Hic ſeptẽ ſunt Orationes,
Tot ſanguinis IESV effuſiones:
Menti noſtræ reuocantes,
Pro amore Deo gratias dantes.
Circumciſus ſanguinat IESVS,
Et cruore ſudans flagellis cæſus:
Coronatus ſpoliatus,
Dum eſt crucifixus, apertũ latus:
Sed Mariæ erant gaudia, (cia:
Dum per Archangelũ capit nun-
Dum viſitat Eliſabeth,
Dum in ſinu Dei Filium habet.
Quarto Virgo Mater gauiſa,
Quando triũ Regũ munera viſa:
Dum in cælos aſſumitur,
Et corona ſibi perpes ponitur.
Qui coronam hanc recitabit,
Gratiam hic Dei conciliabit:
Quod optabit impetrabit,
Ob amorem Matris Filius dabit.
Ergo fratres atque ſorores,
Mariæ impigri ſimus cultores:
Nam hæc Virgo amabilis,
Eſt peccatoribus valde vtilis.
Et Te Virgo pia oramus,
Dum coronam tuã tibi dicamus:
Nos amorem referamus,
In morte Patronã te habeamus.

8. Pieśń o Rożáncu ś.

Z Pomocą Bogá miłego /
W Troycy świętey iedynego:
Káżdy z sercá gorącego
Chwal Bogá wszechmogącego.
Chwalcie Mátkę Syná tego /
Będźie bárzo wdźięczná tego:
Káżdy według swey możności
Czyń posługę iey miłości.
Wielkie pomocy miewáią
Ci / co Wianek iey mawiáią:
Bo Wianek v iey miłości /
Jest niewymowney ważności.
Ci co nabożnie mawiáią /
Częstokroć gniew Bożyj koią:
Bo Pánna Syná vbłaga / (gá.
Gdźie się miał mśćić to wspomi-
Jest to Wianek známienity /
Z męki *IEZVSA* vwity:
Kto go nabożnie wspominá /
Vbłaga iey miłego Syná.
Ten co go nabożnie mawia /
Z grzechow go P. Bog wybawia:
Smutek od niego oddala /
Z trudnych go rzeczy wyzwala.
Wiemy Bráciá y też siostry /
Ze ćierniowy wianek ostry:
Nośił go Pan ná swey głowie /
W tłoczyli mu go Zydowie.
Ale nasz Wianek Rożány /
W dźięczen iest miłey Pánny:
Bo wonney niepospolitey /
Z lilicy Rayskiey vwity.

Idem Latinè.

DEI cum adiutorio,
Cantemus de Rosario:
Vt per sanctum istud munus,
Laudetur trinus & vnus.
Laudetur & mater Dei,
Nam id gratum erit ei:
Quantum potes tantum aude,
Quia digna omni laude.
Magna ferunt ab hac dona,
Pro dicta sibi Corona:
Nam corona pietatis,
Dat odorem suauitatis.
Per has rosas Rosarium,
Reddit Deum propitium:
Placans & eius Filium,
Pro ira fert auxilium.
Hæc Corona, siue sertum,
Ex vita IESV consertum:
IESVM quem habet authorem,
Experitur & fautorem.
Qui deuotè hoc exoluit
Deus peccatis absoluit,
Et si quid mali inuoluit,
Omne periclûm reuoluit.
Scimus fratres & sorores,
Rosarî IESV odores:
Scimus spinas & atroces,
Quas Iudæi dant feroces.
Sed Corona hæc rosea
Est carior quam aurea:
In qua odor pulcher nisi
Cælestis est paradisi.

Trzykroć pięćdziesiąt mawiaycie/
Pozdrowienie iey dawaycie:
Zdrowa bądź Panno Márya/
Jezusowa Matko miła.
Przed każdym dziesiątkiem pacierz/
Każdy Brat y śiestra tákież
Bo bez zápłáty nie będzie/
Z iey Synem krolowáć będzie.
Zywe/ y zmárłe w pisuią/
Inszi za nie ofiáruią:
Bráćia śiostry zá nie proszą/
Zgrzechow y z mąk ie wynoszą.
Miłośćiwe Láto dano/
A też odpusty przydano:
A by tey Pannie służono/
A iey pomocy żądano.
Kto tey Pánnie wiernie służy/
Nád tym czárt nigdy nie płuży:
Bo go Panna w swoiey mocy
Broni we dnie tákże w nocy.
Bráćia Wianku Rożánego/
Náuczay ieden drugiego:
Bo kto go więcey naucży/
Ten zbáwienney drogi ucży.
Ci co mowią Wianek Pannie/
Bárzo Chrystus łaskaw ná nie:
Bo w tym wianku miłey Pánny/
Są Pana Jezusá rány.
Wszytka męka od początku/
Jest wtym Wianku aż do szcżątku:
Odięćia aż dokonania/
Niemiał Pan odpoczywánia.
Weźmiż każdy w swoią głowę
Nadroższą śmierć Jezusowę:

Ter quinquaginta sunt piæ
Salutationes Mariæ,
Aue ô gratia plena
Mater Iesv, vitæ vena.
Ante salutationes,
Domini Orationes:
Per quas cælesti Patri,
Et eius placemus Matri.
Et mortui inscribuntur,
Rosario, & fruuntur:
Rosarij namque flores
Cunctis bonos dant odores,
In Rosario sunt plenæ
Indulgentiarum venæ:
Rosarij Virgo rosa,
Merces cunctis copiosa.
Qui Virgini vult seruire,
In hunc Dis nequit seuire:
Omni nocte, omni die,
Iuuamen prodest Mariæ.
Fratres pij Rosarij,
Docete ignaros scij,
Nam qui plures edocebit,
Plus mercedis obtinebit.
Qui recitant Rosarium,
Christo præstant obsequium:
Rosario in Virginis,
Rorat ros Christi sanguinis.
Passio, mors, vita tota,
Rosario Christi nota:
Hic salutis mysteria,
Sunt dolores & gaudia.
Quiuis ergo pia mente,
Sit cum Iesv patiente:

Rozmyślájąc ją ſerdecżnie /
Będziem z nim krolowáć wiecżnie.
Rozmiłuymyż śię Máryey /
Pozdrawiájąc ją wiánkiem iey:
Przez to świete pozdrowienie /
Otrzymamy wiecżne zbáwienie/ A.

Namque ſuæ conſors mortis,
Conſors erit cæli ſortis.
Et MARIAM obſeruemus,
Hanc frequenter ſalutemus:
Crebro illa ſalutata,
Salutem gratis dat grata, Amen.

9. Pieśń o Táiemnicy Rożáńcá ś.

CHwalmy Bogá wßechmocnegŏ /
Ze nam dał Syná ſwego:
Námilße ſwoie kochánie /
Grzeßnym ná poràtowánie.
Jegoż Mátkę cżćić nam trzebá /
Zdrowaś Pánno Páni niebá:
Szcżęśliwßaś płodem nad inne /
Twoiá cżeść po świecie ſłynie.
Onáć miła wieść nastáłá /
Gdyś Anyołá wysłuchałá:
Zá Mátkę Bogu zmowiona /
O godność niewysłáwiona.
Toż Elżbiecie Bog obiáwił /
Przeto mowi ktoż mi spráwił:
Ze ty mnie Bogárodżicá
Náwiedzaß / iam służebnicá.
O przesławny świętý Złobie /
Vcżcileś Bostwo w ſobie:
Pánaś Pánno tám powiłá /
A Pánieńſtwáś nie ſtráciłá.
Poniosłáś go do Kośćiołá /
Práwo Boże pełniąc zgołá:
Ofiáre Oycu wiecżnemu /
Swiátło ludowi nędznemu.
W lat dwanaśćie ſtráconego /
Nalázłáś Syná dziwnego:

Idem Latinè.

LAudemus Deum potentem,
Qui per Virginem Parentem?
Filium ſuum dilectum
In ſeruum dedit abiectum.
Laudantes Filij Patrem,
Collaudemus eius Matrem:
Virginem prole beatam,
Omni honore dotatam.
Primus honor te beauit,
Cùm Gabriel nunciauit:
In Dei Matrem electam,
Deo eſſe te dilectam.
Dum viſitas Eliſabeth,
Quæ gaudia dat, & habet:
Cùm Matrem Dei prædicat,
Tecum Deum magnificat.
Venit Dei Natiuitas,
Magna mundi felicitas:
Felicitas per te data,
O Virgo intemerata.
Poſtquam Natum peperiſti,
Deo Patri obtuliſti:
Sacrificas implens legem,
Purificas te exlegem.
Impletis annis bis ſenis,
Perditum IESVM inuenis:

Gdy przeszedł madre Doktory /
Wszakeś sie dał w moc z pokory.
Cierniе Panno twych żałości /
Nastąpiło / gdy ze mdłości /
Syn twoy krwią spłynął wogroy=
Vpadáiąc Bogu Oycu. (cu/
Wedle słupá przywiązány /
Był sromotnie kátowány:
Wycierpiał zá nas káránie /
Prze niezmierne zmiłowánie.
Jeszcze nad nim kát zbytkował /
Gdy go cierniem koronował:
Bił trzciną głowę zbitemu /
Dał policzek vplwánemu.
Potym na śmierć sroga zdány /
Wyszedł z lotry policzány /
Wziął krzyż ná rámie zemdlone /
Szło ná dziw miásto szalone.
Widząc Pánno rozbitego /
Dotkniesz z boku sercá swego:
Ah (mowiąc Synu moy miły /
Toć vstáły wemnie siły.
Wszak zaś powstał dniá trzeciego /
Straż pozbyłá możność iego:
Twoy smutek w wielkie wesele /
Nagrodził w prześlicznym ciele.
Pożegnał sie potym z tobą /
Czystą duszę biorąc z sobą:
Wstąpił tám w niebie wysokiem /
Siadł z miłego Oycá bokiem.
Stámtąd vcznie swe teskliwe
Stwierdził / y sercá lekliwe.
Przez Duchá swego świetego /
Swym námilszym zesłánego.

Doctorum IESVS medius,
Inuentus tibi Filius.
Post gaudia sed rosea,
Sunt spinarum aculea:
Orantem IESVM in horto,
Tibi Virgo spinas porto.
Ad columnam alligatus,
Virgis & spinis tractatus:
Pro nobis IESVS misellis,
Diris cæsus & flagellis.
Et vt magis illudatur,
Spinis IESVS coronatur:
Impressæ spinæ acutæ,
Penetrant ossa cum cute.
Posthæc morti deputatus,
Grandi cruce aggrauatus:
Baiulans crucem tam grauem,
Quàm affligit Matrem suauem.
Dum cruci IESVS figitur,
Cor maternum transfigitur:
In crnce IESVS moritur,
Dolens mater commoritur.
Sed quæ fuit dolorosa,
Fit meritò gloriosa:
Dum Christus die tertiâ
Surgit victor in gloria.
Valedicens qui post viuis,
Scandit cælos cum captiuis:
Ad solamen suæ Matris,
Ad dexteram sedit Patris.
A patre post Paracletum,
In Apostolorum cætum:
Spiritum sanctum immisit,
Per quem & Matrem inuisit.

Twa tesknliwość też nágrodził /
Gdy cię Mátkę zapowádził
Z ciáłem nad chory Anyelskie /
A wszytkie hordy niebieskie.
Tám przy Boskim Thronie iego
Siedząc / rátuiesz nędznego:
Nieba y ziemie Krolowa /
Slynąc nád pychę gartową.
O Márya / o Krolewno /
Stobą nikt nie stánie rowno
Przy Thronie Boskim z prośbámi /
Tuż się záwsze modl zá námi.
Miła Pánno żeś ták można /
Niech ná sobie tego dozná
Kàżdy / w to Bráctwo wpisány:
Aby nie był wymázány.
Aby dobroć Syná twego /
Rozważáiąc y trud iego:
Po tey ták miłey robocie /
Swietował w wieczney Sobocie.

Mater vitam vt consumpsit,
In cælos lætam assumpsit
Cum corpore ac anima,
Locans sede altissima.
Alto throno collocata,
In Reginam coronata:
Victa ditis superbia,
Iuuat humiles MARIA.
O MARIA, ô Regina,
Dei throno tam vicina:
Pro nobis Deum exora,
Te colamus omni hora.
O Regina tam insignis,
Te Dominam cunctis signis
Cognoscant serui deuoti,
Tibi scripti, tibi noti.
Tu Patrona qui te colunt,
Qui seruire tibi volunt:
In cælis locum exores,
Et requiem post labores, Am.

---

10. Pieśń o Naświętszey P. Máryey, Táiemnice Rożáncá ś. wyrażáiąca.

Część Pierwsza.

MAryá bądź pozdrowiona /
Przez Anyołá záslubiona:
Byś Mátką Bogu zostáłá /
Pokorąś się podobáłá.
W dom Elżbiety gdyś przybyłá /
Rádość wszytkim vczyniłá:
Jan się wżywocie ráduie /
Mátká / z Oycem Prorokuie.
Betleemski zacny żłobie /
Krol niebieski leży wtobie:

Idem Latinè.

Prima Pars.

AVE Virgo DEO grata,
Per Angelum salutata:
Qui tibi annunciauit,
Dum se DEVS incarnauit.
Elizabeth visitasti,
Læta noua apportasti:
Plaudit Ioannes & fæta,
Zacharias fit Propheta.
Bethleemi Christus natus,
In præsepe reclinatus:

Zá nic niebieskie pokoie /
W dziecznieysze mu wczasy twoie.
Panna gwoli Zakonowi /
W kościoł śię z Synem stánowi.
Gołąbki zań ofiaruie /
Tanie go Biskup szacuie.
Zgubili Rodzicy Syná /
Załosna Mátce nowiná:
Nie frasuy śie Panno wiele /
Vczy Doktory w Kośćiele.
☞ O Pánno Błogosłáwiona /
Łáski Bożey napełniona:
Niech ktorzy ćię pozdrawiamy /
Przez ćię łáskę Bożą mamy.
Poyrzy Pánno śiedząc wniebie /
Na nas; ktorzy / co dźień ćiebie:
Rożáną zdobiem korona /
Bądź nam przed Bogiem obroną.
Niechay w Bráctwo twe wpisáni /
Nie będźiemy wymázáni:
Z kśiąg żywotá: lecz z Swiętemi /
Niebo wiecznie ośiągniemy.

Mauult esse cum MARIA,
Cæli linquens palatia.
Virgo Parens legi parens:
Offert Natum donis carens:
Donum nimis rarum carum,
Æstimatum mundo parum,
Quem parentes perdiderunt,
Læti Natum inuenerunt:
Dispellit IESVS mærores,
Inuentus inter Doctores.
Virgo Parens ter beata,
Gratia Dei dotata:
Et nos qui te salutamus,
Fac gratiam mereamus.
Nos de cælis Virgo cerne,
Nec terrena dona sperne:
His qui tibi dant Coronam,
Apud Deum fac Patronam.
Tuæ Confraternitati
Inscripti, sint tibi grati:
Et in libro scripti vitæ,
Laudent Deum infinitè.

Część Wtora.

DVszo moiá wspomni sobie /
Co Pan ćierpiał gwoli tobie:
Jáko krwią spłynął w Ogroycu /
Modły czyniąc Bogu Oycu.
On do słupá przywiązány /
Okrutnie był biczowány:
Zá nas ćierpiał tu karánie /
Człowiek był zasłużył na nie.
Żołnierze srodzy zbytkuią /
Páná ćiernięm koronuią:

Pars Secunda.

O Mens mea memorare
IESVM passum tàm amarè:
Quantum sudat quam laborat,
Dum in horto Patrem orat.
Ad columnam alligatus
IESVS dirè flagellatus:
Quas tu plagas meruisti,
Fert vt ferre debuisti.
Milites spinas plectentes
Coronant, IESVM ludentes.

Trzćinę miásto berłá dáli /
W szkárłatną száte vbráli.
Jezuſá ná śmierć ſkazano /
Rowno złotry poczytano:
Idźie krzyżem obćiążony /
Przymuszá go lud száłony.
Znowu ćierpi ćiężkie rány /
Do krzyżá przynitowány:
Bok mu przebił oszczep srogi /
Gozdźie záś / ręce y nogi.
Pánno ktoras oćierálá /
Krew z śiádłá Synowi zćiáłá:
Spraw to; że on z twey przyczyny /
Zetrze grzechow nászych winy.
☞ O Pánno / ꝛc.

Arundo pro ſceptro datur,
Et probroſè chlamydatur.
IESVS morti condemnatus,
Latronibus adæquatus:
Baiulans crucem procedit,
Quem plebs nequã circũdedit.
Mox vulnera renouantur,
Sancta membra crucidantur:
Manus pedes perforatus,
Trux lancea tranſit latus.
Stans ſub cruce Virgo dolens,
Et ſanguinis guttas tollens:
Dans aliquam mihi guttam,
Fac animam puram, tutam.
Virgo Parens, &c.

Część Trzećia.

Smutek śię zmienił w weſele /
Pan po śmierći żyie wćiele:
Czártá y piekło zwoiowáł /
Więźniow wolnośćią dárowáł.
Rychło niebo otwarzayćie /
A gośćie nowe witayćie /
Wszystko świętych tam wstępuie /
Chrystus przed nimi przodkuie.
Vczniowie Páńscy kochani /
Nowym dárem obesłáni:
Przyięli Duchá świętego /
W ogniu z niebá zesłánego.
Chćiał Pan mieć Mátkę v śiebie /
Wźiętá Pánná / śiedźi w niebie:
Od Anyołow zánieśiona /
Nád ich chory wywyższona.

Pars Tertia.

SVrgens Chriſtus cum gloria,
Mutat planctus in gaudia:
Fregit Dicit poteſtatem,
Dans captiuis libertatem.
Cæli portas aperite,
Victori ob uiam ite:
Sancta turba circumdatus,
Aſcendit cælos Rex gratus.
Diſcipuli Chriſto grati,
Nouis donis ſunt beati:
Dum in igne Chriſtus miſit
Paracletum quem promiſit.
Vt honoret Chriſtus Matrem,
Aſſumpſit illam ad Patrem:
Ab Angelis hæc ſublata,
Supra choros exaltata.

Poſadźił

Posádźił ią Syn ná Thronie,
Koroną ozdobił ßkronie:
Zaczym niebießką Krolową
Wßytkie ią narody zową.
☞ O Pánno, ⁊c.

Cum Filio collocata,
Est MARIA coronata:
Vnde vt cæli Regina,
Laudetur Mater Diuina.
Virgo Parens ter beata, &c.

Pieśń II. o Naświętßym Imieniu IEZVS, Piętnaśćie Táiemnic zbáwienia náßego wyrażáiąca, ktorą w Bráctwie Imienia Páná IEZVSOWEGO śpiewáią.

Pierwßa Czastká Wesoła.

IEZVS słodki zwiástowány
Pannie świętey, z niebá dány:
Od niewinniątká wyznány,
Niechay będźie wychwalány.
IEZVS z Pánny národzony,
Ofiárą swą vwielbiony:
Z żalem Mátki iest zgubiony,
Z radośćią iey naleziony.

Pars Prima Læta.

DVlcis IESVS nunciatur,
In Virgine incarnatur:
Ab Angelis pro concentum,
Morte claret Innocentum.
IESVS natus ex MARIA,
Oblatus in Ecclesia:
Persus Matris post dolores,
Inuentus inter Doctores.

Druga czastká Żáłosna.

IEZVS ná modlitwie mdleie,
Krew się z ćiáłá iego leie:
Bit twarz święto sługá srogi,
Bigowan Pan aż do nogi.
IEZVS ćierniem koronowan,
Niebieski Pan dekretowan:
Smierćią krzyżową vmiera,
Przez krzyż niebo nam otwiera.

Secunda Pars Mæstis.

Dum Patrem in horto orat,
IESVS sudat & laborat:
Captus est colaphizatus,
Ad columnam flagellatus,
IESVS spinis coronatus,
Et ad crucem condemnatus:
Libens subit Matrem Crucis,
Nobis pandens portas lucis.

Trzećia Czastká Rádosna.

IESVS mocny zmartwych powstał,
Wpiekle więźniow zacnych dostał.

Tertia Pars Gloriosa.

Surgit victor IESVS fortis,
Et inferni fractis portis:

Z nimi do niebá wstępuie/
A nam niebo obiecuie.
Zesłał v Zniom Duchá swego/
Ná ziemi obiecanego:
Przez Anyoły w niebo wzięta/
Koronował Mátkę świetą.
Chwálmyż Imie IEZVS święte/
V stworzenia wszego wzięte:
Bysmy niebo otrzymáli/
Ná wieki z nim krolowáli/ Am.

Cum captiuis ſcandit cælos,
Vocans eò nos miſellos.
IESVS verax quem promiſit
Paracletum ſuis miſit:
Et ad cælos ſumpta Matre,
Coronauit hanc cum Patre.
Nomen IESVS collaudemus,
Hoc tremamus, hoc amemus:
Nomen IESV vt colentes,
Gaudeamus ſe videntes, Amen.

---

12. Pieśń o Naświęt: Pánnie Loreckiey, tákżey Częstoowskiey.

KRolewno náiaśnieysza niebá prześwietnego/ Prawdziwá opiekunko świátá vpádłego.
Pociecho nieomylna ludźi vtrápionych/ Ty nie odrzucasz głosow/ prośb vpokorzonych.
Czego ktory od ćiebie żebrze/ twa przyczyná/ Ziedna mu bezpochyby v twoiego Syna.
Bo iákożby twá prośbá ważna być nie miáłá/ V tego/ ktory Ciało wziął z twoiego Ciáłá.
Dał ći to iżeś Mátka iest Bogá żywego/ Nad ten dar záli może ználeść co więtszego?
Dał ći to/ że w opiekę iest oddány tobie Narod ludzki pod krzyżem/ w Janowey osobie.
Jákoż tak a pewnie ták nic nie wątpiąc żeby Przez ćię niemiáły wskorać wszytkich nas potrzeby.

Cantio de B. Virg. Maria Lauretana & Claromontana.

SEreniſſima Virgo cælorum Regina Et vniuerſi mundi Patrona Diuina.
Cunctorum conſolatrix fida, miſerorum Tu nos ſpernis humiles voces afflictorum.
Quos quis à te mendicat, tuo interuentu, A filio impetrat felici prouentu.
Quid ni aurem præberet tuis poſtulatis, Qui caro tuæ Carnis eſt fons pietatis.
Tibi datum, vt ſola eſſes Mater Dei, Donum hoc tam magnum vt nullum par ei.
Tibi data tutella ſalutis humanæ, Quod de Cruce legauit Chriſtus in Ioanne.
Et re vera dubium nullum eſt relictum, Quin tu iuuare queas quemlibet afflictum.

Zna to świát o naświętßa Dziewi-
co Marya / Ze zrak twych bie-
rze siła / wyznawam to y ia.

Tym wierßem wßytkim iáwno że
ludzie ſtrapieni / Bywaią bárzo
hoyna twa łaſka ćießeni.

Swiadź te° twoy domek ktory ieſt w
Lore cie / Tē twych dobrodzieyſtw
świádkié ieſt po wßytkim swiecźe.

Bo żeś wnim vrodzona / y poſel-
ſtwoś wzięłá Od Anyołá Boże°/
y tameś poczęła:

Sprawą Duchá ś. Zbáwićielá świá-
tá / Ktorego pożądáły ſtárych
Oycow látá.

Dla tegoż też od Bogá ma te przywi-
leie Dom ten / że tam kazdy ſwey
dochodzi nádzieie.

Tych dárow część lubo cień ma y Pol
ſka naßa / Ma Obraz malowania
świętego Lukaßá.

Obraz twey twarzy ś. y twegȯ Dzie-
ćięcia: Częſtochowa tu chowa dla
dobrodzieyſtw wzięcia /

Dla wzięćia łaſk od ciebie / á ludziom
dawánia / Ktore tam wierni Bo-
ży biorą bez przeſtania.

Niechay kto na głebokim morzu po-
nurzony / Niechay będzie ſtraßli-
wym ogniem ogarniony:

Niechay choroba zięty gdy do ćie-
bie krzyknie / Nabożnie wnet iáko
mgła wßytka niemoc zniknie.

Totus mundus agnoſcit & ego co-
noſco, Larga tua de manu ha-
beri quod poſco.

Quare tibi canticum nouum can-
to lætus, Quod quilibet à malis
eſt per te quietus.

Teſtis eſt tua Domus ſancta Lau-
retana, Quæ tua pietate toti
mundo ſana.

Quia illic es nata, illic ſalutata,
Per Angelum, & illic Deo gra-
uidata.

Ibi de Spiritu ſancto miraclūm
extremum, Verbum Caro fa-
ctum eſt, primum & ſupremum.

Et proinde eſt domus Deo illa gra-
ta & in Ea fidorum ſpes fides
locata.

Horum partem ſeu vmbram ha-
bet Polonia, Habet à Luca pi-
cta tua inſignia.

Inſigni tui vultus atque tui Nati,
quod Claromonte claret no-
ſtræ ægeſtati.

Hîc egeni gratiæ à te plena po-
ſcunt, Et plenam & explentem
te gratijs noſcunt.

Sit qui furentis maris vndis immer
gatur, Sit qui horrendis flam-
mis ignis obruatur.

Sit moribundus æger ad te clamās
mente, Euaneſcit vt nubes mor-
bus te pellente.

Niechay go wßytkie trwogi coraz opánuia / Niech mu wßyscy iáwno śmierć pálcem okázuia.
Niechay mu naſtráśliwßy nieprzyiaciel ſtanie Z mieczem nad ßyią ie° / iáki chce powſtánie.
Klopot ná twegó chwalcę / ledwie on do ćiebie Záwoła: wnet wſwey dozna rátunku potrzebie.
A niedziw / bo iákoźbyś ty nieuprośiłá / V tegó / ktoregoś wſwym żywoćie nośiłá.
O nadźieio przedziwna k tobie wołáiacych / O poćiecho prawdziwa w frasunku żyiacych.
O Mátko miłośierdźia tyś ſáma ták byłá / Coś Bogá prawdziwego z śiebie vrodźiłá.
Bogá / człowieká rázem tyś ieſt Mátká iego Syná / ktory ma w niebie Oycá przedwiecznego.
Ciebie tedy pokornie y z płáczem prośimy / Niech tám przez twą przyczynę mamy mieyſce y my.
Naświetßa Pánno wßytkim y nam to dać raczy / Kto ćie ná twych mieyſcách cźći / niech ćie w niebie baczy / Amen.

Pericula & caſus vnitim inuadant, Sors & mors improuiſo palàm in quem cadant.
Enſis hoſtis horrendi collo applicetur, Omne malum homini extrema minetur.
Nil tanget mali Virgo te verè colentem, Priuſquam vocem tollat te habe præſentem.
Neque mirum te cuncta poſſe quãdo velis, Apud eum quem in te geſtaſti de cælis.
O mira ſpes cunctorum ad te clamantium, O ſolatium verum triſte viuentium.
O Virgo miſericors tu ſola fuiſti, Quæ Deum verum ex te nobis genuiſti.
Deum hominem ſimul, Mater Nati talis, Cuius Pater in cælis Rex eſt immortalis.
Te igitur ſupplices, & flentes oramus, Tua prece in cælo locum habeamus.
Sancta Virgo M A R I A, hoc præſtare velis Tuis te hic in locis, poſt colam in cælis,
A MEN.

---

13. Cantio de B. V. M. cum ſua Prole Benedicta.

NItida ſtella, caſta puella, Tu es florum flos, Mater pia, Virgo M A R I A, ora pro nobis.

Pieśń o Błogoſłáwioney Pánnie, y o nabłogoſławieńßym iey Synie.

GWiazdo iáſności Panno czyſtośći Tyś ieſt wonny kwiát: Sliczna lilia Panno Marya, modl ſie za nami.

Iesv sol poli, vera lux Soli, Tu es florum flos: Iesv pie, Fili Mariæ, Eia audi nos.
Mater benigna honore digna, Tu es florum flos: Mater pia, Virgo Maria, ora pro nobis.
Alme Rex Regum, Conditor legum, Tu es florum flos: Iesv pie, Fili Mariæ, Eia audi nos.
Cæli Regina, Virgo diuina, Tu es florum flos: Mater pia, Virgo Maria, ora pro nobis.
Iesv Saluator, Mundi amator, Tu es florum flos: Iesv pie, Fili Mariæ, Eia audi nos.
O gratiosa, ô cæli Rosa, Tu es florum flos: Mater pia, Virgo Maria, Ora pro nobis.
Salus reorum, Decus Sanctorum, Tu es florum flos: Iesv pie, Fili Mariæ, Eia audi nos.
Virgo fœcunda, Mater iucunda, Tu es florum flos: Mater pia, Virgo Maria, Ora pro nobis.
Devs humane, Homo diuine, Tu es florum flos: Iesv pie, Fili Mariæ, Eia audi nos.
Virgo humilis, Potens non vilis, Tu es florum flos: Mater pia, Virgo Maria, Ora pro nobis.
Præcunctis primus, Factus vt imus, Tu es florum flos: Iesv pie, Fili Mariæ, Eia audi nos.

Słońce vćieszne, Swiátło poćieszne, Tyś iest wonny kwiát: IEZV namilszy, Synu Máryey, Racz nas wy.
Mátko miłośći, pełna zacności, Tyś iest wonny kwiát: Sliczna lilia, P. Márya, Modl śię zá námi.
Wszech Krolow spráwcoZakonu dáwco, Tyś iest wonny kwiát: IEZV namilszy Synu Máryey, Racz nas.
Krolowa niebá, Ktora cżćic trzebá, Tyś iest wonny kwiát: Sliczna lilia P. Márya Modl śię zá námi.
IEZV nas zbáwco, miłośći spráwco, Tyś iest wonny kwiát: IEZV namilszy, Synu Máryey, Racz nas.
Rochánko Boża, Niebieska Roża, Tyś iest wonny kwiát: Sliczna lilia, Pánno Márya, Modl śię zá.
Grzesznych obrono, Swiętych koro-no Tyś iest wonny kwiát: IEZV namilszy Synu Máryey, Racz nas
O Pánno płodna, o Mátko godna, Tyś iest wonny kwiát: Sliczna lilia, Pánno Márya, Modl śię.
Boże od wieku Boże w człowieku Tyś iest wonny kwiát: IEZV namilszy, Synu Máryey, Racz nas wysłu.
Pokoro niższa moco naywyższa Tyś iest wonny kwiát, Sliczna lilia, Pánno Márya, modl śię zá námi.
Pánie naywyższy, iák człek naynizszy, Tyś iest wonny kwiát, IEZV namilszy Synu Máryey, Racz nas.

Sanctè concepta, Cælis accepta,
Tu es florum flos Mater pia,
Virgo Maria Ora pro nobis.
Iesv in cælis, Nos eſſe velis, Qui
es florum flos: Iesv pie, Fili,
Mariæ Eia audi nos.

Swita poczęta, y wniebo wzięta.
Tyś ieſt wonny kwiat: Sliczna
lilia, Panno Marya, modl ſię
Racz nam dać Panie wniebie mieſz-
kanie, Tyś ieſt wonny kwiat: Jezu
namilſzy Synu Maryey, Racz nas.

---

14. *Cantio de B. V. Maria.*

MARIA Mater gratiæ,
Mater miſericordiæ:
Tu nos ab hoſte protege,
Et hora mortis ſuſcipe.
Maria Virgo virginum,
Depoſce nobis omnium
Remiſſionem criminum,
Tuum placando Filium,
Per tuum virgo Filium,
Per Patrem ac Paracletum,
Adſis ad noſtrum obitum,
Et da felicem exitum. Amen.

Idem Polonicè.

MArya Matko miłości,
Matko łáſki y lutośći:
Ty nas broń od czartá złego,
A weś punktu oſtatniego.
Marya Panno nad Pánny,
Niech twoy przez cię ſyn błagány:
Wſzyſtkie winy nam odpuśći,
A do łáſki ſwey przypuśći.
Przez Syna o Panno twego,
Oyca y Ducha świętego:
Przybadź ná naſze ſkonánie;
A day ſczęſne dokonánie, Amen.

---

15. *Hymnus S. Caſimiri de B. Virg. M. mirè deuotus.*

OMni die, Dic Mariæ,
Mea laudes anima:
Eius feſta, eius geſta
Cole deuotiſſima.
Contemplare, & mirare
Eius celſitudinem,
Dic felicem Genitricem,
Dic beatam Virginem.
Ipſam cole, vt de mole
Te criminum liberet:
Hanc appella, ne procella
Vitiorum ſuperet.

Hymn ábo Pieśń o Naświętſzey P. Máryey, dźiwnie nabożny.

DNiá káżdego, Bogá mego
Matkę, duſzo wyſławiay:
Jey dni święte, ſpráwy wźięte,
Z nabożenſtwem odpráwiay.
Przypátruy ſię á dźiwuy ſię
Jey wyſokiey zacnośći:
Zow ią wielką Rodźićielką,
Błogą Pánną w czyſtośći.
Czyń vczciwość by grzech y złość
Z ćiężarem ich znieść chćiáłá:
Weźmi oną zá Pátroną.
By ćię zgrzechow wyrwáłá.

Hæc persona nobis dona
Contulit cælestia:
Hæc Regina, nos diuina
Illustrauit gratia.
Lingua mea, dic trophæa
Virginis puerperæ:
Quæ inflictum maledictum
Miro transfert germine,
Sine fine, dic Reginæ,
Mundi laudum cantica:
Eius bona semper sona,
Semper illa prædica.
Omnes mei sensus, ei
Personate gloriam:
Frequentate tam beatæ,
Virginis memoriam.
Nullus certè tam disertæ
Extat eloquentiæ: (mnos,
Qui condignos promat Hy-
Eius excellentiæ.
Omnes laudent, vnde gaudent
Matrem Dei Virginem:
Nullus fingat, quod attingat,
Eius celsitudinem.
Sed necesse (quod prodesse
Pijs constat mentibus:) (dam
Vt incendam, quod impen-
Me ipsius laudibus.
Quamuis sciam, quod Mariam
Nemo dignè prædicet:
Tamen vanus & insanus,
Est, qui illam reticet.
Cuius vita erudita
Disciplina cælica:

Tá osobá, iest ozdobá,
A skarb dobrá wszelkiego:
Z tą krolową, wziął świát nową
Swiatłość dáru Bożego.
Moy iezyku, mowo szyku,
A tryumfách tey Panny:
Ktora zmázy, y vrázy
Zniosła przed płod nam dány
Bez przestania czyń śpiewánia
Sławiąc świata Krolową:
Tey przymioty, łáski cnoty,
Száwny myślą y mową.
Wszytkie moie zmysły swoie.
Głosy w niebo podaycie:
Pamięć oney ták wsławioney,
Swietey Pánny wznawiaycie.
Ach prawdziwie nikt nie żywie
Ták szczęśliwy wymową:
By słodkimi Hymny swemi
Zrownał z tą białągłową.
Cześć iey daymy, wszyscy chwalmy,
Ze Pana Bogá rodzi:
Zgołá błądzi, kto ták sądzi,
Ze wiey sławę vgodzi.
Jednák co wiem, że to zdrowiem
Vmysłu nabożnego:
Wielbić pilnie y vsilnie
Chcę Matkę Pana mego.
Choć wiem y ia, że Márya
Godnie się nie wysłowi:
Wszak wszelaki ladáiaki
Co o iey czci nie mowi.
Ktorey żywot pełen czci cnot,
I niebieskiey nauki:

Argu-

Argumenta & figmenta,
Deſtruxit hæretica.
Huius mores tanquam flores,
Exornant Eccleſiam;
Actiones & ſermones,
Miram præſtant gratiam.
Euæ crimen nobis limen
Paradiſi clauſerat:
Hæc dum credit & obedit,
Cæli clauſtra reſerat.
Propter Euam, homo ſæuam
Accepit ſententiam:
Per Mariam, habet viam,
Quæ ducit ad Patriam.
Hæc amanda, & laudanda,
Cunctis ſpecialiter:
Venerari, prædicari,
Eam decet iugiter.
Ipſam poſco, quam cognoſco,
Poſſe prorſus omnia:
Vt euellat, vt repellat
Quæ ſunt nobis noxia.
Ipſa donet, vt quod monet,
Natus eius, faciam:
Vt finita carnis vita
Lætus hunc aſpiciam.

Wymyślone y mierzione
Heretyckie ſtári ſztuki.
Poſtępkámi / by kwiatkámi
Wßytek Kośćioł przybráłá:
Co czyniłá / co mowiłá /
Nam to náprzykład dałá.
Nam Ewina / pierwßa winá /
Ráyſkie wrotá zawárłá:
Z inßey miáry / z lepßey wiáry /
Tá nam niebo otwárłá.
Ewy dźiátki / winą mátki /
Odnieśli potępienie:
Zá Máryą / Proceſſyą
Idące ná zbáwienie.
Tę miłowáć / y ßánowáć
Słußna wßytkim koniecznie:
Chwałę dawáć / nieprzeſtawáć
A iey ſłużyć ſtátecznie.
Tę czćić muße / ktorey tuße
Wßytko może przyczyná:
Niech oddáli / niech odwáli /
W czym ieſt ßkodá y winá.
Niech tá ſprawi / bym co prawi
Syn iey / tego pilnował: (łá/
Potym z ćiáłá / ßedł gdźie chwá
A z Bogiem ſię rádował.

Secunda Pars.

O Cunctarum fæminarum
Decus atque gloria:
Quam electam, & euectam,
Scimus ſuper omnia.
Clemens audi tuæ laudi,
Quos inſtantes conſpicis:

Część Wtora.

O Wielebna y chwalebna / (łá:
Wßech białychgłow cześć chwa
Ktoraś święta / w niebo wźięta /
Pánią we wßem zoſtałá.
Słyß łáſkawie / ku twey ſławie
Sług ochotnych y zgodnych:

Munda reos, & fac eos,
Donis dignos cælicis.
Virga Ieſſe, ſpes oppreſſæ
Mentis, & refugium :
Decus mundi, lux profundi,
Domini ſacrarium.
Vitæ forma, morum norma,
Plenitudo gratiæ :
Dei templum, & exemplum
Totius iuſtitiæ.
Virgo ſalue, per quam valuæ
Cæli patent miſeris;
Quam non flexit nec allexit,
Fraus ſerpentis veteris.
Generoſa & formoſa
Dauid Regis filia :
Quam elegit Rex, qui regit
Et creauit omnia.
Gemma decens, roſa recens,
Caſtitatis lilium :
Caſtum chorum, ad polorum
Quæ perducis gaudium.
Actionis & ſermonis
Facultatem tribue :
Vt tuorum meritorum
Laudes promam ſtrenuè.
Opto nimis, vt in primis
Des mihi memoriam:
Vt decenter & frequenter
Tuam cantem gloriam.
Quamuis muta, & polluta
Mea ſciam labia :
Præſumendum, nec ſilendum
Eſt de tua gloria.

Zmázuiąc winy/ z twey przyczyny/
Łáſki Bożey czyń godnych.
Tyś Ieſſego Roſzczká cnego/
Duſz pociechá w teſknicy:
Kráſá świátá y poświátá /
Tyś ſkarb Bożey świątnicy.
Twoiá cnotá / wzor żywotá/
Pełen łáſki świątośći: (żem.
Zwáć ćię możem domem Bo-
Thronem ſpráwiedliwośći.
Witay Pánno / ktorey dano
Klucze ráiu y niebá :
Coś wężowę ſtárłá głowę /
Iáko było potrzebá.
Vrodziwa y prawdziwa
Corko Krolá Dawidá :
Tyś od Páná ták wybrána /
Żeć nikt więcey nie przyda.
Tyś kwiát nowy liliowy /
Rożá y perłá droga :
Tyś ſwe ſługi / przez zaſługi
W rádość wiedzieſz do Bogá.
Rácz ſpráwámi / y vſtámi
Memi záwſze kierowáć :
Bym z ochoty / chwały cnoty
Twoiey mogł odpráwowáć.
Bárzo proſzę / niech odnoſzę
Dar pámięći tákowey :
Bym ćię hoynie y przyſtoynie
Sławił ſercem y słowy.
Ać zmázáne y związáne
Widzę być vſtá ſwoie :
Wſzák śilenia / nie milczenia
Ná chwały trzebá twoie.

Virgo gaude, omni laude
Digna, & præconio:
Quæ damnatis, libertatis
Facta es occasio.
Semper munda & fæcunda
Virgo tu puerpera:
Mater alma, velut palma
Florens, & fructifera.
Eius flore, & dolore
Recreari cupimus:
Cuius fructu, nos à luctu
Liberari credimus.
Pulchra tota, sine nota
Cuiuscunque maculæ:
Fac nos mundos & iucundos
Te laudare sedulè.
O beata, per quam data
Noua mundo gaudia:
Et aperta, fide certa,
Regna sunt cœlestia.
Per te mundus lætabundus
Nouo fulget lumine:
Antiquarum tenebrarum,
Exutus caligine.
Nunc potentes sunt egentes,
Sicut olim dixeras:
Et egeni, fiunt pleni,
Vt tu propheraueras.
Per te morum, nunc prauorum
Delinquuntur deuia:
Doctrinarum peruersarum,
Pulsa sunt præstigia.
Mundi luxus, atque fluxus
Docuisti spernere:

Cieß śię Pánno / ktorey dano
Wßelkiey godna być chwały:
Z potępienia / drzwi zbáwienia
Przez ćię śię okazáły.
Cna dźiewico / y rodźico
Pánno nienáruszona:
Mátko godna / iáko płodna /
Palmáś iest rozkrzewiona.
Twą śliczności / y wonnośćią
Vćießyć śię prágniemy:
Bo iż wiecznie twoy koniecznie
Owoc zbawia / wierzymy.
W twey cudnośći / y zacnośći
Nie máß żadney przysady:
Skąd cnotliwe y vczćiwe
Vstá ćię chwalą rády.
Oßczęśliwa / z ktorey żywa
Roskoß świátu wypływa:
Ktotwártá / choć zámarta
Przez ćię fortká w ray bywa:
Przez ćię ziemny świát ten ćiemny
Nowym świátłem iáśnieie:
Starych złośći y ćiemnośći
Záćmieniem nie truchleie.
Teraz możni są dobr prożni /
Jakoś obiecowáłá:
A vboſtwo wßego mnoſtwo
Ma coś prorokowáłá.
Przez ćię płonne y skáżone /
Zleczone obyczáie:
A fałßywych y błedliwych
Náuk brzydkość vstáie.
Swiátáś złośći y prożnośći
Wzgárdząć nas náuczyłá:

Deum quæri, carnem teri,
Vitijs resistere.
Mentis cursum, tendi sursum,
Pietatis studio:
Corpus angi, motus frangi,
Pro cælesti præmio.
Tu portasti, inter casti
Ventris claustra Dominum:
Redemptorem, ad honorem,
Nos reformans pristinum.
Mater facta, sed intacta
Genuisti Filium:
Regem regum, atque regum,
Creatorem omnium.
Benedicta, per quam victa
Mortis est versutia:
Destitutis spe salutis,
Datur indulgentia.
Benedictus Rex inuictus,
Cuius Mater crederis:
Qui creatus, ex te natus,
Nostri salus generis.

Bogá szukáć, ćiáło hukáć
By go złość nie tępiłá.
Myśl ku gorze, wieść po sznurze
Rozmyślánia Boskiego:
Ciáło gromić, ządze złomić,
Dla kroleſtwá wiecznego.
Tyś w czystośći swych wnetrznośći,
CHRYSTA Páná nosiłá:
Zbáwićielá, byś weselą
Rzeczi nas nábáwiłá.
Mátká istá, iednak czysta
Zrodziłáś świete plemie:
Krolá tego co z niszczego
Stworzył niebo y ziemie.
Tyś od Páná przeżegnána,
Smierći, zdrády zwalczyłá:
A zwatpieniu o zbáwieniu
Nádzieieś przywroćiłá.
Wiec proś tego Krola twego
Co mu śie Mátká czuieſz:
By dla ćiebie y nas w niebie
Stáwił gdźie z nim kroluieſz.

Pars Tertia.

Reparatrix, consolatrix
Desperantis animæ:
A pressura, quæ ventura
Malis est, nos redime.
Pro me pete, vt quietè
Sempiterna perfruar:
Ne tormentis comburentis,
Stagni miser obruar.
Quod requiro, quod suspiro,
Mea sana vulnera:

Trzećia Część.

NApráwienie, poćieszenie
Duszę rospaczáiącey:
Zbaw ćiężkośći, nam zá złośći
Vpadek gotuiącey.
Modl śie proszę, niech odnoszę
Swoy odpoczynek wiecznie:
Bym srogiego, piekielnego
Ogniá mogł vyść koniecznie.
Czego żądam, niech oglądam,
Zlecz me rány MARYA:

Et da menti te poſcenti,
Gratiarum munera.
Vt ſim caſtus, & modeſtus,
Dulcis, blandus, ſobrius:
Pius, rectus, circumſpectus,
Simultatis neſcius.
Eruditus & munitus
Diuinis eloquijs:
Timoratus, & ornatus,
Sacris exercitijs,
Conſtans grauis, & ſuâuis,
Benignus, amabilis:
Simplex, purus, & maturus,
Patiens & humilis.
Corde prudens, ore ſtudens
Veritatem dicere:
Malum nolens, Deum colens
Pio ſemper opere.
Eſto tutrix, & adiutrix
Chriſtiani populi:
Pacem præſta, ne moleſta,
Nos perturbent ſæculi.
Salutaris Stella maris,
Summis digna laudibus:
Quæ præcellis, cunctis ſtellis,
Atque luminaribus.
Tua dulci prece fulci,
Supplices & refoue:
Quicquid grauat, vel deprauat
Mentes noſtras, remoue.
Virgo gaude, quod de fraude
Dæmonum nos liberas:
Dum in vera, & ſincera,
Deum carne generas.

W mym żadániu/ w mym wołániu
Niech ćie głos moy nie miia.
Bym w czyſtośći y w mierności/
Ludzkość/ trzeźwość záchował:
Bácznie/ zbożnie/ y nabożnie
Żył/ á ßczerość miłował.
Bym ćwiczony/ opátrzony
Páńſkich słow mándatami:
Bogoboynie y przyſtoynie
Szedł świetymi śćießkámi.
Skromny/ ćichy/ á nie lichy/
Łáſkáwy wſtrzemieźliwy:
Proſty/ ſtały/ doſkonáły/
Pokorny/ y ćierpliwy.
Bym roſtropny y pochopny.
Był/ prawdę w vśćiech chowáć:
Grzech porzucał/ śiebie z vczał
Bogá z ſercá miłowáć.
Miey w obronie/ y w ochronie
PANNO Boży lud wierny:
Życz w pokoiu/ by w tym boiu
Nie wygrał świát mizerny.
Morſka gwiazdo/ poćiech gniazdo/
Maieſtacie zacnośći: (kie
Gwiazdy wßelkie światła wiel
Gasną przy twey iaſnośći.
Modły twymi goracymi
Cieß y wſpieray proßace:
Znieś ćieżary z każdey miáry/
Dußy naßey ßkodzace.
Badź weſołá/ ktoraś zgołá
Z piekła nas wybawiłá:
Gdyś prawdźiwie nie watpliwie
Bogá w ćiele zrodziłá.

Illibata & dotata
Cælesti progenie:
Grauidata, nec priuata
Flore pudicitiæ.
Nam quod eras, perseueras,
Dum intacta generas:
Illum tractans atque lactans,
Per quem facta fueras.
Commendare me dignare
Christo tuo Filio:
Vt non cadam, sed euadam,
De mundi naufragio,
Fac me mitem, pelle litem,
Compesce lasciuiam:
Contra crimen, da munimen
Et mentis constantiam.
Non me liget, nec fatiget,
Sæculi cupiditas:
Quæ indurat, & obscurat
Mentes sibi subditas.
Nunquam ira, nunquam dira
Me vincat elatio:
Quæ multorum fit malorum,
Frequenter occasio.
Ora Deum, vt cor meum,
Sua seruet gratia:
Ne antiquus inimicus
Seminet zizania.
Da leuamen, & iuuamen
Tuum illis iugiter:
Tua festa, sine gesta,
Qui colunt alacriter.

Nie wzruſzona / á vżzona
Niebieſkim pokoleniem:
W płodześ záßłá / lecz nie zgáſłá
Czyſtość twym porodzeniem.
Bo zrodziwßy / Pánna bywßy
Zoſtáłáś czymeś byłá:
Twórce ſwego wćielonego
Mlekiemeś ſwym kármiłá.
Chryſtuſowi / Synaczkowi
Twemu / zálec mie pilnie:
Bym nie zginął / lecz wypłynął
Z świeckich toni vśilnie.
Day w ćichośći / day w cyſtośći
Day mi życie ſpokoyne:
Przećiw złośći w ſtátecznośći
Day mi cnoty przyſtoyne.
Niech niewiąże świátá Kśiążę
Myśli mey do ſwey woli: (nie
Bo w záćmienie w zátwárdze-
Wiedzie / kto mu powoli.
Niech gniewliwie y chełpliwie
Sobie nie poſtępuie:
Gdyż do złego z źrodłá tego
Pochop być vpátruie.
Láſká Boża niech zá ſtróżá
Będźie ſercá moiego:
By czárt ſtáry z iákiey miáry
Nie wśiał kąkolu ſwego.
A káżdego rátuy tego /
Sprawuiąc go ßczęśliwie:
Kto pámięta ná twe święta /
Ktoć rad ſłuży chętliwie.

16. *Pieśń o Naświętßey Pánnie.*

KRolewno wieczna co ná thronie wiecznym/ Z Chryſtuſem śiedźiß w ßczęśćiu doſtatecznym: Do ćiebie wzdycham prágnąc w nędzy ſwoiey/ Pomocy twoiey.
Ktorąś nád wßytkie niebá wynieśiona/ Y wedle Troyce ś. poſádzona: Wßytkie mocárſtwá Záſtępy co w niebie/ Czczą Pánno ćiebie.
Nawyżße throny Anyelſcy duchowie Dźiewicy poczet y Pátryárchowie: Woyſká wyznawcow krwáwi męczennicy/ Y Zákonnicy.
A my co ießcze ná ziemi mießkamy/ Gdy śię do ćiebie w ſmutkach vćiekamy: Káżdy poćiechę odnośi w potrzebie/ Kto wzywa ćiebie.
Bądź kto iuż tonie na morzu ßalonym/ Bądź kto od wßytkich będźie opußczonym: Bądź w krwáwym boiu znieprzyiázney ſtrony/ Jeſt ogárniony.
Bądź kto vmiera gdy pomocy twoiey/ Wzywáć o Pánno będźie w nędzy ſwoiey/ Wnet ma rátunek á śmierć precz od boku/ vſtąpi kroku.
Niechżeć przyiemne będą nędznych dáry/ Sercá naßego śluby y ofiáry: Ktore niech mnożą twą cześć z łáſką twego/ Syná wiecznego.
Skąd y ia nędzny grzechámi zmázány/ Y rozlicznymi fráſunki ſtroſkány: Do twey śię ważney vćiekam przyczyny/ Káżdey godźiny.

Idem Latinè.

REgina cæli, quæ ſupremo throno, Aſſides Chriſto, plena omni bono, Ad te ſuſpiro, vt in egeſtate
Adiuuer à te.
Tu ſupra cunctos cælos exaltata, Proxima Sanctæ TRIADI locata, Tuarũ laudũ precones & teſtes, Mentes cæleſtes.
Te Angelorũ laudant chori cuncti, Te Patriarchæ Virginib⁹ iuncti; Te Confeſſores, Martyrumq; tota Cohors deuota.
Nos quoq; adhuc in terra degẽtes, Tuâ inopes ope indigentes: Oramus, nam qui tibi ſe offerũt, Solamen ferunt.
Sit quis vel maris procellis obrutus, Omni humanâ ope deſtitutus, Sit quis ab hoſte circũdatus forti, Dandus iam morti.
Sit moribundus æger te vocata Cognoſcat, quàm ſis potens aduocata, Nam te volente quæ necant vel lædunt, Mala recedunt.
Ergo non temnens miſerorũ vota, Suſcipe libẽs quod dat mens deuota: Augeant cuncta vt tuũ honorem, Nati fauorem.
Vnde & ego culpis inquinatus, Caſibus ſortis variæ iactatus: Sancto imploro te Sanctorũ more, Corde & ore.

Wßytko vczyni wdźięczny Syn dla ćiebie / Przez ćie on náßey dogodźi potrzebie / Tylko ty ſwymi błagáiąc prośbámi / Modl ſie zá námi.

Cuncta te propter Filius præſtabit, Quæcunq; volet, & volens dabit Tu tantum placans Deum, placens pro nobis, Ora pro nobis.

---

17. Pieśń o Naświętßey Pánnie.

Naświetßa Pánno o Mátko Boźa / Z ziemſkieg ćiernia niebieſka roźa / Miey litość nádemną / Racz być w przygodźie zemną.
Tyś Pánią Choru Archányelſkiego /
Krolowa gmáchow niebá ślicznego: Wybaw mie grzeßnego /
Od gárłá przekletego.
Gdźie ſie ia kolwiek obrácáć bede /
Lub y márnego źywota zbede.
Rátuy mie grzeßnego /
Day łáſke Syná ſwego.
Zá twą przyczyną wßytek ſwiát ſtoi
Obroną moią / y mocną zbroi:
Ták grzeßnych pobożnych /
Domowych y podrożnych.
Nie daway mi ſie w lewo obroćić /
Racz moie grzechy wniwecz obro-
Kpſowáć w mym ćiele (ćić:
Iáko nieprzyiaciele.
Chciey ſie przyczynić twoią przyczy-
Zá nießcześliwą tą woią winą: (ną
Do Syná twoiego /
Ná mnie rozgniewánego.
Aby on z ſwoiey wielkiey dobroći /
Odpuśćił moie brzydliwe złośći:
Z duchá ſwoiego
Wlewał do ſercá mego.

Idem Latinè.

Beata Virgo, Mater Diuina,
Cæleſtis roſa, de terræ ſpina:
Tu Clemens mî eſto,
In aduerſis ſis præſtò.
Tu præes Choris Archangelorum,
Tu es Regina Regni cælorum:
Tua me virtute
A Dite ſerua tutè.
Quocunque ego loco fuero,
Et licet vanus euanuero:
Iuua me indignum,
Reddens Natum benignum.
Totius mundi quæ es adiutrix,
Dei genitrix ſis mea tutrix:
Patrona tu cunctis,
Viuis & defunctis.
Non eam neq; ſtem ſiniſtrorſum,
Fac mala cedant à me retrorſum,
Et mente euellas
Noxas, & hoſtes pellas.
Placa Filium ipſum placata,
Aufer quas merent pœnas pecca-
Gratiam dans verè, (ta:
Tuam & Nati merere.
Vt ille ſua benignitate,
Mundans me turpi iniquitate:
Repleat cor bonis
Spiritus ſancti donis.

Więc kiedy przydźie Czás nieſczęśliwy/
Lub nieprzyiaciel duſze mey chćiwy:
Doday mi ſwey rády
Od ſzwánku y od zdrády.
Czártowſkie śidłá chćiey ſámá zgromić/
A mnie grzeſznego od nich obronić:
Dodaway pomocy/
Ták we dnie iák y wnocy.
A gdy náſtąpią od śmierći trwogi/
Że przydźie ſtánąć ná on ſąd ſrogi:
Mieyże mię w obronie/
Przećiw piekielney ſtronie.
Niech moy wyſtępek zmázány będźie:
Kiedy mię twoy ſyn ſądźić záśiędźie/
Z twey Pánno przyczyny/
Niech będą ſtárte winy.
Aby nieprzyiaciel zazdrośćiwy/
Nie miał poćiechy duſze mey chćiwy:
Niech z twoiey przyczyny
Nie będę opuſzczony.
Niechay ćię chwalę wespoł z świętymi/
Y ze wſzytkiemi dworzány twymi:
Nie puſzczay ná wieki/
Z twoiey świętey opieki.
Y przed ſkończeniem żywotá mego/
Oddawam tobie ſiebie ſámego:
Przyimi mię nędznego/
Pod moc rámienia twego.
Przez nieſtrácenie Pánieńſtwá twego/
Nie rácz odrzucáć człeká biednego:
Chćiey mnie znáć grzeſznego/
Zá niewolniká twego/ Amen.

Tempore mecum ſis infelici,
Non tradar votis vt inimici:
Virtute diuina
Serua me à ruina.
Dæmonis fraudes procul repellas,
Me peccatorem ab his euellas:
Sis mi quotidie
Præſens nocte & die.
Maxime quando mors imminebit:
Et Summus Iudex ad ſe ciebit:
Tunc tunc te fac bonam
Contra Styga Patronam.
Coram in throno Chriſto ſedente,
Siſtar mundatâ peccatis mente:
Abſoluar reatu,
Tuo Virgo precatu.
Inuidus hoſtis vt non exultet,
Animæ meæ quamuis inſultet:
Fac tua tutela,
Propulſet hoſtis tela.
Vbi te laudat Sanctorum cætus,
Cum ſeruis tuis te laudem lætus.
Æternûm da frui,
Patrocinio tui.
Antequam vitam mors præripiat,
Gratia tua me ſuſcipiat:
Tibi me concredo,
Tibi me Virgo dedo.
Per Virginitatem tuam integram
Non creaturam repellas ægram,
Quamuis peccatorem
Noſcas tui cultorem. Am.

18. Pieśń o Naświętszey Pánnie.

WItay Panienko wszelka łáską nápełniona, Bogárodźico, Pánno Bogu vlubiona.
Sliczności swą iáśnieieß Pánno nad pánnámi, Wywyższonaś nád niebo, władaß Anyołámi.
Wielmożna Pánno: świátá rosko- ßny kleynocie, Vtrapionych pocie- cho iedyna w kłopocie.
Niech zna przyiaźń y łáskę, kto śię do obrony Twey uda, á ia przez ćię niech będę zbáwiony.
Niebieska Perło, Morze, Máryá li- tośći, Wonna Roża z Lilią, Pá- nieńskiey czystośći.
O roskoßny kleynocie Bogá przed- wiecznego, Pełen kwiećia y pełen owocu Rayskiego.
Tyś przedni cel zamysłow przedwie- czna mądrośći: Y niepoięte dźieło Boskiey opátrznośći.
Ty ktoraś w swym żywoćie Bogá przyodźiała Z krwie Pánieńskiey śáta, spráwionego ćiałá.
Rochánie Troyce świętey, skárbni- co mądrośći, Wesele ludźi smu- tnych Anyelská czystośći.
Tyś Pánno ktorą Anná święta bez zmázy Poczęłá, prośim by nas rę- ká twa od złego odięłá.

Idem Latinè.

AVe gratiâ plena gratiæque ve- na, Dei Genitrix Deo grata & amœna.
Tu formâ Virginibus formosis præ- luces, Gradu superas cælos, & cælorum Duces.
Magnifica es Virgo, spirans volu- ptates, Tristes consolans, pro- cul pellis egestates.
Noscit qui possit tui fauoris virtu- tem, Et ego te salutans referam salutem.
Gemma cæli MARIA, mare gra- tiarum, Ros & lilium castum mentium castarum.
Tu flos & dos thesauri es diuinita- tis, Flore fructu, virtute es fons voluptatis.
Obiectum prudentiæ Dei princi- pale, Et opus potentiæ tu es, nec est tale.
In sinu ventris tui tu Deum tulisti, Et de puro sanguine carne vesti- uisti.
Tu fons sapientiæ voluptas cælo- rum, Tu solamen humanum, decus Angelorum.
Virgo sine maculâ concepta ex ANNA, Aufer mala, precamur, da bona & sana, Amen.

Pieśń o S. Annie.

CHwalmy Bogá z wysokośći, Dźiękuiac iego miłośći:

Idem Latinè.

LAudemus Deum potentem, Offerentes gratam mentem:

Ktory raczył dáć zbáwienie
Przez Maryey národzenie.
Anná świeta y nabożna/
Miłościwa y pobożna:
Dwádźieśćiá lat śmutek miáłá/
Iż niepłodna zostáwałá.
Lecz że ią Bog vmiłował/
Márya corka darował:
Corka świeta z ktorey płodu
Zbáwienie ludzkiego rodu.
Ile liśćia drzewá dáią/
A gwiazd iásnych niebá máią:
Tyle masz chwał Anno w niebie/
Z corki/ z wnuká/ y też z śiebie.
Nigdy nikt tego nie słyszał/
A w żadnym piśmie nie czytał:
Aby zginał ten mizernie/
Kto czći świeta Anne wiernie.
O Anno błogosłáwiona/
Rodem/ płodem/ vraczona:
Proś zá námi Wnuká swego/
IEZVSA Názáráńskiego.
Szerokaś iest władze Bożey/
Ty pomagasz duszy kożdey:
Iásnośćia ślepe oświecasz:
Od dyabelskiey mocy zbrániasz.
Poćieszże y mnie smetnego/
Człowieká bárzo grzesznego:
Bym Bogu służył státecznie/
Z nim krolował w niebie wiecznie.
O Anno błogosłáwioná/
Wieś o tobie káżda stroná:
Z ciebie wyszłá gwiazda oná/
Nád Anyoły przełożoná.

Ob salutem nobis datam,
Per MARIAM Annæ natam.
ANNA pia & deuota,
Misericors, mitis tota:
Annis viginti dolebat,
Quod cara prole carebat.
Sed quam Deus adamauit,
Prolem beatam donauit:
Beatam natam, vt pote
Cuius saluamur Nepote.
Quot arborum sunt folia,
Quod sidera cælestia:
Quot guttas dant maris vndæ,
Laudes ANNÆ tot iucundæ.
Res est mihi inaudita,
Neque vnquam scriptum ita:
Vt pereat maledictus,
Beatæ ANNÆ addictus.
Sancta ANNA ter beata,
Stirpe & prole dotata:
Nepotem quo es decora,
Pro nobis IESVM exora.
Magna repleta gratia,
Magna tu das auxilia:
Contra omnem cæcitatem,
Et Dæmonum potestatem.
Consolare me miserum,
A peccatis fac liberum:
Vt seruiens Deo verè,
In cælis possim gaudere.
ANNA Sancta benedicta,
Gloriosa de te dicta:
Ex te orta stella maris.
Quæ Angelis præest claris.

Z ktora

Z ktorą iuż w niebie kroluiesz/
A z świętą Troycą panuiesz:
Gdzie wam służą Anyołowie/
A lotni Cherubinowie.
Racżże y ná nas wspominác/
A day w łásce Bożey skonác:
Oświeć dusze násze w niebie/
Ktore się ćisną do ćiebie.

Cum qua in cælis resedes,
Trinitatem Sanctam vides:
Ibi vobis & Angeli
Seruiunt, & Archangeli.
Sed & nostri memor esto,
Da cælesti frui festo:
Animabus dans hic lucem,
Te ad cælum præsta ducem.

Pieśń o Máryey Magdalenie.

MArya Mágdáléná w świećie się
kocháiąc / Grzesznica ná tym
świećie przez długi czás trwáiąc.
A żyłá tego wieku gdy się iuż vrodził /
IEZVS Chrystus Syn Boży po
żydowstwie chodził.
Gdy z frasunku w Bożnicy słucháłá
słow iego; Ják Pan Chrystus náu-
czał przystáłá do niego.
A ták świát opuśćiwszy wszytkie már-
ne stroie / Łáncuchy y mánele
kosztowne pokoie.
Chrystá náśládowáłá/ widząc cudá
iego / We wszytkim vsługuiąc ćier-
piąc wiele złego.
Gdy był zámordowány/ v krzyżá le-
żáłá/ Płácząc krzycząc vstáwnie
rzewnie nárzekáłá.
Aż ią też noc nádeszłá w grob Páná
włożono/ A ták przez cáluchną
noc z ármatą strzeżono.
Názáiutrz bárzo ráno drogie máśći
wziąwszy/ Biegłá skokiem do gro-
bu stánęłá westchnąwszy.

Idem Latinè.

MARIA Magdalena peccatrix
celebris, Famosa infamibus
mundi illecebris.
Sed felix est tempore quia tunc vi-
xerat, Cum præsens in Iudæa
IESVS salus erat.
Sorte Christi in templo audita do-
ctrina, Verbis, & re permota,
vi planè diuina.
Linquit mundum immundum, &
pōpas mundanas, Torques, auri
compedes, domos sūptu vanas.
Christi facta assecla miracla viden-
do, In omnibus huic seruit cun-
cta patiendo.
Dum est Christus occisus ad cru-
cem hærebat, Gemens, dolens,
eiulans, lachrymas fundebat.
Donec die finita Domino sepulto,
Sepulchrum linquit septum à
custode multo,
Die sequenti manè vnguentis acce-
ptis, Currit cita, suspirans quæ-
stibus conceptis.

Chćiáłá ćiáłá pomázáć / ƒuka Páná w grobie / Wźiero Páná nie mász go / lámentuie ſobie.

Szuká wſzedſzy / y pyta po ogrodzie chodźi / Vyźrzy ʒleká z dáleká prze- dko k niemu godźi.

Mowiąc: ſłyſz Ogrodniku tyś wźiał Páná mego / Powiedz mi / gdźieś go podźiał: on nie rzekł niczego.

Znowu woła prosząc go w tym ſie o- zwał do niey / Poznáłá go po głoſie / znikną po tym od niey.

Rzſtá do Zwolennikow wſzytkim ro- zgłaſzáiąc / Iż z Pánem rozmawiá- ła płáczliwie wołáiąc.

Biegłá potym ná puſzczą tám poku- towáłá / Swoie grzechy do śmierći w leśie opłákáłá.

Bierzćie przykład grzeſznicy y wſzyt- kie grzeſznice / Z Maryey Mágdá- leny tey iáwnogrzeſznice.

Ktora w niebie przebywa od Anyo- łow wźięta / Modl ſie zá nas nie- godnych Mágdáleno święta.

Racz nam zjednać v Páná grzechow odpuſzczenie / Byſmy grzeſzni mo- gli mieć z świętymi zbáwienie / A.

In ſepulchro Domini dum vult cor- pus vnctum, Non inuento Do- mino cor ſentit compunctum.

Quærit, vbique rogat, per hortum oberrat: Ibi viſo homine ad il- lum properat.

Dicit, homo, Dominum tu mi ab- ſtuliſti, Iterum dicit, dicas vbi poſuiſti.

Clamans iterum clamat, dum ille reſpondens, Euanuit, hæc eſſe Chriſtum ſibi ſpondens.

Currit ad Diſcipulos vi pedum ve- loce, Dominum ſe vidiſſe ma- gna clamans voce.

Poſthac petit deſertum vbi pæni- tebat, Et ad mortem pænitens, peccata deflebat.

Accipiant exemplum cuncti pecca- tores, Mariæ Magdalenæ ſint imitatores.

Quæ pænitens in cælum ab Angelis lata, Orat pro nobis, noſtris no- xis non irata.

Exoret à Domino noxarum veniã, Vt det peccatoribus cum Sanctis gloriam, Amen.

Cantio de S. Catherina.

CAtherinæ Virginis laudes de- cantemus, Et fidei pugilem prece inuocemus.

Audit Fano tumultus Belial cul- torum, & frangere properat ritus peruerſorum.

Idem Polonicè.

KAtárzyny Pánienki chwały wy- ſławiaymy / A Męzennigkę wiáry modlitwą wzywaymy.

Vſłyſzawſzy we zborze chwaląc gár- tá złego / Przypadłá broniąc lu- dźiom obrzędu ſproſnego.

Teter, inquit, est Dæmon, quem tu Cæsar colis, Vafer, fallax, inuidens, priuans luce solis.
Honor quem huic das, summo debetur Satori, IESV Christo Domino nostro Redemptori.
Rident docti Doctores, cùm certat puella, Sed facunda hæc vincit splendida duella.
Sic puella Cæsarem, Sophos & Sathanam, Vincens monstrauit mundi potentiam vanam.
O Sancta Catherina, serua à ruinâ, Ne damnetur anima in die vltima.
Vni Trino æterno omnis laus Domino, Honor DEO in Sanctis, sit sine termino.

Czárt to sprosny Cesárzu/ mowi/ co go chwalisz/ Klamcá/ zdraycá/ y w iego zdrádźie sie powalisz.
Cześć co mu dáiesz/ Tworcy ma być naywyższemu/ Chrystusowi y Pánu á zbawcy naszemu.
Smieią sie z niey vczeni Doktorzy/ wszák oná Zwyćiężyłá swą wiárą/ Bogiem wspomożona.
Ták Panienká Cesárzá/ Mędrce wespoł z czárty/ Zwyćiężáiąc oświadczá iák świát máło wárty.
O świętá Káthárzyno strzeż nas od przygody/ Bysmy w dźień sądu duszney nie popádli szkody.
Jedne^v w Troycy Pa^v z dźięká błogosławmy/ Bogá w świętych/ y w Bogu wiecznie świętych sławmy.

Pieśń o S. Stánisłáwie.

Chwałá tobie Gospodynie/
Iż o twych świętych cześć słynie:
Ktora nigdy nie záginie/
A ná wieki nie przeminie.
Wesel sie Polská Koroná/
Iż masz tákiego Pátroná:
STANISLAWA wielebnego/
Z Szczepanowá idącego.
Ten ieszcze w swoiey młodośći/
Nápełnion Boskiey miłośći:
Wiodąc swoy żywot w ostrośći/
Náuczał spráwiedliwośći.
Widząc to koło duchowne/
Iż o nim słuchy chwalebne:

Idem Latinè.

TE laudemus Creatorem,
Qui Sanctorum vis honorem:
Quorum honor est solennis,
Cunctis sæculis perennis.
Gaude, plaude Polonia,
Cui Patronus fert gaudia:
Ortus stemmate non nouo,
STANISLAVS Szczepanouo.
Hic primo in æui flore,
Dei repletus amore:
Lucet per vitam austeram,
Iustitiam docens veram.
Quo rei testimonio,
Canonico collegio:

Wzywáiąc Bogá miłego/
Wzięli zá Biskupá swego.
Bolesław w ten czas krolował/
Ktory w złości obfitował:
W czym gdy święty złość strofuie/
Zły Krol Swiętego winuie.
Oskárżyli go ziemianie/
Jż kupił ziemskie imienie:
Práwá niespráwiedliwośćią/
Chćieli go dostáć bliskośćią.
Wskrześił Piotrá z Piotrowiná/
Vmárłego ziemiániná:
Co leżał trzy látá w grobie/
Wziął go ná świádectwo sobie.
Boska go prawdá wspomogłá/
Z fałszywych rzeczy wywiodłá:
Nie náleziony w żadney winie/
Zostáł śię przy Piotrowinie.
Karał Krolá z okrutnośći/
Jż dręczył lud bez litośći:
Nie maiąc żadney bacznośći/
Vżywał swey okrutnośći.
Dał nań klątwę iák ná złego/
Podług práwá duchownego:
By śię bał Bogá miłego/
Nie dręczył ludu Bożego.
Krol śię okrutny pobudził/
Jż był w rozumie zábłądził:
Z dopuszczenia duchá złego/
Zábił Biskupá świętego.
Rozmiotał w pole kawałce/
Swięte ćiáło/ święte palce.
Chcącby to marnie stráwiono/
Przez psy/ przez ptáki skármiono.

STANISLAVM placet charè,
Episcopum adoptare,
Boleslaus cum regnabat,
Multa mala qui patrabat:
Quæ dum Sanctus redarguit,
Sanctum malus Rex respuit.
Nobiles inculpant eum,
Vt emptorem villæ reum,
Quam iuris iniquitate,
Appetunt propinquitate.
Sanctus lætus calumnia,
Dans viua testimonia:
Triennali è tumulo
Sistit Petrum miraculo.
Diuina iuuat veritas,
Vt vincatur iniquitas:
Nulla culpa Sanctus victus,
Villæ possessor relictus.
Regis culpat seuitiam,
Plebis dolens iniuriam:
Quod Rex nequam contra iura
Gaudebat plebis præssurâ.
Spiritali ense vsus.
Vt Rex à sacris exclusus:
Timorem Dei sentiret,
Ne in populum seuiret.
Sed Rex furore percitus,
A sensibus impeditus:
Prout Dæmon instigauit,
Sanctum Dei trucidauit.
In frusta Sanctum dissectum,
Voluit esse disiectum:
Vt nec signum linqueretur,
Sed à feris vorarctur.

Ale Pan Bog z wysokości /
Bronił ciáłá / Swiętych kości:
Ná pociechę swego ludá /
Wnet pokazał wielkie cudá.
Z czterech części Swiátá tego /
W obronę swego Swiętego:
Cztery ptaki orły możne
Dał mu zá stroże potężne.
Co strzegli świętego ciáłá /
By się w nim szkodá nie stáłá:
Przelátuiąc ná wszę strony /
Dla pewnszey zewszad obrony.
Promienie z niebieskiey mocy /
Świecîły nád Swiętym w nocy
Káżda cząstkę oświecáiąc /
A Swiętego rozsłáwiáiąc.
Jedná ryba palec ziádłá /
Ná nię tásność z niebá spádłá:
Rybitwi ią vłowili /
Przy tym Xiężá z ludźmi byli.
Vyzráwszy to Kánonicy /
Zszedszy się tám spolem wszyscy:
Wziąwszy ciáło z poczciwością /
Nieśli ná Skałkę z rádością.
Zrosło się pospolu ciáło /
Bo ták święte Bostwo chciáło:
Aby się nie rozdzieliło /
By się wszytko oświeciło.
Záchowáli z poczciwością /
Z płaczem y z wielką rádością:
Chwaląc Bogá wszechmocnego /
Zá przedziwny ten cud iego.
Innocencyus wielebny /
Papież w oczynkach chwalebny:

Sed qui cælis intuetur,
Sancti membra vt tuetur;
Consolaturus populum,
Suscitauit miraculum.
Nam quaternis plagis mundi,
Custodes Sancti iucundi:
Quaternas Aquilas misit,
Mirum robur queîs immisit.
Istæ sancti Sanctos artus,
Vt maneret tectus sartus:
Ab omni parte tuentur,
Terrent omnes, nec terrentur.
Demum radij cælestes,
Sanctitatis Sancti testes:
Omni nocte emicabant,
Sancti membra illustrabant.
A pisce sumptus digitus,
Illustratus est cælitus:
Piscatores quem cæperunt,
Hoc plebs & Clerus viderunt.
Canonici signis moti,
Veniunt citò deuoti:
Sancti membra reuerenter,
Templo inferrunt libenter.
Scissum corpus coâluit,
Quia Deus sic voluit:
Vt integrum permaneat,
Quod integrè Deus beat.
Sepeliunt cum honore,
Cum dolore & amore:
Laudantes Deum potentem,
Ob rem miram euidentem.
Post Papa Innocentius,
Sanctus, & in Sanctos pius:

Kazał podnieść ciáło iego,
Kazał go mieć zá świętego.
Miły Swięty Stánisłáwie,
Tyś v Bogá w wielkiey sławie:
Racz być łáskaw ná Polány,
Oddal niewierne Pogány.
O Męczenniku wielebny,
Z Bogá y ludźi chwálebny:
Wspomoż człowieká grzesznego,
Obroń ode wszego złego, Amen.

Corpus iubet eleuare,
Sancti opem inuocare.
STANISLAE ô Patrone,
Regionis lux Polonæ:
Pelle hostes & Polonis
Faue, cunctis rebus bonis.
Sancte Pater & Pontifex:
Apud Deum sis Opifex:
Donans bona, nos à malis
Protege tuis sub alis.

Pieśń o Swiętym Fránćiszku.

W Imię Oycá wszechmocnego,
Syná, y Duchá świętego:
Bogá w Troycy iedynego:
Zakon Fránćiszká świętego.
Chorążym iest miánowány,
Fránćiszek sługá wybrány:
Ktory sam chcąc wzgárdźił śiebie
A zá to kroluie w niebie.
Możem miánowáć Rycerzem
Fránćiszká, z iego orężem:
Oręże tego świętego,
Cierpliwość pokorá iego.
Z Assyzu miástá był rodem,
Cnot ś. wielkim powodem:
Ten miał Oycá tákowego,
Że mu bronił do dobrego.
Kupiectwem śię Oćiec báwił,
Fránćiszká też wto był wpráwił:
By też ná kupiey przestawał,
On to vbogim rozdawał.
Oćiec śię ná to rozgniewał,
Przed Biskupá iego przyzwał:

Idem Latinè.

IN nomine Trinitatis,
Patris, Nati, & Pneumatis:
Sancti Francisci Regula,
Vitæ cælestis medulla.
Franciscus Christi Signifer,
Est quasi Anti-Lucifer,
Vnde lucifer eiectus,
Franciscus cælo inuectus:
Signifer & miles fortis,
Contra vim stygis, & sortis:
Cuncta vincit patiendo,
Cuncta patitur vincendo.
Assizyjs ortum duxit,
Omni virtute præluxit:
Contra Patris voluntatem,
Exercuit pietatem.
Pater diues mercatura,
Sed Franciscus cæli curâ:
Quod ille nummis vendebat,
Hic pro Numine tradebat,
Vnde Pater est iratus,
Franciscus ad ius vocatus:

Támże

Támże żądał Oćiec tego/
By sie nie zwał synem iego.
On wnet przyśiegę vczynił/
Mowiąc: gdyżem to záwinił:
Otoć y sukienkę dáię/
W włośienicy sam zostáię.
Jeszcze święty ták powiedział/
Pánie Oycze ábyś wiedział:
Ja Oycá mam Bogá w niebie/
Gdyż mię oddalasz od śiebie.
Zá ták wdźięcznymi słowámi/
Sćisnął Biskup ramionámi:
Bo śię ták wielce zdziwował/
Gdy tę przyśięgę przyimował.
Pogárdził Oycowskie włośći/
Tákże wszytkie máietności:
Lekce ważył srebro/ złoto/
Y liedbał nic by namniey o to.
Zaczął swoy Zakon szczęśliwy.
We wszytkim bedąc ćierpliwy:
Ná modlitwach tráwił latá/
Opuśćiwszy prożność świátá.
Pisał swoy Zakon státecznie/
A szedł do Rzymu bespiecznie:
Prośił Papieżá świętego/
By potwierdził Zakon iego.
Niechćiał Papież wiedźieć o tym/
Przez sen mu Bog ziáwił potym:
Wstawszy kazał przyzwáć z onem
Fránćiszká nowym Zakonem.
Błogosłáwił iemu sławnie/
Zakon oznáymuiąc iáwnie:
Zyczac by z niego záczęty/
Strzegł y mnożył sam Bog świe-(ty.

Vt Patri ibi iuraret,
Ne se filium vocaret.
Sic ex Patris voluntate,
Pro maiori libertate:
Reddita Patri & veste,
Cilicium fert cum reste.
Inde Sanctus liber tutus,
Patrem sic est allocutus:
Dum me Pater reliquisti,
Deo Patri me dedisti.
Episcopus dictis motus,
Mirabatur stupens totus:
Quando tale iuramentum,
Mirum audit testamentum.
Spernit Patris diuitias,
Franciscus & delicias:
Aurum, gemmas, & omnia,
Pulchra mundi sterquinia.
Sic relicta vanitate,
Vt viuat in pietate:
Religionis sumit curam,
Patientiam vult puram.
Spiritum cælis imbibit,
Regulam sanctam conscribit:
Quam Papæ Romam delatam:
Supplex petit esse ratam.
Papa primùm denegauit,
Sed vt Deus reuelauit:
Quod in somnis vidit clarê,
Iubet Franciscum vocare.
Amplexus eum libenter,
Benedixit reuerenter,
Regulam suam prædicat,
Pro illa Deo supplicat.

Zátym wróćił ſie ßcżeſliwie/
Brácia ſwą vczył chetliwie:
Do Pogan ich rozſyłáiąc/
Chryſtuſá opowiadáiąc.
A ſam do Pogan ſie vdał/
By Ewángelią vdał:
Prágnąc dla Páná ſwoiego/
Męczennikiem zoſtáć iego.
Chćiał wniść do ogniá wielkiego/
Pogánin widząc ſtałego:
Więźienie iemu odpuśćił/
Do ogniá mu niedopuśćił.
Tak Pogáńſtwo opuśćiwßy/
A do ſwych ſie náwroćiwßy:
Żył w puſzczy w modlitwách trwá-
Zimną/ niewczáſy znaßáiąc. (iąc/
A zwierzętá go ſłucháły/
A ptáßkowie gdy śpiewáły:
Kiedy ná modlitwie bywał/
Milczáły/ gdy przykázywał.
Tám w gorące nabożeńſtwo/
Odnióſł obfite Męczeńſtwo:
Od Krolá Páná nád Pánny/
Ten mu dał ſwe święte rány.
Spráwiłá to łáſká Boża/
W Boku rána iáko roża:
Otwárte nogi/ y ręce/
Iák Chryſtus miał w ſwoiey męce.
Przebywał tu ná tym świecie
Z tymi rány przez dwie lecie.
Boleść wielką z tego czuiąc/
A Bogu zá to dźiękuiąc.
Dość nápiſał o ſtałośći/
A co więcey o czuynośći:.

Sanctus Romā poſt reuerſus,
Ad docendos Fratres verſus:
Quorum informatas mentes,
Mittit cum Chriſto ad Gentes.
Quin & ipſe Gentes adit,
Euangelium his tradit:
Pro Chriſto volens nomine,
Martyris tingi ſanguine.
Erat ignem intraturus,
Sed Tyrannus vir maturus,
Conſtantia Sancti motus,
Iubet liber vadat totus.
A Gentibus ſic recedit,
Et ad ſuum cælum redit:
Hic vt verus Eremita,
Auſtera illuxit vitâ.
Et efferæ nimis feræ,
Franciſco obediuēre:
Et aues hunc audiebant,
Ad ſua iuſſa ſilebant.
Ibi oranti deuotè,
Martyrij dantur notæ:
Dum Regis Regum ſtemmata,
Paſſionis fert ſtigmata.
Mera Dei ex gratia,
Fert roſea inſignia:
Manuum, pedum, lateris,
Stigmata Chriſti vulneris.
Binis annis ſic vixerat,
Vt per Chriſtum paſſus erat:
Quo maiorem fert dolorem,
Laudem Deo dans maiorem.
Scripſit ſat de conſtantia,
Et plus de vigilantia:.

Post/ y trzeźwość to zábáwá/
Popiół z chlebem to potráwá.
Imie IEZVS ták zwykł lubić.
Żeby się dał zá nie zgubić:
Gdzie widział kártkę zdrapáną
Strzegł/ by nie byłá zdeptáną.
A gdzie było nápisáno/
Imię drogie miánowano:
Wołał áby to spalono/
A niżli po nim chodzono.
Náwet gwoli Chrystusowi/
Ták sprzyiał y Báránkowi:
Że go od śmierći wybawiał/
Rpámiątkę iego wznawiał/
Slepy/ chromy/ trędowáty/
Vzdrowion iest bez zapłáty:
Zá święta modlitwą iego/
Rad Bog vzdrowił káżdego.
Ktorzy żywot ten czytaćie/
Albo kazánia słuchaćie:
Wyczerpnićie támo cáło/
Czegoby tu niedostáło.
Ták żywota dokonáwszy/
Bogu swemu duch oddawszy:
Bráćią żegnaiąc serdecznie:
Sam poszedł ná chwałę wieczną.
O wielebny Zakonniku/
Nowym kształtem Męczenniku:
Racz się dziś modlić zá námi/
Zá swemi Chrześćiánámi.
Ty w weselu iuż opływasz/
Gdy twarzy Boskiey záżywasz:
Spraw byśmy też godni byli/
Ná twe wesele pátrzyli.

Cui voluptas cilicium,
Satietas ieiunium.
Nomen IESV veneratus,
Mori pro eo paratus:
Dum & chartulam videbat,
Nomen IESV inquirebat.
Nam cauebat diligenter,
Ne quisquam irreuerenter
Nomen IESV attrectaret,
Malens vt igne flammaret.
Quin amore Christi magno,
Tam addictus erat Agno:
Vt à morte liberaret,
Quod typum Christi gestaret.
Cæcos, claudos, & leprosos
Facit sanos, gratiosos:
Ad Sancti orationem,
Deus dabat optionem.
Qui Sancti vitam legetis,
Vel de eo audietis:
Plura illic capietis,
Hic pauca satis habetis.
Sic Franciscus miles fortis,
In agone suæ mortis:
Animam Deo addixit,
Et Fratribus valedixit.
Martyr Dei nouo modo,
Sancte Francisce tu modô
Ora pro nobis mundanis,
Parans cælum Christianis.
Tu gaudijs perfrueris,
Quando Deum intueris:
Faxit DEVS & nos verè.
Tecum possimus gaudêre.

Amen / day to IEZV Chryſte / Amen IESV Chriſte dato,
Swiátá morze przeyść nieczyſte: Mundi mare tranſuadato:
Wybrnąc zgrzechu / á w ciebie Et peccato ſuperato,
Ná weſelu ſtánąć w niebie. Simus in Regno beato, Amen.

Pieśń o S. Sebaſtyánie. / Idem Latinè.

SEbaſtyánie święty Męczenniku / SEbeſtiane Sanćte Martyr Dei,
Przedni Chryſtuſa wiáry vczeſtniku: Chriſti cū primis particeps Fidei:
Weyrzy ná náſze płaczliwe wzdychánie / Audi gemitus noſtros & clamores
K tobie wołánie. Aufer augores.
Gdy złe powietrze ná ludźie przychodźi / Quando venenum peſtis áër capit,
Młodych y ſtárych śmierci ſtrách obchodźi / Mors iuuentutem cum ſenib⁹ rapit,
Czynia ſie wrzody przeciw przyrodzeniu / Złe ku leczeniu. Vlcera mala oppreſsâ naturâ Sunt ſine curâ.
W ten czás bez czáſu ludźie vmieráią / Tum importunè multi enecantur,
A przyſtoynego pogrzebu nie máią / Vt derelićti nec ſepeliantur:
Wiele ná ten czás do wody wrzucáią / Rybom oddáią. Felix ſi quē quis det in fontē caſtū, Piſcibus paſtum.
Wſpomniay ſy święty o Sebáſtyánie / Hinc ad te Sanćte clamam⁹ Sebeſte
K tobie vdáiem to náſze wołanie: Nos tuis ſerua meritis à peſte:
Oddal powietrze przez twoie przyczyny / Noſtras ſerenet ſanus áër mentes,
W Pogan kráiny. Enecet gentes.
Przez twoie ręce do ſłupá związáne / Per tuas manus trunco alligatas,
Przez one ſtrzały do ciebie puſzczáne: Et per ſagittas in te iaculatas:
Przez wſzytkich członkow twoich poſtrzelanie / Day záchowánie. Per tua membra ſpiculis confećta Sint noſtra tećta.
O Męczenniku Boży ſłyſz proſimy / Martyr diuine audi ſupplicantes,
Czego żadamy niech to odnieśiemy: Vt gaudeamus vota reportantes:
Modl ſie zá tymi ktorzyć rádzi ſłużą / Ora Dominū pro his, qui te colunt,
Niech w ſczęściu płużą: Ferant quod volunt.
Day nam żywotá Chryſte przedłużenie / Prolōga Chriſte hanc vitā mortalē,
Day czás ná świetey pokuty czynienie: Dà moram adhuc pænitentialem:
Day w twoiey ſłużbie ſtateczność záchowac / Z tobą krolowác. In tuo cultu da perſeuerare, Tecum regnare.

Cantio de S. Martino.

Martine Sancte Pontifex,
Sis miserorum opifex.
Fer opem tuis famulis,
Defende nos ab æmulis.
Martinus Pauper moritur,
Cælum diues ingreditur.
Abrahæ sinu ponitur,
Ab Angelis suscipitur.
Martine Sacerdos verè,
Clerum cum plebe tuere.
Fac pateant nobis viæ,
Ad regnum Patris gloriæ.
Vni Trino sempiterno,
Benedicamus Domino.
Laudetur Sancta Trinitas,
Deo dicamus gratias.

Idem Polonicè.

Marcinie święty Biskupie/
Stań zá vbogich w okupie.
Ratuy nas sług swych cierpliwych/
Od nieprzyiaciół złośliwych.
Vbogi był Marcin święty/
Lecz bogáto w niebo wźięty.
Z Abrahámem posádzony/
Od Anyołow iest vczczony.
Kápłanie święty Marcinie/
Stań przy Kśiężey y też gminie.
Badź wodz wszytkim doskonáły/
Do krolestwá wieczney chwały.
Jednemu w Troycy wiecznemu/
Chwałe daymy Pánu swemu.
Troyce święta wychwalaymy/
Dźięki Bogu oddawaymy.

Cantio de S. Nicolao.

Nicolai solennia,
Sua prece familia:
Decantet in Ecclesia,
Cum cantico lætitia.
Quarta & sexta feriâ,
Semel sugebat vbera:
Nam in ætate tenerâ,
Hac vsus est abstinentia.
Iste puer mirabilis,
Ab omnibus amabilis:
Dans virtutum primordia,
Inter artus crepundia.
Myrrhæ Præsul mirè factus,
Diuino amore tactus:
Opem cunctis fert misellis,
Dotem castis dat puellis.

Idem Polonicè.

Mikołáiá dźień świętego/
Nabożna czeladká iego:
Wesołym głosem w kośćiele/
Ludźiom obwieszcza wesele.
Srzody/ Piatki ten posczywał/
Raz pierśi w te dni zażywał:
A tak zaraz od młodośći/
Zażywał wstrzemięźliwośći.
Dźiwna to dźiecina práwie/
V wszytkich w łasce y w sławie:
Jeszcze w powiciu bedacy/
Był cnot przykład iaśnieiacy.
Za Biskupa dany cudem/
Swiatobliwie rzadził ludem:
Rady ráty/ w nim dodawał/
Pánienkom posági dawał.

Cùm gratijs abundaret,
Et miraclis ſimul claret:
Viuens adhuc opem viuis,
Fert oppreſſis & captiuis.
Nautæ ſimul nauigantes,
Ad Nicolaum clamantes:
Pater Sancte Nicolae,
Nos ad portum maris trahe.
Pater & Patrone pie,
Te rogamus in hac die:
De mundi miſeria,
Duc nos ad cæli gaudia, Amen.

Słynąc cnotą y łaſkámi/
Jak też ſłynąc y cudámi:
Żyiąc ießcze nie iednego
Wybáwił od wiela złego.
Márynarze gdy tonęli/
Do Mikołáiá krzyknęli:
Oycze święty Mikołáiu/
Wyrwi z toni/ ſtaw ná kráiu.
Oycze y Pátronie święty/
Proſim ćiebie w dźień twoy wzięty:
Wyrwi z nędzy świátá tego/
Wiedź do weſelá Ráyſkiego.

Pieśń o S. Iobie.

WSzechmogący Pánie miły/
Nie maß nad ćię inßey śiły:
Ty miłuieß ſługi ſwoie/
Ktorzy pełnią wolą twoię.
Był mąż ieden ſpráwiedliwy/
Człowiek święty y cnotliwy:
Ktoremu Job imię było/
Wßytko mu ßczęśćie płużyło.
Ten Bogá wiernie miłował/
Złośći śię wßelkich wárował:
Jakoż ná tym nie vtráćił/
Bo mu wßytko Bog zápłáćił.
Ten Job ſyny w cnotách godne
Y coreczki miał vrodne:
Ktore znał od Bogá dáne/
Y łaſką iego nádáne.
Ná wſchod ſłońcá świátá tego/
Nie było ſpráwiedliwego:
Ktoryby w ſpráwiedliwośći/
Y w Boſkiey ták trwał miłośći.

Idem Latinè.

OMnipotens, ô Domine,
Sine cuius nil Numine:
Tu diligis tuos ſeruos,
Iuſſis tuis non proteruos.
Quorum vnus vir benignus,
Iuſtus, pius, non malignus:
Cui IOB nomen erat,
Toto mundo audierat.
DEVM verè diligebat,
Scelus omne fugiebat;
Sed nec vanè laborauit,
Cuncta DEVS compenſauit.
IOB natos virtutum normas,
Natas venuſtatis formas:
A quo datos & electos
Habuit DEO dilectos.
In ortu Solis totius,
Nemo magis quàm IOB pius:
Nemo maior & fidelis,
Amator Dei ſub cælis.

Stáło śię wßák dniá iednego/
Rzekł Pan Bog do czártá złego:
Skąd idzieß márny ßátanie/
Zwodziłem świát wieczny Pánie.
Gdyżeś ták świát zrewidował/
Siłáś ná nim dokázował:
Widziałeś tám ſługę mego/
Jobá nayſpráwiedliwßego/
Odpowiedział ßátan potym/
Tożem dobrze ſłyßał o tym:
Ale mię przepuść ná niego/
Niech śię dotknę ćiáłá iego.
Tám z dopußczenia Bog ſwego/
Poſłał ßátáná ná niego:
Doświádczyć Jobá ſtáłośći/
Co vczynit z ſwey miłośći.
Agći był Job człowiek święty/
Naprzod ſpráwił czárt przeklęty:
Że mu dobytek zábrano:
Sługi iego pośćinano.
Drugim poſelſtwem znáć dano/
Czym Jobá záfráſowano:
Że dźiatki iego kocháne/
Od nieprzyiaćioł pobráne.
Vſłyßáwßy Job zápłákał/
Száty ná ſobie podrápał:
Dał ogolić głowę ſobie/
Wżdam dźiękował Boże tobie.
Wßechmogący Pánie miły/
Coś vczynił w tey to chwili:
Zá to ia tobie dźiękuię/
Ciebie iák Bogá miłuię.
Nago ná świát ten wyßedłem/
Rzym pr[illegible]wem tám przyßedłem:

Factum tamen quondam erat,
DEVS Sathan vt viderat:
Dicit, vnde venis ater,
Inquit, mundo, cæli Pater,
Si mundum circumiuiſti,
Tot & tanta patrauiſti:
Vidiſtine IOBVM meum,
Iuſtum & timentem Deum.
Dicit adhæc Sathan DEO,
Audiui multa de eo:
Sed me permitte paululum,
Tractem eius corpuſculum.
Et ſic DEo permittente,
Agit Sathan rem attentè:
Vt probetur conſtantia,
Et Dei in IOB gratia.
DEI licet ſeruat leges,
Adimuntur IOBO greges:
Pars in prædam hoſti dati,
Pars ſeruorum trucidati.
Mox nuncius alter triſtis,
Adit IOB cum nouis iſtis:
Heu Domine, tui nati
Nec non natæ hoſti dati.
Cæpit miſer IOB plorare,
Veſtes ſuas lacerare:
Caput comis deglubebat,
DEVM tamen diligebat.
Bone Deus & æternè,
Qui caſtigas me paternè:
Reddens grates pro omnibus,
Totis amo te viribus.
In mundum prodiui nudus,
In quo homo flos & ludus:

Gośćie ǳiek iáko kwiát rożány/
Co godźiná ma odmiány.
Wiele ſłudze iák Pan dałeś/
Kznowu iák ſwe pobrałeś:
Ják śię tobie podobáło/
Ták śię Pánie sſtáć muśiáło.
Pánſtwá Job miał bárzo śiłá/
Boża go łáſka mnożyłá:
Owiec bydłá tyśiącámi/
Kwielbłądow miał ſtádámi.
Nieźliczona czeladź byłá/
Ktora mu wiernie ſłużyłá:
To dał Bog zá cnoty iego/
Że Job miłował onego.
Bądź pochwalon wieczny Pánie/
Niechay twa cześć nie vſtánie:
Tyś ſam dobry ſpráwiedliwy/
K we wſzytkim miłośćiwy.
Co gdy Zoná vſłyſzáłá/
Száty ná ſobie ſzárpáłá:
Mowiąc/ nie chwal Bogá tego/
Puśći ná ćię co gorſzego.
Job iey ná to odpowiedźiał/
Tegom ia żono nie wiedźiał:
Żebyś ták ſzalona byłá/
A przećiw Bogu bluźniłá.
Miło nam bráć dobre było/
K złe przyiąć ma być miło:
A o Bogu wiedz do tego/
Nie zápomni ſługi ſwego.
Choć Job w nędzy w gnoiu leżał/
Przećię Bogá nie odbieżał:
Owſzem żądał z wyſokośći/
By go karał Bog w miłośći.

Lætus ſanus iſta hora,
Mox fit alter ſine mora.
Multa mihi tu dediſti,
Et vt tua recepiſti:
Vt Domino tibi libet,
Sic fit mihi & cuilibet.
Hic Iob fuit vt optimus,
Cunctis bonis ſic opimus:
Cui pecudum, & multorum,
Erant greges Camelorum.
Innumeri tibi ſerui,
Erant boni non proterui:
Cuncta Deus ſibi bona,
In virtutum dedit bona.
Benedictus ſis in cælis,
Dicit Deo Iob fidelis:
Tu iuſtus, ſanctus, & bonus,
Miſereri nimis pronus.
Vxor eius hæc audiens,
Se lacerat inſaniens:
Devm, inquit, ne laudato,
Ne quid peius det, iam dato.
Ille vxori reſpondit,
Nunquam mea mens ſpopōdit:
Te tām ſtultam & inſanam,
Tam blaſphemam, nedū vanam.
Erant nobis bona grata,
Neque mala ſint ingrata:
Scio adhuc Creatorem
Futurum ſerui memorem.
Sic Iob iacens in ſtercore,
Laudat Deum corde, ore;
Orat Deum quin ſupernè,
Se caſtiget vt paternè.

Robacy w nim ktorzy byli/
Ktorzy go barzo dręczyli:
Za ſkorą prawie ßemrali/
Ciało iego powiercieli.
Skrzypcy gdy przed nim ſkrzypali/
W niewocy go pocießali:
On z żalem na nie weyrzrawßy
Mowił rzewno zapłakawßy:
Boże miły z wyſokośći/
Zapłać to wam z ſwey miłości:
Izeście mię nawiedzili/
Strapionego pocießyli.
Gdy mię w vboſtwie widźićie/
Nie zaprzykre to przymićie:
Że nic niemam w moim dworze/
Lecz wam dam co mam w ſwey
Gdy za ſkorę węrknął rękę (ſkorze.
Wziął robakow garść ſwą męke:
Ale gdy ie ſkrzypkom rzućił/
Pan Bog w złoto ie obrocił.
Choć na oko cud widźiała/
Zona bluźnić nie przeſtała:
Lecz go tym barziey łaiała/
Iż mu y ſłużyć niechćiała.
Przyiaćiele przychodźili/
By go nieco pocießyli:
Lecz y przemowić nie śmieli/
Ł bali ſię y boleli.
Stoiąc z daleka patrzali/
Popiołem ſię poſypali:
Z płaczem na Ioba patrzali/
Ł ledwie go poznawali.
Ale Pan Bog miłościwy/
W miłosierdziu ßczodrobliwy:

Vermes in corpore erant,
Qui tortores Iob fuerant:
Hi ſub pelle muſſitantes,
Torquent carnem penetrantes.
Aderant fidibus canentes,
Infirmantem lenientes:
Quos afflictus Iob videndo.
Cæpit flere ſic dicendo:
DEVS omnium creator,
Sit vobis remunerator:
Qui infirmum viſitatis,
Afflicto ſolamen datis.
Cùm cernatis me egenum,
Bonis nudum, malis plenum:
Accipite bonum velle,
Dabo quod geſto ſub pelle.
Sic dicendo manu plena,
De pelle quaſi crumena:
Vermes illis dono iacit,
Sed hos Deus aurum facit.
Vxor tamen furioſa,
Blaſphemando odioſa:
Virum verbis arguebat,
Officijs deſerebat.
Amici quidam venerunt,
Sed vt mala Iob viderunt:
Nec alloqui, nec ſolari
Audent timent inquinari.
Stantes longè Iobum flebant,
Et cinere ſe ſpargebant:
Ægrum ægre intuentes,
Dolent Iob vix diſcernentes.
Sed ſupremus miſerator,
Gratiarum largus dator:

Pomniąc Iobie cnoty twoie /
Coć był wziął dał tyle troie.
Ták Iob Pánem był y Swietym /
Co się zdał nędznym przeklętym:
Miał dość bogactw / śrebrá / złotá
Zony / dźiatki bez kłopotá.
Chwałá y cześć tobie Pánie /
Zá tákowe bądź karánie:
Ze pokaráwszy z miłośći /
Miłuieß swych w ſowitośći.

Quod ablatum Iobo fuit,
Plusquam triplum restituit.
Erat posthac diues, clarus,
Qui est visus tam amarus:
Habuit aurum, argentum,
Prolem probam bona centum.
Deo honor sit in cælis,
Pro tam paternis flagellis:
Qui cùm corrigit dilectos,
Magis diligit correctos.

Pieśni Roczne pospolite, o rożnych pobożnych potrzebách.

Pieśń o dobrodźieystwách Bożych.

CZego chceß po nas Pánie zá twe hoyne dáry / Czego zá dobrodźieystwá ktorym nie maß miáry.

Kośćioł ćię nieogárnie wßedy pełno ćiebie / A w otchłániach / y w morzu / ná ziemi / ná niebie.

Złotá też wiem nie prágnieß / bo to wßytko twoie / Cokolwiek ná tym świećie człowiek mieni swoie.

Wdzięcznym ćię tedy sercem / Pánie wyznawamy / Bo nád ćię przystoynieyßey Ofiáry nie mamy.

Tyś Pan wßytkiego świátá: tyś Nie bo zbudował: A złotemi gwiazdámi ślicznieś vbháwtował.

Tyś fundáment záłożył nie obeßley ziemi / A przykryłeś iey nagość źiołámi rozlicznemi.

Zá twoim roſkazániem w brzegách morze stoi / A zamierzonych gránic przeſkoczyć się boi.

Idem Latinè.

QVid tibi vis tribui pro immensis donis, O Domine, qui tantis nos cumulas bonis.

Tu ambis Ecclesiam, tu imples omnia, Cælum, terram, & mare, & antra Stygia.

Aurum scio non cupis, cuncta enim tua, Quæcunque in hoc mundo homo dicit sua.

Grato te proin corde Dominum colemus, Neque te digniorem victimam habemus.

Domine vniuersi tu cælum fundasti, Et stellis auricomis pulchrê decorasti,

Tu fundamenta terræ immensæ iecisti, Et nuditatem eius floribus texisti.

Tuo nutu littore mare continetur, Et terminos positos transire veretur.

Rzeki wod nieprzebranych wielką hoyność máią / Biały dźień/ á noc ćiemna / swoie częśi znáią.
Tobie k woli rozliczne kwiatki Wiosná rodźi / Tobie k woli w kłośiánym Láto wieńcu chodźi.
Jeśień wino y iabłka rozmaite dawa / potym do gotowego gnuśna Zimá wstawa.
Z twey łaski nocna rosá ná mdłe źiołá padnie / A zágorzałe zboża deszcz ożywia snádnie.
Z twoich rąk wszelkie źwierzę patrzą swey żywnośći / A ty káżdego żywisz z twey szczodrobliwośći.
Bądź ná wieki pochwalon nieśmiertelny Pánie / Twoiá łaská twa do broć nigdy nie vstánie.
Choway nas poki raczysz ná tey niski źiemi / Jedno záwżdy niech będźiem pod skrzydłami twemi / Am.

Fontes abundant quando iubes, & exundant: Luce dies, tenebris nox mundum iucundant.
Te volente, gramina & flores Ver profert, Te volente coronam grani Aestas offert.
Vinum, poma, Autumnus diuersa producit, Et quidquid mortalibus placet & conducit.
Fonte tuæ gratiæ herbæ irrorantur, Atque fruges exustæ imbre recreantur.
Tua larga de manu omne viuens viuit, Sine te nihil vnquam boni esse quiuit.
Benedictus æternùm sis DEVS æterne, Vt gratia, sic & laus tua sit perenne.
Serua nos quantum placet in terris profundis, Dummodò simus tuis sub alis iucundis.

Pieśń w vtrapieniu y w wielkiey potrzebie.

Vfam Bogu w nieszczęśćiu mym że mnie on poćieszy /
A w ták ćieszkim żalu moim ták skáwie rośmieszy.
Obroći moy płácz w wesele / przyda wszy rozkoszy.
Niepotężna zła to chwila / łátwie ią rozproszy.
Sam ia niewiem skąd wiátr wstáie ku wdźięczney ochłodźie /

Cantio in tribulatione & omni necessitate dicenda.

Spero in DEVM dum spiro aduersis oppressus,
Ille in risum mutabit tristes meos lessus,
Debiles sunt Sortis venti, cuncta Deo cedunt,
DEO volente mærores voluptatem edunt.
Ignotæ sunt DEI viæ, vnde sunt ventura.

Już vpadaſſ ze wſzytkich ſtron
bedac ná ſwobodźie.
Nádźieiá mi ſámá vſa/ myśl mi ná-
práwuie.
Y vkazuie do Pána / co wſzytkim
ſpráwuie.
Choćbym ſie ia pod ziemie ſkrył / y
tám ty mnie znaydźieſz /
Choćbym śie też w ſkale záwárł /
y tám mnie dośiezeſz.
Ale ia ſtoiac z dáleká / przykładem
grzeſzniká /
Y mowie / Boże / zemuś mie o-
puśćił nedzniká.
Już przyſzedł czas polepſzenia żywotá
moiego.
Com z młodych lat ná tym świe-
ćie czynił wiele złego.
Zmiluy ſie iuż nádemna / o moy wie-
czny Pánie /
A do vſzu twoich świetych przy-
puść me wołánie.
Jedno ábym ćierpliwym był w tym
to krzyżu moim/
Rzadz mnie ty ku chwale twoiey /
Duchem świetym twoim.
Jeśli mnie też chceſz doświádczyć / y
to wolno tobie.
Doświádczayże poki raczyſz / á
probuy mie ſobie.
Cáły dzień/ cáła noc wołam / Boże
moy do ćiebie.
A ty prozbie moiey niechceſz dáć
mieyſca v śiebie.

Quæ vndiq; ſuccumbenti ſunt
mi pro futura.
Spes dat mihi fiduciam mentem
confirmando,
Illum monſtrans qui diſponit
cuncta gubernando.
Quamuis homo ſe ſub terram con-
dat Deo patet.
Quamuis petra ſe occludat nuſ-
quam ei latet.
Verûm ego ſtans à longê inſtar pu-
blicani,
Dico DEVS propitius eſto mei
vani.
Venit tempus corrigendæ vitæ &
virtutis,
Vt penſem vt compenſem facta
iuuentutis.
Miſerere mei Deus hominis mi-
ſelli,
Vide vota, audi voces, magne
Pater cæli.
Da veram patientiam, vt ſub mea
cruce,
Tuta viâ ad te vadam te ipſomet
Duce.
Sin etiam me probare velis tibi
licet,
Proba, exproba, comproba, ne-
mo contradicet.
Totos dies, totas noctes ad te cla-
mo DEVS,
Sed non inuenit apud te locum
clamor meus.

Czyli

Czyli iuż miłośierdźie twe vſtáło / o Boże /	An iam miſericordia prima eſt ſublata.
Czyli ſię wiekuiſtego ſłowá przebráć może.	An iam verba tua ceſſant vel ſunt immutata.
Czyliś zgołá iuż zápomniał / co to ieſt żáłowáć /	An iam prorſus es oblitus quid ſit miſereri,
Ani łáſki w gniewie twoim chceſz mi pokázowáć:	Nec oculis clementiæ me vis intueri?
Tyś pánie od Cháldeyczykow Abráhámá wyzwolił / Tyś Izááká ná ofiárę zábić nie dozwolił.	Abraham tu à Chaldæis DEVS liberaſti, Tu ab immolatione Iſaac ſeruaſti.
Tyś Iákobá z rąk Ezáwá y złośći wybáwił / Tyś Iozefá z nienáwiśći Bráćiey ſzczęśćie ſpráwił.	Tu Iacob de manu Eſau odioque ſuo, Tu ex odijs das fauores, & Ioſepho tuo.
Tyś Noego od potopu / á Lotá z Sodomy / Tyś z Egiptu wyprowádźił Izráelſkie domy.	Tu Noë ex diluuio, è Sodoma Lotum, Ex Aegypto liberaſti Iſraelem totum.
Tyś Dawidá od rąk Sáulá Goliatá mocy / Zuzánná / Iudith / Dániel z twey żyli pomocy	Dauid Rex de manu Sauli nec non Goliathi; Suſanna, Iudith, Daniel pro te ſunt ſeruati.
Miſach / Sydrách / Abdenágo z piecá ogniſtego / Przez ćię wyſzedł z wieloryba Ionatás morſkiego.	Miſach, Sidrach, Abdenago ex camino ignis, Ionatam ſaluans à Ceto & vndis malignis.
Tyś Adámá y płod iego śmierći wieczney zbáwił / Tyś Piotrá z wod y okow Páwłá z więźienia wybáwił	Tu Adam & ſemen eius morte redemiſti, Petrum vndis, ferro Paulum vinclis exemiſti.
Stáre dźieło ieſt tu twoie miłośierdźie Boże / Niech y nowe nam litośći ná tobie wymoże.	Antiquum ſunt opus tuum Deus miſericordiæ, Dant ſpem, dent & prouentum nouæ clementiæ.
Przez twe miłośierdźie tedy vſkroć moy żal z męką / Bym nie vpadł ze wſzytkich ſtron / dźwigay mię ſwą ręką.	Miſerere per has Deus miſericordias, Ne ſuccumbam leuet manus tua miſerias.
Dźwigay Pánie w przod mię z grzechu łáſki potym dáway / Oddal żal á vtrapienia poćiechámi oddáy.	Leua Deus primo noxas poſt gratiam præſta, Vt mutes planctus in cantus, mærores in feſta.

Psalm 91. w Vtrapieniu.

KTo śię w opiekę odda Pánu swe- mu/ A cáłym sercem mocnie vfa iemu: Smiele rzecz mogę mam obronicę Bogá/ Nie przydźie ná mię żadna straszna trwogá.

Ciebie on z łowczych obierzy wyzuie/ A w záráźliwym powietrzu rátu- ie: W ćieniu swych skrzydeł záchowa ćię wiecznie/ Pod iego piory vleżeß beʃpiecznie.

Státeczność iego tarcz/ y puklerz mocny/ Zá ktorym stoiac ná żaden strach nocny: Ni żadną trwogę/ áni dbay ná strzáły/ Ktoremi śię przygoda w dźień biały.

Ztąd wedla ćiebie tyśiąc głow pole- że/ Ztąd drugi tyśiąc ćiebie nie dośięże: Miecz nie vchronny á ty przedśię swemi/ Oczyma vyżrzyß pomstę nad grzeßnymi.

Iżeś rzekł Pánu tyś nadźieiá moiá/ Iż Bog naywyżßy iest vćieczká twoiá: Nie dostąpi ćię żadna zła przygodá/ Ani śię stánie w domu twoim ßkodá.

Anyołom swoim każe ćię pilnowáć/ Gdźiekolwiek stąpiß: ktorzy ćię piastowáć/Ná ręku będą/ábyś idąc drogą/ Ná ostry krzemień nie vgo- dźił nogą.

Będźieß po zmiiách beʃpiecznie gnie- wliwych/ A po pádalcách deptał nię ćierpliwych. Ná lwá srogie-

Psalmus 90. in tribulatione.

QVI se tuendum Domino dat cæli, Fidens & mente se colēs fideli: Iactet se DEVM habere Patronum, Nil timens mali, spe- ret omne bonum.

Ipse venantûm, sic & venenorum, Et liberabit laqueis verborum: Scapulis suis obumbrabit sibi, Speranti erit spes & quies ibi.

Veritas eius circumdabit scuto, Vt in nocturno motu degat tu- tò: Spiclâ retundet nocentis diei, Nec insultabit vafer Dæ- mon ei.

Cadent à dextris & sinistris mille, Sperans in DEVM sartus tectus ille: Considerabit Dominum vltorem, Et insequentes pænas peccatorem.

Qui sperat in te, tu protegis il- lum, Fidenti DEVS fidum est a- sylum: Ad te & tuos malum non accedit, Vnde peccatum & pæ- na recedit.

Angelis suis mandat DEVS de te, His custodibus vias agas læ- tè: Illi te tutum manibus porta- bunt, Illæsos pedes à saxis præ- stabunt.

Aspidem supra tutus ambulabis, Nec Basilisci venena curabis: Ceruici sæui insidens leonis.

go bez obrázy wśiedźieſz, Y ná o-
grom̃nym ſmoku ieźdźić bedźieſz.
Słuchay co mowi Pan, iż mie miłu-
ie, A przećiwko mnie ſzczerze po-
ſtępuie: Ja go też tákże w iego
káżdą trwogę, Nie zápámietam
y owſzem wſpomogę.
Głos iego v mnie nie bedźie wzgár-
dzony, Ja z nim w przygodźie,
odemnie obrony Niech pewien
bedźie, pewien y zacnośći, Y lat
ſzedźiwych, y mey życzliwośći.

Calcabis terga & minas Draco-
nis.
Audite ergo Dominum dicentem,
Protegit ille ſeſe diligentem:
Quiſquis in DEVM ſperans Deũ
amat, Dominus viuat dum ſeſe
inclamat.
Domini nomen ſunt arma & ſcu-
tum, Fidentem reddit, illæſum &
tutum: Longitudinem dat DEVS
dierum, Et monſtrat fidis ſaluta-
re verum.

Peśń o Pokuſách y ſmutkách.

DO ćiebie Pánie ſwoy głos podno-
noſzę, wyſłuchay,
Nápołym zmárłym, zewſząd ſtrá-
piony, przybywáy:
Prágnie ćię ćiáło y duſzá,
Zágubić mie chce pokuſá:
Lecz ſię ia ćieſzę z twoiey litośći,
Ze nie odſtąpiſz od mey ſtáłośći:
Wiem pewnie że mię obroniſz,
A ziazdy ſzátańſkie ſtłumiſz.
Jáko rybitw wędę zwierzchu pokry-
wa nadobnie,
Gdy rybá chwyći, ták ią záłápi łá-
godnie:
Chwyći ſię predko vwiąźnie,
Z poćieſzeniem ią on weźmie:
Ták ſzátan tẽ ſwiát zwierzchu pokrywa
Roſkoſzy ludzkie w nim pokázywa:
Boże, Boże, nie dopuſzczay,
Grzeſzney duſzy zginąć nie day.

Idem Latinè.

AD te vocem exalto, exaudi
Creator,
Semiuiuus vix ſpiro, adſis ô Salua-
tor:
Caro tremit, & mens gemit,
Tentatio mala premit:
Sed ſpes ſolatur tuæ gratiæ,
Quod non deêris tu conſtantiæ.
Scio, certus me defendes,
Contra Sathan vim extendes.
Sicut piſcator hamum ſupra aquam
iacit,
Quando ex ſtulto piſce ſibi prædã
facit:
Qui vix dum hamum accipit,
Ille feſtinans ſurripit:
Sic Sathan mundũ deforis colorat,
Cui voluptatem monſtrat, & vorat:
Sed tu DEVS non permittas,
Vt perdendos nos dimittas.

Niech

Niech się moy nieprzyiaciel iáko chce
náśmiewa,
Niechay ná dusze moie śidłá swe zá-
stáwia:
We mgnieniu oká zniszczeią,
Ktorzy się Bogá nie boią.
Ale ia Pánie przy tobie stawam,
V twego stołu z Swietymi bywá̃
Bede poćieszon spiewáiąc,
Ciebie Bogá wyznawáiąc.
Kiedy mię w wieczor poznieß frá-
sowáć grzesznika:
Wiem pewnie, rano znowu rátuieß
nędznika:
Záraz mię zwykłeś poćieszáć,
Ma smutną duszę ratowáć.
A iam zápomniał moich frásunkow
Záżywáiący twych świętych trunkow
Chwalić Bogá nie przestánę,
Kiedy smutny ráno wstánę.

Quantumuis acer hostis insultet
vesanus.
Contra animam struat insidias
vanus:
In momento nihil erunt,
Qui te DEVM non nouerunt,
Ego Domine tibi assistam,
Tuæ me mensę cũ Sanctis sistam:
Et cantabo consolatus,
Te laudans, & tibi gratus.
Cùm vesperi, vt homo, affligor
peccator,
Tu manè certus ades mihi conso-
lator:
Adiuuando, consolando,
Exanimem animando.
Vnde oblitus ego malorum,
Sanctorum lætus potu bonorũ:
Iterabo laudes DEI,
Cuiusuis manè diei.

Piosnká nabożna pokutuiącego w ktorey zámyka się y Akt skruchy.

SMutne me serce w żáłości omdlewa, W grzechach zasnęło co dźień ich przybywa: Frásunku dosyć duszá rzewnie płácze, Ciáło nic nie dba, á w roskoszy skacze.

Ty sam moy Pánie, ktory piękne zdroie Z skały wylewaß, wypadź grzechy moie: Z gnuśnego by nie pánowáły, A w sercu moim nie roskoszowáły.

Cantio Pænitentis cum Actu Contritionis.

TRiste cor meum, dolore oppressum, Peccatis semper crescentibus fessum: Conscia mali mens tremit & gemit, Caro dolores voluptate emit.

Tu ergo DEVS, qui aquam ex petra Educis, educ ex me facta tetra: Educ ex corde fontes lachrymarum, Vt cunctas sordes eluas noxarum.

O IEZV CHRYSTE człowiecze y Boże/ Ciebie me ſerce miłuie iak może: Załuię zá grzech / chcąc ſię go wyſtrzegáć/ Spowiedzi prágnąc/ pokućie podlegáć.

Wiem iż odpuśćiſz że ſię nie pochłubi/ Moy nieprzyiaciel/ że przywiodł do zguby: Ty ſam moy Pánie z nieba wyſokiego / Náwiedz mnie / y bądź Pánem ſercá mego.

Abym ia ſmutny tobą ſię mogł ćieſzyć/ Swiát opuśćiwſzy/ do ciebie ſię ſpieſzyć: A mieſzkáć z tobą w twym niebie beſpiecznie / Chwaląc ćię Páná ná wiek wiekow wiecznie/ Amen.

Domine IESV CHRISTE DEVS HOMO, Te, qui es amo: tibi laudes promo: Doleo mala, volo poſt cauere: Confeſsis culpis, verè pænitere.

Sperans veniam, ex tua gratia, Spero & contra hoſtes auxilia: Tu me Domine de excelſis cælis, Et poſſidere, & tueri velis.

Vt ego triſtis per te conſolatus, Mundum contemnens ad te ſim paratus: Donec in cælo tecum habitare, Et te mî dones in æuum laudare, Amen.

Cantio pro neceſſitatibus publicis.

FIant Domine oculi tui intendentes ſuper Regnum iſtud, & ſuper Proceres Regni iſtius, Ciuitatem iſtam, & omnem Chriſtianum populum. Sapientiam, pacem, charitatem, & omnia quæ nobis noſti eſſe neceſſaria. Clemens & propitius, tribuere digneris. Amen.

Idem Polonicè.

RAcz ſtrzedz moy Pánie okiem miłośierdźia twego Kroleſtwá Polſkiego y Pánow rádnych Korony iego/ tákże miáſtá tego/ y wſzytkiego ludu Chrześćiánſkiego. Day Pánie mądrość/ pokoy/ ſpolną miłość/ y wſzytko rácz dáć Pánie / co lepiey wieſz nam być potrzebnego. Zmiłuyże ſię nad námi z miłośierdźia twego świętego Amen.

Cantio in tribulatione.

EXaudi Deus orationem meam, & intende mihi & exaudi me.

Contriſtatus ſum, & conturbatus ſum à voce inimici mei.

Idem Polonicè.

WYſłuchay P. Boże modlitwy moie / Bądź mi ná pomocy á wyſłuchay mie. Záſmućiłem ſię y záfráſowałem ſię od głoſu nieprzyiaciół moich.

R Quo-

Quoniam declinauerunt super me iniquitates suas: & ideò cor meũ conturbatum est.

Te deprecor consolare me Domine DEVS meus, tu miserere mei.

Abowiem oni włożyli ná mię niepráwośći swoie/ y dla tego serce me zásmućiło śię.

Przeto proszę pociesz mię moy Pánie/ o Boże moy ty zmiłuy śię nademna.

Cantio contra inimicos.

ERipe me de manu inimicorum meorum, & à persequentibus me: illustra faciem tuam, super seruum tuum, DEVS meus, saluum me fac, in misericordia tua non confundar, quoniam inuocaui te, & sperabo in te Domine, consolare, protege me, adiuua me, & miserere mei Domine.

Pieśń przećiw nieprzyiaćiołom.

RAcz mię wyrwáć z ręku nieprzyiaciół moich y od prześládowników moich: á okaż oblicze twoie sludze twemu/ á racz weyźrzeć ná mię moy Pánie / zachoway mię według miłośierdźia twégo/ niech nie będę poſromocon/ bo ćię wyznawam/ y nadźieię w tobie pokłádam. Pociesz mię y obroń mię/ y wspomoż mię / á zmiłuy śię nade mną moy Pánie.

Pieśń w vtrapieniu.

Przyidźie Pánie záginąć/ rátunku potrzebá /
Ktorego ia nie prágnę tylko ćiebie z niebá,
Twey śię woley polecam y przyznáć to muszę/
Iż zá grzech miásto poćiech ćięzki żal odnoszę.
Wszákże iá to od ćiebie Zbáwićielá mego/
Przyimuię/ y dźiękuię z sercá wesołego.

Idem Látinè.

NE peream DOMINE, adiuuare velis,
Adiutorium meum non nisi de cælis.
Tuæ me voluntati consigno, fatendo,
Pro peccatis me pœnas dolere ferendo.
Tamen á te Saluator licet hæc ingrata
Suscipio, gratias agens mente grata.

Jeſtem iák wodna trzcina ktora w wielkiey ſuſzy/
Skoro ledá wiatr wionie/ zaráżem ią ſkruſzy.
Abo iák liſt zielony/ ktory mrozem zdięty/
Od rodzáynego drzewá bywá precz odćięty.
Ktory ná ziemię padſzy nizacz iuż nie ſtoi/
Tylko śię iego ſzumu dáremnie źwierz boi;
Tákże ia też moy Pánie/ bez rátunku twego/
Vpadam/ iáko y liſt od rázu iednego.
Wczeſnym proſzę doſtátkiem opátrz mię moy Pánie/
Bogáctwá y vboſtwá nie dopuſzczay ná mię.
Bywſzy w wielkim bogáctwie zápomniałbym ćiebie/
A w ćięſzkim záś vboſtwie przeklął bym ſam śiebie.
Nie wierz żaden fortunie/ nie vfay w pokłady/
A ná káżdą godźinę ſpodźieway ſię zdrady.
Bo coć dźiś da fortuná iutroć to wźiąć może/
A żaden ćię w nieſzczęśćiu twoim nie wſpomoże.
Bo ći co z tobą przedtym hoyno przeſtawáli/ Nie tobie/ ale twemu ſzczęśćiu śię kłaniáli.

Sum vt aquæ arundo quæ præ ſiccitate,
Leui vento frangitur ſua leuitate.
Sum ſicut in arbore folium vireſcens,
Quod á ventis auulſum areſcit putreſcens.
Quod in terram decidens nil poteſt valere.
Cuius vix feræ ſolent ſtrepitum pauere.
Sic & ego DOMINE tua ope carens,
Decido vt folium putreſcens & arens.
Frugi vita da frui, ô Pater de cælis,
Ægeſtate & ope moderari velis.
Ne nimium abundans te non benedicam,
Vel ærumnis oppreſſus & me maledicam.
Nemo fidat fortunæ, auro, nec argento,
Fraus & dolus timenda ſunt omni momento.
Nam quod ſors dat hodie cras poteſt auferre,
Et nullus tuis malis opem volet ferre.
Nam qui tecum affatim olim iucundabant, Non te, verum fortunam tuam adorabant.

Wiele złego przychodźi ná spráwiedliwego/
Ale go Pan wybawia záwżdy ode złego.
Strzegąc áby namnieyßa ze wßech iego kośći/
Nie byłá obrażona w iego opátrznośći.
Racżże ty nas łáskawie Pánie opátrowáć/
A nas y nászych miłych od złego vchowáć.
Rácz przez zasługi twego Syná namilßego/
To nam dáć/ co iest w ocżách twoich naylepßego.
Z nießcżeśćiem y z niecnotą oddaliwßy grzechy/
Ziemskie w łásce/ niebieskie day w chwale poćiechy.

Multa mala veniunt in justum quandoque,
Sed Dominus liberat eum malo quoque.
Custodiens ne vllum os eius lædatur,
Seruos suos fideles Dominus tutatur.
Tu ô clemens Domine, ô Pater de cælis,
Cum cunctis charis nobis nos tueri velis.
Per merita FILII vnicè dilecti,
Da nobis quidquid tibi ipsi placet recti.
Omne malum & pœnas auferens cum noxis,
Da terrena & cæli bona Orthodoxis.

Pieśń podrożna y nabożna, ktora śpiewániem y modlitwą może być odprawowána.

IEstem ná drodze ßcżęść Pánie/
Ty w káżdey stronie
Miey mię w obronie/
W tobie me vfánie.
Rzymski kośćioł dáie drogi/
Iák kto ma chodźić:
Dußy dogodźić/
Pomniąc ná sąd srogi.
Skosztowałem dáru twego/
Dałeś mi wiele/

Cantio itinerantium pia & deuota, quæ & cantari & recitari potest.

SVm in via faue Deus,
Tu mihi præsto,
Semper adesto,
Spes mea, Dux meus.
Ecclesia vitæ via,
Quomodo currat,
Qui mentem curat,
Tremens iudicia.
Tua bona degustaui,
In sanitate,

Zdro-

Zdrowie wesele,	Hilaritate,
Znam wiele dobrego.	Tuo domo suaui.
Zmłodus mię Pánie wychował /	Me puerum educasti,
Spráwuy do końcá:	In finem tutor,
Bądź moy obrońcá /	Sis & adiutor,
Będeć odsługował.	Serua vt seruasti.
Dáry twe Pánie wyznawam /	Tua DEVS bona nosco,
Ty mi day z niebá /	Tu me de cælis
Czego potrzebá /	Tueri velis,
Tobie w moc się dawam.	Gratus plura posco.
Táiemneć nie są me spráwy /	Tibi meâ facta nota,
Przepuść mi grzechy /	Noxas dimitte,
Przywroć poćiechy /	Solamen mitte,
Ják Oćiec łáskáwy.	Audi clemens vota.
Tyś Pánem wszytkich zastępow /	O Domine vniuersi,
Weźm mię w opiekę /	Ad te me verte,
Nie day ná mękę /	A me auerte.
Broń od dusznych sępow:	Vim Ditis peruersi.
Ktoryś Tobiaszem rządził /	Sancte ô Rector Tobiæ,
Pod swą opieką /	Tu me prehende,
Rządź mnie twą ręką /	Tu mî attende,
Prowadź bym nie zbłądźił.	Lux vitæ, Dux viæ.
Ktoryś w ogniu y w obłokach /	Qui Israel nube igne,
Przez drogę ták wielą	Das per disertum
Wiodł Izráelá /	Iter tam certum,
Wiedź y o mych krokách.	Tu me duc benigne.
Coś Abráhámem / Izáakiem /	Abrahami, Isaaci,
Jákobem rządźił /	Et Iacob Rector,
Szczęśćie im zrządźił /	Sis mî protector
Ty mną rządź prostakiem.	In mundo fallaci.
Do Egiptu z Mátką twoią /	In Aegyptum cum MARIA,
O IEZV drogi /	O IESV pie,
Wspomniawszy drogi /	Recordans viæ,
Rządź szczęść drogą moią.	Sis mecum in via.

Day mi Anyoły zá ſtroże/
By mną rządźili/
A prowádźili/
Tym mnie poleć Boże.
A iák tobie náwrocony/
Chwałe chcę dawáć/
Láſkę wyznawáć/
Do ſwych przywrocony.
IEZV Żywoćie y drogo/
Przez ćię Piotr chodźił/
W morſkiey powodźi/
Spraw to coć nie drogo.
Byſmy w zdrowiu w ſcześliwośći/
Z tey doczeſnośći/
A do wiecznośći/
Przyśli ná rádośći/ Amen.

Angelos cuſtodes dato,
In cunctis vijs,
Regar ab ijs,
His me commendato.
Et ego ad te conuerſus,
Dabo gloriam,
Narrans gratiam,
Ad meos reuerſus.
IESV vera vita via,
Qui Petrum mare,
Facis calcare,
Audi vota pia.
Vt hic vſus ſanitate,
Proſperitate:
Collocer à te,
In æternitate.

Pieśń o wieku człowieczym.

SWita mierzka bieżą láta/
Ludźie młodo zſchodzą z świátá:
Stárſzy dźiś káżdy niż wczorá/
Słonce niżey do wieczorá:
Mieśiac nie tak świeći w nocy/
Choć ma gwiazdy na pomocy:
Nie iáſna ſzára pośwíatá/
Nie cełuie zimá láta.
Już z południa wſzytko niżey/
Człowiek brnie do kreſu bliżey:
Ziemiá mieni vrodzáie/
Wiek dźiśieyſzy mdły lud dáie:
Wywiodły ſie láta dawne/
Zmárły czáſy złote ſławne:
Dźiś naſtáły ołowiánie/
Naſze ſcześćie malowáne.

Idem Latinè.

SOl oritur, & occidit,
Flos iuuentæ mox decidit:
Marcet, qui floruit heri,
Inferior ſol veſperi;
Minus ſplendet nocte luna,
Quamuis ſtellæ micant vnâ,
Crepuſculum vix albeſcit,
Præ æſtate hiems vileſcit.
Meridie ſol deſcendit,
Et ad metam homo tendit:
Terra fructus ægrè reddit,
Ægros hæc nos ætas edit,
Non ſunt ſecla plus aurea,
Vix fuiſſe ſcimus ea,
Secla modo ſunt plumbea,
Picta noſtra ſors ſpumea.

Niebo nam żelázne ſtało/
Roſſe zbożu zátrzymało/
Mátká ſię piecze od ſłońcá/
Nie podáie látu wiencá:
Dźiatki chowa ná obroku/
Źle z nowego co do roku:
Wßytko ſię nam opák wiedźie/
Siedźiemy tu iák ná ledźie.
Zywioły nieſpráwiedliwe/
Mars z Saturnußem zwádliwe:
Rządzą mieśiacem y świátem/
Ciumią mácice z iey kwiátem:
Snadź iuż wiek oſtátni zſchodźi/
Zárybdys ná ßczudle chodźi/
Zagle támie/ rwie kotwice/
Gdźie chce tam ſypie gránice.
Walczy dźiś młodość z ſtárośćią/
Miece los o reſt predkośćią:
Wiátry od záchodu wieią/
Ludźie w młodośći grzybieią/
Włoſy látá vprzedzáią/
Cześć ſtárośći wyrządzáią:
Kwitnie głowá kwitnie brodá/
Płynie młodość iáko wodá.
Chwieiemy ſię iáko trzćiná/
Wiek náß iáko páięczyná:
Gdy iuż było zbieráć z polá/
Rece popalił Scewolá/
Znowu z Rycerzá Dźiećiątko/
Przed nim hárcuie kozlątko:
Wzdycha młodość wſpominàiąc/
Ná kozlątko poglądáiąc.
Prześiadł ſię z koniá ná krześło/
Ná lećiech mu bárzo zeßło:

Cælum nunc adamantinum,
Rorem negat matutinum:
Terra ſole indurata,
Aeſtas ſerto ſpoliata,
Tellus mater. quam ſpes fallit,
Parcè ſuam prolem alit,
Retro cedunt noſtræ viæ,
Stamus quaſi in glacie,
Planetæ modo impij,
Mars, Saturnus, contrarij,
Mouent lunam, mouent mundũ,
Florem deflorant iucundum.
Aetas forſan hæc extima,
Vt Charybdis eſt peſſima,
Ceû in mari in hoc mundo,
Cuncta merguntur in fundo.
Nunc iuuentus cum ſenectâ,
Certat alea proiectâ:
Venti flant occidentales:
Cito langueſcunt mortales:
Cani ætatem præcedunt,
Honorem ſenectæ reddunt,
Floret caput, floret mentum,
Fluunt anni vt fluentum,
Vt arundo agitamur,
Araneis comparamur,
Cum quid erat faciendum,
Dat Scæuola ſe videndum,
Eques fit puer denuo,
Similis ſuo capruo,
Quem aſpicit ſuſpirando,
Iuuentutem memorando.
Linquens æquum ſcandit ſellam,
Aetatem amiſit bellam:

Gaś go chodząc szczypie w nogi/
Przed tym mu lew nie był ſrogi.
Zegar mu godźiny bije/
Pieſek pod nim leżąc wyje:
Smierć nań woła złoż ſwe brzemię
W ziemi koniec czeká z ziemie.

Nunc anſeris factus ludus,
Cui non erat leo crudus;
Iam extrema hora ſonat,
Canis ſibi triſte tonat,
Mors clamat vt ſenex bonus,
Reddat terræ ſuum onus.

Pieśń o oſtátnim Sądźie Páńſkim.

RAczćie poſłucháć tey ſpráwy/
Ktora ſię w on czás obiáwi:
Gdy P. Chryſtus ná ſwym ſądźie/
Złym y dobrym płáćić będźie.
Stáną przed Sędźiem grzeszńicy/
A będą ſię ſmęćić wszyſcy:
Bo im ſumnienie vkaże/
Iż Pan Bog zá grzechy karze.
Stáną też rzecznicy przed nim/
Spráwiedliwość z Miłośierdźiem:
Jedná na ſtronę Sędźiego/
A druga wedle grzesznego.
A gdy ták iuż Bog zaśiedźie/
Pocznie mowić Miłośierdźie
Zá grzesznym chcąc go rátowáć/
Ktory niechćiał pokutowáć.
Racz Pánie ná to wſpomionąc/
Iześ raczył ćiáło przyiąc:
Z Pánny czyſtey ná twe Boſtwo/
Abyś zbáwił człowieczeńſtwo.
Cierpiałeś z miłośći wiele/
Ná ſwoim naświętszym ćiele:
A przeto dla tey miłośći/
Przepuść człowieczey krewkośći.
Bo ieśliby ná to baczył/
Iż człowiek Zakon twoy gwałćił:

Cantio de extremo Iudicio Dei.

AVdi omnis creatura,
Summam cauſam quæ futura:
Cum Iudicem Chriſtus geret,
Quid bonus & malus feret?
Peccatores citabuntur,
Sed & nimis triſtabuntur,
Queis delicta mens reuoluet,
Quod peccata Deus ſoluet.
Ibi coram hoc Iudice,
Stabunt binæ cauſidicæ,
Suauis miſericordia,
Et trux reis Iuſtitia.
Benignitas pars reorum,
Defendet facta illorum:
Et vt poterit fauendo,
Sic incipiet dicendo.
Recordare ô Domine:
Te Hominem pro homine
Ex Virgine natum eſſe,
Dum vis homini prodeſſe.
Tantus amor ne ſit caſſus,
Es in carne multa paſſus:
Ergo tuum ob amorem,
Salua IESV peccatorem.
Sin iudicium intrabis,
Cunctas culpas trutinabis:

Táki káżdy winien będźie/
Ná twym spráwiedliwym sądźie.
W tym powstawszy Spráwiedliwość/
Imie skárżyć ná ludzką złość:
Mowiąc: nieználi ćię Pánie/
Przeto przepuść swoy gniew ná nie
Racz osądźić spráwiedliwie/
Wszytkie martwe y też żywe:
Ktorzy twoy Zákon gwałćili/
Według swoiey woli żyli.
Cierpiałeś ty Pánie dosyć/
Przeto ieyinż chćiey vkroćić:
Aby swą zapłátę wźięli/
A ná wieki záginęli.
Miłośierdźie przystąpiwszy/
Oblicze swe nákłoniwszy:
Rzecze ku Spráwiedliwośći/
Chcąc ią odwieść od srogośći.
O Spráwiedliwośći Boska/
Czemużeś ták bárzo gorzka
Przećiw człowieku grzesznemu/
Miłośierdźia proszącemu?
Zábyś natym máło miáła/
Iżbyś ták długo karáłá:
Iáko długo człowiek grzeszył/
Poki tu nátym świećie był?
Spráwiedliwość vsłyszawszy:
Pocznie ták mowić powstawszy:
Nie ták sądźić miłośiernie/
Ieśli chcesz osądźić wiernie.
Ták sądź/ iż Pan Bog iest wieczny/
Przeto wszelki człowiek grzeszny
Wieczną mękę będźie ćierpiał:
Iż wiecznego Páná gniewał.

Quæ mens erit innoxia,
Coram tua iustitia?
Tunc iustitia consurgens
Peccatorum mentes vrgens
Dicet: qui te non nouerunt,
Iram Devs meruerunt.
Iudica ô Iudex æquè,
Mortuos ac viuos æquè:
Perde legis transgressores.
Mundi, carnis sectatores.
Tu es passus multa satis,
Nil indulge iam ingratis:
Recipiant quod merebant,
Dispereant vt volebant.
Misericordia his mota,
Supplex, sed & tristis tota:
Iustitiam alloquetur,
Vt paululùm mitigetur.
O iustitia Diuina.
Non sis atrox, sed inclina
Aures tuæ pietatis,
Ad preces humilitatis.
Anne foret tibi satis.
Vt referat pro peccatis:
Quanto tempore peccauit,
Dum viuens homo durauit
Iustitia contrà surgens,
Et furore iusto turgens:
Cùm est, dicet, iudicandum,
Non sic est sententiandum.
Sed quia Devs æternus,
Sit æternus & supernus:
Qui æternum peccatores,
Aeterni angat læsores.

Słyſząc grzeſſni te rozmowy/
Schylą na dol ſwoie głowy:
A ſwe ſię bárzo lękáć/
Od żáłośći będą ſtękáć.
Mowiąc: cożeſmy dźiałáli/
Iześmy ták wgrzechách trwáli:
Dźiś nam żal coſmy grzeſzyli/
Woli Bożey nie pełnili/
Tu Bog: dałem przykazánie/
A wyśćie niedbáli ná nie:
Káznodźieie was vczyli/
A wyśćie przećie grzeſzyli.
Przeto dźiś dla wáſzych złośći/
Idźćie od mey oblicznośći:
I dawam was ná zátrácenie/
Ktoremu nie ieſt ſkończenie.
O ſentencya żáłoſna/
Zadna świecka ták nieſtráſzna:
Ktorey ſię tu człowiek boi/
Gdy przed ſądem ſrogim ſtoi.
Tey ſentencyey ſtráſzliwey/
Chryſte Sędźia ſpráwiedliwy:
Racz vchowáć Chrześciány/
Dla ktorycheś ćierpiał rány.
A przez ſwą nadrożſzą mękę/
Racz nas przyiąć pod ſwą rękę:
Byſmy ſię tobie doſtáli/
Z tobą wiecznie krolowáli, Am.

Peccatores his auditis.
Cordibus ſerò contritis:
Magnum cadent in furorem,
Triſtem tollentes clamorem.
Dicent: heu nos inſenſati,
Non ſentimus vim peccati:
Nunc ſentimus cor afflictum,
Propter Deum derelictum.
Qui dicet: lex erat data,
Spreuiſtis mea mandata:
Prædicatores ſpreuiſtis,
Peccatis obediuiſtis.
Ergo nunc iure delicti,
Ite à me maledicti:
Ite in ignem æternum,
Semper paſſuri infernum.
O ſententiam horrendam,
Nulli vnquam conferendam,
Quam quis poſſet expauere,
Iudicandus tam ſeuerè.
Huius metu ſententiæ,
Salua nos Saluator pie:
IESV Chriſte miſerere,
Pro quibus es paſſus verè.
Et per tuam Paſſionem,
Tuam per protectionem:
Voca nos in paradiſum,
Monſtra lætum Patris viſum A.

Sequentia.

Dies iræ dies illa,
Soluet ſæclum in fauilla:
Teſte Dauid cum Sybila.

Idem Polonicè.

Dźień on, dźień ſądu Páńſkiego/
Swiát proch zetrze świádkiem
Dawid z Sybillą wſzytkiego. (tego

Quantus tremor eſt futurus!
Quando iudex eſt venturus:
Cuncta ſtricte diſcuſſurus.
Tuba mirum ſpargens ſonum,
Per ſepulchra regionum,
Coget omnes ante thronum.
Mors ſtupebit & natura,
Cùm reſurget creatura:
Iudicanti reſponſura.
Liber ſcriptus proferetur,
In quo totum continetur,
Vnde mundus iudicetur,
Iudex ergo cùm ſedebit,
Quidquid latet apparebit:
Nil inultum remanebit.
Quid ſum miſer tum dicturus,
Quem Patronum rogaturus,
Dum vix iuſtus ſit ſecurus?
Rex tremendæ maieſtatis,
Qui ſaluandos ſaluas gratis:
Salua me fons pietatis.
Recordare IESV pie,
Quod ſum cauſa tuæ viæ
Ne me perdas illa die.
Quærens me ſediſti laſſus,
Redemiſti crucem paſſus,
Tantus labor non ſit caſſus.
Iuſte iudex vltionis,
Donum fac remiſſionis:
Ante diem rationis.
Ingemiſco tanquam reus,
Culpa rubet vultus meus,
Supplicanti parce DEVS.

Jako wielki tám ſtrách będźie/
Gdy ſam Bog ná ſąd záśiedźie.
A wyrzązáć wſzytko będźie.
Trąbá dźiwny głos puſzczáiąc/
Groby źiemſkie przenikáiąc:
Wſzytkich wzbudźi pozywáiąc.
Zdumieie śię przyrodzenie/
A śmierć gdy wſtánie ſtworzenie:
Ná oſkárżenie rozſądzenie.
Kśięgi ſpiſáne wyſtáwią/
Ktore káżdą rzecz wyiáwią:
Z czego ná świát dekret ſpráwią.
Gdy tedy Sędźia záśiedźie/
Wſzelka ſkrytość iáwna będźie/
Kaźni żaden grzech nie zbędźie.
Coż tam pocznę człek mizerny/
Kto mi Pátron będźie wierny/
Gdźie y świętym ſtrach niezmierny/
Krolu thronu ſtráſzliwego/
Co dármo zbawiaſz káżdego/
A mnie z łáſki zbaw grzeſznego.
Wſpomni Pánie Jezu drogi/
Żeś śię dla mnie ſtał vbogi/
Nie gubże mię w on dźień ſrogi.
Szukałeś mię ſprácowány/
Odkupiłeś krzyżowány/
Niechći twe nie giną rány.
Sędźio mśćiwy ſpráwiedliwy/
Day nam odpuſt miłośćiwy/
Nim przyidźie twoy ſąd ſtráſzliwy.
Wzdycham winien ſądu twego/
Wſtyd mię żywotá moiego/
Nie ſądź Boże pokornego.

Qui Mariam absoluisti,
Et latronem exaudisti:
Mihi quoque spem dedisti:
Preces meæ non sunt dignæ,
Sed tu bonus fac benignè
Ne perenni cremer igne.
Inter oues locum præsta,
Et ab hædis me sequestra,
Statuens in parte dextra.
Confutatis maledictis,
Flammis acribus addictis,
Voca me cum benedictis.
Oro supplex & accliuis,
Cor contritum quasi cinis,
Gere curam mei finis.
Lachrymosa dies illa,
Quâ resurget ex fauilla,
Iudicandus homo reus.
Huic ergo parce Deus,
Pie IESV Domine,
Dona eis requiem, Amen.

Ty coś Márya rozgrzeszył/
A Lotrá w skrusze pocieszył:
Wemnieś też nádzieię wskrzesił
Znam się w prośbach niegodnego/
Wszak ciebie proszę dobrego/
Zbaw mnie od ogniá wiecznego.
Daymi mieysce z owieczkámi/
Nie odłączay mnie z kozłámi:
Ná prawicy staw z sługámi.
Pohánbiwszy potępionych/
W ogień wieczny osadzonych/
Wzow mię do błogosłáwionych.
Proszę Duchem vniżonem/
Sercem iák popioł skruszonem:
Bądź mi do końcá Pátronem.
O płákanyż to dzień będzie/
Kiedy się z prochu dobędzie
Ná sąd straszny człek mizerny.
Bądź mu Boże miłosierny/
IEZV Pánie łáskáwy/
Day zmárłym pokoy práwy.

Regestr

REGESTR

Pieśni Polſkich y Láćińſkich, ktore ſię tu znáyduią.

A.

B.

C.

D

E.

F.

G

H.

I.

K.

T.

V.

W.

Z.

BIBLIOTH: UNIV.
JAGELLONICAE

